

המכתה

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג' ליון 198

פְּרֻשֵׁת שְׁמוֹת תְּשַׁב"ג

עֲנִינֵי 'שׁוֹבְבֵי"ם'

לזכר עולם יהיה צדיק

לע"נ הרה"צ חו"פ
רבי אשר יעקב
בהגה"ק רבי רפאל זצוק"ל

נלב"ע כ"ד תמוז תשמ"ט
תנצב"ה

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
רבי אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹרַת בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּידָא
לְאַתְגְּלִיָּא
לְעִתִּיד־לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י
מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א
052.763.1800
B48148@gmail.com

פְּרַשַׁת שְׁמוֹת

בְּעֶצְמוֹן - עֶקֶר בְּרִיאַתְךָ - בְּשָׁבִיל בְּחִינַת
שְׁבַת, שֶׁהוּא הַתְּכָלִית.

כִּי "שְׁבַת" - הוּא תְּכָלִית מַעֲשֵׂה שָׁמַיִם
וְאָרֶץ" (תְּפִלַּת לַיִל שְׁבַת), שֶׁהוּא בְּחִינַת
"עוֹלָם הַנְּשָׁמוֹת" (הַקְּדוּמַת־הַזֶּהָר א: זֶהָר תְּרוּמָה
קלו:), שֶׁהוּא "עוֹלָם שְׁכָלוֹ שְׁבַת" (רַאשֵׁי־הַשָּׁנָה
לא. וּבְרַשׁ"י; תְּנַאֲדֵבִי־אֶלְמַחֲוִרְבָּה פ"ב), וְשֵׁם יִשְׁיֵגוּ
אֶת הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ כְּרֵאוֹי, בְּלִי שׁוּם מְסֻדָּ־
הַמְּבַדִּיל, וּבְלִי שׁוּם מוֹנַע' וְכו'.

וְזֶהוּ ה'תְּכָלִית, שֶׁבְּשָׁבִיל זֶה בְּרַא הַשֵּׁם־
יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּפֹלֵה.

וְעַל־כֵּן יֵשׁ בְּוֹדָאֵי, בְּכָל דְּבַר וְדְבַר שֶׁנִּבְרָא
בְּעוֹלָם, בְּחִינַת ה'תְּכָלִית' - כִּי
בְּכָל דְּבַר וְדְבַר, יֵשׁ בּוֹ ה'הִתְחַלָּה' וְסוּף',
דְּהֵינּוּ: ה'הִתְחַלָּה' מִמְּקוֹם שֶׁנִּשְׁתַּלְשַׁל
בְּהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת, עַד שֶׁנִּתְגַּשֵּׁם וְנִתְהַוָּה בְּזֶה
הַתְּמוּנָה וְהַדְּמוּת. וְגַם יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת
ה'תְּכָלִית' וְה'סוּף', שֶׁבְּשָׁבִיל־זֶה נִבְרָא.

דְּהֵינּוּ: שֶׁיְכוּלִין יִשְׂרָאֵל לְהַעֲמִיק עֵינֵיהֶם,
וְלַדַּעַת וְלְהַתְּבוּנָה ב'פְּרִטֵי־הַבְּרִיאָה'
- בְּתַבְּנִית הָאֵיבָרִים וּבִנְיָן וְקוּמָה וְדְמוּת וְכו',
שֶׁל כָּל דְּבַר וְדְבַר, לְהַתְּבוּנָה בְּהֶם גְּדוּלוֹת
הַבְּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, וְלַעֲבֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ עַל־יְדֵי־זֶה.

וְכֵן לְמַעַלָּה מַעַלָּה, עַד ה'תְּכָלִית, שֶׁשֵּׁם
נִסְמָךְ אוֹתוֹ הַדְּבַר אֵל ה'תְּכָלִית'. כִּי כָּל
דְּבַר וְדְבַר יֵשׁ לוֹ אַחִיזָה בְּה'תְּכָלִית',
שֶׁבְּשָׁבִילוֹ נִבְרָא - שֶׁעַל־יְדֵי דְבַר זֶה יְכוּלִין
לְהַשִּׁיגוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלַעֲבֹדוֹ עַד אוֹתוֹ הַתְּכָלִית',
שֶׁשֵּׁם נִסְתִּים אוֹתוֹ הַדְּבַר וְנִסְמָךְ אֵל
ה'תְּכָלִית'.

"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה,
אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ" (שְׁמוֹת א. א-ה)

מִנָּא לָן דְּשִׁמָּא גְרִים? - אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: דְּאָמַר
קָרָא (תְּהֵלִים מו. ט): "לָכֵן חָזוּ מַפְעָלוֹת ה', אֲשֶׁר
שֵׁם שְׁמוֹת בְּאָרֶץ" - אֵל תִּקְרִי "שְׁמוֹת", אֵלָּא
"שְׁמוֹת". (בְּרֻכּוֹת ז:)

ר' אַבְבָּא פִּתְחָ (פְּרַשַׁת שְׁמוֹת) וְאָמַר: "לָכֵן חָזוּ
מַפְעָלוֹת ה', אֲשֶׁר שֵׁם שְׁמוֹת בְּאָרֶץ" (תְּהֵלִים מו. ט)
- אֵל תִּקְרִי "שְׁמוֹת", אֵלָּא "שְׁמוֹת". וְאֵלָּא
הָא, בְּהָא דְּאָמַר ר' חֲזִיא (זֶהָר בְּרַאשִׁית נח: - עֵינֵי־שֵׁם
בְּאֵרִיכוּת): בְּגוּוֹנָא דְּרַקִּיעָא, עַבְדַּ קוּדְשָׁא־בְּרִיקָ־
הוּא בְּאֵרֶעָא, בְּרַקִּיעָא אִית שְׁמֵהֶן קוּדִישִׁין, בְּאֵרֶעָא
אִית שְׁמֵהֶן קוּדִישִׁין. (זֶהָר שְׁמוֹת ה:)

"רֵאוּבֵן" - מֵאֵי "רֵאוּבֵן"? - קוּדְשָׁא־בְּרִיקָ־הוּא שְׁוִי
שְׁמֵהֶן בְּאֵרֶעָא, דְּכַתִּיב (תְּהֵלִים מו. ט): "לָכֵן חָזוּ
מַפְעָלוֹת ה', אֲשֶׁר שֵׁם שְׁמוֹת בְּאָרֶץ". (זֶהָר וַיִּצֵּא קוּב:)

שִׁמָּא גְרִים וְכו' - דְּקוּדְשָׁא־בְּרִיקָ־הוּא שְׁוִי
שְׁמֵהֶן בְּאֵרֶעָא, לְאֵתְעַטְרָא בְּהוּ, וְלִמְעַבְדַּ בְּהוּ
עַבְדִּיתָא בְּעַלְמָא, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב (תְּהֵלִים מו. ט):
"אֲשֶׁר שֵׁם שְׁמוֹת בְּאָרֶץ". (זֶהָר פְּקוּדֵי רַבֵּג:)

א.

(ח"ב לט)

בְּאֵמֶת: הַדְּבַר נִפְלָא וְנֹרָא מְאֹד, אֲשֶׁר בְּרַא
הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל הַבְּרִיאָה,
שֶׁיֵּשׁ בָּהּ פְּמָה וְכַמָּה דְּבָרִים נִפְלָאִים וְנֹרָאִים
הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד, "מָה רַבּוֹ מַעֲשֵׂי ה'" (עַל־פִּי
תְּהֵלִים קד, כד).

וְאִפְלוּ בְּזֶה הָעוֹלָם לְבַד, עֶצְמוֹ נִפְלָאוֹת
הַשֵּׁם, אֲשֶׁר בְּרַא דוֹמָמִים וְצוּמָחִים
וְכו'. וְמִי יוּכַל לְשַׁעַר גְּדוּלוֹת־הַשֵּׁם שֶׁיֵּשׁ
בְּבְרִיּוֹת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, מְכַל־שֶׁכֶּן שְׂאֵר
הָעוֹלָמוֹת.

וְ"הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לִכְלָל, לֹא נִבְרָא אֵלָּא בְּשָׁבִיל
יִשְׂרָאֵל" (וַיִּקְרָא־רַבָּה לו. ד). וְ"יִשְׂרָאֵל"

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד: לְהַעֲמִיק עֵינָיו בְּזֶה, לְדַעַת וּלְהַכִּיר 'גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא', בְּכָל דְּבַר וְדָבָר, בְּתַבְנִיתוֹ וּדְמוּתוֹ, בְּפִרְטוּיֹת אֵיבָרָיו וּבְנִינָיו, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה. וְלַעֲבֹדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּזֶה, עַד אֲשֶׁר יָבוֹא לְבַחֲנֵת ה'תְּכַלִּית שֶׁל אוֹתוֹ הַדְּבָר', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שַׁבָּת', 'עוֹלָם-הַנְּשָׁמוֹת' וְכוּ'.

וְהִנֵּה: ה'בְּעֵלֵי-שָׁכַל' שֵׁישׁ לָהֶם שָׁכַל גְּדוֹל - הֵם יוֹכְלִים זֹאת. אָבֵל 'קִטְנֵי-עֶרְוָה' כְּמוֹנוֹ הַיּוֹם, שֶׁפָּלְנוּ ב'מִדְרָגָה-פְּחוּתָה' מְאֹד, בְּבַחֲנֵת 'רְגֵלִין' - אֵיךְ אֶפְשָׁר לָנוּ לָבוֹא לִידְעָה זֹ.

וְעַל-כֵּן יֵשׁ לָנוּ - לְכֶסֶף, וּלְהַתְנַעֲנַע, וּלְהַשְׁתַּוְּקֶק מְאֹד, וְלוֹמַר בְּבִכְיָה בְדַמְעוֹת-שְׁלִישׁ, לְבָבוֹת לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ:

"מָתִי נִזְכָּה לָזֶה, שִׁיחֶיָה לָנוּ זֶה הַדַּעַת, שֶׁנוֹכַל לְדַעַת וּלְהַכִּיר הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ, מִכָּל דְּבַר שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, בְּפִרְטוּי-פִרְטוּיֹת פִּנּוּ"ל, עַד הַתְּכַלִּית! - מִי יִתֵּן, וְהִיָּה לָנוּ 'מְנַהֵיג-הַדּוֹר' רֹדֵעַ-נְאֻמָּן, שִׁיחֶיָה לוֹ זֶה הַכֹּחַ, שִׁיּוֹכַל לְהַאִיר אֶפְלוֹ בְּנוֹ, בְּבַחֲנֵת 'רְגֵלִין' - יְדִיעָה וְהַשְׁגָּה הַנּוּ"ל, שֶׁנִּזְכָּה לָבוֹא אֶל ה'תְּכַלִּית' - כְּמוֹ 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ' עָלְיוֹ-הַשְּׁלוֹם - שֶׁמְגַדֵּל עֵצֶם מַעֲלָתוֹ, הִיָּה יוֹכַל לְהַאִיר, אֶפְלוֹ ב'פְּחוּתוֹ-שֶׁבְּפְחוּתִים', אֶפְלוֹ ב'שִׁפְחָה' וְכוּ"!
(מְכִילָתָא בְּשַׁלַּח; זֶהר בְּשַׁלַּח נה:).

וְכַל-זֶה - מִחֲמַת גְּדֹל עֵצֶם 'מַעֲלַת הַמְּנַהֵיג', שֶׁהִיָּה 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ' הַמְּנַהֵיג, וְהוּא יוֹכַל לְהַאִיר אֶפְלוֹ בְּבַחֲנֵת 'רְגֵלִין' - שֶׁאֶפְלוֹ ה'רְגֵלִין' שֶׁרְחוּקִים מִה'מֹחַ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן גַּם הֵם יוֹכְלוּ לְהַשִּׁיג וּלְדַעַת ה'תְּכַלִּית', עַל-יְדֵי "מַפְעָלוֹת ה'" אֲשֶׁר בָּרָא ב'עוֹלָם הַשְּׁפָל הַזֶּה', כַּנּוּ"ל.

כִּי עַל-יְדֵי 'גְּדֻלַּת הַמְּנַהֵיג' - יוֹכַל לְהַמְשִׁיךְ ה'מֹחַ', אֶפְלוֹ לְה'רְגֵלִין'. וְאִזּוּ יוֹכַל לְהִיּוֹת: שֶׁה'רְגֵלִין אֵפוֹ', הֵם גְּדוֹלִים מ'מֹחַ אַחֵר'.

וְזֶהוּ (תְּהִלִּים מו, ט): "לָכֵן חֲזוּ מַפְעָלוֹת ה', אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאָרֶץ".

"לָכֵן חֲזוּ" - "לָכֵן" דִּיקָא. הֵינּוּ: בְּחִינַת ה'רְגֵלִין', שֶׁהֵם 'פְּלִי הַהֲלִיכָה'.

גַּם הֵם "יִחְזוּ מַפְעָלוֹת ה' אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאָרֶץ" - הֵינּוּ: "פְּעָלוֹת ה' אֲשֶׁר שָׁם בְּאָרֶץ חֲזוּ", דְּהֵינּוּ: בְּזֶה הָעוֹלָם הַשְּׁפָל'. שְׁעַל-יְדֵי "מַפְעָלוֹת ה' שֶׁבְּאָרֶץ הַזֹּאת הַשְּׁפָלָה" - יוֹכְלִין לְדַעַת וּלְהַשִּׁיג ה'תְּכַלִּית'.

וְזֶהוּ: "אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאָרֶץ" - הֵינּוּ: שֶׁה'תְּכַלִּית' שֶׁהוּא בְּחִינַת "שְׁמוֹת" - רִאשֵׁי-תְבוּבוֹת: "תְּכַלִּית מַעֲשֵׂה שְׁמַיִם וְ'אָרֶץ'" (תְּפִלַּת לֵיל שַׁבָּת - כַּנּוּ"ל), בְּבַחֲנֵת (בְּרֵאשִׁית ב, יט): "נִפְשׁ חִיָּה הוּא שְׁמוֹ". וְכִמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בְּרֵכוֹת ז: - עַל פְּסוּק "אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת" הַנּוּ"ל): "אֵל תִּקְרָא שְׁמוֹת, אֶלָּא שְׁמוֹת" (עֵין לְקוּטִי-הַלְכוֹת, שַׁבָּת ה, גִּזוּ).

דְּהֵינּוּ: 'עוֹלָם הַנְּשָׁמוֹת', שֶׁהוּא ה'תְּכַלִּית' - הוּא מְלַבֵּשׁ וְנֹאחֵז ב'אָרֶץ הַשְּׁפָלָה הַזֹּאת. שְׁעַל-יְדֵי 'עוֹלָם-הַזֶּה הַשְּׁפָל' - דִּיקָא עַל-יְדוֹ מְכַרְחִין לְהַשִּׁיג ה'תְּכַלִּית', כַּנּוּ"ל.

וּבַאֲמַת: הוּא חֲדוּשׁ נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, שֶׁהַשְּׁגַת הַתְּכַלִּית', שֶׁהוּא דְּבַר גְּבוּהָ פְּזָה לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ - הוּא תְלוּי דִּיקָא ב'בְּרִיּוֹת עוֹלָם הַשְּׁפָל', וְכָל הַנְּשָׁמוֹת מְכַרְחִין לְעֵבֶר בְּזֶה הָעוֹלָם פְּדִי לְהַשִּׁיג ה'תְּכַלִּית' וְכוּ'.

ג.

(ח"ב עג)

מִי שְׂרוּצָה לְזָבוֹת לְתִשׁוּבָה, יִהְיֶה רָגִיל בְּאִמִּירַת תְּהִלִּים, כִּי 'אִמִּירַת תְּהִלִּים' מִסָּגֵל לְתִשׁוּבָה.

כִּי יֵשׁ נֹו"ן שְׂעִיר־תִּשׁוּבָה, וּמ"ט שְׂעָרִים יְכוּל כָּל אָדָם לְכַנֵּס בָּהֶם וּלְהַשִּׁיגֵם, אֲדַ שְׂעִיר־הַחֲמִשִּׁים הוּא בְּחִינַת ה'תִּשׁוּבָה שֶׁל הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּעֶצְמוֹ כְּבִיכּוּל, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (מְלָאכֵי ג, ז): "שׁוּבוּ אֵלַי וְאִשׁוּבָה אֵלֵיכֶם".

וְאִלּוּ ה'מ"ט שְׂעִיר־תִּשׁוּבָה - הֵם בְּחִינַת מ"ט אוֹתִיּוֹת שֵׁישׁ ב'שְׁמוֹת שְׁנַיִם־עָשָׂר שְׁבִטֵי יָהּ.

וְהֵנָּה: "הַכֹּל חֹפְצִים לִירְאָה אֶת שְׁמֹךְ" (סְלִיחוֹת לַיּוֹם רִאשׁוֹן), וְאִף־עַל־פִּי־כֹן לְאוֹ כָּל אָדָם זֹכָה לַעֲשׂוֹת תִּשׁוּבָה.

(א) כִּי יֵשׁ - שְׁאִין לוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת בְּכָל לְתִשׁוּבָה.

(ב) וְאִפְלוּ מִי שֵׁישׁ לוֹ - אֵינוֹ זֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל הָאוֹת וְהַשְּׂעָר שֶׁל תִּשׁוּבָה הַשִּׁיָּד לוֹ.

(ג) וְאִפְלוּ אִם מַגִּיעַ לְשֵׁם - יְכוּל לְהִיזַת שְׂהַשְּׂעָר סָגוּר.

וְעַל־יְדֵי 'אִמִּירַת־תְּהִלִּים':

(א) אִפְלוּ מִי שְׁאִין לוֹ שׁוֹם הַתְּעוֹרְרוֹת לְתִשׁוּבָה - מִתְּעוֹרֵר לַעֲשׂוֹת תִּשׁוּבָה.

(ב) וְגַם זֹכָה לְהַגִּיעַ, אֶל הַשְּׂעָר וְהָאוֹת הַשִּׁיָּד לוֹ.

(ג) וּלְפִתַח הַשְּׂעָר.

נִמְצָא: שֶׁזֹּכָה עַל־יְדֵי 'תְּהִלִּים' לַעֲשׂוֹת 'תִּשׁוּבָה' וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹאֶל־ב כג, א): "נִאֵם הַגָּבֵר הוֹקֵם עָלַי - וְדָרְשׁוּ רַז"ל (מוֹעֵד־קָטָן טז): "שִׁהְקִים עָלֶיהָ שֶׁל תִּשׁוּבָה".

"וְנָעִים זְמֵרוֹת יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹאֶל־ב שם) - כִּי עַל־יְדֵי בְּחִינַת "נָעִים זְמֵרוֹת יִשְׂרָאֵל", דְּהֵינּוּ: 'סִפְר תְּהִלִּים' שֶׁיֵּסֵד - עַל־יְדֵי־זֶה "הוֹקֵם עָלֶיהָ שֶׁל תִּשׁוּבָה" - כִּי עַל־יְדֵי 'תְּהִלִּים' זֹכִיךְ לְתִשׁוּבָה 'כַּנ"ל.

וְזֶה שְׁאִמְרוּ רַז"ל (עֲבוּדֵה־זָרָה ד): "לֹא הָיָה דָּוִד רְאוּי לְאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה, אֲלָא כְּדִי לְהוֹרֹת תִּשׁוּבָה לְיַחִיד" וְכוּ' - נִמְצָא: שֶׁעָקַר 'הוֹרֵאת הַתִּשׁוּבָה', עַל־יְדֵי 'דָּוִד־הַמְּלֹךְ'.

וְעָקַר ה'תִּשׁוּבָה' שֶׁל 'דָּוִד־הַמְּלֹךְ' - הוּא 'סִפְר תְּהִלִּים', שְׁאִמְרוּ בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹל מְאֹד וּבְרוּח־הַקֹּדֶשׁ, עַד שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מַה שֶּׁהוּא, יְכוּל לְמַצֵּא אֶת־עֲצֻמוֹ בְּתוֹךְ 'סִפְר תְּהִלִּים', וְלְזָבוֹת לְתִשׁוּבָה עַל־יְדֵי 'אִמִּירַת תְּהִלִּים', כַּנ"ל.

וְעָקַר הַזְּדַכְכוּת 'שְׁנַיִם־עָשָׂר שְׁבִטֵי יָהּ', שֶׁהֵם מ"ט אוֹתִיּוֹת, בְּחִינּוֹת מ"ט שְׂעִיר־תִּשׁוּבָה' - הֵיךְ בְּמִצְרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מִצְרַיִם־הַגָּדוֹל' (שְׂעִיר־הַכֹּזֵב פֶּסַח), שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תִּשׁוּבָה־עַל־אֵה' (שם; פְּרִיעֵץ־חַיִּים, חֲגַ הַמְּצוֹת פ"ז).

וְעַל־כֵּן אַחַר שֶׁנִּזְדַּכְּכוּ שֵׁם בְּמִצְרַיִם וְזָכוּ לְצֵאת מִשָּׁם - סָפְרוּ מ"ט יְמֵי הַסְּפִירָה, שֶׁהֵם כַּנְּגִיד מ"ט שְׂעִיר־תִּשׁוּבָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת מ"ט אוֹתִיּוֹת הַנ"ל.

וּב'יּוֹם הַחֲמִשִּׁים - אָז: "וַיֵּרֶד ה' עַל הַר סִינַי" (שְׁמוֹת יט, כ) - זֶה בְּחִינַת: "וְאִשׁוּבָה אֵלֵיכֶם" - בְּחִינַת ה'תִּשׁוּבָה שֶׁל הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּעֶצְמוֹ כְּבִיכּוּל, בְּחִינַת 'שְׂעִיר־הַחֲמִשִּׁים' כַּנ"ל.

וְזֶהוּ: "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הַבָּאִים מִצְרֵימָה אֶת יַעֲקֹב
 אִישׁ וּבֵיתוֹ" (שמות א, א) - סופי־תבות: הם
 אותיות 'תהלי"ם', ואותיות 'תשוב"ה'.

כִּי עַל־יְדֵי 'תהלים' - זוכין ל'תשובה',
 שהיא בחינת "שמות בני ישראל
 הבאים מצרימה" וכו'. כִּי 'מ"ט שְׁעָרֵי־
 תְּשׁוּבָה', הם בחינת 'מ"ט אותיות' שיש
 ב"שמות בני ישראל הבאים מצרימה",
 להזדבך שם פנ"ל.

וְזֶה שְׁאֲנוּ רוֹאִין: שְׁבִימֵי־תְּשׁוּבָה, דְּהִינּוּ:
 ב'אֵלֶּה' ו'עֲשֶׂר־יְמֵי־תְּשׁוּבָה' - כָּל
 יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִין אֲזוּ ב'אֲמִירַת תְּהִלִּים', כִּי
 'אֲמִירַת תְּהִלִּים' מְסַגֵּל ל'תְּשׁוּבָה', פנ"ל.

וְעַל־כֵּן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, לְעַסֵּק תָּמִיד
 ב'אֲמִירַת תְּהִלִּים' - כִּי הוּא
 הַתְּעוֹרְרוֹת גָּדוֹל מְאֹד לְהַשִּׁים־יִתְבָּרֵךְ,
 אֲשֶׁר־יִשְׂאָחֵז בּוֹ.

ג.

(ח"ב עט - 'ראשי־פרקים' של רבנו ז"ל)

"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת" (שמות א, א). "לְכוּ הָזוּ
 מִפְּעֻלוֹת זְכוּ" (ה', אֲשֶׁר שָׁם) שְׁמוֹת
 (בְּאֶרֶץ) " (תהלים מז, ט - "אל תקרי שמות אלא שמות".
 בְּרַכּוֹת ז: [עין לקוטי־מוֹהָר"ן ח"ב לט - מובא לעיל], 'פְּעֻלוֹת'
 - מְצוּוֹת. 'שְׁמוֹת' - פְּרוּד בֵּין הַמְצוּוֹת.

"וַיְהִי כָּל נֶפֶשׁ זְכוּ, שְׁבָעִים נֶפֶשׁ" (שמות
 שָׁם, ה), 'אֲחָדוֹת' (ויקרא־רַבָּה ד, ו - בַּעֲשׂוֹ
 פְּתִיב בֵּיהּ 'שֵׁשׁ נֶפְשׁוֹת', וּכְתִיב בּוֹ 'נֶפְשׁוֹת' הַרְבֵּה זְכוּ.
 וּבִיעֻקֵּב 'שְׁבָעִים נֶפֶשׁ', וּכְתִיב בֵּיהּ 'נֶפֶשׁ' אַחַת זְכוּ).
 עַל־יְדֵי "וַיּוֹסֶף הָיָה בְּמִצְרַיִם" (שמות שָׁם ה),
 "אֶסֶף חֲרָפְתִּי" (בְּרַאשִׁית ל, כג).

"אם לא יאמינו ל'קולי האות" (שמות ד, ח
 - הַפְּסוּק הַזֶּה מוֹפִיעַ שָׁם בְּהִרְאֵשִׁי־פְּרָקִים שֶׁל
 פְּרַשְׁת בּא, עֵינ־שָׁם).

(עין בפנים, באור מוֹהָרַנ"ת ז"ל על הִרְאֵשִׁי־פְּרָקִים שֶׁל
 הַפְּרָשִׁיּוֹת 'תּוֹלְדוֹת־וַיֵּצֵא').

ד.

(ספר־הַמִּדּוֹת, צְדִיק ח"ב כ)

עַל־יְדֵי הַזְכָּרַת 'שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים' - יְכוּלִין
 לְהֵבִיא שְׁנוּי ב'מַעֲשֵׂה־בְּרַאשִׁית',
 כְּלוֹמֵר: לְשָׁנוֹת הַטָּבַע.

וְסִימָן לְדָבָר: "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם
 וְהָאָרֶץ" כּוּ' (בְּרַאשִׁית ב, ד), "וְאֵלֶּה
 שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" וְכוּ', (שמות א, א) - גְּזָרָה־
 שְׁוֵה.

וְהַרְבֵּ מִטְּשֵׁעֵהֶרִין ז"ל צִיָּן ל'בְּרַאשִׁית־רַבָּה' יב, ב:
 "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם" (בְּרַאשִׁית ב, ד) -
 בְּרַא הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּד־הוּא אֶת עוֹלָמוֹ וְכוּ', רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בַּר
 נְחֻמִּיה אֹמֵר: בְּזִכּוֹת הַשְּׁבָטִים, שְׁנַאֲמַר (שמות א, א): "וְאֵלֶּה
 שְׁמוֹת", וּכְתִיב (ישעיה סו, ב): "וַיִּהְיוּ כָּל 'אֵלֶּה' נְאֻם ה'".

וְל'שְׁמוֹת־רַבָּה' א, ב: "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת" (שמות א, א) - אָמַר
 רַבִּי אֲבָהוּ: כָּל מְקוֹם שְׁנַאֲמַר 'אֵלֶּה', פָּסַל אֶת הִרְאֵשׁוֹנִים.
 'וְאֵלֶּה', מוֹסִיף שְׁבַח עַל הִרְאֵשׁוֹנִים. "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת
 הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ" (בְּרַאשִׁית ב, ד) - פָּסַל לְתַהוּ וְבַהוּ. "וְאֵלֶּה
 שְׁמוֹת" - הוֹסִיף שְׁבַח עַל שְׁבָעִים נֶפֶשׁ שְׁנַאֲמָרוּ לְמַעַלָּה,
 שְׁכָלָם הָיוּ צְדִיקִים.

וְל'שְׁמוֹת־רַבָּה' מַת, א: "שְׁאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי
 בְּרַא אֵלֶּה" (ישעיה מ, כו) - בְּזִכּוֹת מִי נִבְרָאוּ "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת
 הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ" (בְּרַאשִׁית ב, ד), וּבְזִכּוֹת מִי הֵם עוֹמְדִים? -
 בְּזִכּוֹת (שמות א, א): "אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".

ה.

(לקוטי־הַלְכוֹת, בְּרַבְת־הוֹדָאָה ו, נו)

"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
 מִצְרֵימָה אֶת יַעֲקֹב" וְכוּ' (שמות א,
 א). כְּשֶׁהִתְחִיל לְסַפֵּר 'זְכוֹת־מִצְרַיִם' וּגְאֻלָּתָם
 - הִתְחִיל מ'"שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" שְׁבָאִים
 לְשָׁם.

לְהוֹרֹת: שְׁכָל עֵקֶר קִיּוּמָם בְּגֻלוֹת,
 וּגְאֻלָּתָם מִשָּׁם - הַכֵּל הָיָה בְּכַח
 "שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", שֶׁהֵם "רְאוּבֵן שְׁמֵעוֹן"

"הַבָּאִים מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת א, א-ה)
 - עֲנִינֵי גְלוֹת מִצְרַיִם -

ו.

(ח"א ד, בַּסּוּף)

עַל-יְדֵי יְדוּי־דְבָרִים לִפְנֵי הַצְּדִיק־הָאֵמֶת -
 מַעֲלָה מְלֻכּוֹת־דְּקֻדְשָׁה לְשֶׁרֶשֶׁה,
 וּמִבְטֵל מְמֻשָּׁלֶת עֵבוֹ"ם, וְזוֹכָה לִידַע:
 "שָׁפֵל מְאֻרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ!" - וְזֹאת
 הַבְּחִינָה הוּא מְעִין עוֹלָם־הַבָּא.

וְזֶהוּ (שְׁמוֹת כ, ב): "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ" - הֵן
 הַיּוֹ"ה ה' הֵן אֱלֹהֶיךָ, תְּבִינָה: שָׁפֵל זֹאת
 אֲנֹכִי.

"אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" -
 דְּאֵיתָא בַּמִּדְבָּר (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה טז, ד):
 "כִּי כָל הַגְּלוּיֹת נִקְרְאוּ עַל שֵׁם גְּלוּת־
 מִצְרַיִם" - מִפְּנֵי שֶׁהֵם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל.

הַיְנִינוּ: שְׁעַל־יְדֵי הַצְּדִיק - נִתְבַּטַּל מְלֻכּוֹתָם
 וּמְמֻשָּׁלָתָם שֶׁל הָעֵבוֹ"ם, וְעוֹלָה
 מִתּוֹכָם מְלֻכּוֹת־דְּקֻדְשָׁה.

"מִבֵּית עֲבָדִים" - זֶה רִמְזָה עַל בְּטוּל
 הַמִּדּוֹת־רַעוּת שֶׁל אַרְבַּע יְסוּדוֹת
 הַמְּכַנִּים בְּשֵׁם עֲבָדִים וְכוּ'.

ז.

(ח"א ז, א; ח"א ט, ה)

כְּשֶׁפָּגַם אַבְרָהָם "בַּפֶּה אֲדַע" (בְּרֵאשִׁית טו,
 ח), וּבִזְזָה פָּגַם בִּירְשַׁת אֶרֶץ,
 שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אֲמוּנָה', בְּחִינַת 'תְּפִלָּה' - הִיא
 גְּלוּת־מִצְרַיִם.

וְדוֹקָא "יַעֲקֹב וּבְנָיו יָרְדוּ מִצְרַיִם" (יְהוֹשֻׁעַ
 כד, ד - בַּהֲגָדָה שֶׁל פֶּסַח) - כִּי הֵם בְּחִינַת
 'שְׁנַיִם־עָשָׂר נִסְחָאוֹת הַתְּפִלָּה' (שַׁעַר־הַכְּפֻנּוֹת,
 דְּרוּשֵׁי עֲלִינוּ לְשַׁבַּח א).

וְלוֹי" וְכוּ'. "שָׁפֵל שְׁמוֹתָם נִקְרְאוּ עַל־שֵׁם
 שְׁמַחַת יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת־רַבָּה א, ה; תַּנְחוּמָא שְׁמוֹת
 ג: וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל - עַל־שֵׁם גְּאֻלַּת יִשְׂרָאֵל
 נִזְכְּרוּ כָּאן).

שְׁעַל־יְדֵי־זֶה מְבַרְרִין מ'הֵיכְלֵי־הַתְּמוּרוֹת/
 עַד שְׁמֻשְׁיָגִין אֹר הָאֵיךְ -
 סוּף וְכוּ', שְׁזָה עֵקֶר 'תְּכַלִּית הַגְּאֻלָּה', לְדַעַת
 וְלַהֲבִיר אוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (שֵׁם ו, ז):
 "וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה' הַמוֹצִיא אֶתְכֶם וְכוּ'.

כִּי בְּשִׁבְלֵי־זֶה הַקְּדִים הַשֵּׁם־יִתְבַּרַךְ, שִׁירְדוּ
 יַעֲקֹב וּבְנָיו הַצְּדִיקִים בְּעֶצְמוֹן מִצְרַיִם
 - כִּי עַל־יְדֵי קְדוּשַׁתָּם הָעֲצוּמָה, שְׁהִיָּה מְטָה
 שְׁלֵמָה, שֶׁהֵם גָּלוּ אֱלֹהוֹתוֹ בְּעוֹלָם, שְׁזֶהוּ עֵקֶר
 הַשְּׁמֻחָה וְהַחַיּוּת - עַל־יְדֵי־זֶה הִיא לָהֶם כַּח
 לְסַבֵּל מְרִירוֹת הַגְּלוּת, וְלִבְלִי לְהִשְׁתַּקַּע שֵׁם.

כִּי עֵקֶר מְרִירוֹת הַגְּלוּת, הוּא הָעֲצָבוּת.
 וְכֵל מַה שְׁמֻכְבִּידִין ה'גְּלוּת' - מִתְגַּבֵּר
 הָעֲצָבוּת יוֹתֵר. וְכֵן כָּל מַה שְׁמֻתְגַּבֵּר
 הָעֲצָבוּת, שֶׁהוּא 'גְּלוּת־הַשְּׂכִינָה' - מִתְגַּבֵּר
 'גְּלוּת' וְהָעֲבָדוֹת הַגְּשָׁמִי יוֹתֵר. וְאִם־כֵּן מֵאִין
 יָבוֹא עֲזָרְנוּ?!

אֲךָ כָּל הַקִּיּוּם בַּגְּלוּת, וְהַתְּקוּהָ לְצֵאת
 מִשָּׁם: הוּא עַל־יְדֵי הַצְּדִיקִים יַעֲקֹב
 וּבְנָיו שִׁירְדוּ מִצְרַיִם, שֶׁהֵם "שְׁמוֹת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל" הַנִּלְ.

שְׁבִכְחָם הַגְּדוּל, יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ אֱלֹהוֹתוֹ
 יִתְבַּרַךְ, וְלַהֲחַיּוֹת וְלְשַׁמַּח נַפְשוֹת
 כָּל יִשְׂרָאֵל בְּכַחַם וְעֲצוּתָם הָעִמּוּקוֹת, שְׁעַל־
 יְדֵי־זֶה מְעַלִּין ה'מְלֻכּוֹת' בְּכַל־פַּעַם, שְׁזֶהוּ
 עֵקֶר בְּחִינַת הַגְּאֻלָּה, בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה נה, יב): "כִּי
 בְּשִׁמְחָה תֵצְאוּ" וְכוּ', כַּנִּלְ.

וְהוֹרִיד אוֹתָם בְּגִלּוֹת. וּמְצָרִים הוא הַפֶּךָ הַנְּסִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יד, כז): "וּמְצָרִים נָסִים לִקְרֹאתוֹ" - שְׁאִין שָׁם מְקוֹם הַנְּסִים, וְאִין שָׁם מְקוֹם הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שָׁם ט, כט): "וְהָיָה כִּצְאֹתִי אֶת הָעִיר אֶפְרַיִם אֶת כְּפִי".

"וְכָל הַגְּלוֹת מְכֻנִּים בְּשֵׁם מְצָרִים, עַל שֵׁם שֶׁהֵם מְצָרִים לְיִשְׂרָאֵל" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה טז, ד). וְכִשְׁפּוֹגְמִין בְּאַמוּנָה, בְּתִפְלָה, בְּאַרְצ־יִשְׂרָאֵל, יוֹרְדִין לְגִלּוֹת - לְפִי יוֹרְדָתָם וְלְפִי הַפָּגַם שֶׁפָּגַם, בֶּן צָרִיף לְיִרְדָּה לְעֵמֶק הַגְּלוֹת שֶׁל מְצָרִים.

כְּמוֹ שֶׁיִּרְדּוּ יַעֲקֹב וּבָנָיו לְמְצָרִים, כְּשֶׁאָמַר אַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית טו, ח): "בְּמַה אֲדַע, עַל יְרֵשֶׁת אֶרֶץ".

ה.

(ח"א כ, י)

"וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים מִקֹּדֶשׁ אֵל מֶלֶךְ אֱדוֹם, כִּי אָמַר אֲחִיף יִשְׂרָאֵל אֶתְּהָ יָדַעְתָּ אֵת כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מִצְּאֹתָנוּ, וַיִּרְדּוּ אֲבֹתֵינוּ מְצָרִימָה וְכוּ', וַיִּרְעוּ לָנוּ מְצָרִים וְכוּ'" (בְּמִדְבָּר כ, יד-טו).

"אֶתְּהָ יָדַעְתָּ" דִּיקָא - כִּי כָּל הַעֲנָשִׁים עַל יְדוּ, "וּבִפְרֹט גְּלוֹת־מְצָרִים שֶׁהָיָה עַל פְּגַם־הַבְּרִית" (שְׁעַר־הַפְּנִינֹת פֶּסַח א), כִּי 'פְּגַם־הַבְּרִית' הוּא 'פְּגַם־הַדַּעַת'. וְעַל 'פְּגַם־הַבְּרִית', 'חֶרֶב' בָּא, בְּבַחֲיִנַת (וַיִּקְרָא כו, כה) "חֶרֶב נִקְמַת" וְכוּ', וְהוּא מְמַנֶּה עַל 'חֶרֶב'.

ט.

(ח"א סב, ה; ח"א קסג; כְּתַב־יָד רַבְּנוּ ז' לְהַשִּׁיב לְח"א סב, הַנְּדַפֵּס בְּסוֹף הַסֵּפֶר)

לְפַעְמִים מִנַּח ה' דְּבִיבּוֹר' וּמוֹכֵן לְצֵאת, וְאִינוּ יוֹצֵא דְרָף ה' פֶּה, כִּי־אִם דְּרָף ה' עֲרֹף.

כִּי יֵשׁ שְׁלֹשׁ קְלָפוֹת שְׂרוּצִים תָּמִיד לְתַפֵּס ה' דְּבִיבּוֹר' לְעֶצְמָם, בְּפֶרֶט דְּבִיבּוֹר הַקְּדוּשָׁה מֵאָדָם גָּדוֹל, כִּי אֲצֵלָם כָּל הַדְּבִיבּוֹרִים יָפִים וְנֹאִים וְחֲשׂוּבִים וְרוּצִים לְתַפֵּס, מִכָּל־שֶׁבֶן כְּשֶׁה' דְּבִיבּוֹר' נָאָה בְּאַמַּת וְכוּ'.

וְעַקֵּר 'תְּקוּי־הַדְּבִיבּוֹר', הוּא עַל־יְדֵי ה'תְּעֵנִית' - כִּי עַקֵּר יְנִיקַת הַקְּלָפוֹת, אִינוּ אֶלָּא מ'אַחֲרֵי־הַקְּדוּשָׁה. וְכִשְׁמַתְגַּבְּרִים ה'תְּאֵזוֹת' עַל הָאָדָם - הוּא הַתְּגַבְּרוֹת ה'קְלָפוֹת' עַל הַקְּדוּשָׁה.

וְרֵאשִׁי־הַתְּאֵזוֹת' - הֵם ה'שְׁלֹשׁ קְלָפוֹת', שְׁלֹשָׁה שְׂרֵי פְרַעֲה': 'שֵׁר הָאוֹפִים', וְ'שֵׁר הַמְּשָׁקִים', וְ'שֵׁר הַטְּבָחִים' (בְּרֵאשִׁית מ, ב'ג) - שֶׁהֵם: 'קְנָה', וְ'וִשֵׁט', וְ'וִרִידִין' (שְׁעַר־הַפְּסוּקִים וַיִּשָּׁב) - שֶׁהֵם בְּחִינַת 'תְּאֵזוֹת אֲכִילָה וְשִׁתִּיָּה', שֶׁהֵם 'רֵאשִׁים', שֶׁכָּל הַתְּאֵזוֹת נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם.

וַיְנִיקְתָּם: מ'פְּרַעֲה' שְׁעוֹמֵד אַחֲרֵי־הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת 'הַעַרֲף', הִינוּ 'אַחֲרִים' (שְׁעַר־הַפְּסוּקִים שָׁם).

וְעַקֵּר יְנִיקְתָּם: מ'ה'דְּבִיבּוֹרִים', בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית שָׁם, א): "אַחַר הַדְּבָרִים".

כִּי 'קְנָה' וְ'וִשֵׁט' וְ'וִרִידִין', הֵם סְמוּכִין לְחֻמְשַׁת מוֹצְאוֹת הַפֶּה - וְתוֹפְסִין ה'דְּבִיבּוֹר' לְהַעֲרֹף, וּמְמַשִּׁיכִין ה'דְּבִיבּוֹר' לְגִלּוֹת־מְצָרִים, בְּחִינַת "מִצַּר הַגְּרוּן" (שְׁעַר־הַפְּנִינֹת, פֶּסַח), בְּחִינַת (תְּהִלִּים סט, ד): "נָחַר גְּרוּנִי", וְאִינוּ יָכוֹל לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבִיבּוֹר לְפָנָי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ.

וְאִזִּי צָרִיף לְהַדְּבִיק וּלְהַסְתִּיר אַחֲרֵי־הַקְּדוּשָׁה, שֶׁלֹּא יִנָּקוּ.

וְדַבְּקוֹת אַחֲרֵי־הַקְּדוּשָׁה, הִיא עַל־יְדֵי ה'תְּעֵנִית' וְכוּ', (עֵינן בְּפָנִים), שֶׁהוּא עַקֵּר הַכְּנָעָתָן שֶׁל ה'שְׂרִים' הַנִּלְוִים.

וְעַל-יְדֵי הַתַּעֲנִית׳ שְׁמַרְעִיב עֲצָמוֹ -
מִמְשִׁיךְ ׳מִימֵי הַחֲסָדִים׳ לְלַחֵלַח
הַגְּרוֹן, וְאִזּוּ יוּכַל לְדַבֵּר. [עֵינַן עוֹד בְּפָנִים, וּבַפְּרֶשֶׁת
לְדַלֵּךְ בַּפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית יב, י): ״וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ״].

כִּי ״אֶרֶץ מִצְרַיִם מְלֵאָה גְלוּלִים וְעִבּוּדָה-
זָרָה״ (שְׁמוֹת-רַבָּה יב, ה; תַּנְחוּמָא בֵּא ה), וְעַל-כֵּן
נִקְרָאִים ״בֵּית עֲבָדִים״, בְּחִינַת ״עֲבָדוֹת׳
(מְכִילְתָא יְתְרוֹ, בַּחֲדָשׁ ה).

י.

(ח"א סו, ד-פסוק)

לְפַעֲמִים נִתְחַבֵּן ״אוֹתִיּוֹת הַדְּבוּר׳
בְּ״מִצְרֵי-הַגְּרוֹן״ (שַׁעַר הַכְּפֻנּוֹת, פֶּסַח),
וְאִי-אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא הַדְּבוּר׳ בְּשִׁלְמוֹת, בְּחִינַת
״הִיזְעָרִיק״ [קוֹל צְרוּד].

וְצָרִיךְ לְרֹאוֹת לְהוֹצִיא הַדְּבוּר מִ״מִּצְרֵי-
הַגְּרוֹן׳, שְׁיִוְכַל לְדַבֵּר בְּשִׁלְמוֹת -
דְּהִינּוּ: לְהַמְשִׁיךְ ״נִקְדוֹת׳ אֶל הַ״אוֹתִיּוֹת׳! - כִּי
בְּלֹא ״נִקְדוֹת׳, אִי-אֶפְשָׁר לְדַבֵּר שׁוּם ״אוֹת׳.

וְלְהַמְשִׁיךְ ״נִקְדוֹת׳ אֶל הַ״אוֹתִיּוֹת׳ - הוּא:
עַל-יְדֵי הַ״חֶשֶׁק וְהַפְּסוּפִין׳
שֶׁחֹשֶׁקִין לַעֲשׂוֹת הַמְצוּהָ. וְעַקֵּר גְּדֹל הַ״חֶשֶׁק׳
נַעֲשֶׂה, עַל-יְדֵי הַ״מְנִיעָה׳ שְׁמִזְמִינִין לוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח - עַל דְּבָרִים כו, ה):
״וַיֵּרֶד מִצְרִימָה״, ״אָנוּס עַל פִּי
הַדְּבוּר״ - שְׁפִשְׁה׳ דְּבוּר׳ יוֹרֵד בְּ״מִצְרֵי-הַגְּרוֹן׳,
שְׁזֶה בְּחִינַת ״גְּלוּת־מִצְרַיִם׳ - אִזִּי הוּא ״אָנוּס
עַל פִּי הַדְּבוּר״ - הִינּוּ: שְׁיֵשׁ לוֹ ״אָנוּס
וּמְנִיעָה׳, עַל-יְדֵי שְׁאִין ״נִקְדוֹת׳ לְהַ״אוֹתִיּוֹת׳,
וְאִינוּ יָכוֹל לְהוֹצִיאָו מִ״מִּצְרֵי-הַגְּרוֹן׳, שְׁמִזְזָה
בְּאִין כָּל הַ״מְנִיעוֹת׳.

וְזֶהוּ בְּחִינַת: ״אָנוּס עַל פִּי הַדְּבוּר״ -
שְׁעַל-יְדֵי שְׁאִין הַדְּבוּר׳ בְּשִׁלְמוֹת,
עַל-יְדֵי זֶה הוּא ״אָנוּס׳.

יא.

(ח"ב א, י)

״אֲנֹכִי ה׳ אֶלְקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים״ (שְׁמוֹת כ, ב).

יב.

(ח"ב ח, ה)

״וְהַגְּלִיתִי אֶת בְּנֵי״ (בְּרַכּוֹת ג) - זֶה בְּחִינַת
״בְּטוֹל הַנְּבוּאָה׳ שְׁבָאָה
מִ״נַפְשׁוֹת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל׳, בְּחִינַת (דְּבָרִים י, כב):
״בְּ״שִׁבְעִים נְפֶשׁ יִרְדּוּ אֶל-בְּתִיךָ מִצְרִימָה״,
רֵאשִׁי-תְּבוֹת: ״נְבִי״א׳. כִּי ״גְּלוּת בְּנֵי-
יִשְׂרָאֵל׳, הוּא בְּחִינַת ״בְּטוֹל הַנְּבוּאָה׳, שְׁבָאָה
מִ״נַפְשׁוֹתֵם׳.

יג.

(ח"ב עט - רֵאשִׁי-פְּרָקִים שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל)

״אֵל תִּקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם״ (בְּרֵאשִׁית מז, כט) -
בְּ״מִצְרֵי הַגְּרוֹן״ (שַׁעַר-הַכְּפֻנּוֹת פֶּסַח),
בְּשַׁעַת בְּחִינַת (דְּבָרִים ד, ל): ״בַּצֹּר לָךְ״.

יד.

(שִׁיחוֹת-הַר"ן פה)

כְּשֶׁרוּאָה אָדָם נִסְיָעָה לְפָנָיו, אִין לוֹ
לְהַתְעַקֵּשׁ לְמַנַּע מִזֶּה לִישֵׁב
בְּבֵיתוֹ דְּוִקָא! - כִּי בְּכָל-מְקוֹם שְׁנוֹסַע לְשָׁם,
מִתְקַן שָׁם אִיזָה דְּבַר, רַק שְׁיִזְהַר לְהִיּוֹת שְׁמוּר
מִן הָעֵבְרָה חֲסוּשׁוֹלָם, אֶפְלוֹ אִישׁ פֶּשׁוּט
לְגַמְרֵי.

כִּי בּוֹדָאי אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי, אֶפְלוֹ הַפְּחוּת־
שְׁבַפְּחוּתִים, עַל-כָּל-פָּנִים הוּא עוֹשֶׂה
כְּפֹה דְּבָרִים שְׁבַקְדָּשָׁה בְּכָל-מְקוֹם אֲשֶׁר הוּא
שָׁם. וְעַל-כֵּן בּוֹדָאי הָאָדָם מְכַרַח מִן-הַשָּׁמַיִם,
לְהִיּוֹת שָׁם בְּאוֹתוֹ מְקוֹם דְּוִקָא, כְּדִי שְׁיִתְקַן
שָׁם, מַה שֶׁהוּא דִּיקָא צָרִיךְ לְתַקַּן שָׁם.

עַל-כֵּן הוּא טוֹבָה לְפָנָיו, מַה שְׁנִזְדַּמֵּן לוֹ
נִסְיָעָה לְשָׁם, כִּי אוֹלֵי יְהִיָּה מְכַרַח

לְבוֹא לְשֵׁם 'בְּשִׁלְשָׁאוֹת שָׁל בְּרִזְל', וּכְמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַז"ל עַל יַעֲקֹב אָבִינוּ' (שַׁבַּת פט:):
"רְאוּי הָיָה יַעֲקֹב לִירֵד לְמִצְרַיִם
בְּשִׁלְשָׁאוֹת שָׁל בְּרִזְל, אֲלֵא" וכו'.

כְּמוֹ-כֵן הוּא בְּכָל אָדָם, שֶׁהוּא טוֹבָה לְפָנָיו
מִזֶּה שֶׁמְזַדְמֵן לוֹ נְסִיעָה לְשֵׁם, כִּי
בְּלֹא זֶה, אוֹלֵי הָיָה מְכַרְח לִירֵד לְשֵׁם
בְּשִׁלְשָׁאוֹת וְכוּ', חֲסִי-וְשָׁלוֹם.

טו.

(שיחות-ה"ר"ן פו)

ה'פְּרִיסְטֹאקֵס' (פזיז וְכַרְכוּר) שְׁעוֹשִׁין
בְּשַׁעַת 'רְקוּדִין' - זֶה
בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית מו. ד): "אֲנֹכִי אֵרֵד עִמָּךְ
מִצְרַיִמָּה, וְאֲנֹכִי אֶעֱלֶךָ."

כִּי "גְּלוּת-מִצְרַיִם הָיָה - בְּשִׁבִיל לְבָרֵךְ
נִיצוּצֵי קָרִי שֶׁל אָדָם-הֶרְאִשׁוֹן" (פְּרִי-
עֵץ-חַיִּים, חֵג הַמִּצּוֹת פ"א).

וְה'חֲתָנָה' - הִיא 'תְּקוּן וְיַחּוּד הַבְּרִית',
שֶׁהִיא בְּחִינַת: "אֲנֹכִי אֶעֱלֶךָ גַּם
עָלָה".

טז.

(חיי-מוה"ר"ן, הַשְּׂמֻטוֹת בְּסוּף-הַסֵּפֶר, נִדְפַס בְּסוּף
סְפוּרֵי-מַעֲשֵׂי־יִשְׂרָאֵל דְּפּוּס רֵאשׁוֹן שְׁנַת תַּקַּע"ה)

אָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יח.): "מִלֵּי בְּסֻלְעַ,
מִשְׁתּוֹקָא בְּתֵרִי". וְזֶהוּ מִי שֶׁאִינוּ
יָכוֹל לְדַבֵּר בְּרֵאוּי, כְּמוֹ שֶׁצָּרִיכִין לְדַבֵּר
בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה, וְאֵז שֶׁתִּיקוּתוֹ יָפֵה מִדְּבוּרוֹ.
אֲבָל מִי שֶׁיָּכוֹל לְדַבֵּר כְּתוֹנוֹ - בּוֹדֵאֵי דְּבוּרוֹ
יָקָר מְאֹד, וְאֵזִי דְּבוּרוֹ "שׁוּה שְׁנֵי סְלָעִים".

וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (שַׁבַּת י: מְגִלָּה טז): "עַל
מִשְׁקַל שְׁנֵי סְלָעִים מִיֹּלֵת, נִתְגַּלְגַּל
הַדָּבָר וְיֵרְדוּ אֲבֵתֵינוּ לְמִצְרַיִם".

"מִשְׁקַל שְׁנֵי סְלָעִים מִיֹּלֵת" - הֵינּוּ
בְּחִינַת 'מִלֵּי', בְּחִינַת 'דְּבוּרִים'
"שְׁשׁוּיִם שְׁנֵי סְלָעִים".

"עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַנְאוּ בּוֹ אָחִיו וְיֵרְדוּ
לְמִצְרַיִם" - כִּי "עַקֵּר גְּלוּת-
מִצְרַיִם' הָיָה, לְתַקֵּן 'פְּגַם-הַדְּבוּר', שֶׁפָּגְמוּ בּוֹ
דְּזֵר-הַפְּלָגָה' שֶׁקִּלְקְלוּ בְּדְבוּר' וְאָמְרוּ
(בְּרֵאשִׁית יא, ג): 'הִבָּה נִלְבְּנָה לְבָנִים'" (שַׁעַר-

הַכְּפֻנּוֹת פֶּסַח; שַׁעַר-הַפְּסוּקִים, פְּרֵשֶׁת שְׁמוֹת).

יז.

(סְפוּרֵי-מַעֲשֵׂי־יִשְׂרָאֵל, מַעֲשֵׂה יֵב מִבְּעַל-
תְּפִלָּה, בְּרֵמְזֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּסוּף)

עֵינֵי-שֵׁם כָּל הַקַּאפִּיטָל (יִשְׁעִיָּה לא) שֶׁמְדַבֵּר
מַעֲנִין כָּל הַמַּעֲשֵׂה הַנִּלְכָּד (שֶׁל
הַבְּעַל-תְּפִלָּה): "הוּי הַיְרֵדִים מִצְרַיִם לְעִזְרָה
וְעַל סוּסִים יִשְׁעֵנוּ. וּמִצְרַיִם אָדָם וְלֹא אֵל
וְסוּסֵיהֶם בָּשָׂר וְלֹא רוּחַ".

הֵינּוּ: בְּחִינַת הַמְּדִינָה שֶׁפָּמְכוּ עָלֶיהָ
הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, שֶׁהֵם
יוֹשִׁיעוּ אוֹתָם.

כִּי לְפִי טְעוּתָם סָבְרוּ: שֶׁהֵם כָּלֵם אֱלֻקוֹת,
וְסוּסֵיהֶם הֵם מְלֻאָכִים! כְּמִבְּאֵר לְעֵיל
בְּתוֹךְ הַמַּעֲשֵׂה עֵינֵי-שֵׁם. וְזֶה שְׁפִים הַפְּסוּק:
"וּמִצְרַיִם אָדָם וְלֹא אֵל, וְסוּסֵיהֶם בָּשָׂר"
וְכוּ'. וְהֵבִן.

- שְׂאֵר עֲנֵינֵי 'גְּלוּת מִצְרַיִם' -

נִמְצְאוּ בְּפֵרֶשֶׁת בּא. בְּעֵינֵי 'צִיָּאת מִצְרַיִם'

”וַיְהִי כָּל נֶפֶשׁ יִצְאֵי יֵרֶךְ יַעֲקֹב שִׁבְעִים נֶפֶשׁ”
(שמות א, ה) – ענין 'שבעים נפש'

לכן קדם ה'התגלות' – מכרה הנפש לבוא
ב'גלות', הינו ב'מדותיהם', פדי
לשברם, ולבוא אחר-כך ל'התגלות'.

ית.

(ח"א לו, א-ב-ג)

זהו כָּלֵל: כי "כל נפש מישראל, משרש
בשבעים-נפש של בית יעקב" (שער-
הגלגולים, הקדמה לא). ו"שבעים-נפש של בית
יעקב, משרשים בשבעים-פנים של תורה"
(תקוני-זהר עו:).

ו"זה לעמת זה עשה האלקים" (קהלת ז, יד)
– "שפנגד שבעים-נפש של בית
יעקב, הם שבעים לשון" (רש"י דברים לב, ה;
במדבר-רבה ט, יד; תקוני-זהר שם; זהר שמות ה: טז); –
שכל 'לשון' ו'לשון' יש לה 'מדה רעה'
בפני-עצמה, מה שאין בחברתה. ומחמת
המדות האלו, הם מרחקים מ'שבעים-פנים
של תורה'.

וכשה'נפש של בית יעקב' (בראשית מו,
כז), באה בגלות תחת יד
שבעים לשונות, הינו: ב'מדותיהם הרעים'
– אזי היא ראמת 'שבעין קליו', פיולדת
שקדם הפדה 'שצועקת שבעין קליו' (זהר
פנחס רמט:).

וזהו כָּלֵל: ש'כל נפש מישראל, קדם
שיש לה התגלות בתורה ובעבודה –
אזי מנסין ומצרפים את הנפש בגלות של
שבעים-לשון, הינו: ב'תאווותיהן'. וכשהיא
באה ב'מדותיהן' בגלות, אזי ראמת 'שבעין
קליו'.

כי ה'התגלות' היא בחינת 'לדה' וכו'. כי
"הקלפה קדמה לפרי, ומי שרוצה
לאכל הפרי, צריך לשבר מקדם הקלפה"
(זהר משפטים קח:).

ודע: ש'כללות של שבעים-לשון, של
'מדותיהן הרעות' הכלו – היא
'תאווה-נאוף'. והוא 'תקוני-הכללי' – מי
שמשבר התאווה הזאת, אזי בקל יכול לשבר
כל התאוות.

ובשביל-זה דרשו חז"ל (ברכות יב:; על
פסוק (במדבר טו, ט): "אחרי
לבבכם [ואחרי עיניכם]" – "אחרי לבבכם – זהו
מינות; ואחרי עיניכם – זו נאוף").

לפיכך "כשקורין פסוק ראשון של
'קריאת-שמע', צריך להעצים
עיניו" (ברכות יג: שלחן-ערוך אורח-חיים סא, ה; פרי-
עץ-חיים שער קריאת-שמע פ"ו), בבחינת:
"עולמותא שפירתא דלית לה עיניו" (זהר
משפטים צה; פרי-עץ-חיים שם).

כי תקון הרהורי זנות: שיאמר "שמע"
ו"ברוך שם".

כי 'תאווה-נאוף' – באה מ'עכירת-דמים'.
הינו: מ'טחול', 'לילית', 'שפחה בישא',
'אמא דערב-רב', 'מלכות-הרשעה' (תקוני-זהר
נב. קמ. תקוני-זהר-חדש; ועוד).

ו'מלכותא-דשמיא' – הוא בבחינת
'גבירתא' (משלי ל,
כג), "אשה יראת ה'" (משלי לא, ל), שהיא
בבחינת: "ים של שלמה, העומדת על
שנים-עשר בקור" (מלכים א, כה; דברי-הימים ב, ד,
ד), "שהם שנים-עשר שבטי יה" (זהר ויחי
רמא:).

וּכְשֶׁמִּקְבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת־שָׁמַיִם בְּאֵלוֹ
הַפְּסוּקִים:

(א) כּוֹלֵל נִשְׁמָתוֹ בִּי"ב שְׁבֻטֵי יִהוּ - כִּי
"בְּשָׁנֵי פְּסוּקִים אֱלוֹ, יֵשׁ י"ב תְּבוּת, נֶגֶד
י"ב שְׁבֻטֵי יִהוּ; וּמ"ט אוֹתִיּוֹת, כִּנְגֵד
מ"ט אוֹתִיּוֹת שְׁבַשְׁמוֹת שְׁבֻטֵי יִהוּ" (מִגְלַה-
עֲמֻקּוֹת, תַּחֲלַת פְּרֶשֶׁת שְׁמוֹת).

(ב) וּמִפְּרִישׁ נִשְׁמָתוֹ מִנִּשְׁמַת עֶרְב־רֵב,
הַבָּאִים מִ"אִשָּׁה זֹנָה" (וַיִּקְרָא כֹּא, ז),
"שִׁפְחָה בִּישָׂא", שֶׁהִיא בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית טז,
ח): "מִפְּנֵי שָׂרִי גְּבֻרָתִי אֲנֹכִי בִּרְחַת",
שֶׁה'תְּאוּה' בּוֹרַחַת וְנִפְרָדַת מִמֶּנָּה.

וּב'קִבְלַת עַל מַלְכוּת־שָׁמַיִם, בַּחֲיִנַת "יָם
שֶׁל שְׁלֹמֹה" - הוּא נִפְרָד
מִנִּשְׁמוֹתֵיהֶן דְּעֶרְב־רֵב, שֶׁהִיא "שִׁפְחָה
בִּישָׂא", "אִשָּׁה זֹנָה"; וְנִכְלָל בְּ"נִשְׁמוֹת
שְׁבֻטֵי יִהוּ", בַּחֲיִנַת "אִשָּׁה יִרְאֵת ה'".

[סִפְר־הַמִּדּוֹת, נְאוּף ח"ב ז: כֹּל הַשּׁוֹמֵר הַבְּרִית - זֹכֶה
לְהִבִּין ה'שְׁבַעִים לְשׁוֹן הַגְּנוּזִים בַּתּוֹרָה].

יט

(ח"א קפא)

'יַעֲקֹב' הוּא בַּחֲיִנַת ה'כְּבוֹד' - כִּי הוּא
בַּחֲיִנּוֹת ה'נֶפֶשׁ', כְּמוֹ שִׁפְתוֹב
(בְּרֵאשִׁית מו, כז): "כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְבֵית
יַעֲקֹב".

כ

(ח"ב ח,ה)

עַל־יְדֵי ה'הַתְּגַלוֹת הַכְּבוֹד', בָּא ה'הַתְּפַשְׁטוֹת
הַנְּבוּאָה'. כִּי ה'נְבוּאָה' בָּאָה
מִבַּחֲיִנַת 'שְׂרָשֵׁי נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל', שֶׁהֵם
בַּחֲיִנַת 'שְׁבַעִים נֶפֶשׁ', בְּבַחֲיִנַת (דְּבָרִים י, כב):
"בִּשְׁבַעִים נֶפֶשׁ יִרְדּוּ אֲבוֹתֶיךָ", רֵאשִׁי-
תְּבוּת 'נְבִי"א'. וְשִׂרְשׁ הַנִּפְשׁוֹת הוּא בַּחֲיִנַת
'כְּבוֹד' וְכו'.

כא

(ח"ב עט - רֵאשִׁי-פְּרָקִים' שֶׁל רַבְּנּוֹ ז"ל)

נִמְצָא לְעֵיל בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת א, א): "וְאֵלֶּה
שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
מִצְרֵימָה".

כב

(שִׁיחּוֹת שְׂאחֲרֵי סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת)

דַּע: שֵׁשׁ שְׁנֵי מִינֵי פְּלִטִין שְׂדוּמִין זֶה
לְזֶה. בְּאֶחָד דָּר 'מְלֹךְ', וּבַהֲשֵׁנִי דָר
'עֶבֶד'. וּבּוֹדָאֵי בְּאֵמַת הוּא חֲלוּק גְּדוּל בֵּינֵם.
רַק אֶפְעֵל-פִּי-כֵן אֶפְשֵׁר לְטַעוֹת בֵּינֵיהֶם.

כִּי יֵשׁ 'קָשֶׁר' שְׁמַת־קְשָׁרִין הַרְבֵּה נִפְשׁוֹת,
עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם 'בֵּית וּפְלִטִין'. כִּי
מִתְקַשְׁרִין אֶחָד בְּאֶחָד וְאֶחָד בְּאֶחָד, עַד
שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם 'יְסוּד'. וְאַחֲרֵיכֵן נַעֲשֶׂה 'אֶהֱל',
עַד שֶׁנִּבְנֶה מֵהֶם 'בֵּית וּמְדוּר'.

זֶה ה'מְדוּר', הוּא 'מְדוּר' לְאֵמַת'.
וּכְשֶׁצְּרִיכִין לְבַקֵּשׁ אֵמַת, מוֹצֵאִין שֵׁם
בְּאוֹתוֹ ה'מְדוּר'. הֵינּוּ: בַּתּוֹךְ ה'קָשֶׁר שֶׁל
הַנִּפְשׁוֹת הַנִּלְוֵל, שֶׁמֵּהֶם נַעֲשֶׂה 'מְדוּר'
לְה'אֵמַת'.

זֶה בַּחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית מו, כז): "כָּל הַנֶּפֶשׁ
הַבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב" - הֵינּוּ:
שְׁמַה'נִפְשׁוֹת, נַעֲשֶׂה 'בֵּית יַעֲקֹב', הֵינּוּ: 'בֵּית
מְדוּר' לְאֵמַת, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת 'יַעֲקֹב'. כְּמוֹ
שִׁפְתוֹב (מִיכָה כ, ז): "תִּתֵּן אֵמַת לְיַעֲקֹב".

אַבֵּל דַּע: שֵׁשׁ כִּנְגֵד זֶה 'קָשֶׁר שֶׁל
רְשָׁעִים', שְׁמַת־קְשָׁרִין יָחַד הַרְבֵּה
'נִפְשׁוֹת שֶׁל רְשָׁעִים', וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם 'בֵּית
וּמְדוּר לְשִׁקְר'.

וְעַל־זֶה הַזְּהִיר הַנְּבִיא (ישַׁעְיָה ח, יב): "לֹא
תֵאמְרוּן קָשֶׁר לְכֹל אֲשֶׁר יֹאמַר
הָעַם הַזֶּה קָשֶׁר" - כִּי "קָשֶׁר רְשָׁעִים אֵינּוּ מִן
הַמְּנִיָּן" (סְנֵהֲדִין כו, וְכו').

"ויוסף היה במצרים" (שמות א, ה)

נג.

(ח"ב עט - ראשי פרקים של רבנו ז"ל)

נמצא לעיל בפסוק (שמות א, א): **"ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה"**.

נד.

(לקוטי הלכות, ברפת הודאה ו, נז)

"ויוסף היה במצרים" (שמות א, ה). עקר הקיום והתקנה - הוא על ידי בחינת **"יוסף הצדיק"**, שהוא בחינת (בראשית מא, לח): **"איש אשר רוח בו"** - שיודע בכל פעם לנשב על **"לב בני ישראל"**, ולנפח ה'עפורית' שהוא בחינת **"עצבות מלבם"**, ולהלהיב לבם להשם יתברך בהדרגה ובמדה וכו', כי הוא יודע להפך כל היגון ואנחה לששון ושמחה וכו'.

וזה (שמות שם): **"ויהי כל יצי ירף יעקב שבעים נפש"** - בחינת **"שבעים פנים לתורה"**, שהם **"שבעים אנפיונהורין"**, שזה בחינת **"שמחה"**, בחינת (תהלים כד, ו): **"מבקשי פניו יעקב וכו'."** (כמו שכתוב בהתורה **"צוית צדק"**, סימן כג, עין שם).

וזה: **"ויוסף היה במצרים"** - כי העקר על ידי **"ויוסף היה במצרים"**, שהקדים השם יתברך רפואה למכה, לשלח מקדם את **"יוסף למצרים, ונמפר לעבד"**, שהוא בחינת **"מרירת העצבות"**, שהוא בחינת **"עבדות וכו', ועמד בנסיון, והתחזק גם שם בשמחה, כמו שכתוב (בראשית לט, ב): "ויהי יוסף איש מצליח"**, כמו שכתוב במדרש הנ"ל (בראשית רבה פו, ד): **"שהיה מפוז ומרקד"**.

כי ב'מרירת הגלות' כשמתגבר ה'עצבות' ביותר - זהו עקר העצה: לעשות 'מלי' דשטותא, כדי לשמח את נפשו במרירות כזה.

וכמו שכתוב ב'דוד' (תהלים לד, א): "שהיה משנה טעמו לפני אבימלך" - שהיה שם בספנה גדולה בגלות גדול, ועל כן עשה שם 'מעשה שטות', ויתו על דלתות השער וירד רירו על זקנו וכו' (שמואל א, כא, יד).

ועל כן עקר קיומם במצרים, ויציאתם משם - היתה על ידי "ויוסף היה במצרים" - שהקדים לשלח את "יוסף הצדיק לשם, וכנ"ל.

"ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד וגו'. ויקם מלך חדש על מצרים וגו'. ויאמר אל עמו וגו'" (שמות א, ז-ח ט)

"ובני ישראל פרו וישרצו וגו'" - בין שראוי המצריים כן, חדשו גזרות עליהם, הדא הוא דכתיב: "ויקם מלך חדש". (שמות רבה א, ח)

נה.

(ח"א ב, ו)

ה'נשמות' הן נקראין 'עשבין', כמו שכתוב (יחזקאל טז, ז; סוטה יא: הגדה של פסח): "רבבה פצמח השדה נתתיך".

נו.

(ספר המדות, בנים ח"ב כז)

כשישראל פרים ורבים, אזי האמות מחדשין עלינו גזרות. נהרב מטשעהרין ז"ל ציון למדרש הנ"ל.

"הִבֵּה נִתְחַכְמָה לוֹ" (שְׁמוֹת א, י)

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: לְפִיכָּךְ בְּתֵיב (שְׁמוֹת א, ט): **"וַיֹּאמֶר"** [אֶל עַמּוֹ] - בְּלוֹמַר: אֲכַנִּים בְּלִבְהוֹן מִלְתָּא דָּא וְכוּ', 'מִחֻשְׁבֵּת הַלֵּב' בְּלִבָּד. אֲכַנִּים מִחֻשְׁבֵּתָא בְּלִבְהוֹן, דְּאָמְרוּ: **"רַב וְעֲצוּם מִמֶּנּוּ"**.

מֵאִי **"מִמֶּנּוּ"**. רְצוֹנוֹ-לוֹמַר: מִמֶּנָּא דִּילְהוֹן [מִהִמְנַנָּה שְׁלֵהֶם], אֵיבּוּן אָמְרוּ בְּלִבֵּיהוּ [הַמְצִירִים אָמְרוּ בְּלִבָּם], דְּחֵילָא וְתוֹקְפָא דִּילְהוֹן [שֶׁהֵכֵחַ וְהִתְקַף שָׁל בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ], רַבְרָבָא וְתַנְקִיפָא מִמֶּנּוּ [הוּא גְדוֹל וְחֹזֵק מִשְׁלָנוּ], מִשְׁוֹלְטָנָא דִּילְהוֹן [דְּהִינּוּ: מִן הַמְּמַנָּה הַשּׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם; וְלָכֵן **"הִבֵּה נִתְחַכְמָה לוֹ"**, שְׁנִתְחַכַּם לְמוֹשִׁיעֵן שָׁל יִשְׂרָאֵל וְכוּ']. (זֶהֱרַ שְׁמוֹת יז.)

כז.

(חֵי-מוֹהֲרָן שִׁצְד)

אָמַר: "יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂאִין מִכִּירִים אוֹתִי בְּלָל, וְחוֹלְקִין עָלַי!"

וַאֲמַר: שְׂאִיתָא בְּזַהֲרֵי-הַקְּדוֹשׁ (שְׁמוֹת יז.) עַל פְּסוּק (שְׁמוֹת א, י): "הִבֵּה נִתְחַכְמָה לוֹ": "וְכִי תַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ שְׁפָרְעָה הַלֵּךְ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד וְאָמַר לוֹ 'הִבֵּה נִתְחַכְמָה' - אֲלֵא שְׂהַכְנִים [הַשֵּׁר שֶׁל מְצִירִים] בְּתוֹךְ לִבָּבְם [הַמְחַשְׁבָּה הַזֶּה] וְכוּ'". עֵין-שָׁם.

"וַיִּבְּן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפָרְעָה" (שְׁמוֹת א, יא)

כח.

(שִׁיחֹת-הָרָן ס)

שִׁיחֹתוֹ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל - בְּעֵת שְׂאָרַע מַעֲשֵׂה בְּקַהֲלַת-קֹדֶשׁ בְּרַסְלָב, שְׁנִזְזוּקָה יִלְדָּה אַחַת, בְּבֵית שְׁחָפְרוּ בּוּ וְעָשׂוּ בּוּ בְּנֵינִים חֲדָשִׁים, גַּם כְּמָה נִפְשׁוֹת הָיוּ בְּסַכְּנָה גְּדוֹלָה - אַז שְׁמַעְתִּי מִפִּיּוֹ-הַקְּדוֹשׁ עֲנִין זֶה:

בְּעִנִּין 'בְּנֵינִים', עֵינֵתִי וְהִסְתַּכַּלְתִּי בְּעִנִּין זֶה, וְרָאִיתִי: שְׁכָל הָעוֹסְקִים בְּבְנֵינִים וּבַחֲזוֹמוֹת, אֵין אֶחָד מֵהֶם יוֹצֵא נְקִי, וְאִפְלוּ עִבּוּ"ם.

וְאִי-עַל-פִּי-כֵן הָעוֹלָם עוֹסְקִים בְּזֶה, כִּי הוּא קִיוֹם הָעוֹלָם. כִּי אִי-אֶפְשֶׁר לְהִיּוֹת בְּלֵא זֶה. וְעַל-כֵּן בְּהִכָּרַח שְׂיֵהִיו בְּנֵי-אָדָם שְׂיֵהִיָּה לָהֶם חֲשָׁקוֹת לְזֶה.

וַיֵּשׁ בְּעִנִּין זֶה כְּמָה עֲנִינִים וְחִלּוּקִים, אֶךְ סוּף-כָּל-סוּף אֵינוֹ יוֹצֵא נְקִי.

וְנִרְאָה שְׂזָהוּ פְּרוּשׁ (יְבָמוֹת סג. סוּטָה יא. שְׁמוֹת-רַבָּה א, י): "כָּל הָעוֹסֵק בְּבְנִין מִתְּמַסְפֵּן". מִתְּמַסְפֵּן הוּא לְשׁוֹן 'עֲנִיּוֹת', וְגַם הוּא לְשׁוֹן 'סַכְּנָה'.

וּבַמְדָּרֵשׁ (שְׁמוֹת-רַבָּה שָׁם; סוּטָה שָׁם) מְבַאֵר בְּפְרוּשׁ עַל פְּסוּק (שְׁמוֹת א, יא): "וַיִּבְּן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפָרְעָה" - "חַד אָמַר שְׂמִמְסַכְּנוֹת אֶת בַּעֲלֵיהֶן, וְחַד אָמַר שְׂמִמְסַכְּנוֹת אֶת בַּעֲלֵיהֶן". (וְעֵין לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן ח"א רסו).

וְהָעֵקֶר הוּא 'הִנְחַת הַיְסוּד' (שְׁקוּרִין זְאֵקְלֵא שְׁטִישִׁנָּא). וְצָרִיךְ לִידַע: בְּאִיזָה זְמַן לְהִנִּיחַ הַיְסוּד, וּמֵאִיזָה עֵץ לְהִנִּיחַ! - כִּי יֵשׁ עֲצִים שְׂאִינָם רְאוּיִים לְהִיּוֹת 'יְסוּד'; אֶךְ אִי-אֶפְשֶׁר לִידַע כָּל-זֹאת.

"וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה, בַּחֲמוֹר וּבְלִבְנִים, וּבְכָל עֲבֹדָה בְּשׂוּדָה, אֶת כָּל עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר עֲבָדוּ בָּהֶם בְּפָרֶךְ" (שְׁמוֹת א, יד)
"וַיִּזְעַקוּ וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹקִים מִן הָעֲבֹדָה" (שְׁמוֹת ב, כג)

"בַּעֲבֹדָה קָשָׁה" - בְּקוּטֵיָא.

(זֶהֱרַ בְּרֵאשִׁית כז. תְּקוּנֵי-זֶהֱרַ כח: קמז:)

וְגַם עַל-יְדֵי ה'צַעֲקָה, זֹכִין ל'אֲמוּנָה' -
הֵינּוּ: שֶׁה'צַעֲקָה' בְּעֲצָמָה הוּא בְּחִינַת
'אֲמוּנָה', רַק שֶׁהוּא בְּקִטְנוּת גְּדוּל.

וְעַל-יְדֵי ה'צַעֲקָה' בְּעֲצָמָה, יָכוֹל לְזַכּוֹת
ל'אֲמוּנָה', לְהַעֲלוֹת וּלְגַדֵּל אֶת
ה'אֲמוּנָה', עַד שֶׁיִּסְתַּלְקוּ הַקְּשִׁיּוֹת מִמֶּנּוּ.

וְאִפְלוּ אִם אֵינּוּ זֹכֶה לְזֶה עֲדִין - אֲף-עַל-
פִּי-כֵן ה'צַעֲקָה' בְּעֲצָמָה טוֹב מְאֹד.

ל

(חֵי-מוֹהַר"ן, הַשְּׂמֹטוֹת בְּסוּף-הַסֵּפֶר, גִּדְפָס בְּסוּף
סְפִירֵי-מַעֲשֵׂיּוֹת דְּפּוֹס רֵאשׁוֹן שְׁנַת תַּקַּע"ה)

אָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יח.): "מְלִי בְּסַלְעַ,
מִשְׁתַּוְּקָא בְּתַרִּי". וְזֶהוּ מִי שֶׁאֵינּוּ
יָכוֹל לְדַבֵּר פְּרָאוֹי, כְּמוֹ שֶׁצָּרִיכִין לְדַבֵּר
בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה, וְאִז שְׁתִּיקוּתוֹ יִפָּה מְדַבְּרוֹ.
אֲבָל מִי שֶׁיָּכוֹל לְדַבֵּר פְּתֻקוֹנוֹ - בּוֹדֵאֵי דְּבוּרוֹ
יָקָר מְאֹד, וְאִז דְּבוּרוֹ "שְׁוֵה שְׁנֵי סְלָעִים".

וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (שַׁבָּת י: מְגִלָּה טז): "עַל
מִשְׁקַל שְׁנֵי סְלָעִים מִיֵּלֶת, נִתְגַּלְגַּל
הַדָּבָר וַיִּרְדּוּ אֲבֹתֵינוּ לְמִצְרַיִם".

"מִשְׁקַל שְׁנֵי סְלָעִים מִיֵּלֶת" - הֵינּוּ
בְּחִינַת 'מְלִי', בְּחִינַת 'דְּבוּרִים'
"שְׁשׁוּיִם שְׁנֵי סְלָעִים".

"עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַנְאוּ בּוֹ אֶחָיו וַיִּרְדּוּ
לְמִצְרַיִם" - כִּי "עַקֵּר גְּלוּת-
מִצְרַיִם" הִיָּה, לְתַקֵּן 'פְּגַם-הַדְּבוּר', שֶׁפָּגַמוּ בּוֹ
'דוּר-הַפְּלָגָה' שֶׁקִּלְקְלוּ בְּ'דְבוּר' וְאָמְרוּ
(בְּרַאשִׁית יא, ג): 'הִבָּה נִלְבְּנָה לְבָנִים'."

[שַׁעַר-הַפְּנוּת, דְּרוּשֵׁי-הַפֶּסַח א; שַׁעַר-הַפְּסוּקִים,
פְּרֻשַׁת שְׁמוֹת; שַׁעַר-הַהֲקָדְמוֹת; מַחְבְּרַת-הַקֹּדֶשׁ:
כְּנֻגָּה מִה שֶׁחֲטָאוּ בְּדוּר-הַפְּלָגָה: "הִבָּה נִלְבְּנָה לְבָנִים" כו' -
נֹאמַר: "וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם, בְּהַמֵּר וּבִלְבָנִים".]

נט

(ח"ב מו; שִׁיחוֹת-הַר"ן קמו)

בְּתַחֲלָה יֵשׁ לוֹ כְּמָה מְנִיעוֹת עַל הַתְּפִלָּה,
וְאַחֲרֵיכֵן כְּשֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם וְבֹא
לְהַתְּפִלֵּל, כְּשֶׁלְּבוֹ עֵקֶם וּפְתַלְתַּל מֵהַשָּׁם-
יִתְבַּרַךְ, זֹאת הַמְּנִיעָה גְּדוּלָה מִכֶּלָם.

בְּחִינַת (תְּהִלִּים לח, יא): "לְבִי סָהַרְחַר",
תְּרַגּוּם "סָבִיב": "סָהוּר סָהוּר" -
דְּהֵינּוּ: שֶׁלְּבוֹ מְסַבֵּב וּמְקַף וּמְעַקֵּם
בְּעַקְמוּמִיּוֹת וְקְשִׁיּוֹת וּכְפִירוֹת עַל הַשָּׁם-
יִתְבַּרַךְ.

שְׁוֵה בְּחִינַת (שְׁמוֹת א, יד): "וַיִּמְרְרוּ אֶת
חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה" וְכוּ', וְאִתָּא
בְּתַקּוּנִים (תְּקוּנֵי-זֶהַר כח): "בְּקִשְׂיָא" וְכוּ' -
הֵינּוּ: הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁלְּבוֹ, שֶׁהֵם הַמְּנִיעָה
הַגְּדוּלָה מִכֶּלָם.

וְאִזִּי צָרִיךְ לְצַעֵק לְאָבִיו שֶׁבְּשָׁמַיִם בְּקוֹל
חֲזָק מְעַמְקֵי הַלֵּב! - וְאִזִּי הַשָּׁם-יִתְבַּרַךְ
שׁוֹמֵעַ קוֹלוֹ וּפּוֹנֶה לְצַעֲקָתוֹ!

וְיָכוֹל לְהִיּוֹת: שֶׁמִּזֶּה בְּעֲצָמוֹ יִפְלֵ וַיִּתְבַּטֵּל
לְגַמְרֵי כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַמְּנִיעוֹת!

וְעַל-כֵּל-פָּנִים הַשָּׁם-יִתְבַּרַךְ שׁוֹמֵעַ קוֹלוֹ,
שְׁוֵה יְשׁוּעָתוֹ.

וְזֶה: אוֹתִיּוֹת 'קִשְׂיָא' - רֵאשִׁי-תִּבּוֹת
(תְּהִלִּים כז, ז): "שִׁמְעַ יְיָ קוֹלִי
'אֶקְרָא" - שֶׁצָּרִיךְ רַק לְקִרְוֹת לְהַשָּׁם
כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר עָלָיו הַקְּשִׂיָּא וְהַכְּפִירוֹה.

וְה'צַעֲקָה' בְּלְבוֹ בְּעֲצָמָה, הוּא בְּחִינַת
'אֲמוּנָה' - כִּי אֲף-עַל-פִּי
שְׂבָאִים עָלָיו כְּפִירוֹת גְּדוּלוֹת וְקְשִׁיּוֹת -
מֵאַחַר שֶׁצוּעַק עַל-כֵּל-פָּנִים בְּלְבוֹ, בּוֹדֵאֵי
עֲדִין יֵשׁ בּוֹ נִיצוּץ וְנִקְדָּה מִה'אֲמוּנָה-
הַקְּדוּשָׁה'.

לא.

(ספר-המדות, עניני 'מרור')

"מרור" - על שום שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים, שנאמר: "וימררו את חייהם". (פסחים פ"ה; פסחים קטז;)

[א] בזית מרור שאוכלין בפסח, מסגל לפרנסה (ממון לה - עין לקוטי-הלכות 'הרשאה' ד, טז-טזז).

[ב] אשה שהיא מקשה לילד, תתלה על צוארה ממרור הנשאר (קשויו-לידו).

לב.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הודאה, נזנח)

"וימררו את חייהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים" וכו' (שמות א, יד). עקר 'מרירת-הגלות' - הוא בחינת 'עבדות', שנמשך מ'זהמת-הנחש', מבחינת (בראשית ג, יז): "בעצבון תאכלנה".

בחינת 'התגברות העצבות', שהוא בחינת 'טיט-היון', שעל-זה צעק דוד (תהלים סט, ג-טז): "טבעתי ביון מצולה ואין מעמד וכו', הצילני מטיט ואל אטבעה" וכו'.

וזוה שפתוב בזהר-הקדוש (בראשית כז, על שמות א, יד): "בעבדה קשה" - 'בקשיא', 'בחמר' - 'בחמרא דשמעתתא', "ובלבנים" - 'בלבון הלכתא'.

כי זה עקר 'מרירת הגלות' - שמבלבל השמחה בו יתברך, שהוא בחינת 'אמונה-הקדושה', 'אנפין-נהורין' - על-ידי ה'קשיות' וה'בלבולים' וכו', שזהו בחינת: "חמרא-דשמעתתא ולבון-דהלכתא".

כי עקר בחינת 'אסוקא שמעתתא אלפא דהלכתא' הוא: לברר וללבן עצות אמתיות לעבודת-הבורא-יתברך - לצאת מ'זהמא דהאי עלמא שפלה, ולהתקרב אליו

יתברך, כי "לא המדרש הוא העקר, אלא המעשה" (אבות א, יז).

ובשביל-זה עקר ההתקרבות לתלמידי-חכמים ולצדיקים-אמתיים - כדי שהם יזרו לנו "את הדרך אשר נלך בה ואת המעשה אשר נעשה" (על-פי שמות יח, כ; ירמיה מב, ג) בכל-עת, באפן שיזכה כל אחד לצאת מ'מה שצריך לצאת, ולהתקרב ולשוב להשם-יתברך.

אבל ה'סטרא-אחרא', בחינת 'מרירת-הגלות', שהיא ה'עצבות' - מתגבר כל-כך, וממרר את חיי ישראל ב'קשיות' ו'בלבולי-האמונה' ו'בלבולי-עצות' - עד שאינם יודעים ללבן ההלכה והדרך וההלכות לשוב להשם-יתברך.

וזוה (שמות א, שם): "ובכל עבדה בשדה" - שהוא 'תאות-ממון' ו'טרדת-הפרנסה' - שמכרחין לצאת מאהל-תורה, לצאת מבית-המדרש אל השדה, לעסק בפרנסה. עד שמטרידו "בכל עבודה בשדה" - ומסיתו ומדיחו מל'קבע עתים לתורה על-כל-פנים.

וזוה (שם): "את כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך", ודרשו רז"ל (סוטה יא:): "בפה רך" - שבתחלה נכנס עמו הבעל-דבר והסטרא-אחרא "בפה רך", ומתלבש במצוות.

ואומר לו: "הלא אי-אפשר לישב בבית-המדרש כל יום, וההכרח לצאת אל השדה לעסק במלאכה ומשא-ומתן, וכי אתה רוצה למות, או להיות עני ומקבל" וכו'.

עד שמשליכו בתוך 'עמק טיט-היון', שהוא 'אנפין-חשוכין', מרירת

הַעֲצָבוֹת שֶׁל הַמָּמוֹן, בַּחֲנִינֵת "בְּעֲצָבוֹן תֵּאבְלֶנָּה".

עַד שֶׁאִפְלוּ בְּשִׁמְרוּיָהּ מָמוֹן, אֵינּוּ מִסְפִּיק לֹא כָּל יָמָיו, כִּי מִשְׁתַּוְּקֶק בְּכָל־פַּעַם יוֹתֵר, וְכָל מָה שֶׁ"מֵרַבָּה נִכְסִים מֵרַבָּה דֹּאגָה" (אַבוֹת פ"ב מ"ז).

כִּי מִסִּיתוֹ לִבְנוֹת "פֶּתֶם וְרַעְמֶסֶם" (שְׁמוֹת שָׁם), שֶׁהֵם בְּנִינִים גְּדוֹלִים וְגִבּוֹהִים שְׂבוּנִים לְעֲצָמָם, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (אִיּוֹב ג, יד): "הַבְּנִים הָרַבּוֹת לָמוֹ" וְכֵתִיב (תְּהִלִּים מֵט, יב) "קִרְבָּם בְּתִימוֹ לְעוֹלָם" וְכוּ'.

וְזֶה בַּחֲנִינֵת מָה שֶׁגִּזַּר פֶּרַעַה (שְׁמוֹת שָׁם, טז-כב): "כָּל הַבֵּן הַיְלֹוֹד וְכוּ', אִם בֶּן הוּא וְהִמָּתֵן אֹתוֹ וְאִם בַּת הִיא וְחָיָה".

כִּי 'בֵּן', 'סְטֵרָא־דְּכֹוֹרָא', בַּחֲנִינֵת 'שְׁמַחָה' וְכוּ'. וְ'בַת', 'סְטֵרָא־דְּנוֹקְבָא', שֶׁשָּׁם עָקַר 'אַחִיזַת הַעֲצָבוֹת' וְכוּ'. כִּי רָצָה לְהַגְבִּיר 'סְטֵרָא־דְּנוֹקְבָא', בַּחֲנִינֵת 'עֲצָבוֹת' - שֶׁזֶה עָקַר 'תְּקוּהַ הַגְּלוּת'.

וְזֶה (שְׁמוֹת שָׁם, יז): "וְתִירָאן הַמִּילְדוֹת אֶת הָאֱלֹקִים, וְלֹא עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵיהֶן פֶּרַעַה מִלֶּךְ מִצְרַיִם, וְתַחֲיִין אֶת הַיְלָדִים".

"הַמִּילְדוֹת" - הֵם בַּחֲנִינֵת 'צִדִּיקֵי־הַדּוֹר' שֶׁהֵם 'מִילְדוֹת', שֶׁהֵם מוֹלִידֵין תְּלַמִּידִים־הַגּוֹנִים בְּיִשְׂרָאֵל, "שֶׁנֶּחֱשְׁבוּ כְּאֵלוּ יְלָדִים" (סְנֵהֲדָרִין יט).

שֶׁהֵם עָשׂוּ בְּהַפְּךְ מִדַּעַת הַ'סְטֵרָא־אֲחֵרָא', שֶׁהִיא בַּחֲנִינֵת 'פֶּרַעַה וּמִצְרַיִם', שֶׁכָּל עֶסְקִיהֶם לְהַגְבִּיר הַ'עֲצָבוֹת' בְּכַמָּה נִכְלִים וְעַרְמוּמִיּוֹת, הָעָקַר עַל־יְדֵי 'טְרִדַת הַמָּמוֹן וְהַפְּרִנָּסָה'.

וְלַפְעָמִים עַל־יְדֵי סְבָרוֹת הַהַפּוֹכּוֹת שֶׁלָּהֶם שֶׁנִּמְשָׁכִין מ'הִיכְלִי-

הַתְּמוֹרוֹת, שֶׁמְשַׁלְּכִין אֶת הָאָדָם עַל־יְדֵי ה'תּוֹכַחַה שֶׁאֵינָה כְּרֹאוֹי' שֶׁלָּהֶם וְכוּ'.

אַבְל "הַמִּילְדוֹת" הֵנָּה, בַּחֲנִינֵת 'צִדִּיקֵי־אֱמֶת', הֵם עוֹשִׂים בְּהַפְּךְ: שֶׁלֹּא דִי שֶׁאֵינָם מְשַׁלְּכִין אֶת הָאָדָם בְּדַבְרֵיהֶם כְּרִצוֹן הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא חֲסִי־וְשָׁלוֹם.

אִף גַּם: "וְתַחֲיִין אֶת הַיְלָדִים" - שֶׁהֵם מַחֲיִין אֶת "הַיְלָדִים", שֶׁהֵם 'תְּלַמִּידֵיהֶם הַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם', שֶׁמַּחֲיִין אוֹתָם בְּדַבְרֵיהֶם־הָאֱמֶתִיִּים, וּמְשִׁיבִין אֶת נַפְשָׁם ב'שְׂבָעָה מְשִׁיבֵי טַעַם" (מְשַׁלֵּי כו, טז), וּמְשַׁמְּחִים אוֹתָם בְּכַחֶם, וּב'דְרָכֵי עֲצוּתֵיהֶם הַעֲמֻקּוֹת' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן נִקְרָאוּ הַמִּילְדוֹת' (שְׁמוֹת שָׁם, טז): "שְׁפָרָה וּפּוּעָה". "שְׁפָרָה" - עַל־שֵׁם שֶׁמְשַׁפֶּרֶת אֶת הַיְלֹוֹד. ו'פּוּעָה' - עַל שֵׁם שֶׁפּוּעָה לְיְלֹוֹד" (סוֹטָה יא).

כִּי כֵן נִזְהָגִין הַצִּדִּיקִים־אֱמֶתִיִּים עִם נַפְשוֹת יִשְׂרָאֵל הַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם - שֶׁמְשַׁפְּרִין אוֹתָם וּמְיַפִּין אוֹתָם בְּכָל מִינֵי עֲצוֹת, לְהַחֲיֹוֹתָם וּלְחַזְּקָם בְּכָל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שֶׁמוֹצְאִין בָּהֶם וְכוּ'.

וְכֵן פּוּעִין אֲלֵיהֶם כְּמוֹ לְיֹלֵד מִמֶּשֶׁ, שֶׁשׁוֹרְקִין וּפּוּעִין לָהֶם: לְבַל יִגִּיחוּ לְהַפִּיל עֲצָמוֹן בְּשׁוֹם אָפוֹ, רַק יִבְטְחוּ ב'חֲסֵדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנּוּ" וְכוּ' (אִיכָה ג, כב), וּבְגִדְל כַּח הַצִּדִּיקִים, כִּי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָם לְעוֹלָם, וְלֹא כַּחֲטָאֵינוּ יַעֲשֶׂה לָנוּ, כִּי לְעוֹלָם יֵשׁ תְּקוּהָ וְכוּ'.

לג.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, עֲבוֹדַת־אֱלִילִים ג, ד)

'פֶּרַעַה וּמִצְרַיִם' - זֶה בַּחֲנִינֵת ה'קַלְפּוֹת', בַּחֲנִינֵת 'פְּחֵד־הַמְדָּמָה', כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר

"וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְמִילֻדַת הָעִבְרִית אֲשֶׁר שֵׁם הָאִחָת שִׁפְרָה וְשֵׁם הַשְּׂנִית פּוּעָה"
(שמות א, טו)

"פועה" – זו 'מרים', שהייתה פועה באשה [מדברת ולקחה באזנה דבר מה], והולד יוצא [שלא בצער].
(סוטה יא: קהלת רבה ז, ג – עם פרוש 'מתנות כהנה')

"שהיתה פועה לולד" – לוחשת לחיטה ויוצא הולד, כמו שעושים אלו עכשו באזני האשה".
(תוספות סוטה טם)

לד.

(ספר-המדות, קשוי-לילד ז)

אשה שהיא מקשה לילד – תלחש לה באזנה, אותיות: פ"א וי"ו עי"ן ה"א. [ראשי-תבות פוע"ה].

(הרב מטשעהרין ז"ל – ציגן ל'קהלת רבה' הנ"ל, עם פרוש 'מתנות כהנה'. ולי'תוספות סוטה הנ"ל).

"וַיַּעַשׂ לָהֶם בָּתִּים" (שמות א, כב)

"בתי כהנה ולויה ומלכות" (רש"י; סוטה יא:)

לה.

(ח"א טו)

"וַיֹּאקְרָא דְהַגְרוּנִיָּא כַּמָּה הָיָה, שְׁתֵּין בְּתֵי"
(בבא-בתרא עג:) – זה בחינת 'תפלה'.

כי כשאנו קוראין להקדוש-ש-ברוך-הוא בתארים של בשר-וודם, והוא נמצא לנו "בכל קראנו אליו" (דברים ד, ז) – זה 'חסד השם-יתברך'. כי אם לא היה ב'חסדי השם-יתברך', לא היה פדאי לקרא ולכנות השם-יתברך, בתארים ושבחים ותבות ואותיות.

וזה: "שתין בתי" – זה בחינת 'חסד', בחינת 'אברהם', כמו שכתוב (שיר-השירים ג, ח): "ששים המה מלכות", פרש רש"י: "זה בחינת אברהם". ו"בתי" – לשון "בתי מלכות" (רש"י שמות א, כב; סוטה יא:).

בהתורה "ויהי מקץ" (ח"א נד). שזה עקר ה'גלות', כשה'פחה-המדמה', שמשם כל התאוות והבלבולים וכו', מתגבר על 'ישראל', שהוא ה'שכל'.

וזה בחינת גדל העבדות של מצרים, שהעבדו את בני ישראל בפרך, כמו שכתוב (שמות ה, ט): "תכבד העבודה" וכו', "וימררו את חייהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים" (שמות א, יד).

כי עקר העבדות והמרירות שסובלין רב העולם הרודפים אחר הממון שהם עבדים לעצמן, ומשעבדים עם עצמם בקשי, וממרין את חיי עצמן "בעבודה קשה בחמר ובלבנים" – שבונין לעצמן בננינים גדולים כמו "פתם ורעמסם", כדי למרר חיי עצמן בהם.

"ובכל עבודה בשדה" – שהם נעים-ונדים תמיד על-פני השדה בדרך-ים-רחוקים, וסובלים מרירת השעבוד מאד מאד, מה שהם בעצמם משעבדים בעצמן.

והכל בא מ'פחה-המדמה', שהוא בחינת 'גלות-מצרים', בכל אדם ובכל זמן. שזה ה'מדמה' מטעה ומבלבל את האדם בתאוות ובמותרות, ומשעבד בו "בפרך" ו"בעבודה קשה" וכו' – כי עקר העבדות והיגיעות בבחינת ה'מדמה', כנ"ל.

ועקר התקון של 'גלות-מצרים' – הוא על-ידי בחינת 'יוסף', בחינת 'צדקה לעניים-הגונים' וכו' וכו' (עי' בפנים).

וְזֶה: "סִמְכוּנֵי בְּאִשִּׁישׁוֹת" (שירי-השירים ב, ה) - כְּמוֹ שֶׁמְשִׁימִין 'אִשִּׁישׁוֹת' כְּנֶגֶד אֹרֶז גָּדוֹל, בְּדֵי לְהַסְתַּכֵּל בְּאֹרֶז הַגָּדוֹל עַל-יְדֵי 'אִשִּׁישׁוֹת', כֵּן גָּזַר חֲסֵדוֹ לְסַמְךָ אוֹתָנוּ בְּתַאֲרִים וּשְׂבָחִים הָאֵלּוּ.

וְזֶה לְשׁוֹן: "סִמְכוּנֵי" - שֶׁהוּא בְּחִינַת 'סִמְ"ך', וּבְחִינַת "שְׁשִׁים הַמָּה מְלֻכּוֹת", בְּחִינַת 'אֲבֵרָהּ', שֶׁהוּא בְּחִינַת: "סִמְ"ך בְּתִי".

"וַיֵּצֵא פֶרְעֹה וְגו', כָּל הַבָּן הַיְלֹוד
הַיְאֵרָה תִּשְׁלִיכֶהוּ" (שמות א, כב)

לו.

(ח"א נד, ו)

עַל-יְדֵי 'פְּגַם-הַדַּעַת' - מִתְגַּבֵּר 'בַּח-הַמְדָּמָה', וְנוֹפֵל מֵאֲהָבוֹת-דְּקִדְשָׁה, וְנִפְגַּם הַזְּכָרוֹן, וְנוֹפֵל לְשִׁכְחָה. וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵין לוֹ 'בֵּן זָכָר'.

וְעַל-כֵּן גָּזַר 'פֶּרְעֹה' עַל הַזְּכָרִים דִּיקָא - כִּי 'פֶּרְעֹה' הוּא בְּחִינַת 'בַּח-הַמְדָּמָה', שֶׁהוּא 'בַּח בְּטָל', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמות ה, ד): "תִּפְרִיעוּ אֶת הָעָם" - שֶׁהוּא מִתְגַּבֵּר עַל הַזְּכָרוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בֵּן-זָכָר'. כִּי 'בַּח-הַמְדָּמָה' כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר חֲסִי-וְשָׁלוֹם, הוּא פּוֹגֵם וּמְבַטֵּל חֲסִי-וְשָׁלוֹם אֶת הַזְּכָרוֹן כְּנֶ"ל.

וְזֶהוּ (שמות א, כב): "וַיֵּצֵא פֶרְעֹה וְכו', כָּל הַבָּן הַיְלֹוד הַיְאֵרָה תִּשְׁלִיכֶהוּ" - "הַיְאֵרָה" דִּיקָא.

כִּי "יְאֹרֶז מְצָרִים, זֶה פִּישׁוֹן" (רש"י בְּרַאשִׁית ב, יא), הֵינּוּ בְּחִינַת: "פִּי שׁוֹנָה הַלְכוֹת" (זוהר בְּרַאשִׁית כו: תְּקוּנַיִת-זוהר פח. - פִּישׁוֹן הוּא נוֹטְרִיקוֹן פִּי שׁוֹנָה), שֶׁשָּׁם שׁוֹרָה הַ'בַּח-הַמְדָּמָה', שֶׁהוּא

מְבַקֵּשׁ תְּמִיד 'כְּלִי' לְשִׁכֵּן שָׁם, וְעַל-כֵּן הוּא מְחַזֵּר תְּמִיד לְשָׂרוֹת עַל "פִּי שׁוֹנָה הַלְכוֹת", כִּי הֵם בּוֹרְאִים הַכֹּל בְּדַבְרֵי תוֹרָתָם וְכו' (עין בְּפָנִים).

הֵינּוּ: שְׂרָצָה לְפָגַם הַזְּכָרוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בֵּן זָכָר', עַל-יְדֵי הַ'בַּח-הַמְדָּמָה', הַשְׂרָצָה עַל "פִּי שׁוֹנָה הַלְכוֹת".

"וַיֵּתֶרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא" (שמות ב, ב)

בְּשָׁעָה שְׂנוּלֵד מִטְּהָ, נִתְמַלֵּא כָּל הַבַּיִת כָּל אֹרְחָה, כְּתִיב הֵכָא: "וַיֵּתֶרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא", וּכְתִיב הֵתָם (בְּרַאשִׁית א, ד): "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶז כִּי טוֹב". (רש"י: סוֹטָה יב. שְׁמוֹת-רַבָּה א, כ)

"וַיֵּתֶרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא" - רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַגּוֹן לְנִבְיָאוֹת. אַחֲרַיִם אוֹמְרִים: שְׂנוּלֵד כְּטִי הוּא מִהוּל. (שְׁמוֹת-רַבָּה א, כ)

"טוֹב" - זֶה 'מִטְּהָ', שְׂנַאֲמַר: "וַיֵּתֶרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב". (שְׁמוֹת-רַבָּה יג)

אוֹר שֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, גָּנְזוּ לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד-לְבָא, שְׂנַאֲמַר (בְּרַאשִׁית א, ד): "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶז כִּי טוֹב", וְאֵין 'טוֹב' אֶלָּא 'צַדִּיקִים', שְׂנַאֲמַר (ישעיה ג, י): "אִמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב". (חֲגִיגָה יג: בְּרַאשִׁית-רַבָּה יב, ו)

לז.

(ח"א כג, א-ב ג)

יֵשׁ 'פְּנִים-דְּקִדְשָׁה', 'אֲנַפְיֹן-נְהוּרִין', בְּחִינַת 'חַיִּים', בְּחִינַת 'שְׁמִחָה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים טז, יא): "שִׁבְעַת שְׂמֵחוֹת אֶת פְּנִיךָ". וַיֵּשׁ 'פְּנִים דְּסִטְרָא-אַחֲרָא', 'אֲנַפְיֹן חֲשׂוּכִין', 'מְרָה-שְׁחוּרָה', 'עֲבוּדַת-אֱלִילִים'.

וְאֵלּוּ הַנוֹפְלִים בְּתַאֲוֹת-מְמוֹן, וְאֵינָם מְאֲמִינִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יָכוֹל לְפָרַנֵּס הָאָדָם בְּסִבָּה קְלָה, וְרוֹדְפִים אַחַר פְּרִנְסָתָם בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת, וְהֵם "אוֹכְלֵי לֶחֶם בְּעֶצְבוֹן" (עַל-פִּי תְּהִלִּים קכז, ב: "אֲכָלִי לֶחֶם הַעֲצָבִים"), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרַאשִׁית ג, יז): "בְּעֶצְבוֹן

תֹּאכְלֶנָּה". וְעֵצְבוֹת' הוּא מְרֵה־שְׁחוּרָה - אֵלּוּ בְּנֵי־אָדָם נִקְשְׁרִים בְּפָנִים דְּסִטְרָא־אֲחָרָא, "אֵלְקִים אֲחֵרִים" (שְׁמוֹת כ, ב), 'הַשֶּׁד', מִיָּתָה'.

וְדַע: שְׁעַל־יְדֵי תִקּוּן־בְּרִית־קֹדֶשׁ - נִצּוּל מְפָנִים־דְּסִטְרָא־אֲחָרָא, תְּאֹת־מְמוּן, מְרֵה־שְׁחוּרָה, דְּאֵגַת הַפְּרֻנְסָה, "בְּעֵצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה".

כִּי בְּרִית' הוּא בְּחִינַת מְלָחָה, הַמְּמַתִּיק מְרִירוֹת וְעֵצְבוֹן הַפְּרֻנְסָה, כַּמּוּבָא בְּזֵהר (וַיְחִי רמא:): "אֶלְמֶלֶא מְלָחָא, לָא הוּי עֲלָמָא יְכֻלֵי לְמַסְבֵּל מְרִירוֹתָא". וְזֵהוּ (בַּמְדָּבָר יח, יט): "בְּרִית מְלָחָה עוֹלָם הוּא".

וְכָל צְדִיק וְצְדִיק, כְּשֶׁהִקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא רוֹצֵה לְגַרְשׁ אוֹיְבָיו - מִפִּיל הָאוֹיֵב בְּתֹאוֹת־מְמוּן, כִּי "צְדִיק הוּא בְּרִית עוֹלָם" (תִּקּוּן־זֵהר פה.).

וּבְשִׁבְל־זֵה: זְבוּלוֹן' שְׁהִיָּה אוֹהֵב לְיִשְׁשֹׁכָר' - נֹאמַר בּוּ (דְּבָרִים לג, יח): "שְׂמַח זְבוּלוֹן". "שְׂמַח" - הֶפְדָּה "בְּעֵצְבוֹן"; "שִׁבְעַ שְׂמָחוֹת אֵת פִּנְיָה"; תִּקּוּן תְּאֹת־מְמוּן.

וְזֵה בְּחִינַת (בְּרֻכּוֹת ח): "מָצָא אוֹ מוּצָא" - כִּי ה'פְּרֻנְסָה' הוּא בְּחִינַת 'אִשָּׁה', כְּמוֹ שְׂאֲמְרוּ חז"ל (סִנְהֶדְרִין פא): "הַיּוֹרֵד לְפְרֻנְסַת חֲבֵרוֹ, כְּאֵלּוּ בָּא עַל אִשְׁתּוֹ". ו'פְּרֻנְסָה' שְׁהוּא "בְּעֵצְבוֹן", הִיא בְּחִינַת: "מוּצָא אֲנִי מִרַמְּמוֹת אֶת הָאִשָּׁה".

וְעַל־כֵּן לְהֶפְדָּה בְּפְרֻנְסָה־דְּקֹדֶשׁה' כְּתִיב (מִשְׁלֵי יח, כב): "מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב". 'טוֹב', בְּחִינַת 'צְדִיק', בְּחִינַת "בְּרִית מְלָחָה", "שְׂמַתִּיק מְרִירוֹתָא דְּעֲלָמָא" (זֵהר שם), הִינּוּ: תְּאֹת וְעֵצְבוֹן הַפְּרֻנְסָה'.

ו'פְּרֻנְסָה' שְׁהוּא בְּחִינַת: "שְׂמַח זְבוּלוֹן בְּצֵאתָהּ" - הוּא בְּחִינַת: "מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב".

ו"אֵין טוֹב אֶלָּא צְדִיק" (יומָא לח:), הִינּוּ: 'בְּרִית', כְּמוֹ שְׂכַתּוּב (ישַׁעְיָה ג, י): "אֲמַרוּ צְדִיק כִּי טוֹב".

וְכְמוֹ שְׂכַתּוּב (שְׁמוֹת ב, ב): "וַיִּתְּרָא אֶתְּוֹ כִּי טוֹב הוּא", "שְׁנוּלֵד מֵהוּל" (שְׁמוֹת־רַבָּה א, כ).

ו"אֵין טוֹב אֶלָּא אוֹר" (שָׁם), כְּמוֹ שְׂכַתּוּב (בְּרֵאשִׁית א, ד): "וַיִּרְא אֵלְקִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב" - זֵה בְּחִינַת (ישַׁעְיָה ס, ב): "וְעַל־יָד יִזְרַח ה'", בְּחִינַת 'זְרִיחַת אוֹר־הַפָּנִים'.

לח.

(ח"א לג, ה)

"וְהָיָה יוֹם אֶחָד יוֹדַע לָהּ" (זְכַרְיָה יד, ז), שְׁיִתְגַּלֶּה ה'אֲהַבָּה' הַנִּקְרָא 'יוֹם', כְּמוֹ שְׂכַתּוּב (תְּהִלִּים מב, ט): "יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ".

הִינּוּ: ה'תּוֹרַה־הַפְּנִימִיּוֹת' שְׁהִיָּתָה צְפוּנָה, כְּמוֹ שְׂכַתּוּב (בְּרֵאשִׁית א, ד): "וַיִּרְא אֵלְקִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב", וְאֲמְרוּ רַז"ל (תְּהִלָּה יב): "כִּי טוֹב לְגַנְזוֹ" - כִּי 'אוֹר־הַתּוֹרָה הַזֹּאת', אֵין הָעוֹלָם כְּדָאֵי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ.

וְה'תּוֹרָה נִקְרָא טוֹב, שְׂנֹאֲמַר (מִשְׁלֵי ד, ב): "כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם" (עֲבוּדָה־זָרָה יט:); וְנִקְרָא 'אוֹר', כְּמוֹ שְׂכַתּוּב (מִשְׁלֵי ג, כג): "וְתוֹרָה אוֹר".

וַיֵּשׁ גַּם־כֵּן צְדִיקִים שְׁהֵם צְפוּנִים וּמְסֻתָּרִים, שְׂאֵין הָעוֹלָם כְּדָאֵי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם. ו"צְדִיק נִקְרָא טוֹב, כְּמוֹ שְׂכַתּוּב (ישַׁעְיָה ג, י): אֲמַרוּ צְדִיק כִּי טוֹב"

וְהָרַב מִטְשַׁעְהָרִין ז"ל צִין לְמִדְרַשׁ הַנ"ל: רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: הַגּוֹן לְנִבְיָאוֹת. אַחֲרֵים אֲמָרִים: שְׁנוּלֵד בְּשֵׁהוּא מְהוּל].

מא.

(חיי-מוהר"ן רפו)

אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: "כְּבָר תִּמְהַתִּי עַל הָעוֹלָם, שֶׁהֵיכָן שֶׁנִּמְצָא אֵיזָה 'טוֹב אִמְתִּי' - רַאוי שֶׁיִּתְקַרֵּב אֵלֵינוּ!" (וואו ס'געפינט זיך עפעס 'רעכטס', איז מחיב צו מיר מקורב צו ווערן).

[אָבְנֵי"ה-בְּרוּל, שִׁיחוֹת-וּסְפוּדִים מִרַבֵּנוּ ז"ל כח; שִׁיחַ-שׁוּפֵי-קִדְשׁ הַחֹדֶשׁ ח"א תַקְעוּ: הָרַב הַקְדוּשׁ מִבְּאֲרֵיטְשׁוּב זִיע"א אָמַר: "הָרִי נֹסֵעַ אֲנִי בְּדַרְכִים, וּבְכֵן רוֹאֶה אֲנִי, שֶׁהֵיכָן שֶׁנִּמְצָא אֵיזָה 'טוֹב', חֲטָפוּ רַבִּי נַחֲמָן! (אִיךָ פֶּאָר דָּאךְ אַרוּם, זַעַה אִיךָ, אַז וואו עפעס 'רעכטס', האט ער פֶּאָרְכֶּאפֶט)].

מב.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הַשְּׂבָמַת-הַבְּקָר א, ד-ח)

'מִשָּׁה' - הָיָה 'כָּלוּ טוֹב', בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוֹת ב, ב): "וַיִּתְּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא". וְעַל-כֵּן הָיָה לוֹ פֶּחַ תְּמִיד, לְמִצָּא ה'טוֹב' בְּכָל אֶחָד, אֶפְלוּ בְּה'פּוֹשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל'.

וְזֶה בַחֲיִנַת "כִּי טוֹב", הַנֶּאֱמָר בְּכָל 'שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית' (בְּרֵאשִׁית א).

כִּי קָדָם 'תִּקּוֹן מַעֲשֵׂה-בְּרֵאשִׁית, נֶאֱמָר (בְּרֵאשִׁית א, ב): "וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ וְחֲשָׁךְ" - זֶה בַחֲיִנַת הַתְּגַבְּרוֹת הָרַע' שֶׁחֹפָה עַל ה'טוֹב'.

וְהַתִּקּוֹן הָיָה: עַל-יַדֵּי בַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה ב, ד - עַל בְּרֵאשִׁית שָׁם): "וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת - דָּא רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ" - שֶׁהוּא בַחֲיִנַת ה'טוֹב'.

כִּי כָל הַנְּקֻדוֹת-טוֹבוֹת שֶׁמוֹצְאִין בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל - זֶה בַחֲיִנַת הַתְּנוּצָצוֹת-מְשִׁיחַ, כִּי עֵקֶר ה'טוֹב' הוּא 'מְשִׁיחַ', בַחֲיִנַת

(יֹמָא לַח: חֲגִיגָה שָׁם). וְנִקְרָא 'אוֹר', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים צז, יא): "אוֹר זְרוּעַ לְצַדִּיק".

וּכְשֶׁיִּתְגַּלּוּ ה'צַדִּיקִים-הַצְּפוּנִים, וְה'תּוֹרָה-הַצְּפוּנָה' - אֲזִי יִתְגַּלֶּה 'שְׁלוֹם רַב' בְּעוֹלָם - שֶׁיִּתְחַבְּרוּ כָּל הַפְּכִים יַחַד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה יא, ז): "וְגַר זָאב עִם כֶּבֶשׂ".

כִּי אַז יִתְגַּלֶּה ה'אֱהָבָה-שֶׁבְדַעַת, הַנִּקְרָא (זְכַרְיָה יד, ז): "יוֹם אֶחָד יוֹדַע לָהּ" - הֵינּוּ: ה'אֱהָבָה-שֶׁבְדַעַת'. "אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה" (שָׁם) - הֵינּוּ: שֶׁה'אֱהָבָה' הַזֹּאת, הִיא 'לְמַעַלְהָ-מִהַזְּמָן' וְלְמַעַלְהָ-מִהַמְדוּת'.

לט.

(ח"א נד, ב)

ה'הַסְתַּפְּקוֹת' הוּא בַחֲיִנַת (תְּהִלִּים קד, ב): "עֵטָה אוֹר כַּשְׁלֹמָה", בַחֲיִנַת 'אוֹר מְלֹא'.

כִּי ה'רְשָׁעִים' שָׂאִין לָהֶם ה'הַסְתַּפְּקוֹת', בְּבַחֲיִנַת (מִשְׁלֵי יג, כח): "וּבִטָּן רְשָׁעִים תִּחְסֹר" - אֶצְלָם: "מְאֹרֶת חֶסֶד" (בְּרֵאשִׁית א, יד - הַקְדָּמַת-הַזֶּהָר א: יא, יב: זֶה־רַב בְּרֵאשִׁית יט: לג: וְעוֹד), בְּבַחֲיִנַת (שָׁם ג, לג): "מְאֹרֶת ה' בְּבֵית רְשָׁע".

אָבֵל ב'צַדִּיקִים' שֶׁיֵּשׁ לָהֶם ה'הַסְתַּפְּקוֹת', בְּבַחֲיִנַת (שָׁם יג, כח): "צַדִּיק אֲכַל לֶשֶׁבַע נֶפְשׁוֹ" - אֶצְלָם הוּא 'אוֹר מְלֹא', בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית א, ד): "וַיִּרְא אֱלֹקִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב" - "אִין טוֹב אֶלָּא צַדִּיק, שֶׁנֶּאֱמָר (יִשְׁעִיָּה ג, י): 'אִמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב'" (יֹמָא לַח: חֲגִיגָה יב).

מ.

(סְפָר-הַמְדוּת, בְּנִים ח"ב ל; מוה"ל ה)

כִּי שְׁנוּלֵד מְהוּל' - בִּידוּעַ שֶׁפָּחַ-הַמְדוּמָה' שְׁלוֹ טוֹב וְיָפָה.

משה, בחינת (רות ג, יג): "והיה בבקר אם יגאלך טוב יגאל".

ועל-ידי בחינת "רוח אלהים", רוח טובה, בחינת רוחו של משיח' - על-ידי-זה עקר קיום ובנין העולם'.

"ותרד בת פרעה לרחץ על היאר" (שמות ב, ה)

"ותרד בת פרעה לרחץ על היאר" - שירדה לרחץ מגלולי בית אביה. (מגלה יג. סוטה יב:)

בהיכלא חדא אית 'בתיה בת פרעה', וכמה רבוא ואלפי נשין זכין בהדה, וכל חדא וחדא מנייהו, דוכתינ דנהורין ועדונין, בלא דחמא כלל אית לה. תלת זמנין בכל יומא פרוזי אכריזו: "הא דיוקנא דמשה נביאה מהימנא אתי!" - ו'בתיה' נפקת לאתר דפרגודא חדא דאית לה, וחמאת דיוקנא ד'משה', וסגידת לגביה, ואמרה: "זפאה חולקי דרביתי נהירו דא!" [אשרי חלמי שגדלתי אור הזה] - ודא איהו ענוגין דילה, יתיר מבלהו. (והר שלח קסז:)

'בתיה בת פרעה' - היא נשמה קדושה שעשוקה הקלפות וכו', והנה על-ידי הצדקה שעשתה עם משה, זכתה להתבונן ולכנס בקדשה, ולהתעורר. ונטהרה ונרחצה מאלו הקלפות והגלולים, שנטמאה על-ידי פרעה אביה בגלולי קלפת נוגה, ויצתה משם וכו'. (שערי-הפסוקים להאריז"ל, ישעיה)

"ותרא אתו כי טוב הוא" (שמות ב, ב) - פרוש: כי 'בתיה בת פרעה' ראתה והביטה והבינה גם-כן: ש'משה רבנו' על-יו-השלום היה מצד הטוב. (ספרי-הלקוטים להאריז"ל, בהעלותך פי"א)

מג.

(ח"א כג, א)

אלו הנופלים ב'תאות-ממון', ואינם מאמינים שהקדוש-ברוך-הוא יכול לפרנס בסבה קלה, ורודפים אחר פרנסתם ביגיעות גדולות - הם נקשרים ב'פנים-דסטרא-אחרא', "אלקים אחרים" (שמות כ, ב), 'חשד', 'מיתה' - פי כל 'עבודות-זרות' תחובים ב'ממון'.

והשכינה צוחת על אלו הנופלים ב'תאות-ממון', שהם 'עבודת-

אלילים' כלולים מ'עבודות-זרות' של 'שבעים אמות'.

אבל אלו שמשאם-ומתנם באמונה - דבקים ב'אורי-הפנים-דקדשה', בחינת 'חיים'.

וזה שאמרו חז"ל (שבת לג: על בראשית לג, יח - אצל יעקב אבינו): "ויחן פני העיר", "חד אמר: מטבע תקן להם; וחד אמר: מרחצאות תקן להם".

הינו הך ולא פליגי - פי 'יעקב' הוא בחינת 'אמת', כמו שכתוב (מיקה ז, ט): "תתן אמת ליעקב"; והוא בחינת 'אורי-הפנים'; ותבה כשפא, נתתקן 'אמונה'.

וזה: "מטבע תקן" - שתקן 'תאות-ממון', וכשתקן 'תאות-ממון', נתתקן פגם 'עבודת-אלילים'.

וזה: "מרחצאות תקן להם" - כמו שכתוב (שמות ב, ה): "ותרד בת פרעה לרחץ", ודרשו חז"ל (מגלה יג. סוטה יב:): "לרחץ מגלולי בית אביה".

[מגלה שם: ואמאי קרי לה "יהדיה" (דבריי-הימים א, יח), (רש"י: וקלא 'בתיה' שמה, דהא כתיב בסופיה (שם): "ואלה בני בתיה")? - על-שום שפפרה בעבודה-זרה].

[ספורי-מעשיות, מעשה יב מבעל-תפלה בסופו: "הוי הידדים מצרים לעזרה, ועל סוסים ישענו. ומצרים אדם ולא אל, וסוסייהם בשר ולא רוח" (ישעיה לא, א-ג)].

הינו: בחינת ה'מדינה' שפמכו עליה ה'מדינה' של עשירות שהם יושיעו אותם. כי לפי טעותם סברו: שהם פלם אלקות, ו'סוסייהם' הם 'מלאכים', כמבאר לעיל בתוך המעשה, עין-שם].

[נ"ב. אולי אפשר לבאר התורה הנ"ל (על-פי דברי רבנו ז"ל שם בהתורה, על הפסוק: "ותרא אתו כי טוב הוא", המובא לעיל): שעל-ידי שזכתה 'בת פרעה' לרחץ מה'עבודה-זרה' של 'תאות-ממון' - על-ידי-זה זכתה למצא ה'אור' כי טוב שהוא 'משה רבנו', ולגדל אותו וכו'; וכן להפך: שעל-ידי

שֶׁהַתַּחֲבִיל לְזָרֵחַ הָאֹר כִּי טוֹב שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנֵנוּ - זָכְתָה עִלְיָהּ
יְדִיזָה לְרַחֵץ מִתְּאֻנֹּת־מָמוֹן].

הַבְּכִיָּה שְׂבוּכִין בְּיָמִים־נֹרָאִים, בְּחִינַת
"נֶעַר יִשְׂרָאֵל", בְּחִינַת "נֶעַר בְּכָה" כַּנ"ל.

מה.

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת עֲרַב ג, כז-כח)

בְּכִיָּה - היא מוֹתְרוֹת הַמְּרָה־שְׁחוּרָה,
בְּחִינַת תְּקֵף זְהֻמַּת הָעֲשִׂיָּה,
בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ג, יז): "בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה" - כִּי
עֲצָבוֹת הוּא מְרָה־שְׁחוּרָה, שְׁמִשָּׁם
הַבְּכִיָּה וְהַדְּמָעוֹת.

וְעַקֵּר הַבְּכִיָּה שֶׁל יִשְׂרָאֵל - הוּא בְּחִינַת
רְצוֹן. כִּי אָנוּ בּוֹכִים וּמְצַטְעָרִים, עַל
שֶׁנִּתְרַחַקְנוּ מִרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָנוּ מִתְגַּעְגְּעִים
וּמְשִׁתּוֹקְקִים בְּרֵצוֹן חֲזָק, לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
בְּאַמַּת, וְזֶה כָּל עַקֵּר בְּכִיָּתָנוּ.

נִמְצָא: שְׁמֵהֶפְכִים הַבְּכִיָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת
עֲשִׂיָּה כַּנ"ל - מֵהֶפְכִים אוֹתָהּ
לְרֵצוֹן, וּמִמְתִּיקִים הַדִּין בְּשִׂרְשׁוֹ - כִּי בּוֹכִים
מִתְקַדְּרֵי רֵצוֹן שֵׁשׁ לָנוּ לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
וְלַעֲבוֹדָתוֹ וְלִבֵּית־מִקְדָּשֵׁנוּ וְכו'. וְהוּא מֵהֶפְכֵךְ
אֶל הַפּוֹד שֶׁל בְּכִיָּת עֲשׂוֹ הַרְשָׁע, שֶׁבְּכָה
בְּשִׁבִיל תְּאֻנֹּת הָעֲשִׂיָּה (עֵינן בְּפָנִים בְּאַרְיִכוֹת).

וְעַל־כֵּן הַבְּכִיָּה שֶׁל יִשְׂרָאֵל - גְּדוּלָה
וְיִקְרָה מְאֹד בְּעֵינֵי הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְרֵמִיָּה לֹא, ח): "בְּבִכֵי יָבֵאוּ
וּבִתְחִנּוּנִים אוֹבִילִים". כִּי הַבְּכִיָּה שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, היא בְּחִינַת כְּלִיָּת עֲשִׂיָּה בְּרֵצוֹן,
שֶׁזֶהוּ עַקֵּר הַתְּכִלִּית.

כִּי "עַקֵּר הַבְּכִיָּה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, צְרִיכָה
לְהִיֹּת כְּמוֹ תִינּוֹק הַבּוֹכָה מִגְּדֹל
הַגְּעֻגּוּעִים שֵׁשׁ לֹא לְאָבִיו!" - כְּמוֹ שֶׁשְׁמַעְתִּי
מִרְבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחֻת־הַר"ן פז).

וְזֶהוּ בְּחִינַת (שְׁמוֹת ב, ו): "וְהִנֵּה נֶעַר בְּכָה",
מִיֵּד "וְתַחֲמַל עָלָיו", כְּמוֹ שֶׁאִתָּא
בְּתַקּוּנִים (כו: כז).

"וְהִנֵּה נֶעַר בְּכָה וְתַחֲמַל עָלָיו" (שְׁמוֹת ב, ו)

"כָּל הַשְּׂעִרִים נִנְעָלוּ, אָבֵל שְׂעִרֵי דְמָעָה לֹא
נִנְעָלוּ" (בְּרֵכוֹת לב), וְלִית מָאן דְּאִפְתַּח לִוְן לְאֵלִין
שְׂעִרִים, עַד דְּנִינְתִי מְאִרֵי דְדְמָעָה, דְּאִתְמַר בֵּיה
(שְׁמוֹת ב, ו): "וְתַפְתַּח וְתִרְאֶהוּ אֶת הַיֶּלֶד, וְהִנֵּה נֶעַר
בְּכָה", וְלִית הֵיכְלָא מִתַּפְתַּחָא אֱלָא בֵּיה, וְדָא אִיהוּ:
"וְתַפְתַּח" - "וְתַפְתַּח" וְדָא, דְּאִתְפְּתַח הָאִי הֵיכְלָא
לְגַבֵּיה, בְּמֵאִי אִתְפְּתַח לִיה בְּדְמָעָה, הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב: "וְהִנֵּה נֶעַר בְּכָה", וּמִיֵּד: "וְתַחֲמַל עָלָיו".

וְעוֹד: "וְתַפְתַּח" - כִּד יִשְׂרָאֵל פְּתַחִין בְּתִיבְתָא
בְּבִכִּיָּה, מִיֵּד: "וְתַחֲמַל עָלָיו". (תַּקּוּנֵי־זֶהַר כו:)

מד.

(שִׁיחֻת־הַר"ן פז)

לְפִי בְּחִינַת הַיָּמִים־נֹרָאִים, רָאוּי שִׁיחֵיה
לָנוּ אֶתְרוּג נְאֻה.

כִּי אָמְרֵי אָנְשֵׁי: 'כָּל נֶעַר יֵשׁ לֹא אִשָּׁה נְאֻה'
(עֵינן בְּפָנִים כָּל הָעַנְיָן). וְהָאֶתְרוּג הוּא בְּחִינַת
'אִשָּׁה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֶּהַר (תַּקּוּנֵי־זֶהַר נו:):
שֶׁהָאֶתְרוּג הוּא בְּחִינַת (שִׁירֵי־הַשִּׁירִים ד): "כָּלֵךְ
יִפֶּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ".

וּבְיָמִים נֹרָאִים - יִשְׂרָאֵל הֵם בְּבְחִינַת
נֶעַר, כִּי אֲזִי הֵם בְּבְחִינַת: "וְהִנֵּה
נֶעַר בּוֹכָה" (שְׁמוֹת ב, ו) - "מִיֵּד וְתַחֲמַל
עָלָיו" (שְׁמוֹת שָׁם - תַּקּוּנֵי־זֶהַר כו: כז). וְעַל־כֵּן
רָאוּי שִׁיחֵיה לְיִשְׂרָאֵל אֶתְרוּג נְאֻה.

וּמִי שְׂבוּכָה בְּיוֹתֵר, וְנִכְנָס בְּיוֹתֵר בְּבְחִינַת
"נֶעַר בּוֹכָה", רָאוּי שִׁיחֵיה לֹא אֶתְרוּג
נְאֻה בְּיוֹתֵר.

וְזֶה בְּחִינַת סְפָה: "כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל
וְאִהְבֵהוּ" (הוֹשֵׁעַ יֹא, א). 'אִהְבָה' זֶה
בְּחִינַת יָמִין, בְּחִינַת חֲבוּק יַד־יָמִין, בְּחִינַת
'סְפָה' (זֶהַר פְּנִיחָם רִיד:). וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי

כי כְּשִׂישְׂרָאֵל בּוֹכִים, כְּמוֹ תִינוֹק הַבּוֹכָה לְשׁוֹב לְאָבִיו - אִזּוּ בּוֹדְאֵי "וְתַחֲמַל עָלָיו" - כִּי זֶהוּ בְּחִינַת רְצוֹן, שְׂמֵחַפְּכִים עֲשִׂיחַ לְרְצוֹן, שְׂעַל־יְדִיזָה מְעוֹרְרִין רְצוֹנוֹ הַטּוֹב וְרַחֲמָנוּתוֹ עָלֵינוּ.

"וַיַּגְדֵּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל אָחִיו בְּסִבְלָתָם"

(שמות ב, יא)

"וַיֵּצֵא בְּסִבְלָתָם" - מה רָאָה? - רָאָה מִשׁוּי אִישׁ עַל אִשָּׁה, וּמִשׁוּי גָדוֹל עַל קָטָן, וּמִשׁוּי בַחֲוֹר עַל זָמָן, וְיָשִׁב וַיֵּשֶׁב לָהֶם סִבְלוֹתָם - בֵּין אִישׁ לְאִשָּׁה, בֵּין גָּדוֹל לְקָטָן, בֵּין בַּחֲוֹר לְזָמָן.

אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אַתָּה יֹשֵׁב לְבָנֵי סִבְלוֹתָם; חֲיִידָה, שְׂאֵתָה עֵתִיד לִישֵׁב וּלְפָרֵשׁ לְבָנֵי נְדָרֵיהֶם, בֵּין אִישׁ לְאִשָּׁה, בֵּין גָּדוֹל לְקָטָן, בֵּין בַּחֲוֹר לְזָמָן. (ויקרא יב, ב)

מו.

(ח"ב כז)

מִי שֶׁהוּא 'פְּרַנְס־חֲדָשׁ' אוֹ 'מְנַהִיג', שְׂקוֹרִין 'רוֹגֵרִיר', וְהוּא מְנַהִיג בְּכַשְׂרוֹת וּבִישָׁר, וְרוֹאֶה וּמְסַתְּפֵל לְהַטִּיל הַמִּשְׁאֵי עַל כָּל אֶחָד כְּרֵאוֹי לוֹ, לְהַכְּבִיד עַל זֶה וּלְהַקְל עַל זֶה כְּרֵאוֹי - עַל־יְדִיזָה מְבַטֵּל הָאֲרָבַע מִדוֹת־רַעוּת, דְּהֵינּוּ: 'עֲבוּדָה־זָרָה', וְגִלּוּי־עֲרִיזוֹת, וְשְׂפִיכוֹת־דָּמִים, וְלִשְׁוֹן־הָרַע'.

וְאִתָּא (ויקרא יב, ב - עֵינָם שְׂמוֹת־רַבָּה א, כז; סוֹטָה יא): "שְׂבֻשְׁבִיל שְׂרָאָה מֹשֶׁה בְּסִבְלוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שמות ב, יא): 'וַיֵּצֵא בְּסִבְלָתָם, דְּהֵינּוּ: שְׂנַתָּן לֵב עַל 'סִבְלוֹתָם' שֶׁהֵיוּ מְכַבְּדִין עֲלֵיהֶם, וְהָעֲבוּדָה הַשֵּׁיךְ לְאִישׁ נָתַנוּ עַל אִשָּׁה, וְכֵן לְהַפְךָ.

וְהָיָה מֹשֶׁה מְסַתְּפֵל עַל זֶה, וְהַפְךָ הַדָּבָר וְנָתַן עַל כָּל אֶחָד הָעֲבוּדָה הָרֵאוֹי לוֹ, מַה שְׂרֵאוֹי לְאִישׁ וְכוּ'. וְאָמַר לוֹ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ: שְׂעַל־יְדִיזָה תִזְכֶּה לְהַתִּיר נְדָר

שְׂנַאָמַר בּוֹ גַם־כֵּן (בַּמִּדְבָּר ל, יז): 'בֵּין אִישׁ לְאִשָּׁתוֹ וְכוּ'.

נִמְצָא: שְׂעַל־יְדֵי שְׂמֵסֶתְפֵּלִין לְהַעֲרִיךְ כָּל אֶחָד כְּרֵאוֹי, עַל־יְדִיזָה זִכְיִין לְהַתָּרַת נְדָרִים, וְעַל־יְדִיזָה נִצּוֹלִין מ'אֲרָבַע מִדוֹת' הַנ"ל.

[סִפְר־הַמִּדּוֹת, הַרְהוּרִים ח"ב יב; הַתְנַשְׂאוֹת ח"ב ו: 'הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה־זָרָה', וְהַרְהוּרֵי זְנוּת, וְשְׂפִיכוֹת־דָּמִים, וְלִשְׁוֹן־הָרַע' - הֵם בָּאִים עַל מִי שְׂרָגִיל ב'נְדָרִים'. אָבֵל נִתְבַּטְּלִים עַל־יְדֵי ה'מְנַהִיג' שְׂבַעִיר, הַמְסַדֵּר הַגְּבִיּוֹת וְהַמְסִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי עֲרָכּוֹ שְׂיִוְכַל לְסַבֵּל. (הַרְבַּ מְטַשְׂעָהִין ז"ל צִיָּה, ל'וִיקְרָא־רַבָּה' הַנ"ל, וְל'וִיקְרָא־רַבָּה' שֵׁם אוֹת ב: "כָּל מִי שְׂנוֹדֵר וּמִשְׁקָה אֶת נְדָרוֹ, סוֹף שְׂבָא לִיְדֵי 'עֲבוּדָה־זָרָה', וְגִלּוּי־עֲרִיזוֹת, וְשְׂפִיכוֹת־דָּמִים, וְלִשְׁוֹן־הָרַע").]

"וַיִּפְּן כַּה וְכֵה, וַיֵּצֵא כִּי אֵין אִישׁ,

וַיִּךְ אֶת הַמִּצְרִי" (שמות ב, יב)

"וַיִּפְּן כַּה וְכֵה" - אִסְתַּכַּל אִם הָיָה בֵּיהַּ מִסְטָרָא דְטוֹב, דְּלִזְמַנִּין אֲתַפְּרֵשׁ טוֹב מִן רַע וּמִתַּמְן אֵינּוֹן גָּרִים, וּבְגִין דָּא אִסְתַּכַּל מִכָּל סְטָרָא עַד שְׂתִין רַבּוּא, וְלֹא תִזָּא תַמְן גִּיּוֹרָא דְנַפְיָק מְנִיָּה - "וַיִּכֶּךְ אֶת הַמִּצְרִי". (תַּסּוּנִי־זֶהֶר קִיג).

מז.

(ח"ב צא)

הַצְּדִיקִים אֲמַתִּיִּים' - מְקַשְׂרִים 'חֲכָמָה־תַּתָּאָה' ב'חֲכָמָה־עֲלָאָה' - כִּי בּוֹנָה עוֹלָמוֹת הַחַרְבִּין, וּמְגַבִּיָּה 'חֲכָמָה־תַּתָּאָה' וּמְקַשְׂרָה ל'חֲכָמָה־עֲלָאָה' - עַל־יְדֵי שִׁיחָתוֹ וְסַפּוּר־יְדִבְרֵיו שְׂמַדְבֵּר עִם הַמּוֹרְעִים. כִּי הַשֶּׁכֶל שֶׁל הַמּוֹרְעִים שְׂאִינָם מְקַשְׂרִים אוֹתוֹ לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ - הוּא נִפְרָד מ'חֲכָמָה־עֲלָאָה'.

אָבֵל הַצְּדִיק־הָאֲמַת' מְקַשֵּׁר הַשֶּׁכֶל שֶׁל הַקְּמוֹן, אֲפֵלוֹ הַשֶּׁכֶל וְהַחֲכָמָה שֶׁל הַרְשָׁע, לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ.

רַבָּה א, ל): "שְׁנוּדַע לוֹ סוּד הַגְּלוּת, שֶׁהוּא בְּשִׁבִיל הַחֹלְקִין וְהַדְּלִטוּרִין".

הִינּוּ שֶׁהֵבִין: שֶׁהָיָה לוֹ כַּח לְהַשִּׁיב יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה, כִּי רַב הַמּוֹן בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הָיוּ שׁוֹמְעִים אֵלָיו, אֲךָ עֵקֶר הָעֵבוֹב, הוּא עַל־יַדִּי בְּחִינַת דָּתָן וְאַבִּירָם, שְׁעוֹמְדִים כְּנִגְדּוֹ בְּכָל־פְּעַם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (נְדָרִים טז:): "כָּל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר נָצִים נֹצְבִים, אֵינָם אֵלָּא דָּתָן וְאַבִּירָם". וְכֵן הוּא בְּכָל דּוֹר וָדוֹר.

מ.ט.

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, בְּרַפְת־הַפְּרוֹת ד, ח)

זֶה שֶׁאָמַר מֹשֶׁה (שְׁמוֹת ב, יד): "אֲכַן נִוְדַע הַדְּבָר", כְּשֶׁרָאָה "שְׁנֵי אֲנָשִׁים עֹבְרִים נָצִים" (שָׁם פְּסוּק יג). וּפְרַשׁ רַש"י: "רוֹאֵה אֲנִי שֶׁהֵם רְאוּיִים לְכָבֵד, לְהִיּוֹת בְּגֻלוֹת" וְכוּ'.

הִינּוּ: מִחֲמַת שֶׁרָאָה שֵׁשׁ 'מַחְלֻקָּת' בְּיִשְׂרָאֵל, עַל־כֵּן נִוְדַע לוֹ טַעַם הַגְּלוּת. כִּי עֵקֶר הַגְּלוּת - מִחֲמַת הַחֹבְלִים שֶׁהֵם בְּחִינַת 'מַחְלֻקָּת'.

וְכֵן עֵכָשׁוּ, עֵקֶר 'אֲרִיכַת הַגְּלוּת' מִחֲמַת 'מַחְלֻקָּת', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (יוֹמָא ט:): "שְׁלֹא נַחֲרַב בֵּית שְׁנֵי, כִּי אִם בְּשִׁבִיל שְׁנֵאוֹת־חַנָּם".

כִּי עֵקֶר הַגְּלוּת הִיא, מֵה שֶׁגְּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחֲקֵנוּ מֵעַל אֲדַמְתָּנוּ. וְכִלְיָה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַחֹבְלִים, שֶׁהֵם הַמְּחִין שֶׁל חוּץ־לְאָרֶץ מְמַשׁ, שֶׁהֵם כְּנִגְדּוֹ הַמְּחִין שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁמְשָׁם עֵקֶר אַחִיזַת הָעֵבוֹבִים וְאֲרִיכַת הַגְּלוּת מֵאַרְץ־יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה עֵינֵן מֵה שֶׁהַצְּדִיקִים מְדַבְּרִים עִם אֲנָשִׁים שְׁאֵינָם הַגּוֹנִים, אוֹ אֶפְלוּ עִם עֵבוֹבִים.

אֲךָ כְּשֶׁמְדַבֵּר עִם עֵבוֹבִים - אֲזִי הַצְּדִיק מוֹצִיא הַטּוֹב מִמֶּנּוּ, וְהוּא נִשְׁאָר אֶפְס וְרִיק - שֶׁזֶה בְּחִינַת: "מֵה שֶׁהִרְגַּ מֹשֶׁה אֶת הַמִּצְרִי" (שְׁמוֹת ב, יב).

[רַמְזוֹ: אָמְרוּ חַז"ל (רַש"י; שְׁמוֹת־רַבָּה א, ל; תַּנְחוּמָא שְׁמוֹת י; אֲהָרָא אֲמוּר קו. - עַל פְּסוּק יד): "הִלְהִרְגִנִי אֶתְּהָ אֲמַר, כֹּאֲשֶׁר הִרְגִּיתָ אֶת הַמִּצְרִי" - "שֶׁהִרְגוּ בְּשֵׁם־הַמְּפָרֵשׁ".]

כִּי כְּשֶׁהַצְּדִיק מְדַבֵּר עִם רְשָׁעִים, וּמִגְבִּיהַ שְׁכָלוֹ וּמִקְשָׁרוֹ לְהֵשֵׁם־יִתְבָּרֵךְ - אֲזִי מַעֲלָה וּמִקְשֵׁר שְׁכָלָם מִמְּקוֹם שֶׁהֵם לְהֵשֵׁם־יִתְבָּרֵךְ.

כִּי הַצְּדִיק־הַאֲמַת מְצַמְצֵם שְׁכָלוֹ, וּמְדַבֵּר עִמָּם בְּחֻמְהָ נִפְלְאָה וּבְמִלְאָכָה גְדוּלָּה, וּמִקְשֵׁר כָּל הַדְּבוּרִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ - וְעַל־יְדֵי־זֶה מְבִיאֵם לְיַדֵּי 'תִּשׁוּבָה'.

[עֵינֵן עוֹד בְּלְקוּטֵי מוֹהַר"ן ח"א לג, ג - בְּעֵינֵן דְּבוּר הַצְּדִיק עִם הָעֵבוֹבִים].

"וַיִּירָא מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר, אֲכַן נִוְדַע הַדְּבָר" (שְׁמוֹת ב, יד)

מ.ח.

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, בְּרַפְת־הַשְּׁחַר ה, צא)

מֹשֶׁה רָאָה מְרִירַת הַגְּלוּת, וְנָתַן לֵב לְזֶה, וְרָאָה: שֶׁעֵקֶר הַגְּלוּת עַל־יַדֵּי עֵוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעֵקֶר הַתְּקוּן עַל־יַדֵּי 'תִּשׁוּבָה'.

וְעֵקֶר הָעֵבוֹב שֶׁל הַתִּשׁוּבָה - הוּא הַמַּחְלֻקָּת שֶׁל הַחֹלְקִים עָלָיו - שְׁמִתְגַּבְּרִים כְּנִגְדּוֹ מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ב, יא): "אֲכַן נִוְדַע הַדְּבָר", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (שְׁמוֹת־

"וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה עַל הַבְּאֵר" (שְׁמוֹת ב, טו)

ג.

(ח"א נח, א"ב)

'מֹשֶׁה' - "הִיָּה נִשְׁמָתוֹ כְּלוֹל מִשְׁלֹשָׁה אָבוֹת" (זהר ח"א רסו: בַּהֲשֻׁמְטוֹת), וְהִיָּה לוֹ כַּח לְהַמְשִׁיךְ אֵלָיו הַשְּׁלֹשָׁה הַשְּׁפָעוֹת: (א) **'בְּאֵר'**, (ב) **'וְעֵנָן'**, (ג) **'וּמֶן'**. כִּי **"כָּלם"** [כָּל הַשְּׁלֹשָׁה הַשְּׁפָעוֹת] חֲזָרוּ בְּזִכּוֹת מֹשֶׁה" (תַּעֲנִית ט.).

"בְּאֵר מַיִם חַיִּים" (בְּרֵאשִׁית כו, יט) - זֶה בְּחִינַת **'אֲבָרָהם'**, **'מִימֵי הַחֶסֶד'**, וְ**"אֲבָרָהם הִתְחִיל לַחֲפֹר בְּאֲרוֹת"** (שָׁם כ"א, כה; כו, טו"ח).

'וְעֵנָן' - זֶה בְּחִינַת **'צִחְקוֹ'**, בְּחִינַת **"הַשֶּׁדֶךְ עֵנָן וְעֵרְפֶל"** (דְּבָרִים ד, י"א), בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כז, א): **"וַתִּכְהֶיךָ עֵינָיו מֵרֵאתוֹ"**.

'וּמֶן' - זֶה בְּחִינַת **'עֵקֵב'**, בְּחִינַת (תְּהִלִּים עח, ע"א): **"לְרַעוֹת בְּיַעֲקֹב עֵמוֹ"**.

'וּמֹשֶׁה' שֶׁהִיָּה כְּלוֹל מֵאָבוֹת' - נֶאֱמַר בּוֹ (שְׁמוֹת ב, טו): **"וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה עַל הַבְּאֵר"**; וְכֵתִיב בִּיה (שָׁם כד, יח): **"וַיָּבֵא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעֵנָן"**; וְכֵתִיב בִּיה (שָׁם טז, טז): **"וַיֵּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם, הוּא הַלְחֶם"** - **"הוּא דִיקָא, קָאִי עַל מֹשֶׁה בְּעֵצְמוֹ, שֶׁבְּזִכּוֹתוֹ אֲכָלוּ הַמֶּן"**.

"וַיִּלְכְּהוּן מִדִּין שִׁבְעַת בָּנוֹת וְגו' וַיִּתֵּן אֶת צִפְרָה בְּתוֹ לְמֹשֶׁה" (שְׁמוֹת ב, טז-כ"א)

גא.

(ח"ב ע)

כָּל מִי שֶׁגָּדוֹל יוֹתֵר, צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מִבְּקָשׁוֹ בְּרַחוּק מְקוֹם יוֹתֵר.

כְּמוֹ שֶׁאֵנּוּ רוֹאִין: שֶׁהַצּוֹמֵחַ - חִיּוּתוֹ וּמְבַקְשׁוֹ סָמוּךְ לוֹ מִיָּד, כִּי הוּא צוֹמֵחַ מִן הָאָרֶץ בְּסָמוּךְ לוֹ מִמֶּשׁ.

'וּבְהִמָּה' - מִבְּקָשָׁה סָמוּךְ לָהּ גַם-כֵּן עַל הָאָרֶץ, אֲךָ הוּא בְּרַחוּק יוֹתֵר קִצַּת מִן הַצּוֹמֵחַ - כִּי הַבְּהִמָּה גְּדוֹלָה בְּמַעֲלָה מִן הַצּוֹמֵחַ.

אָבֵל 'בְּוֶאֱדָם' - צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מִבְּקָשׁוֹ בְּרַחוּק יוֹתֵר וְיוֹתֵר מִן הַבְּהִמָּה.

וְעַל-כֵּן מֹשֶׁה רִבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, שֶׁהִיָּה גְּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד - הִיָּה צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מִבְּקָשׁוֹ, בְּרַחוּק מְקוֹם בְּיוֹתֵר - וְעַל-כֵּן הִצָּרָךְ לְבַקֵּשׁ לוֹ אִשָּׁה מִמִּדְיָן, כִּי מִבְּקָשׁוֹ הִיָּה רַחוּק, מִחַמַּת גְּדֻלָּתוֹ.

גב.

(חֲנִי-מוֹהֵר"ן רד)

לִיל-שִׁבְתָּ פְּרֻשַׁת חֶקֶת וּבִלְקָ, י"ב תַּמּוּז תַּק"ע - סֵפֶר עַל הַשְּׁלַחַן מֵעֲנִינָיו. וְתַמָּה עַל-עֵצְמוֹ: עַל שְׁעוֹשָׁה תַּמִּיד, דְּבָרִים מְשֻׁנָּים וְנִפְלְאִים מִדַּעַת בְּנֵי-אָדָם!

עַל אֲשֶׁר הוּא תַּמִּיד נֶעֱזָוֵד מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וּמָה הִיָּה חֶסֶר לוֹ בְּמַעֲדוֹ וְעִדְיוֹקָע, הִיָּה רָאוּי לוֹ לֵישֵׁב שָׁם תַּמִּיד - כִּי שָׁם הִיָּה יוֹשֵׁב בְּשִׁלּוּהַ וְהַשְּׁקֵט. וְהוּא לֹא רָצָה לֵישֵׁב בְּשִׁלּוּהַ, וְנָסַע מִשָּׁם וְקָבַע דִּירָתוֹ בְּצִלְאֲטִיפְאֵלִיעַ; וְהִיָּה לוֹ שָׁם מִחֻלְקַת גְּדוֹל וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד; וְנָסַע מִשָּׁם וְקָבַע דִּירָתוֹ בְּבִרְסֵלָב. אַחֲרֵי-כֵן בָּזָה הַקִּיץ נָסַע מִבְּרְסֵלָב, וְקָבַע דִּירָתוֹ בְּאוּמִין.

וְעַל-כֵּן לְפָנֵינוּ, מֵאַחַר שֶׁבֵּא לְאוּמִין, הִיָּה רָאוּי לוֹ לְבַחֵר דִּירָתוֹ אֶצֶל אִישׁ הַגּוֹן, וְהוּא בָּחַר לוֹ אֲכַסְנִיָּא שָׁם וְכו'.

וְהָיָה קוֹרָא תְּמָה עַל-עַצְמוֹ, עַל שְׁעוֹשָׁה דְּבָרִים מְשֻׁנִּים וְנִפְלְאִים כְּאֵלֶּה וְכוּ'!

עֲנִיתִי וְאָמַרְתִּי לוֹ: "הֲלֹא מִפְּנֵי מָה נִשְׂא מֹשֶׁה אִשָּׁה מִבְּנוֹת יִתְרוֹ דִּיקָא!" - וְכוּנְתִי הָיָה פְּשוּט: כִּי כָּךְ הוּא מְנַהֲגֵי הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, לְחַבֵּר שְׁנֵי הַפְּכִים, כְּמוֹ 'מֹשֶׁה רַבִּנוּ' עַל-יִוְהֵשְׁלוֹם הַצָּרֵךְ לְהִתְחַבֵּר וּלְהִתְחַתֵּן עִם 'יִתְרוֹ' דִּיקָא, שֶׁהָיָה וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן הוּא מְכַרַח לְהִתְחַבֵּר עִם אֲנָשִׁים כְּאֵלֶּה וְכוּ', וְהִבֵּן.

אַחֲרֵי-כֵן עָנָה וְאָמַר לְהַעוֹלָם שִׁישְׁבוּ עַל הַשְּׁלֶחָן: "הִשְׁמַעְתֶּם מָה שֶׁהִקְשָׁה, הֲלֹא הִקְשָׁה קִשְׂיָא גְדוּלָּה!" עָנָה וְאָמַר: "אֵין אַתֶּם רְאוּיִם כָּלֵל לְעֵדוּת!" וְלֹא הִבְנִנוּ מָה עֲנִין הָעֵדוּת.

וְאָמַר: "שִׁיְהִיָּה לְזַכְרוֹן כִּי יֹאמַר עַל-זֶה תְּרוּץ! - אֵךְ לְעֵת-עֲתָה הָיָה צְרִיךְ לִקַּח אֶתְכֶם לְעֵדוּת! - אֵךְ" וְכוּ'! - וְאָמַר: "הֲלֹא בְּלֹא-זֶה אֵי-אֶפְשֵׁר לְכַתֵּב עַכְשָׁנוּ, אֵךְ מִסְתָּמָא תִּזְכְּרוּ זֹאת!"

גַּם בְּשַׁבַּת בִּבְקָר סֵפֶר עוֹד מְזָה מַעֲנִין הַקִּשְׂיָא הַנ"ל, וְחִזֵּר וְאָמַר: "שֶׁהִקְשִׁיתִי קִשְׂיָא גְדוּלָּה מְאֹד!"

וְאָמַר: "הִידְעַתְּ תְּרוּץ?"!

וְאָמַרְתִּי: "שְׂאֲצִלִי אֵינוֹ קִשָּׁה כָּלֵל עַל 'מֹשֶׁה רַבִּנוּ' עַל-יִוְהֵשְׁלוֹם!"

וְאָמַר: "אִם-כֵּן אַתָּה מְתָרֵץ קִשְׂיָא בְּקִשְׂיָא אַחֲרַת!"

וְאָמַר: "שְׂפוּנְתִי עֲנִין מַחְשַׁבְתּוֹ - כִּי הוּא הוֹלֵךְ עִם עֲנִין זֶה כְּמָה זְמַן שֶׁהוּא מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל לִידַע תְּרוּץ עַל עֲנִין זֶה, וְעַכְשָׁנוּ הִקְשָׁה הוּא קִשְׂיָא זוֹ!" - כָּךְ אָמַר בְּפְנֵי הָעוֹלָם עַלִי.

"וְאַתֶּם אֵינְכֶם יוֹדְעִים כָּלֵל הָעֲנִין, רַק בְּעֲנִין הַמַּחְשָׁבָה זוֹ, אֲנִי הוֹלֵךְ זְמַן רַב, וְכִבֵּר הַתְּפַלְלָתִי הַרְבֵּה עַל-זֶה! - וְלֹא בְּלִבְד הַתְּפַלּוֹת שֶׁהַכֹּל מִתְּפַלְּלִים, הֵינּוּ: שְׁחָרִית מְנַחֵה וְעֶרְבִית, רַק חוּץ מְזָה כְּמָה וְכְמָה תְּפַלּוֹת הַתְּפַלְלָתִי עַל-זֶה, כִּי הָיִיתִי רוֹצֵה שִׁיּוֹדִיעוּ לִי עֲנִין זֶה מִן-הַשָּׁמַיִם, דְּהֵינּוּ: שְׂאֲשַׁמַּע קוֹל וְדְבוּר מִן-הַשָּׁמַיִם לְהַשִּׁיבֵנִי עַל עֲנִין זֶה!"

"אָבֵל עַל-יְדֵי בְנֵי-אָדָם, אֵינוֹ רוֹצֵה שִׁישְׁיבוּ לוֹ!"

אַחֲרֵי-כֵן הִנִּיחַ וְהִקַּל בְּקִשְׁתּוֹ, וּבְקִשׁ עַל-כָּל-פְּנִים: "שִׁיּוֹדִיעוּ לוֹ עַל-יְדֵי שְׁלִיחַ!"

אַחֲרֵי-כֵן בְּקִשׁ: "שְׁעַל-כָּל-פְּנִים יוֹדִיעוּ לוֹ עַל-יְדֵי חֵיוֹת וְעוֹפּוֹת! - אָבֵל עַל-יְדֵי בְנֵי-אָדָם אֵינוֹ רוֹצֵה!"

"וְעַדִּין לֹא הוֹדִיעוּ לוֹ!"

וְאָמַר לָנוּ: "אַתֶּם אֲנָשִׁים קְטַנִּים בְּמַעֲלָה מְאֹד, וְאֵין לִי עִם מִי לְדַבֵּר! - אֵךְ אֵי-עַל-פִּי-כֵן אֵי-עַל-פִּי דְאִיהוּ לֹא חֲזִי מְזָלָה חֲזִי!" (מְגַלָּה ג. סְנִיחֵדְרִין צד.).

אַחֲרֵי-כֵן אָמַר: "אֲנִי מְקַבֵּל לְעֵדִים אֶת" וְכוּ'! - וְאָמַר בְּלִשׁוֹן-אֲשַׁכְּנֶנּוּ: "אֵיךְ בְּאַגְרִיס מִיָּד מִיט אֵייעָרַע!" [אֲנִי פּוֹרֵשׁ בְּשָׁלוֹם....!], וְלֹא סִיִּים.

וְנִרְאָה הַכּוֹנֵה שְׁלוֹ הֵיטָה: "עִם הַנְּשָׁמוֹת שְׁלָנוּ!"

וְכִיּוֹצֵא בְּדְבָרִים אֵלוֹ דְּבַר עוֹד מְזָה הַרְבֵּה עַל הַשְּׁלֶחָן בְּלִיל-שַׁבַּת וּבִיּוֹם-שַׁבַּת, וְהַפְּלִיג מְאֹד בְּעֲנִין הַקִּשְׂיָא הַנ"ל, וְהַדְּבָרִים סְתוּמִים וְחֲתוּמִים.

נג.

(ספר-המדות, טהרה ח"ב א)

'אשה פשרה' - מטהרת הבית מצרעת'.

[הרב מטשעהרין ז"ל צין ל'שמות-רבה' א, לב: "ולמה נקרא שמה צפורה? - שטהרה הבית כצפור". (וצין לה'מתנות-כהנה': "כדם הצפור המטהר את המצרע").

וצין גם ל'ילקוט-שמעוני, שמות פ"ב, רמז קסט, בשם 'מדרש אביר': "ויאמר אל בנתיו ואיז' (שמות ב, ט) - מיד יצאה צפורה כצפור והביאתו. דבר-אחר: שטהרה כל בית אביה כדם הצפור".]

"ויזעקו, ותעל שועתם אל האלקים מן העבדה"
(שמות ב, כג)

נד.

(ח"א כ, י)

'וירעו לנו המצרים, ונצעק אל ה', וישמע קלנו, וישלח מלאך ויצאנו ממצרים" (במדבר כ, טו-טז). **'וישלח מלאך, "זה משה"** (ויקרא יב, א; א; במדבר-רבה טז, א; ועוד), **'בחינת דעת"** (זהר פקודי רכא).

'ויזציאנו' - כי "גלות-מצרים היה על פגם-הברית" (שערי-הכנרת; פסח א; פרי-עץ-חיים, חגי-המצות פ"א), **כי 'פגם-הברית' הוא 'פגם-הדעת' וכו'.**

וה'קול' מעורר ה'דעת, בבחינת "הקול מעורר הכונה" (ירושלמי, ברכות תחלת פ"ד; רא"ש, ברכות פ"ג, מ; תלמוד-ירבנו-יונה, ברכות טו; שלחן-ערוך, ארבע-חיים סא, א; שלחן-ההקדוש, שערי-האזניות, קדשה).

ובשביל-זה: "ונצעק" וכו' וישמע את קולנו, וה'קול' מעורר ה'דעת. "וישלח מלאך" - "זה משה",

בחינת 'דעת', ועל-ידי 'התגלות-הדעת' כתקונו, אז: "ויזציאנו" וכו'.

ובשביל-זה אומרים ה'הגדה' ב'קול-רם' (הריטב"א, הלכות ליל-הסדר; שבלי-הלקט ריח; מחזור-ויטרי לג; מחברת-הקדש להאריז"ל, שערי-הפסח) - **כי ה'גאלה' היתה על-ידי 'קול', בבחינת (דברים כו, ז): "וישמע את קולנו".**

ובשביל-זה נקראת בשם 'הגדה' - להורות על 'תקון-הברית', בבחינת (דברים ד, יג): "ויגד לכם את בריתו".

ועקר המצוה ב'יין' - להורות על 'תקון-הדעת', בבחינת (סנהדרין ע.): "בחמרא וריחני פקחין", ובבחינת (שם): "תירוש, זכה נעשה ראש", הינו: 'דעת'.

נה.

(ח"א ל, ו)

לפעמים נופל חסוּש־לום ה'מלכות-דקדשה', לגלות של 'ארבע-מלכות'.

ומי יכול לסבל את קול הצעקה והזעקה הגדולה, כשנופל בחינות ה'מלכות' ביניהם חסוּש־לום, בבחינות (קהלת ט, יז): "זעקת מושל בפסילים" - דהינו: ה'זעקה' כשנופל ה'ממשלה', בחינות ה'מלכות' - בין ה'פסילים'.

וגם יש עוד צעקה גדולה מזה - דהינו: שהשם-יתברך בביכול בעצמו שואג בבחינות (ירמיה כה, ל): "שאג ישאג על נוהו" - "על נוה דילה" (זהר אחרי עד); שהוא בחינות ה'מלכות', שנופל ב'גליות של ארבע מלכות'.

"וּמֹשֶׁה הָיָה רֹעֵה" (שְׁמוֹת ג, א)

- מֹשֶׁה רֹעֵי אֶמְנָא -

נו.

(ח"א כב, ג)

צָרִיד לְרֹאוֹת לְמַלְאֵת אֶת הַיָּדַיִם, שֶׁהִיא הָאֵמוּנָה, עַל-יְדֵי הָאָרֶז מִשְׁבַּע רוּעִים, שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת שֶׁל כָּל מְנַהֲיֵי-הַדּוֹר.

כִּי הֵם רוּעִים הָאֵמוּנָה, לְתַקְנָה וְלְהַשְׁלִימָה. וְעַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָאִים רוּעִים, עַל-שֵׁם (תְּהִלִּים לז, ג): "וְרֹעֵה אֵמוּנָה". וְכָל עַקֵּר אֵמוּנַת יִשְׂרָאֵל מִמְּשִׁיכֵינָהם לְהַדּוֹר.

וּמֹשֶׁה, שֶׁהוּא אֶחָד מִשְׁבַּע רוּעִים, נִקְרָא עַל-שֵׁם-זֶה רֹעֵי-אֵמוּנָה.

וְאֵי-אֲפֹשֶׁר לָבוֹא לְאֹלוֹ הַרוּעִים, שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, אֲלֵא עַל-יְדֵי עֲזוֹת-דְּקָדְשָׁה וְכוּ'.

נז.

(ח"א נז, ב)

הָאֵמוּנָה נִקְרָא רֹעֵה, בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים לז, ג): "וְרֹעֵה אֵמוּנָה".

נח.

(ח"א עט)

כְּשֶׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה - זֶהוּ בַּחֲיִנַת שְׁבַת; וְזֶהוּ בַּחֲיִנַת מֹשֶׁה מְשִׁיחַ, שֶׁהָיָה בְּיָדוֹ לְהַפִּיךְ מֵרַע לְטוֹב. וְנִדְחָה הָרַע לְגַמְרֵי, וַיֵּשׁ לוֹ נִיחָא מִכָּל וְכָל.

וְכִשְׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת שְׁבַת - עַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹל לְרֹאוֹת שְׁפָלוּתוֹ.

וְזֶה-הוּא (תְּהִלִּים לז, ג): "בְּטַח בַּה' וַעֲשֵׂה טוֹב, שֶׁכֵּן אֶרֶץ וְרֵעָה אֵמוּנָה".

"בְּטַח בַּה'" - לְשׁוֹן הַשְׁקֵט וְבְטַח, שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְנוּחָה מִכָּל וְכָל.

"וַעֲשֵׂה טוֹב" - הֵינּוּ: שְׁנַתְהַפּוּד מֵרַע, לְטוֹב גְּמוּר.

"שֶׁכֵּן אֶרֶץ" - הֵינּוּ בַּחֲיִנַת נַפְשׁ, כְּמָה דְאֵת אָמַר (תְּהִלִּים קמג, ו): "נַפְשִׁי כְּאֶרֶץ וְכוּ'. הֵינּוּ: שֶׁהַנַּפְשׁ יֵשׁ לוֹ נִיחָא, מִחַמַּת שְׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה.

וְכִשְׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה - הוּא בַּחֲיִנַת שְׁבַת, וְיָכוֹל לְרֹאוֹת שְׁפָלוּתוֹ, וְחֲשִׁיבוֹת וְגַדְלוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְזֶהוּ: "וְרֹעֵה אֵמוּנָה" - הֵינּוּ: שֶׁיָּכוֹל לְהִיּוֹת כְּמוֹ רֹעֵי-אֵמוּנָה, שֶׁיָּכוֹל לְמַסֵּר אֶת-נַפְשׁוֹ בְּעַד יִשְׂרָאֵל.

נט.

(ח"א רפב)

וְדַע: שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר רֹעֵה, וְהוּא בַּחֲיִנַת מֹשֶׁה, שֶׁהוּא רֹעֵי-אֵמוּנָה. וְזֶה הַרֹעֵה הוּא עוֹשֶׂה מְשָׁכָן.

וְדַע: שֶׁתְּנוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן מְקַבְּלִים "הַבְּלִיָּהֶם שָׂאִין בּוֹ חֶטְא" (שְׁבַת קיט:), מִזֶּה הַמְּשָׁכָן.

וְדַע: שֶׁכָּל הַצְּדִיקִים שְׁבַדְדוֹר, כָּל אֶחָד וְאֶחָד הוּא בַּחֲיִנַת רֹעֵה, כִּי בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ בּוֹ בַּחֲיִנַת מֹשֶׁה.

וְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בַּחֲיִנַת עוֹשֶׂה בַּחֲיִנַת מְשָׁכָן, שֶׁמִּשָּׁם מְקַבְּלִין הַתְּיַנּוּקוֹת, הַבְּלִיָּהֶם בְּנ"ל.

וְכָל אֶחָד לְפִי בַּחֲיִנַתוֹ, לְפִי בַּחֲיִנַת הַמְּשָׁכָן שְׁעוֹשֶׂה, כְּמוֹ-כֵּן יֵשׁ לוֹ תְּיַנּוּקוֹת שֶׁמְקַבְּלִין מִשָּׁם.

נמצא: שיש לכל אחד ואחד מצדיקיי-
הדור, סף 'תינוקות' שמקבלין
'הבלפיהם' ממנו - כל אחד לפי בחינתו.

וזוה בחינת מה שאמרו רז"ל (שבת לג:):
"שתינוקות נתפסין על עוון הדור,
שנאמר (שיר השירים א, ח): 'ורעי את גדיתיך
על משכנות הרעים' - שמתמשכנין על
הרועים".

וזוהו: "על משכנות הרועים" - שהם
מקבלין 'הבלפיהם', מבחינת
ה'משכנות של הרועים', דהינו: ה'צדיקים
שבדור', שכל אחד עושה 'משכון', כנ"ל.

ס.

(ח"ב ה, וד"ג)

על-ידי ה'גאולה' של ה'מנהיגי-הדור'
שמתנאים על הדור בהנם -
מגבירים 'תאות-נאוף' בעולם.

שעל-ידי 'גאולה' - מתגבר 'תאות-נאוף',
בחינת 'חותם דסטרא-אחרא',
בחינת (ויקרא טו, ג): "החתים בשרו מזובו".

ועל-ידי 'הרב הגאולה דקדשה' -
מתגברים על 'תאות-נאוף' וכו'.

ול'הנצל' מזה: הוא על-ידי ה'מגנים
שבדור' - שהם מגנים עלינו
ומצילין אותנו, כי הם מכניעין זאת התאוה,
בחינת ה'חותם דסטרא-אחרא' שנעשה על-
ידי ה'גאולה' וכו'.

ועל-ידי-זה נעשה בחינת 'תפלין',
'מחין', בחינת 'חותם
דקדשה', בחינת (שיר השירים ח, ו): "שימני
כחותם על לבך כחותם על זרועך".

כי עקר 'תקוני-המחין', על-ידי 'שבירת
תאות-נאוף' וכו'. כי הם מעלין 'לחות
הגוף' מבחינת "החתים בשרו", ועושין מזה
'מחין', בחינת 'תפלין', כי 'תפלין' הם
'התנוצצות המחין'.

וזוה בחינת (שמות ג, א): "ומשה היה רעה"
- 'משה' הוא ה'דעת', בחינת 'מחין',
'תפלין', הוא 'רועה-דקדשה', הפך (משלי כט,
ג): "רעה זונות".

וזוה בחינת 'שבעה רועים דקדשה',
בחינת: "משה היה רועה", בחינת
'תפלין', "שין של שלשה ראשים, שין של
ארבעה ראשים" (מנחות לה, ובתוספות; זהר פנחס
רנד: תקוני-זהר ט.).

וזוה בחינת: "תקיעה, תרועה, שברים".
"תקיעה" וכו'. "תרועה" - זה בחינת:
"ומשה היה רעה", בחינת 'תפלין', הפך
"רעה זונות", כנ"ל. "שברים" וכו'.

סא.

(ח"ב לט)

יש לנו לכסף ולהתגעגע ולהשתוקק מאד:
"מי יתן והיה לנו 'מנהיגי-הדור',
'רועה-נאמן', כמו 'משה רבנו' עליו-
השלום - שיהיה לו זה הפה, שיוכל להאיר
אפלו בנו, בבחינת 'רגלין' וכו', שנזפה לבוא
אל התכלית!"

שמגדל עצם מעלתו, היה יכול להאיר
אפלו ב'פחות-שבפחותים', אפלו
ב'שפחה', כמו שאמרו רז"ל (מכילתא בשלח):
"ראתה שפחה על הים, מה שלא ראה
יחזקאל הנביא". הרי: שאפלו 'יחזקאל'
שהיה נביא גדול כזה, לא היה רואה מה
שראתה שפחה בימי 'משה'.

וְכַל־זֶה, מִחַמַּת גְּדֹל עֵצִים מַעֲלַת הַמְּנַהִיג, שֶׁהָיָה מִשָּׁה רַבְּנוּ הַמְּנַהִיג, וְהוּא יָכוֹל לְהָאִיר אֶפְלוּ בְּבַחֲיַנַּת 'רַגְלִיךָ' וְכוּ'. כִּי עַל־יְדֵי אֲגַדְלַת הַמְּנַהִיג, יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ הַמַּח' אֶפְלוּ לְהַרְגְּלִיךְ.

וְאִזּוּ יוֹכַל לְהֵיוֹת: שֶׁהַרְגְּלִיךָ אֵלַי, הֵם גְּדוֹלִים מִמַּח אַחֵר.

וְרֵאיוֹי לָנוּ לֹמֵר זֹאת בְּבִכְיָה, בְּדַמְעוֹת־שְׁלִישׁ, לְבָבוֹת וּלְהַתְגַּעְגַּע, לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ: "מְתֵי גִזְפָּה לְזֶה, שֶׁיְהִיָּה לָנוּ זֶה הַדַּעַת, שֶׁנֹּכַח לְדַעַת וּלְהַפִּיר הַבוֹרְאֵי־תְבָרָה, מִכָּל דָּבָר שֶׁל זֶה־הָעוֹלָם, בְּפִרְטֵי־פִרְטִיּוֹת, עַד הַתְּכַלִּית!"

וּכְפִי הַמְדַרְגָּה פְּחוּתָה שְׁלָנוּ עִתָּה, וְכַלְנוּ אֵיךְ פָּנִינוּ יְפוֹת כָּלֵל, אָנוּ צָרִיכִין שִׁירְחַם עֲלֵינוּ הַשֵּׁם־יִתְבַּרֵךְ, לְתַן לָנוּ 'מְנַהִיג רוּעָה־נְאֻמִּין, שֶׁיֹּכֵל לְהָאִיר בָּנוּ יְדִיעָה הַנִּלְכָל, כִּי שְׁנוֹכַח לְעַבְדוֹ יִתְבַּרֵךְ כְּרֵאיוֹי וְלְבוֹא אֶל הַתְּכַלִּית.

סב.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, הַתְּנַשְׂאוֹת ח"ב ד; זְרִיזוֹת ח"ב א)

עַל־יְדֵי 'זְרִיזוֹת' - זֹכָה לְהֵיוֹת 'רוּעָה נְאֻמִּין. וְסִמֵּן לְדָבָר (מְשַׁלֵּי ו, ו): "לֵךְ אֶל נְמֹל־ה' עֵצֶל", וּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מט, כד): "מִשָּׁם רֹעֵה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל". [סוֹפֵי־תְבוּת: נְמֹל־ה']

[פְּסִיקְתָא־רַבְתִּי ו: "חֲזִינָה אִישׁ מִהִיר בְּמַלְאכְתוֹ" (מְשַׁלֵּי כב, כט) - זֶה מִשָּׁה, מְנַהִיג אֶת הַצֵּאֵן אַחֵר הַמְדַבֵּר' (שְׁמוֹת ג, א), מְזַדְרָז בְּמַלְאכְתוֹ"]

[חֵי־מוֹתָרָן עז: שִׁירָה לְאַלְפֵי־בֵּית הַחֻדָּשׁ שֶׁחִבֵּר בִּימֵי יְלָדוֹתוֹ (סְפָר־הַמִּדּוֹת ח"ב ה"ל), וְכִבֵּר גְּדַפְסָ שֶׁם בְּלִשׁוֹן־אַחֵר - אֵךְ בְּסִגְנוֹן זֶה שֶׁמַּעֲתִי זֶה הָעֵנִין מִפִּי־הַקְּדוֹשׁ:

"עַל יְדֵי 'זְרִיזוֹת' - בְּנִקְל לְהֵיוֹת 'פְּרָנְס־הַדּוֹר' בְּגִשְׁמִיּוֹת אוּ בְרוּחָנוּת. וְסִמֵּן לְדָבָר: 'לֵךְ אֶל נְמֹלָה עֵצֶל', עַל־זֶה

כְּתִיב: 'מִשָּׁם רוּעָה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל' (בְּרֵאשִׁית מט, כד) - דְּהֵינּוּ: 'פְּרָנְס'.

הֵינּוּ: לְזָכוֹת לְהַתְּמַנּוֹת לְהֵיוֹת 'פְּרָנְס' - זֶה עוֹמֵד עַל 'זְרִיזוֹת' הַנִּלְכָּד מִהַנְּמֹלָה - כִּי "מִשָּׁם רוּעָה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל".

[פְּרָפְרָאוֹת־לְחַכְמָה ח"א סג, עַל מַה שֶׁכְּתוּב שֶׁם בְּהַתְּוָרָה: "ה'חֲכָם" הוּא בְּחִינַת 'נְמֹלָה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשַׁלֵּי ו, ו): 'לֵךְ אֶל נְמֹלָה עֵצֶל רֵאֵה דְרָכֶיהָ וְחֲכָם'.

כְּבָר יְדוּעַ מַה שֶׁמְבַאֵר בְּסִפְר־הַמִּדּוֹת: שֶׁעַל־יְדֵי זְרִיזוֹת, זֹכָה לְהֵיוֹת רוּעָה נְאֻמִּין, וְסִמֵּן לְדָבָר: 'לֵךְ אֶל נְמֹלָה' וְכוּ', וּכְתִיב: 'מִשָּׁם רֹעֵה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל, סוֹפֵי־תְבוּת נְמֹלָה'.

וְשֶׁמַּעֲתֵי מְאֻנְשִׁים נְאֻמִּים מְאֻנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ הַזְּקֵנִים: שֶׁעֵנִין זֶה אָמַר רַבְּנוּ ז"ל בְּפִרוּשׁוֹ, עַל הָרַב רַבִּי נֶתָן ז"ל, שֶׁהָיָה זְרִיז גְּדוֹל מְאֹד כִּיְדוּעַ (עֵין פּוֹכְבֵי־אוֹר, אֲנָשֵׁי־מוֹתָרָן טז, כְּעֵנִין זְרִיזוֹת הַגְּדוֹלָה).

וּפְעַם־אַחַת הַתְּפַעַל רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְזִרְזוֹתוֹ הַגְּדוֹלָה וְהַנְּפִלְאָה. וְאָמַר עָלָיו אַז: "שְׁבוּדָאֵי יְהִיָּה הָרַב רַבִּי נֶתָן ז"ל, מְנַהִיג וְרוּעָה יִשְׂרָאֵל, כִּי עַל־יְדֵי זְרִיזוֹת, זֹכִיךְ לְהֵיוֹת רוּעָה נְאֻמִּין! כְּנ"ל. נִמְצָא מְבַאֵר מִדְּבַרֵי רַבְּנוּ ז"ל עֵצְמוֹ: שֶׁהָרַב רַבִּי נֶתָן ז"ל הוּא בְּחִינַת ה'חֲכָם־הַדּוֹר' שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'נְמֹלָה'.

"וּמִשָּׁה הָיָה רֹעֵה אֶת צֵאֵן יִתְרוֹ וְגו', וַיִּנְהַג אֶת הַצֵּאֵן אַחֵר הַמְדַבֵּר" (שְׁמוֹת ג, א)
- עֵנִין "תְּעִיתִי כְּשֶׁה אֵבֶד" -

"וּמִשָּׁה הָיָה רֹעֵה" - אָמַר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: "מִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לְרַעוּת הַצֵּאֵן אִישׁ לְפִי כַחוֹ, יָבֵא וַיִּרְעָה בְּעַמִּי!" - וְאֵף מִשָּׁה לֹא בָּחֲנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶלָּא בְּצֵאֵן.

אָמַרְנוּ רַבּוֹתֵינוּ: כְּשֶׁהָיָה מִשָּׁה רַבְּנוּ עַל־יְדֵי־הַשְּׁלוֹם רוּעָה צֵאֵנוּ שֶׁל יִתְרוֹ בְּמִדְבַר, בְּרַח מִמֶּנּוּ גְדִי, וְרִץ אַחֲרָיו, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְחֶסֶח [שֶׁם מְקוּם]. כִּיִּן שֶׁהִגִּיעַ לְחֶסֶח, נִזְדַּמְּנָה לוֹ בְּרַכָּה שֶׁל מַיִם, וְעָמַד הַגְּדִי לְשִׁתּוֹת. כִּיִּן שֶׁהִגִּיעַ מִשָּׁה אֶצְלוֹ, אָמַר: אֲנִי לֹא הֵיטִי יוֹדֵעַ שֶׁרִץ הֵיטֵם מִפְּנֵי צָמָא, עֵנִף אֶתָּה. הַרְכִּיבוּ עַל כְּתֵפוֹ וְהָיָה מֵהַלֵךְ.

אָמַר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: "יֵשׁ לָךְ רַחֲמִים לְנַהֵג צֵאֵנוּ שֶׁל בְּשׁוֹר־דָּם, כִּךְ חֲתִיקָה, אֶתָּה תְּרַעָה צֵאֵנִי יִשְׂרָאֵל!" - הָיוּ: "וּמִשָּׁה הָיָה רֹעֵה". (שְׁמוֹת־רַבָּה ב, ב)

סג.
(ח"א רד)

יש חלוק גדול בעברה שעושה האדם חס-
ושלום, בין אם נתעורר תכף ומיד ושב
בתשובה, אזי אפשר לו בקל לחזור למקומו,
כי עדין לא נתרחק הרבה מהדרך הטוב.

כי פשעושה עברה חסוֹשְׁלוֹם, אזי הולך
ונוטה מהדרך הישר, אל דרך אחר
מקלקל, ושם יוצאים מאותו הדרך, כמה
וכמה נתיבות ודרכים תועים ומקלקלים
מאד, שכשמתחילין לילך חסוֹשְׁלוֹם באותו
הדרך הרע, אזי תועים ונבוכים באלו
הדרכים, עד שקשה לשוב ולצאת משם.

אבל השם־יתברך, ודכו לקרות את
האדם, תכף פשוואה שהוא תועה
מדרך השכל, וקוראו שישוב לאחוריו.

ולכל אחד קורא לפי בחינתו: יש שקוראו
ברמיזה, ויש בקריאה ממש, ויש
שבועט בו ומכהו.

וזהו הקריאה שלו, כי "אורייתא מכרזת
קמיהו (משלי א, כב): עד מתי פתים
תאהבו פתי" (זהר אחרי נח. נשא ככו). והתורה,
הוא השם־יתברך בעצמו, שהוא קורא אותם
ומבקשם שיחזרו אליו.

ועל־כן כשעדין לא נטה הרבה מדרך־
הישר - אזי אפשר לו בקל לשוב,
מחמת שהוא מכיר עדין את הקול ורגיל בו,
כי זה סמוך היה אצל השם־יתברך, והיה
שומע קולו, קול התורה, ועדין לא שכח את
הקול, ועדין לא תעה הרבה באלו הדרכים
האחרים התועים והנבוכים, ועל־כן בקל
אפשר לו לשוב.

והוא כמשל הרועה: שפאשר שיה אחד
תועה מהדרך - אזי תכף הוא קורא
אותו.

וכשהשה עדין לא תעה הרבה מהדרך
- אזי הוא מכיר הקול והולך
אחריו תכף.

אבל כשכבר נטה הרבה מהדרך - אזי
כבר שכח את הקול ואינו מכיר בו;
וגם הרועה מיאש עוד מלבקשו, מחמת
שזה זמן רב שהלך ותעה מאתו.

כן: כשכבר האריך זמן חסוֹשְׁלוֹם ברשעו,
ונטה ותעה הרבה מהדרך הישר, לאלו
הדרכים המקלקלים והתועים והנבוכים
והמבלבלים - אזי קשה לו לשוב, כנ"ל.

ודע: שאלו הדרכים המקלקלים והתועים,
כשאדם תועה בהם חסוֹשְׁלוֹם הרבה
מאד - אפשר לפעמים, שיתעה מאד וילך
באלו הדרכים הנבוכים; ואזי דיקא מרב
תעותו בהם, יתהפך וישוב עד שיהיה סמוך
מאד למקומו הראשון, ולא יהיה רק הרחק
מעט בינו לבין מקומו הראשון, ובקל על־ידי
נסיון קל ישוב עוד למקומו.

אבל כשהשם־יתברך קוראו ומזמין לו
הנסיון, אינו מכיר בקול, ואינו חושש
לשוב למקומו.

וזה־הוא החלוק שבין "עול ימים" (ישעיה
סה, כ), ל"זקן" - כי מי שעדין
בבחרותו, ועדין לא הזקין בחטאיו, אפשר לו
יותר לשוב מהזקן, מחמת שעדין הוא סמוך,
ולא שכח את הקול הקריאה.

וזה (תהלים קיט, קעו): "תעיתי כשה אבד" -
הינו: ש"תעיתי" מהדרך הישר,
"כשה אבד" הנוטה מהדרך כנ"ל.

על-בן אני שואל מלפניך (שם): **"בקש עבדך, כי מצותיך לא שכחתי"** - הינו: שתמהר לבקשני תבוא, כל-זמן שאני זוכר עדין את הקול הקריאה של התורה והמצוות. **"כי מצותיך לא שכחתי"** עדין, ועדין אני מפיר את קול הקריאה של המצוות, שהם התורה.

על-בן בקשתי: שתרחם עלי לבקשני מהרה מיד, כל-זמן שעדין **"לא שכחתי את מצוותיך"**, דהינו שעדין אני מכיר את קול הקריאה של התורה והמצוות.

על-בן צריך האדם לבקש מהשם-יתברך: **"שימהר לבקשו להחזירו אליו, כל זמן שלא שכח עדין לגמרי את קול התורה והמצוות!"**

[חיי-מוהר"ן נט; רלט; פרפראות-לחכמה ח"א רו: מאמר "תעיתי בשה אבד", סימן רו - שמעתי מהרב רבי נתן ז"ל: שבשעה שגלה רבנו ז"ל לפניו את המאמר הנ"ל, אמר לו: "שזה המאמר, הוא עכשו בעתים הללו, ה'התבודדות' שלו!"].

"וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה"
(שמות ג, ב)

"בלבת אש" - דא 'בת-עין'. (תקוני-זהר כב: קכו.)

סד.

(ח"א, א-ב"ג)

השגות-אלקות' אי-אפשר להשיג, כיי אם על-ידי 'צמצומים רבים', מעלה לעלול, מ'שכל-עליון' ל'שכל-תחתון'.

וצריך כל-אחד לבקש מאד מלמד הגון כזה, שיוכל להסביר ולהבין אותו שכל עליון וגדול כזה, דהינו: 'השגות-

אלקות'! - כי צריך לזה רבי גדול מאד מאד, שיוכל להסביר 'שכל-גדול' כזה, על-ידי ה'שכל-התחתון', כדי שיוכלו הקטנים להבינו.

ובל-מה שהוא קטן ביותר ומרחק ביותר מהשם-יתברך, הוא צריך רבי גדול ביותר - כמו שמצינו בעת שהיו ישראל במדרגה קטנה מאד, דהינו במצרים, שהיו משקעים במ"ט שערי טמאה, היו צריכים רבי גדול ומלמד גדול ונורא מאד, דהינו: 'משה רבנו עליו-השלום'.

וזה בחינת 'שערות' וכו'. וזה בחינת (תקוני-זהר קכב.) **"שערא אפמא"**, בחינת (שיר-השירים א, ה): **"שחורה אני ונאווה"** - כי ה'שחרות' מקבץ ה'ראות' ומצמצם אותו, כדי לראות היטב.

בן ה'שכל-התחתון', הוא בחינת 'שחרות', שמצמצם בו 'נאווה ויפי' שב'שכל-העליון'.

וזה בחינת (בבא-בתרא טז: קמא.) **"בת היתה לו לאברהם אבינו, ובכל שמה"**.

"בת" - זה בחינת 'בת-עין', דהינו: ה'שחר-שבעין', בחינת 'שחרות' הנ"ל, שמצמצם ומגביל וכולל בעצמו כל הדברים הגדולים העומדים לנגדו. כגון: 'הר גדול' כשעומד לפני ה'בת-עין' שהוא ה'שחר שבעין', אזי נגביל כל ה'הר' בתוך ה'בת-עין' שרואה אותו.

כי ה'שחרות-שבעין', מצמצם כל הדברים הגדולים, ונכללין ונראין בתוכו, ועל-ידי-זה רואין ומשיגין הדבר שרואין. כמו-כן זה ה'שכל-התחתון', מצמצם ומגביל

ה'שכל-הגדול-העליון, ונכלל בתוכו - ועל- ידי־זה רואין ומבינים ומשיגים ה'שכל- העליון הגדול, כנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת (שמות ג, ב): "וַיֵּרָא אֵלָיו ה' בְּלִבַּת אִשׁ" - שהשם-יתברך רצה להלביש לו 'השגות-אלקות', והלביש לו בבחינת 'בת-עין' הנ"ל (תקוני־זהר כב: קכו.).

וְזֶה בְּחִינַת (בבא־בתיא קמא.): "בַּת תְּחִלָּה, סִימָן יָפֵה לְבָנִים". "בַּת תְּחִלָּה" - זֶה בְּחִינַת ה'שכל-התחתון, שהוא 'תְּחִלָּה' ו'הקדמה' ל'שכל-העליון'. "סִימָן יָפֵה לְבָנִים" - שעל־ידו משיגין ה'שכל-העליון שהוא בחינת 'בָּנִים' וכו'.

וְזֶהוּ: "סִימָן יָפֵה" - שבו 'מסמן ומגביל' ה'שכל-העליון'.

סה.

(ח"א נט, א"ב)

מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל תָּמִיד לְקָרֵב בְּנֵי־אָדָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, צָרִיךְ לְשַׁמֵּר עֲצֻמוֹ: שְׁלֹא יִתְאַחֶזֶק בּוֹ הַקְּלָפוֹת וְהָרַע שֶׁל אֵלוֹ בְּנֵי־אָדָם וְכו'.

כִּי זֶה הָאִישׁ הַמִּשְׁתַּדֵּל לְקָרֵב וְלַעֲשׂוֹת נִפְשׁוֹת - הוּא בּוֹנֵה בְּחִינַת 'הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ'.

'קֹדֶשׁ' - זֶה בְּחִינַת (ישעיה ד, ג): "וְהִנּוֹתֶר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ". הֵינּוּ: זֶה שֶׁבְּנֵי־אָדָם נִשְׁאָרִים דְּבוּקִים ב'יִרְאָה' שֶׁלִּמָּה עַל־יְדוֹ, אֲף־עַל־פִּי שֵׁשׁ כְּמָה וְכְמָה שֶׁנִּפְלוּ מִקְּדוּשָׁתָם, אֲף־עַל־פִּי כֵן מֵאֵלּוֹ שֶׁנִּשְׁאָרוּ ב'יִרְאָה־שָׁלֵם, עַל־יְדִי־זֶה: "קְדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ".

וְהֵיכַל' - זֶה בְּחִינַת ה'כְּבוֹד' שֶׁנִּתְכַּבֵּד הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ וְכו'.

שֶׁמְקַרְבִים עֲצֻמָן לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ אֵלּוֹ הָרְחוּקִים, זֶהוּ כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ. וְהַכְּבוֹד' זֶהוּ בְּחִינַת 'הֵיכַל', בְּבִחִינַת (תהלים כט, ט): "וּבְהֵיכָלוֹ כָּלוֹ אִמֹר כְּבוֹד".

וְהֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ' הַזֶּה - מוֹשֵׁךְ עֲצֻמוֹ תָּמִיד לְשִׂרְשׁוֹ, הֵינּוּ: לְלוֹ שֶׁל עוֹשֵׂהוּ, כִּי שֵׁם שִׂרְשׁוֹ. כִּי מִחֲמַת הַדְּבָרִים שֶׁיֵּצְאוּ מֵעֵמֶק לְבוֹ שֶׁל הָאִישׁ־הַכָּשֶׁר, נִכְנָסוּ בְּלִבָּם וְחָזְרוּ לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

וְהֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ' הַזֶּה - שׁוֹרֵה וּמְלַבֵּשׁ ה'רוח־הַחַיּוֹנִי' שֶׁבְּלִבְ הָאִישׁ הַכָּשֶׁר וְכו'.

וּמִחֲמַת שֶׁ'הֵיכַל' הַנ"ל, נַעֲשֶׂה מֵהַנִּפְשׁוֹת אֲשֶׁר הָיוּ רְחוּקִים עַד הֵנָּה, וַיֵּשׁ קְלָפוֹת רַבּוֹת הַשׁוֹכְנִים סְבִיבָם, וְאֶפְשֶׁר עֲכָשׁוּ כְּשֶׁמְלַבֵּשׁ ה'הֵיכַל' אֶת ה'לֵב' כְּנ"ל - אֶפְשֶׁר שֶׁיִּתְאַחֶזֶק הַסִּיּוֹשָׁלִים ה'חַיּוֹנִים', ב'יֵצֵר מִחֲשִׁבוֹת לְבוֹ" (בראשית ג, ה) שֶׁל הַכָּשֶׁר הַזֶּה.

הָעֵצָה עַל־זֶה: שֶׁיִּזְמִין 'מְלֹאכֵי לְבוֹ', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַתְּלַהּבוֹת הַלֵּב', שֶׁה'הַתְּלַהּבוֹת' הוּא בְּחִינַת 'מְלֹאכִים', בְּבִחִינַת (שמות ג, ב): "וַיֵּרָא אֵלָיו מְלֹאךְ ה' בְּלִבַּת אִשׁ" - וְאִשׁ הַזֶּה שׁוֹרֵף אוֹתָם.

וְאִז: גַּם 'הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ' מְקַבֵּל 'כַּח הָאִשׁ', וְשׁוֹרֵף אֶת הַקְּלָפוֹת גַּם מִלְּהַתְאַחֶזֶק בּוֹ, בְּבִחִינַת (שם כד, יז): "וּכְבוֹד ה' כָּאִשׁ אֲכָלָת".

וְאִשׁ־הַמְּלֹאךְ' הַזֶּה - נַעֲשֶׂה מִבְּחִינַת 'מִשְׁפָּט' שֶׁאָדָם שׁוֹפֵט אֶת־עַצְמוֹ וְכו'. וְה'מִשְׁפָּט' הוּא ב'לֵב' וְכו'.

וְאִז יוֹצֵא לְאוֹר 'מִשְׁפָּט' - הֵינּוּ: שֶׁנִּתְלַהֵב ה'לֵב', וַיּוֹשֵׁב עַל 'כְּסֵא' וְכו', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'כְּבוֹד', בְּבִחִינַת (ירמיה יז, יב): "כְּסֵא כְּבוֹד".

וְזָהוּ בַּחֲנִינָה (ירמיה ג, יז): "בָּעֵת הַהִיא יִקְרָאוּ לִירוּשָׁלַיִם כַּסָּא ה', וְנִקְוּוּ אֵלֶיהָ כָּל הַגּוֹיִם לְשֵׁם ה', וְלֹא יִלְכוּ עוֹד אַחֲרֵי שְׂרָרוֹת לִבָּם הָרַע" - כִּי 'אֵשׁ הַמְּלֹאכִים שֶׁבִלְב' הַנ"ל, יִכְנִיעַ אֶת לִבָּם הָרַע'.

[לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, גָּרִים ג, ו: עַל-כֵּן בְּעֵת הַהִתְחַלָּה שְׁנַתְּגַלֶּה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ לְמֹשֶׁה לְפָדוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. נֹאמַר שָׁם (שְׁמוֹת ג, ב): "וַיֹּרֵא מֶלֶאךָ ה' אֵלָיו בְּלִבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה" - כִּי מִחֲמַת שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ צָוָהוּ לְהוֹצִיא בְנֵי-יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְלִקְרַבְם לַהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, שֶׁזָּהוּ בַּחֲנִינָה 'גָּרִים וּבַעֲלִי-תְשׁוּבָה' - עַל-כֵּן נִתְעוֹרַר תְּכַף 'אֵשׁ הַמְּלֹאכִים' שֶׁהֵם בַּחֲנִינָה 'אֵשׁ הַמִּשְׁפָּט' - כִּי רַק עַל-יַד־זֶה יוּכַל לְקַרֵּב יִשְׂרָאֵל לַהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ].

"וַיֹּרֵא מֶלֶאךָ ה' אֵלָיו בְּלִבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה, וַיֹּרֵא וְהִנֵּה הַסֵּנֶה בַּעַר בְּאֵשׁ, וְהַסֵּנֶה אֵינְנוּ אֲפֹל. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, אֶסְרֶה נָּא וְאֶרְאֶה אֶת הַמִּרְאֶה הַגָּדֹל הַזֶּה, מִדּוּעַ לֹא יִבְעַר הַסֵּנֶה" (שְׁמוֹת ג, ב-ג)

סו.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, נְטִילַת-יָדַיִם שַׁחֲרִית ד, טו-טז)

"וַיֹּרֵא מֶלֶאךָ ה' אֵלָיו בְּלִבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה" (שְׁמוֹת ג, ב) - אָמְרוּ רַז"ל (תַּנְחוּמָא שְׁמוֹת יד): "שְׁמַרְמֹז עַל צְרוֹת יִשְׂרָאֵל, מִשּׁוּם 'עֲמוּ אֲנֹכִי בְּצָרָה'" (תְּהִלִּים צא, טו).

הֵינּוּ: שֶׁעַקֵּר 'הַתְּגַלּוֹת-אֱלֹקוֹת', בַּחֲנִינָה 'בְּטוֹל' - זָכָה מִשֶּׁה "עַל-יַדִּי שֶׁנָּתַן לְבוֹ עַל צְרַת-יִשְׂרָאֵל", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (שְׁמוֹת-דְּבָרָה ב, ו).

וּמִגָּדֹל צָרָתוֹ וְדַחְקוֹ מ'צְרַת-יִשְׂרָאֵל, בְּטַל עֲצָמוּ ב'תְּכַלִּית הַבְּטוֹל', עַד שֶׁזָּכָה ל'הַתְּגַלּוֹת-אֱלֹקוֹת', שֶׁעַל-יַד־זֶה הוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִהַגְּלוּת, וְקִבַּל אֶת הַתּוֹרָה וּנְתַנָּה לָנוּ. וְזָה (שְׁמוֹת שָׁם): "וַיֹּרֵא וְהִנֵּה הַסֵּנֶה בַּעַר בְּאֵשׁ, וְהַסֵּנֶה אֵינְנוּ אֲפֹל" - הֵינּוּ:

שֶׁה'סֵנֶה' שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה ה'דִּינִים' וְה'קְטְרוּגִים' - עֲדוֹן אֵינָם נְאֻכְלִים וּמִתְבַּטְּלִים, אֶף-עַל-פִּי שְׁנַתְּגַלֶּה 'אֵשׁ בְּזָה', דְּהֵינּוּ: 'הַתְּגַלּוֹת-אֱלֹקוֹת', עַל-יַדִּי ה'בְּטוֹל', שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה (דְּבָרִים ד, כד): "כִּי ה' אֱלֹקֶיךָ אֵשׁ אֹכְלָה" וְכוּ', בַּחֲנִינָה (שִׁירַת-הַשִּׁירִים ת, ו): "רְשָׁפִיהָ רְשָׁפִי אֵשׁ שְׁלֵהֲבַתֶּיהָ".

וְהִיָּה רְאוּי בּוֹדָאִי, שֶׁזָּה ה'אֵשׁ, יִשְׂרָף וַיִּכְלֶה אֶת ה'סֵנֶה', שֶׁהֵם בַּחֲנִינָה ה'דִּינִים' וְה'קְטְרוּגִים', שֶׁמֵּהֵם 'אַחִיזַת הַסְּטֵרָא-אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת'.

אֲבָל מִשֶּׁה רָאָה: שֶׁ"הַסֵּנֶה בּוֹעַר בְּאֵשׁ", וְעַם-כָּל-זֶה: "וְהַסֵּנֶה אֵינְנוּ אֲפֹל". וְעַל-כֵּן תָּמָה מְאֹד עַל-זֶה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב שָׁם (פְּסוּק ג): "אֶסְרֶה נָּא וְאֶרְאֶה" וְכוּ'.

וְאִז (פְּסוּק ד): "וַיֹּרֵא ה' כִּי סָר לְרְאוֹת, וַיִּקְרָא אֵלָיו מֹשֶׁה" וְכוּ', וְאָמַר לוֹ (פְּסוּק ה): "אַל תִּקְרַב הַלֵּם, שֶׁל נַעֲלִיךָ" וְכוּ'.

שְׂאִי-אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב הַלֵּם, כְּלִי-זְמַן שִׁישׁ לוֹ אֵיזָה אַחִיזָה מִהַגּוֹף הַגִּשְׁמִי, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב בְּזֵה־רֵה־הַקְּדוּשׁ (תַּקּוּנֵי-זֵהר מ"ח): "שִׁישׁ לְנַעֲלִיךָ מְרִמֵּז, שִׁישׁ שׁוֹט גּוֹפּוֹ שֶׁנִּנְעָה בּוֹ בַת פְּרַעֲה" - דְּהֵינּוּ: שִׁישׁ בּוֹ אֵיזָה אַחִיזָה מ'הַבְּלִי הָעוֹלָם-הַזֶּה'.

כִּי צְרִיכִין לְהַפְּשִׁיט עֲצָמוֹ מִזֶּה הַגּוֹף, לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, דְּהֵינּוּ: לְסַתֵּם עֵינָיו מִחִיזוֹ דְּהֵאִי עֲלָמָא לְגַמְרֵי.

וְאִז יוֹכִינ לְעֵלוֹת לְשֵׁם בְּשָׁלוֹם, וְלָשׁוּב וְלִירֵד מִשָּׁם בְּשָׁלוֹם, וְלְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה מִשָּׁם, שֶׁעַל-יַד־זֶה מְבַטְּלִין וּמְשַׁבְּרִין כָּל הַדִּינִים וְכָל הַסְּטֵרָא-אַחֲרָא.

וְעַל-כֵּן מֵאֵן מִשֶּׁה בְּשִׁלְיָחוֹתוֹ כְּפָמָה פְּעָמִים וְאָמַר (שָׁם פְּסוּק יג): "שְׁלַח נָּא בְּיַד תְּשַׁלַּח".

כי הוא מלחמה גדולה ועצומה מאד, עד שאפלו משה רבנו שזכה להמשיך כל התורה, ובאמת שבר והכניע אותם מאד, פידוע, ועלה וירד משם בשלום עם כל התורה בלה - אף-על-פי-כן התגרו מאד בישראל, על-ידי הסתת הערב-רב, עד שעשו מה שעשו.

אבל השם-יתברך הכריח את משה, לילך בשליחותו ולגאל את ישראל, ולתן להם את התורה, פי הבטיחו והודיע לו גדל כח התורה, ש'פח התורה' עומדת פנגדם תמיד, בבחינת (תהלים לג, יא): "עצת ה' לעולם תעמד" וכו'.

כי אף-על-פי שהתגרו בהם ועשו מה שעשו - אף-על-פי-כן 'פח התורה' שקבלו, נשאר לדורות לנצח, שבזה אנו מחיין עצמנו בכל תקופ צרותינו המרבות רחמנא-לצלן, בכל ימי הגלות המר וכו'.

וזו צריך כל אדם לידע: שבכל-עת שמתנוצץ לו איזה 'התנוצצות-אלקות', או אם נתעורר באיזה 'התעוררות חדש' להשם-יתברך, שזה גם-כן נמשך מבחינת 'התנוצצות-אלקות' וכו' - אזי תקף מתגרים בו יותר ויותר. וצריך להיות חזק הרבה לבל יפל מזה, ואל יחלש דעתו מזה, אף אם יהיה כן אלפים ורבבות פעמים חס-ושלום.

רק צריך להתחזק הרבה על ידי התורה, כי אפלו מי שאינו זוכה להמשיך 'חדושי-תורה' ממש - אף-על-פי-כן יתחזק על-כל-פנים לעסק בתורה ב'התעוררות חדש', ולקיים את כל דברי התורה בפשיטות ובתמימות, ולא יצא מדרכי-התורה חס-ושלום.

ואז כשילך בדרך זה, ויהיה חזק הרבה בזה, אז ילך לבטח דרכו, ויוכל בכל-פעם לעורר עצמו להשם-יתברך, ולסתם עיניו בכל-עת, ולבטל עצמו.

ואם יזכה לבטל עצמו באמת מעתה על-כל-פנים, לצאת מחיזו דהאי עלמא לגמרי כראוי באמת - בודאי מה טוב. ואם לאו חס-ושלום - על-כל-פנים לא יפל מזה כלל, רק יחזק עצמו להיות איש פשר בפשיטות גמור, וכנ"ל.

סז.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הודאה ו, נט)

"וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה, וירא והנה הסנה בער באש, והסנה איננו אכל. ויאמר משה, אסרה נא ואראה את המראה הגדל הזה, מדוע לא יבער הסנה" (שמות ג, ב-ג).

"הסנה מרמז על הגלות" (שמות-רבה ב, ה) - שראה 'התגלות-אלקות' ב'בלבת אש מתוך הסנה' - שהוא 'התלהבות-האש' של 'לב איש-הישראלי', שבוער להשם-יתברך, על-ידי 'פח הצדיקיי-אמת' - מתוך ה'סנה', מתוך 'מרירת-הגלות'.

ואף-על-פי-כן: "והסנה איננו אכל" - שאף-על-פי-כן מתגבר ה'גלות', שהוא 'מרירת העצבות', שזה בחינת "והסנה איננו אכל" - שה'סנה', שהם 'החוחים והקוצים הסובבים את השושנה', שעקרם הוא ה'עצבות', שהיא 'גלות-השכינה' - "איננו אכל" - כי מתגבר בכל-פעם.

והתפלא משה על-זה מאד ואמר: **"אסרה נא ואראה את המראה הגדל הזה, מדוע לא יבער הסנה"** - כי

רצה להגיע עד 'סוף הקץ האחרון', איך יזכו ישראל ל'גאלה-שלמה' שאין אחריה גלות - לבער ולכלות ה'סנה', שהם 'החוחים והקוצים', לגמרי.

וְאֵז (שם פסוק ד-ה): "וַיֵּרָא ה' כִּי סָר לְרֵאוֹתַי, וַיִּקְרָא אֵלָיו ה' וְכוּ', אֵל תִּקְרַב הַלֵּם" וכו' - זה בחינת 'פח המסדר והמישב', שהוא בחינת 'המעבב את רדיפת-המחין', שלא ירדף מחוץ להרס לעלות אל השם.

הֵינּוּ: כי 'משה' שהוא ה'גואל-צדק הראשון', ראה שיגאל את ישראל, כי יוכל לשמח את ישראל מתוך 'מרידת-הגלות', להאיר בהם 'התנוצצות אלקותו' יתברך, שזה עקר ה'שמחה', שזה בחינת 'לבת אש', בחינת (שיר-השירים ח, ו): "רִשְׁפִיָּה רִשְׁפִיָּה רִשְׁפִי אֵשׁ שִׁלְהֶבֶת יָהּ" - שנתגלה מתוך ה'סנה', מתוך 'מרידת-הגלות' - כי יכול להפוך יגון ואנחה לשמחה.

אָבֵל אף-על-פי-כן: "וְהִסְנֶה אֵינֶנּוּ אָבֵל" - שאף-על-פי-כן אינו נכלה ה'סנה', שהוא ה'קוץ המכאיב', כי אף-על-פי-כן הם מתגברים בכל-פעם, בעמדה נכלים וערמומיות בלי שעור, עד שהחטיאם חטאה גדולה תקף אחר מתן-תורה וכו'. וכן כל ה'עשרה נסיונות' וכו'.

שַׁעֲלֵי-יָדֶי-זֶה נגזרו כל הגליות, עד הגלות הארץ הפך המר הזה, כמו שכתוב (שמות לב, לד): "וּבָיִים פִּקְדֵי" וכו'.

וְרָצָה משה לעמד על הדבר, שזהו בחינת 'השגת קץ-הפלאות'. ואז אמר לו השם יתברך: "אֵל תִּקְרַב הַלֵּם" - זה בחינת 'המעבב' שהוא 'המסדר והמישב' הנ"ל.

כי 'משה' זכה אז לבחינת 'השגת התשעה היכלין', שזכין על-ידי 'שמחת-

המצוה', שהיא בחינת 'התנוצצות קבלת-התורה' שהתחיל אז, עד שהשיג וראה מה שהשיג וכו'.

אָבֵל אף-על-פי-כן ראה: שעדין "הסנה איננו אבל", ואמר: "אִסְרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הַמְּרָאָה הַגְּדֹלָה הַזֶּה" וכו' - איך משיגין 'התגלות-אלקות' בשמחה בזאת, עד שיוכל לכלות ה'סנה' לגמרי!?

כי כבר מבאר לעיל (שם בהלכה אות כא): שהא בהא תליא, כל מה שמתגברין לעשות מצוה בשמחה - זוכין לאיזה בחינת 'צמיחת קרן ישועה', להוציא השכינה מהגלות, ולעלות בכל העליות עד ה'תשעה היכלין' הנ"ל, ששם 'מקורה-השמחה'.

וְאֵז ממשיכין שמחה יתרה מ'מקור-השמחה', ואז יכולין לברר ביותר מ'היכלי-התמורות', ואז עולין יותר ויותר בעליות וכו', ואז מתגדל ה'שמחה' יותר, ואז יכולין לברר יותר ויותר, וכן להלן.

וְאֵם ה'ה הולך בליזה פסדר - בודאי כבר ה'ה 'קץ-הגאלה', שהוא על-ידי 'שמחה' כנ"ל.

אָבֵל עונותינו הטו אלה: שבכל-פעם מתגבר ה'בעל-דבר', ומחטיא את ישראל, ומגביר ה'עצבות' בחינת 'בלבול' האמונה וכו'. ועל-ידי-זו 'אריכת-הגלות' וכו'.

אָבֵל גדולי הצדיקים שבכל דור - מתיגעים בגדל פחם בכל דור, לעסק בתקון זה, לשמח את ישראל, על-ידי 'הארת האמונה-הקדושה' בלבם בכל-פעם וכו'.

אָבֵל עקר 'אריכת-הגלות' - הוא על-ידי ה'מחלקת', שחותרים להרחיק לב

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִצְדִּיקֵי־אֲמֶת, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֵי־
אֶפְשָׁר לְעַמֵּד עַל 'קֶץ־הָאֲחֵרוֹן'.

עַד שֶׁאֶפְלוּ 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ' לֹא יָכַל לְעַמֵּד עַל
הַדָּבָר, כִּי אָמַר לוֹ הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ (פְּסוּק ה):
"אֵל תִּקְרַב הֵלֶם" - הֵינּוּ: שְׁעָדִין לֹא נִתְבָּרְרוּ
'הַיְכָלֵי־הַתְּמוּרוֹת' כֹּל־כָּךְ בְּשִׁלְמוֹת, עַד
שֶׁתּוֹכַל לְעֵלוֹת לְהַשִּׁיג יוֹתֵר, כִּי כָּל 'הַשְּׁנֵת
אוֹר הָאֵי־סוּף', הוּא כְּפִי ה'בְּרוּר מֵהַיְכָלֵי־
הַתְּמוּרוֹת'.

וְזֶה (שם): "שֵׁל נְעֻלְיָךְ מֵעַל רַגְלֶיךָ, כִּי
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו,
אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא" - הֵינּוּ: שֶׁלְכָאן נִמְשָׁךְ
'קֹדֶשֶׁת הַמָּקוֹם הָעֲלִיּוֹן' הֵנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'כַּח הַמַּעֲכָב' וְכוּ' הֵנ"ל, וְצָרִיכִין לָזֶה הַמָּקוֹם,
בְּחִינַת "שֵׁל נְעֻלְיָךְ" - שֶׁהוּא לְהַפְשִׁיט
עַצְמוֹ לְגַמְרֵי מֵה'גוֹף שֶׁל עוֹלָם־הַזֶּה, כְּמוֹ
שֶׁאֵיִתָּא בְּזִהְרֵי־הַקֹּדֶשׁ (תְּקוּנֵי־זֶהר מ:ח).

אָבֵל לִילְךָ עוֹד יוֹתֵר, לְהַשִּׁיג יוֹתֵר אֵיךְ
לְכַלּוֹת וּלְבַעַר ה'סְנֵה' לְגַמְרֵי - זֶה אֵי־
אֶפְשָׁר עֲתָה, כִּי זֶהוּ בְּחִינַת "הַמֶּתֶן" - שֶׁצָּרִיךְ
לְהַמְתִּין הַרְבֵּה, עַד שֶׁנִּזְכָּה ל'בְּרוּר מֵהַיְכָלֵי־
הַתְּמוּרוֹת' כְּזֶה, עַד שֶׁיִּזְכּוּ הַצְּדִיקִים לְהַשִּׁיג
אֵיךְ לְכַלּוֹת ה'סְנֵה' לְגַמְרֵי וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן בְּאֲמַת מֵאן מֹשֶׁה בְּשִׁלְיָחוֹתוֹ
שִׁבְעָה יָמִים, וְאָמַר (שם פְּסוּק יג):
"שִׁלַּח נָא בְיַד תְּשַׁלַּח" וְכוּ'.

**"וַיֵּרָא ה' כִּי סָר לְרֹאוֹת, וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹקִים
מִתּוֹךְ הַסְּנֵה, וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה, וַיֹּאמֶר הַנְּנִי"
(שְׁמוֹת ג, ד)**

אָמַר רַבִּי יִצְחָק: מֵהוּ "כִּי סָר לְרֹאוֹת"? - אָמַר
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: 'סָר וְזָעַף' הוּא זֶה, לְרֹאוֹת
בְּצַעֲרָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, לְפִיכָךְ רָאוּ הוּא
לְהִיטֵת רוּעָה עָלֵיהֶן. מִיָּד: "וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹקִים
מִתּוֹךְ הַסְּנֵה". (שְׁמוֹת־רַבָּה ב,ו)

סח.
(ח"ב ז, א-ב-ג-יא)

כִּי שֶׁהוּא רַחֲמָן, הוּא יָכוֹל לְהִיטֵת 'מְנַהִיג'
וְכוּ'. וְרַחֲמָן' כְּזֶה הוּא רַק 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ'
- כִּי הוּא הָיָה 'מְנַהִיג יִשְׂרָאֵל', וְהוּא יֵהִי
ה'מְנַהִיג' לְעֵתִיד וְכוּ'.

כִּי הָיָה לוֹ רַחֲמָנוּת בְּאֲמַת עַל יִשְׂרָאֵל,
וּמִסֵּר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וְהַשְּׁלִיךְ
נַפְשׁוֹ מִנְּגַד, וְלֹא הָיָה חוֹשֵׁשׁ עַל עַצְמוֹ כְּלָל
וְכוּ' - כִּי הוּא הָיָה רַחֲמָן וּמְנַהִיג אֲמַתִּי,
וְהָיָה עוֹסֵק בִּישׁוּבוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁיְהִיֶּה הָעוֹלָם
מֵיֶשֶׁב וּמִמְּלָא מִבְּנֵי־אָדָם, הֵינּוּ 'בְּנֵי דַעַה'
וְכוּ'.

כִּי עָקַר ה'רַחֲמָנוּת' הוּא: לְרַחֵם עַל
"יִשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ", לְהוֹצִיאֵם
מֵהַמִּשְׁאֵי הַכְּבֵד שֶׁל עֲוֹנוֹת - וְזֶהוּ
הַרַחֲמָנוּת הַגְּדוֹל מִכָּל מִיָּנִי רַחֲמָנוּת. כִּי כָּל
הַיְסוּרִים הַקָּשִׁים שֶׁבְּעוֹלָם, אֵינָם נַחֲשָׁבִים
כְּלָל, כְּנֶגֶד הַמִּשְׁאֵי הַכְּבֵד שֶׁל עֲוֹנוֹת חֹסֵי
וְשָׁלוֹם.

כִּי מִי שִׁיּוּדַע 'קֹדֶשֶׁת־יִשְׂרָאֵל' מֵאִין הֵם
לְקוֹחִים, וַיּוֹדַע רוּחָנִיּוֹת וְדַקּוֹת שֶׁל
יִשְׂרָאֵל - הוּא יוֹדַע: "שִׁיִּשְׂרָאֵל הֵם רְחוּקִים
לְגַמְרֵי מַעֲוֹן, וְאִין עֲוֹן שִׁיךְ לָהֶם כְּלָל כְּלָל
לֹא"!

וְעַל־כֵּן 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלִי־הַשָּׁלוֹם' - בְּכָל־
עֵת שֶׁנִּפְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּאִיזָה עֲוֹן,
הָיָה מוֹסֵר־נַפְשׁוֹ עָלֵיהֶם וְהַתְּפַלֵּל בְּעֵדָם -
כְּגוֹן ב'מְרַגְלִים' וְכוּצָא. כִּי יָדַע: שֶׁלְּפִי
'קֹדֶשֶׁת־יִשְׂרָאֵל' וְדַקּוֹתָם, הֵם רְחוּקִים מֵעֲוֹן,
וְאֵי־אֶפְשָׁר לָהֶם לְשֹׂא כְּלָל הַמִּשָּׂא הַכְּבֵד שֶׁל
עֲוֹן כְּנ"ל.

וּבְאֲמַת: מֵהֵיכָן בָּאִים לְעֲוֹנוֹת חֹסֵי־
וְשָׁלוֹם?! - הוּא רַק עַל־יְדֵי שְׂאִין

לוֹ 'דַעַת'! - כִּי "אִין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה, אֶלְא־
אִם־כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ־שְׁטוֹת" (סוֹטָה ג.). וְזָהוּ
הַרְחֻמְנוֹת הַגְּדוֹל' מִן הַכֹּל, שְׁצָרִיכִין לְרַחֵם
עָלָיו, לְהַכְנִים בּוֹ 'דַעַת' וְכוּ'.

וּמִשֶּׁה־רַבֵּנוּ בִקֵּשׁ (בַּמִּדְבָּר יד, יט): "סֵלַח
נָא!" עַל 'הַטָּא הַמְרַגְלִים'
"שִׁנְרָמוּ הַרְבֵּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ", (תַּעֲנִית כט. סוֹטָה
לה. סַנְהֶדְרִין קד:), שְׂבֻזָּה הַחֲטָא וְהַפְּגָם תְּלוּיִים
כָּל הָעוֹנוֹת, כִּי עַל־יַדֵּיזָה הַפְּגָם, נִחְרַב
הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ.

וּבְזִמְן שְׂבִית־הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם, הָיִינוּ
נִקְיִים מֵעוֹנוֹת - כִּי "תְּמִיד שֶׁל
שַׁחַר הָיָה מְכַפֵּר עַל עֲבֵרוֹת שֶׁל לַיְלָה,
וְתְּמִיד שֶׁל בֵּינְהָעֲרִבִים הָיָה מְכַפֵּר עַל
עֲבֵרוֹת שֶׁל יוֹם" (בַּמִּדְבָּר־רַבָּה כא, כא; תַּנְחוּמָא פְּנַחֵס
יג).

כִּי יִשְׂרָאֵל "עִם קְדוֹשׁ" (דְּבָרִים ז, ו; יד, ב־כא; כו,
יט), לְפִי גְדֹל רוּחְנֵינּוֹתָם וְדַקּוּתָם, אִין
יְכוּלִין לִשְׂאֵא עֲלֵיהֶם הַמִּשְׂאָא שֶׁל עוֹן אֶפְלוּ יוֹם
אֶחָד. עַל־כֵּן אָנוּ צָרִיכִין הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ,
שְׂיִכְפֵּר עָלֵינוּ בְּכֹל יוֹם.

וּמַעַת אֲשֶׁר חָרַב בֵּית־מִקְדָּשֵׁנוּ - אִין אָנוּ
יְכוּלִים לְנַקוֹת עֲצָמָנוּ מִן הָעוֹנוֹת,
כִּי אִין מִי שְׂיִכְפֵּר בְּעַדָּנוּ.

וּמִשֶּׁה־רַבֵּנוּ עָלְיוּ־הַשְּׁלוֹם שְׂיַדַע כָּל זֹאת
- עַל־כֵּן מָסַר נַפְשׁוֹ עַל
יִשְׂרָאֵל, וּבִקֵּשׁ: "סֵלַח נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה"
וְכוּ', כִּי יָדַע שְׂבֻזָּה הַחֲטָא תְלוּי 'חֲרַבְיָה־הַבֵּית',
שֶׁהוּא כּוֹלֵל כָּל הַחֲטָאִים כַּנֶּ"ל.

וּכְשִׁזְכָּה לַפְּעַל בִּקְשָׁתוּ - מִזָּה נַעֲשֶׂה
בְּחִינַת (תַּהֲלִים ל, א): "חֲנֻכַּת
הַבֵּית", בְּחִינַת 'חֲנֻכָּה' - הַפָּךְ 'חֲרַבְיָה־הַבֵּית'.

וּ'מִשֶּׁה־רַבֵּנוּ' זָכָה לְסוּד חֲנֻכָּה' - עַל־יַדֵּי
שְׂמִסְר־נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל
יִשְׂרָאֵל וְנָתַן לְבוֹ עֲלֵיהֶם לְהַסְתַּפֵּל בְּצָרְתָם,
וְעַקֵּר 'צָרַת יִשְׂרָאֵל' הוּא הַ'מִּשְׂאָא שֶׁל עוֹנוֹת'
- כִּי הוּא הָיָה רַחֲמָן וּמְנַהִיג אֲמִתִּי. וְעַל־כֵּן
בִּקֵּשׁ עֲלֵיהֶם: "סֵלַח נָא". וְעַל־יַדֵּיזָה נַעֲשֶׂה
בְּחִינַת 'חֲנֻכָּה', בְּחִינַת: "חֲנֻכַּת הַבֵּית".

וְזָהוּ (תַּקּוּנֵי־זֶהר כט:): "חֲנֻכָּה, חֲנוּכַ"ה" -
חֲנוּכָּה בְּכֹסֶלֶו'. 'כֶּסֶלִי"ו' הוּא
אוֹתִיּוֹת (שְׁמוֹת ג, ד): "וַיִּרְא יְיָ כִּי סָר
לְרֵאוֹת" - כִּי מִשֶּׁה־רַבֵּנוּ נָתַן לְבוֹ לְהַסְתַּפֵּל
בְּצָרְתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

וְזָהוּ: "כִּי סָר לְרֵאוֹת", לְשׁוֹן "סָר וְזָעַף"
(מְלָכִים־א כ, מג; כא, ד). וְעַקֵּר 'צָרְתָן'
הוּא הַ'מִּשְׂאָא שֶׁל עוֹנוֹת' חֲסוּ־שְׁלוֹם כַּנֶּ"ל.

וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּשִׂרְאָה שֶׁהוּא נוֹתֵן לְבוֹ
עַל־זָה, קָרָאוּ אֲלָיו (שְׁמוֹת ג,
ד): "וַיֹּאמֶר: מִשֶּׁה מִשֶּׁה, וַיֹּאמֶר הַנְּנִי" -
"הַנְּנִי לְכַהֲנָה, הַנְּנִי לְמַלְכוּת" (שְׁמוֹת־רַבָּה ב,
ו).

"הַנְּנִי לְכַהֲנָה" - זֶה בְּחִינַת "חֲנֻכַּת
הַבֵּית", כִּי "מִשֶּׁה שְׂמִשׁ
בְּשִׁבְעַת יָמֵי הַמַּלּוּאִים, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תַּהֲלִים
צט, ו): 'מִשֶּׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנֵינוּ'" (זִבְחִים קב.).

גַּם 'כַּהֵן' הוּא בְּחִינַת 'כַּלְלִיּוֹת בֵּין וְתַלְמִיד'
(בְּחִינַת 'דְּרִי־מַעְלָה' וְדְרִי־מַטָּה' - בְּחִינַת 'אַיָּה'
מְקוּם כְּבוֹדוֹ, וּמְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ') - כִּי בְּכַהֵן'
נֹאמֵר (וַיִּקְרָא י, יא): "לְהַזְרוֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" -
לְהַזְרוֹת' לְשׁוֹן 'הוֹרָאָה', זֶה בְּחִינַת 'תַּלְמִיד'.
גַּם 'לְהַזְרוֹת' לְשׁוֹן 'הַרְיוֹן', בְּחִינַת 'בֵּן'.

"הַנְּנִי לְמַלְכוּת" - זֶה בְּחִינַת 'מַלְכוּת',
שֶׁעַל־יָדוּ נִמְשָׁךְ הַפְּרֻשָּׁה
שֶׁבוּ נִתְגַּלָּה 'אוֹר־הַפְּנִים'. (עֵינ בְּפָנִים).

"שֶׁל נְעֻלְיָהּ מֵעַל רַגְלֶיהָ, בְּכִי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא" (שְׁמוֹת ג, ה)

כד אתקריב תמן למחזי עובדא דא, אמר ליה הקדוש ברוך הוא: "אל תקרב הלום, של נעליך" - הכא רמז: דאתפשט מן גופא דיליה, דאיהו 'נעל', לגבי גופא אחרא דאתלבש כד אתקריב. [כשתקרב לשם לראות המעשה הזה, אמר לו הקדוש ברוך הוא: "אל תקרב הלום, של נעליך" - כאן רמז: שיתפשט מן הגוף שלו, שיהא 'נעל', לגוף אחר שיתלבש כשתקרב]. (תקוני-זהר כז).

כד בעא לאתקרבא לגבה בסנה, אמרה ליה: "אל תקרב הלום, של נעליך מעל רגליך" - עד דיתפשט מ'ההוא גופא' דנגעת ביה 'בת פרעה'. [כשרצה להתקרב אליה בסנה, אמרה לו: "אל תקרב הלום של נעליך מעל רגליך" - עד שיתפשט מאותו הגוף שנגעה בו בת פרעה].

תמן אחזי ליה: דגופא דבר-נש בהאי עלמא, איהו צרעת ממשיכא-דחויא [שם הראה לו שגוף האדם בעולם-הזה, הוא צרעת מעור-הנחש].

לבתר דאתפשט מניה, והדר לגנתא-דעדן, אתלבש ב'גופא קדישא' דיליה, ודא איהו (שמות ד, ז): "והנה שבה כבשרו", והכי אתלבש משה בה, ודא איהו "והנה שבה כבשרו", כדמיתא דאתמר ביה (בראשית ב, כג): "עצם מעצמי, ובשר מבשרי". [אחר שיתפשט ממנו וחזר לנן עדן, התלבש בגוף קדוש לו, וזהו: "והנה שבה כבשרו", וכך משה התלבש בה, וזהו "והנה שבה כבשרו", כראשונה שנאמר בו: "עצם מעצמי ובשר מבשרי"].

ובגין דא אמר ליה: "של נעליך מעל רגליך" - דא 'גופא' דהוה ליה ב'נעל', ההוא דנגעה ביה 'בת פרעה', ואתלבש ב'אחרא', ובההוא זמנא אהדרת עליה שכינתא.

[ומשום זה אמר לו של נעליך מעל רגליך, זה הגוף שהיה לו כנעל, אותו שנגעה בו בת פרעה והתלבש באחר, ובאותו זמן חזרה עליו השכינה]. (תקוני-זהר מח).

ס.ט

(ח"א מד)

על-ידי 'מחאת-כף' בתפלה - נטהר אויר המקום שאיש-הישראלי מתפלל, ושואב אויר הקדוש כמו בארץ-ישראל. גם על-ידי 'מחאת-כף' - נתגרש אויר הטמא וכו'. (עין בפנים באריכות).

וזה פרוש (הושע יב, יא): "וביד הנביאים אדמה" - על-ידי הידים, על-ידי

'מחאת-כף' - הדבורים נדברים ב"אדמת קדש" (שמות ג, ה; זכריה ב, טז). "נביאים" - לשון 'דבור'. [לשון "ניב שפתיים" (ישעיה נה, יט), בחינת 'דבורי-התפלה. כתב-יד] (עין רש"י שמות ז, א).

ע.

(ח"ב פג)

על-ידי 'תקוני-הברית' שהוא 'קשת' - יכול להוציא ה'חצים', שהיא ה'תפלה', שהיא "ח"י ברכאן דעלותא - שהם תלת ווי"ן" (תקוני-זהר מא. מח), בחינת 'חצים'.

ו'מקומם' ב'ברית', בבחינת (תהלים פט, כט): "ובריתי נאמנת לו". 'אמונה' זה בחינת 'תפלה', בבחינת (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה".

ואז נעשה 'בר-חורין' - הינו: שבא ל'קדשת-שבת' שאסור במלאכה וכו'. - ו'קדשת-שבת', זה בחינת 'תכלית הידיעה', ו'תכלית הידיעה שלא נדע" (בחינת-עולם פ"ג).

ובשבי-לזה 'שבת' נקרא 'תכלית שמים וארץ' (תפלת ערבית שבת).

ו'תכלית' זה בחינת (קהלת ז, כג): "אמרתי אהבמה, והיא רחוקה ממני" - הינו: זה עקר ההבמה: שישפיל שרחוק ממנו ההבמה.

ו'תכלית הזה' - הוא עקר ה'מקום', הינו: בחינת "מקומו של עולם" (בראשית-רבה סח, ט), שזה ה'תכלית', הוא המקיף את כל העולם שנברא ב'הבמה', כמו שפתיב (תהלים קד, כד): "כלם בהבמה עשית".

וזהו בחינת (ברכות ו:): "הקובע 'מקום' לתפלתו" - פי זה עקר ה'מקום',

בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוֹת טז, כט): **"אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי"**.

וְאִז "פּוֹשֵׁט גּוֹפוֹ הַמְצַרֵּעַ שֶׁהוּא מִמְּשַׁכָּא דְּחַוְיָא" (תְּקוּנֵי־זֶהַר מ:ח), וְלוֹבֵשׁ בְּגָדֵי־שַׁבָּת, הֵינּוּ "גּוֹף קָדוֹשׁ מְגֻר־עֵדוֹן" (שָׁם).

כִּי 'הַמְּקוֹם גּוֹרֵם', בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוֹת ג, ה): **"שֶׁל נֶעְלִיךְ מַעַל רַגְלֶיךָ, כִּי 'הַמְּקוֹם' אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא"**.

וְעַל־שֵׁם הַגּוֹף־הַקָּדוֹשׁ נִקְרָא [הַצַּדִּיק הַזֶּה] 'שַׁבָּת' (זֶהַר נִשְׂא 'אֲדָרְבָּא' קמד:), בְּבַחֲיִנַת (שָׁם ד, ז): **"וְהִנֵּה שָׁבָה כְּבָשָׂרוֹ" - "שֶׁנִּרְפָּא מְצַרְעָתוֹ, וְנִתְלַבֵּשׁ בַּגּוֹף קָדוֹשׁ מְגֻר־עֵדוֹן, הַנִּקְרָא 'בָּשָׂר', בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, כג): 'בָּשָׂר מְבֻשָּׂרִי'"** (תְּקוּנֵי־זֶהַר שָׁם).

ג, יא): **"מִי אֲנֹכִי כִּי אֵלֶיךָ אֵל פְּרַעֲהַ", וְשֶׁאֵר דְּבָרָיו.**

כָּתוּב (שָׁם ד, יד): **"וַיַּחַר אַף ה' בְּמִשְׁחָה" - פְּרוּשׁ: זֹאת ה'הַקְטָנָה' שֶׁלֹּא רָצָה לְהִיּוֹת 'מְנַהִיג' - זֶה מַחְמַת שֶׁנִּשְׁתַּלְשַׁל בּוֹ 'חֲרוֹן־אַף ה', כַּנִּל.**

אָבֵל עַל־יְדֵי 'הַפֶּרֶת הַפַּעַם בְּרַחֲמָנוֹת' - הֵינּוּ: כְּשֶׁבָא אָדָם לְכָלֵל 'פַּעַס', לֹא יִפְעַל בְּכַעֲסוֹ שׁוֹם 'אֲכֻזָּרוֹת', וְאֲדָרְבָּא יִמְתִּיק הַפַּעַס בְּרַחֲמָנוֹת - אִז נִמְתַּק ה'חֲרוֹן־אַף' שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹךְ הַצַּדִּיקִים עַל־יְדֵי ה'רַחֲמָנוֹת'.

וְאִז: ה'רַחֲמָנוֹת' גּוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וּמְרַחֲמִים עַל הָעוֹלָם, וְנִתְרַצִּים בְּהִנְהָגָתוֹ, וּמְקַבְּלִים עַל עֲצָמָן ה'שְׂרָרָה שֶׁל הַהִנְהָגָה. וּבְזֹאת ה'רַחֲמָנוֹת', הֵם מְנַהִיגִים אֶת הָעוֹלָם וְכוּ'.

"וְזֶה לָךְ הָאוֹת כִּי אֲנֹכִי שְׁלַחְתִּיךָ" (שְׁמוֹת ג, יב)

וּכְמָה מְאֲרִי ד'אוֹת בְּרִית' דְּאִתְמַר בְּהוֹן: "וְזֶה לָךְ הָאוֹת". (תְּקוּנֵי־זֶהַר עה:)

עב.

(ח"א כז, ו)

"זֶה" (שְׁמוֹת טז, ב) - בְּחִינַת 'בְּרִית', בְּחִינַת (שָׁם ג, יב): **"וְזֶה לָךְ הָאוֹת"** (תְּקוּנֵי־זֶהַר עה:).

"וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים אֵל מֹשֶׁה, אֲהִיָּה אֲשֶׁר אֲהִיָּה" (שְׁמוֹת ג, יד)

עג.

(ח"א א)

"וּמְחַיֵּן לִיָּה בְּאֵלוֹתָא דְּחַקִּיק עֲלִיָּה
אֲהִיָּה אֲשֶׁר אֲהִיָּה" (בְּבֵא־בְתָרָא עג:).

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֵל הָאֱלֹקִים, מִי אֲנֹכִי כִּי אֵלֶיךָ אֵל פְּרַעֲהַ" (שְׁמוֹת ג, יא)

עא.

(ח"א יח, ב)

זֶה שֶׁהַצַּדִּיק בּוֹרַח מִהַשְׂרָרָה וְהַכְּבוֹד, וְאֵינּוּ רוֹצֵחַ לְהִנְהִיג אֶת הָעוֹלָם - בָּא מִבְּחִינַת 'הַסְתַּרַת פְּנֵי הַשֵּׁם', עַל־יְדֵי 'מַעוּט אִימוּנָה' שֶׁיֵּשׁ בַּיִשְׂרָאֵל.

כִּי לְפִי רַב ה'כְּפִירָה' חֲסִי־וְשִׁלוֹם, כֵּן 'הַסְתַּרַת פְּנֵי הַשֵּׁם', וְאִין רוֹצֵחַ לְהִנְהִיג אוֹתָם, וְה'הַסְתַּרָה' הַזֹּאת הִיא בְּחִינַת 'פַּעֲסוֹ וְחֲרוֹן־אָפוֹ' וְכוּ'. וְאִזִּי הַצַּדִּיקִים מְסַתִּירִים פְּנֵיהֶם מִהָעוֹלָם, וְאֵינָם רוֹצִים לְהִנְהִיג אֶת הָעוֹלָם.

וְזֶהוּ כְּשֶׁהַקְּטִין מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹ מִלִּילְךָ לְמַצְרַיִם וְלִהְיוֹת מְנַהִיג, אִמֵּר (שְׁמוֹת

היננו: שעקר הכנעתו של ה'יצר-הרע', הוא על-ידי "התורה שהיא כלה שמותיו של הקדוש-ברוך-הוא" (זהר יתרו פז. אחרי עג). וְהַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת 'וַי'ו', כִּי הַלּוֹחֹת אֲרָכּוּ וַי'ו וְרַחֲבּוּ וַי'ו" (בבא-בבא יד.).

וְזֶהוּ בְּחִינַת "אַלּוֹתָא" - דְּהִינּוּ: מְקֻלוֹת, דְּדַחֲקִיק עָלֶיהָ אֶהְיֶה" וְכוּ' - הִינּוּ: שְׁמוֹת, בְּחִינַת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת 'וַי'ו'.

וְהַי'ו' הוּא 'צוֹרֵת מַקְל' (זהר וַיֵּצֵא קסב.), וְהִיא "כֹּלָה שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ" - הִינּוּ: שֶׁהַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה מְכַנֵּיעַ אֶת הַיֵּצֶר-הָרַע שְׂרוּצָה לַעֲשׂוֹת אֶת הָאָדָם מִשְׁגָּע מִמֶּשׁ חֲסוֹדְשָׁלוֹם.

כִּי 'בַּעֲלֵי-עֲבָרָה' הוּא מִשְׁגָּע, כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סוֹטָה ג.): "אִין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה, אֲלָא אִם-כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ-שְׁטוּת".

וְכִמוֹ שֶׁהַמִּשְׁגָּעִים צְרִיכִים לְהַכּוֹתָם וְלָשׁוּם עֲלֵיהֶם 'שְׁמוֹת' - כִּמוֹ-כֵּן מִמֶּשׁ: הַתּוֹרָה שְׁעוֹסְקִין, הוּא בְּחִינַת 'מְקֻלוֹת' וְשְׁמוֹת, שְׂבָזָה מִכֵּין וּמְכַנֵּיעִין הַיֵּצֶר-הָרַע, וּמְגַרְשִׁין מִן הָאָדָם הַשְּׂגָעוֹן וְהַרוּחַ-שְׁטוּת שֶׁנִּכְנַס בּוֹ.

עֵד.

(ח"א, א"ב-ג)

צָרִיךְ כָּל אָדָם לְמַעַט בְּכַבּוּד-עַצְמוֹ וְלְהַרְבוֹת בְּכַבּוּד-הַמְּקוֹם וְכוּ', וְאִזִּי הוּא זוֹכֵה לְכַבּוּד-אַלְקִי וְכוּ'.

וְאִי-אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְכַבּוּד הַזֶּה - אֲלָא עַל-יַדֵּי 'תְּשׁוּבָה'. וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה: כְּשִׁישְׁמַע בְּזִיוְנוֹ יָדָם וַיִּשְׁתַּק! - כִּי "לִית כְּבוֹד בְּלֹא כָּ"ף" (זהר פִּנְחָס רנח:).

וְהַכָּ"ף הוּא 'כְּתָר' (זהר שם; תְּקוּנַיִי-זֶהַר ח.), בְּחִינַת "אֶהְיֶה" (שְׁמוֹת ג, יד), בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה', כִּי "אֶהְיֶה", דָּא אָנָּא זְמִין לְמַהוּי" (זהר וַיִּקְרָא יא. אַחֲרֵי סה:).

הִינּוּ: 'קִדְּם הַתְּשׁוּבָה' - עֵדִין אִין לֹו 'הוּיָה', כְּאִילוֹ עֵדִין לֹא נִתְהוּהָ בְּעוֹלָם, כִּי "טוֹב לֹו שְׁלֹא נִבְרָא מִשְׁנִבְרָא" (ערוֹבִין יג:).

וְכַשְׁבָּא לְטַהַר עַצְמוֹ וְלַעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבָה' - אִזִּי הוּא בְּבִחִינַת "אֶהְיֶה", הִינּוּ: שִׁיחָה לֹו 'הוּיָה' בְּעוֹלָם, הִינּוּ: "אָנָּא זְמִין לְמַהוּי".

וְזֶה בְּחִינַת 'כְּתָר' - כִּי 'כְּתָר' לְשׁוֹן 'הַמְתָּנָה', בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה'.

כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (יוֹמָא לח: לט:): "הַבָּא לְטַהַר מְסִיעִין לֹו, מְשַׁל לְאַחַד שְׂבָא לְקַנּוֹת אַפְרָסְמוֹן, אוֹמְרִים לֹו: הַמְתֵּן וְכוּ'".

וְזֶה בְּחִינַת 'כְּתָר', כִּמוֹ שְׂכַתוּב (אִיּוֹב לו, ב): "כְּתָר לִי זְעִיר וְאַחֲוָךְ".

אֲבָל 'קִדְּם הַתְּשׁוּבָה', אִזִּי בְּחִינַת "אֶהְיֶה" בְּהַסְתָּרַת פָּנִים מִפְּנֵי - כִּי עֵדִין לֹא הִכִּין אֶת-עַצְמוֹ לְמַהוּי בְּעוֹלָם. וְהַסְתָּרַת פָּנֵי אֶהְיֶה" ה' גִּימַטְרִיא ד'ס' וְכוּ' (שְׁעַר-הַפְּנוּת, פֶּסַח א; וְעוֹד) - הִינּוּ: 'שְׂפִיכוֹת-דָּמִים וּבְזִיוְנוֹת' וְכוּ'.

וְתַקּוּן לְזֶה: שִׁיחָפּוּ דָם' לְדָם' - שִׁיחָה מִן "הַשּׂוֹמְעִים הַרְפָּתָם וְאִינָם מְשִׁיבִים" (שְׁבַת פח: גִּיטִין לו:), וְלֹא יִדְקַדַּק עַל בְּזִיוֹן כְּבוֹדוֹ וְכוּ'.

וְצָרִיךְ לְאַחַז תָּמִיד בְּמִדַּת הַתְּשׁוּבָה, כִּי "מִי יֹאמֵר זְבִיתִי לְבִי, טְהִרְתִּי מִחַטָּאתִי" (מְשָׁלִי כ, ט), כִּי בְּשַׁעָה שֶׁאָדָם אוֹמֵר: "חַטָּאתִי, עוֹיְתִי, פָּשַׁעְתִּי" - אֶפְלוּ זֶה

אִי־אֶפְשֶׁר לומר ב'בר לבב' (לשון הפסוק תהלים כד, ד) בלי 'פְּנִיָּה' וכו'.

נמצא: שצריך לעשות 'תשובה' על ה'תשובה הראשונה, הינו: על "הטאתי, עויתי, פשעתי" שאמר וכו'.

ואפלו אם יודע אדם בעצמו שעשה 'תשובה-שלמה' - אף על-פי-כן צריך לעשות 'תשובה' על 'תשובה הראשונה'.

כי מתחלה פשעה תשובה - עשה לפי השגתו. ואחר-כך בודאי כשעושה תשובה, בודאי הוא מכיר ומשיג יותר את השם-יתברך.

נמצא: לפי 'השגתו שמישיג עכשו' - בודאי 'השגתו הראשונה' הוא בבחינת 'גשמיות', נמצא: שצריך לעשות 'תשובה' על 'השגתו הראשונה' - על שהתגשם את רוממות אלקותו.

וזה בחינת 'עולם-הבא', שיהיה 'כלו שבת' (תמיד פ"ז מ"ד), הינו 'כלו תשובה' וכו' - כי עקר 'עולם-הבא' הוא 'השגת-אלקותו' וכו'.

נמצא: בכל-עית שישנו השגה יתרה, אזי יעשו 'תשובה' על ה'השגה הראשונה'.

עה.

(לקוטי-הלכות, קריאת-התורה ד, יט-כ"ב - על-פי לקוטי-מורה"ן ח"א, קרא את יהושע) "הנה אנכי בא אל בני ישראל, ואמרת להם, אלקי אבותיכם שלחני אליכם, ואמרו לי מה שמו, מה אמר אליכם, ואמרו לי מה שמו, מה אמר אליכם."

ויאמר אלקים אל משה: אֵהִיָּה אֲשֶׁר אֵהִיָּה, וַיֹּאמֶר: כֹּה תֹאמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֵהִיָּה שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם.

ויאמר עוד אלקים אל משה: כֹּה תֹאמַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, ה' אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵיכֶם וְגו' שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם, זֶה שְׁמִי לְעוֹלָם וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר דָּר." (שמות ג, יג-יד-טו)

א) לכאורה אינו מדקדק הלשון ששאל: "ואמרו לי מה שמו מה אמר אליהם?" - היה לו לשאל בפשוטו: שיודיעו השם-יתברך שמו, כדי שיודיעו לישראל!

ב) ומהו הלשון: "מה אמר אליהם" - שנראה בזה אמירה ושיחה ופולפול נאה, שידע איך להשיב להם תשובה מקבלת על שאלתם הגדולה?

ג) וגם קשה על גוף השאלה: "ואמרו לי מה שמו" - הלא כבר הודיעם משמו? פמובא בזה הפסוק בעצמו שהזכיר: "ואמרת להם, אלקי אבותיכם שלחני אליכם". וכי אינו מספיק זה השם הקדוש שהוא "אלקי אבותיכם"?

ד) גם התשובה של השם-יתברך אינו מובן היטב, שהשיב לו: "אֵהִיָּה אֲשֶׁר אֵהִיָּה", ואחר-כך אמר לו עוד הפעם: "אֵהִיָּה" - מהו ענין 'שלש פעמים אֵהִיָּה'?

ה) וגם: הלא השם "אֵהִיָּה" הקדוש, אינו עקר השם שצוה עלינו להזכירו לעולם, כי עקר שמו יתברך שאנו מזכירין תמיד, הוא שם הו"ו"ה בכנוי אדנ"י, וכמו שפסים שם בעצמו: "ויאמר עוד אלקים אל משה וכו': ה' אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם וכו', זֶה שְׁמִי לְעוֹלָם וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר דָּר."

הרי צוה בפרוש: שעקר שמו לעולם, הוא שם הוי"ה ברוך-הוא, ומה זה שלא אמר לו תבך זה השם, רק אמר לו תחלה 'ש'לש פעמים אהי"ה'?

אך חדא קשיא מתרצת בחברתה! - שזהו בעצמו 'שאלת משה', שדקדק בלשונו והאריך בשאלתו: "הנה אנכי בא אל בני ישראל, ואמרתי להם אלקי אבותיכם שלחני אליכם", ואף-על-פי-כן: "ואמרו לי מה שמו?" ולא יספיק להם מה שאמרתי להם: "אלקי אבותיכם" - על-כן אני שואלך: "מה אמר אלהם?"

כי בודאי יש להם בונה עמקה בשאלתם: "מה שמו?" אף-על-פי שכבר אמרתי להם: "אלקי אבותיכם".

ועתה השיבני נא, מה אמר ואשיב להם על שאלתם הגדולה הזאת?

והשיב לו השם-יתברך תחלה: "אהיה אשר אהיה" וכו', ואחר-כך הודיע עקר שמו, שהוא שם הוי"ה ברוך-הוא, שהוא "שמו לעולם" וכו'.

והענין: שעקר העצה לקיום-התורה, הוא להתחיל בכל יום מחדש, ובשביל-זה הזהירם בתחלת נתינתה: "שיהיו דברי-תורה בעיניו בכל יום, כאלו היום נתנה" (פסיקתא-דרב-כנא יב, כא).

כי עקר 'קבלת-התורה' הוא: שנזכה לקימה, ולהכניס 'קיום-התורה' בעולם, זה קשה וכבד מן הכל, וצריכין לזה עצות עמקות מאד מאד, בכל דור ודור, ובכל יום ויום.

וזה עקר הוכוח והפלפול הארוך שהיה בין משה ובין השם-יתברך, כל שבעת הימים שמאן משה בשליחותו.

כי כל עקר קטב טענותיו היה: שאינו רוצה לילך בשליחותו, מחמת רבוי החולקים שמערבבין העולם, שהם בחינת דתן ואבירם, ו"יצר לב האדם של כל אחד ואחד רע מנעוריו" (בראשית ח, כא), ועל-כן אני יודע שיקלקלו בכל-פעם.

וכמו שרמז לו השם-יתברך (שמות ג, ז): "ראה ראיתי" וכו', "רואה אני שסופן להטא" (שמות-רבה ג, ב).

ועל-כן לא רצה להתחיל לילך, וכמו שכתוב (שם ד, יג): "שלח נא ביד תשלח", ופרש רש"י: "יודע אני שאיני מכניסם לארץ, ואיני גואלם לעתיד" וכו'.

ובל-זה מחמת רבוי הקלקולים שלהם אז, ואחר-כך בכל דור, פי "אז במדבר נפו אותו יתברך עשר נסיונות" (במדבר יד, כב; אבות פ"ה מ"ד; ערכין טו), וכן בכל דור, שעל-ידי-זה כל אריכת הגלות.

ועל-כן שאל: "ואמרו לי מה שמו" וכו' - הינו: מאחר שכבר אמרתי להם: "אלקי אבותיכם שלחני אליכם", ואף-על-פי-כן ישאלו: "מה שמו?" - שמובן פונתם: שאין מספיק להם ידיעת השם הזה לבד, שהוא "אלקי אבותיכם", רק הם שואלים עדין: "מה שמו?" - שנראה פונתם: במה יתקיים 'שמו יתברך' אצלם לעולם, שיזכרו אותו תמיד ולא ישכחוהו?

ועל-כן אני מבקש: "מה אמר להם?" - השיב לו השם-יתברך: "אהיה אשר אהיה" וכו'.

והענין: פי מבאר בהתורה "קרא את יהושע" (ח"א ו): "שכשהאדם רוצה לעשות תשובה, הוא בבחינת 'אהי"ה',

שהוא בחינת 'אנא זמין למהוי' (זהר ויקרא יא. אחרי סה:), שמתחיל שיהיה לו הויה בעולם וכו'. עי' שם היטב.

ומבאר שם: "שצריכין לעשות תשובה על תשובה, כי אפלו בשעה שאומר הטאתי אינו זך בלי פניה וכו'. ואפלו מי שכבר עשה תשובה שלמה, צריך גם-כן לעשות תשובה על השגתו הראשונה וכו'". עי' שם פל'זה היטב.

נמצא: ש"אהי"ה" מרמז: שצריכין להתחיל בכל-פעם מחדש, בבחינת: "אנא זמין למהוי", פאלו לא היה לו עדין שום הויה בעולם וכנ"ל. וזהו עקר העצה ל'קיום-התורה', שהיא שמו יתברך.

על-פן השיב לו: "אהיה אשר אהיה" - שמרמז: שצריכין להתחיל להזמין עצמו בכל-פעם, שיהיה לו הויה בעולם, שיכיר אותו יתברך.

וזהו: "אהיה אשר אהיה" שתי פעמים - כי צריכין להתחיל 'התחלה אחר התחלה', וכמו שמבאר לעיל: "שצריכין לעשות תשובה על תשובה".

וזה בחינת "אהי"ה" השלישי, שאמר לו עוד: "פה תאמר וכו', אהיה שלחני אליכם".

כי אם תדקדק בדברי התורה "קרא את יהושע" הנ"ל, תראה: שמדבר שם בכלל, מ'שלשה מיני תשובות'.

(א) כי בתחלה מבאר שם: "שה'תשובה' הוא בחינת: 'אהיה' - אנא זמין למהוי' וכו'".

(ב) ואחר-כך כתב שם: "שצריכין לעשות תשובה על תשובה, כי אפלו בשעה

שאדם אומר 'הטאתי' וכו', גם זה אי-אפשר לומר בלי פניה וכו', נמצא: שצריך לעשות תשובה על תשובה".

(ג) ואחר-כך כתב: ואפלו מי שעשה תשובה שלמה, אף-על-פי-כן צריך לעשות תשובה על תשובה, דהינו: שצריך בכל-פעם לשוב על השגתו הראשונה וכו', שזהו בחינת 'שבת', בחינת עולם-הבא" וכו'. עי' שם היטב.

נמצא: שבדרך כלל מזכיר פאן 'ש'לש תשובות'. דהינו:

(א) 'תשובה הראשונה'.

(ב) ואחר-כך מה שצריך לעשות 'תשובה על תשובה', מחמת שה'תשובה הראשונה' לא היתה עדין בשלמות פראוי כנ"ל, וזהו בחינת 'תשובה שניה'.

ואף-על-פי שיש בזה אלפים ורבבות מדרגות ובחינות, שצריך בכל-פעם להתחיל ולשוב על 'תשובה הראשונה' שלא היתה פראוי - אבל פל'זה נכלל ב'שתי תשובות'.

שהוא: 'תשובה הראשונה' שהתחיל להתקרב להשם יתברך; ואחר-כך מה שמחזק את-עצמו בכל-פעם, ואינו מניח את-עצמו לפל, ומתחיל בכל-פעם מחדש, שזהו בעצמו בחינת "בקי ברצוא בקי בשוב" שמבאר שם אחר-כך - פל'זה הוא בחינת 'תשובה שניה'.

(ג) אבל אחר-כך בשזוכה ל'תשובה-שלמה' באמת פראוי בתכלית השלמות, בלי שום פניה, ואף-על-פי-כן הוא עושה תשובה על תשובה, דהינו על השגתו הראשונה וכו', כמו שמבאר שם - זהו ענין אחר לגמרי. וזהו בחינת 'תשובה שלישית'.

וְכָל תְּשׁוּבָה וְתִשְׁוֵבָה הַנִּכְלָלִין בְּשֵׁלֶשׁ תְּשׁוּבוֹת פִּנְ"ל, היא בחינת "אֵהי"ה", שהוא בחינת "אָנָּה זְמַן לְמַהוּי", שְׁצַרְךָ לְהַתְחִיל לְהַכִּין אֶת־עַצְמוֹ בְּכָל־פַּעַם מִחֻדָּשׁ, פִּנְ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים אֵהי'ה' שְׁגָלָה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לְמִשָּׁה אֶז - שְׁגָלָה לֹא: שְׁיֹולִיךְ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּדֶרֶךְ זֶה, שְׁיִתְחִילוּ בְּכָל־פַּעַם מִחֻדָּשׁ.

וְאִפְלוּ אִם אֵין יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת כְּלוּם מִגְדֹּל הַתְּגַבְרוֹת הַגְּלוּת בְּגוֹף וְנַפֶּשׁ וּפְרִנְסָה - אִף־עַל־פִּי־כֵן יִתְחִילוּ בְּכָל־פַּעַם לְהַכִּין וּלְהַזְמִין אֶת־עַצְמָם, בְּבְחִינַת: "אֵהי"ה - אָנָּה זְמַן לְמַהוּי" וְכוּ'.

וְעַל־יְדֵי דֶרֶךְ זֶה, בּוֹדֵאי יוֹצִיא אוֹתָם מִזְהֻמָּתָם וְטֻמְאָתָם, שְׁזֶה עֵקֶר הַגְּלוּת, וְיִקְרַב אוֹתָם לְשִׁמוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְעַל־כֵּן תִּכְרַח אַחֲרֵי־כֵךְ גְּלָה לֹא מִיָּד: עֵקֶר הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא שֵׁם 'הוּי"ה' בְּרוּךְ־הוּא, כְּמוֹ שְׁכָתוּב שֵׁם: "וַיֹּאמֶר לֹא יֵאלֶקֶים עוֹד: כִּי תֹאמַר וְכוּ', הוּיָה אֵלֶקֶי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם" וְכוּ'.

כִּי זֶה יְדוּעַ: שֶׁכָּל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת שֶׁבָּהֶם תְּלוּיִם כָּל הָעוֹלָמוֹת, כָּלָם כְּלוּלִים בְּשֵׁם הוּי"ה בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁהוּא עֵקֶר וְשֹׁרֶשׁ כָּל הַשְּׂמוֹת כָּלָם.

וְעַל־כֵּן בְּכָל הַבְּרָכוֹת וְהַהוֹדָאוֹת וּבְכָל הַתְּפִלוֹת וּבְכָל הַמִּצְוֹת, אֲנוּ מְכוּנְיִים הָעֵקֶר לְשֵׁם זֶה. וְכָל הַתְּקוּנִים שְׁנַעֲשִׂים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת עַל־יְדֵי כָּל תּוֹרָה וּמִצְוָה, וְכֵן לְהַפְּךָ חֶסֶד־וְשָׁלוֹם, כָּל הַפְּגָמִים שְׁפוּגָמִים עַל־יְדֵי כָּל עֲבָרָה אוֹ בְּטוּל מִצְוָה, כָּל הַפְּגָמִים וְהַתְּקוּנִים עֵקֶרָם בְּשֵׁם זֶה, כְּמוֹכֵן בְּכָל הַסְּפָרִים־הַקְּדוּשִׁים.

נִמְצָא: שֶׁעֵקֶר הַהִתְקַרְבוֹת לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בַּתּוֹרָה וּמִצְוֹת וּתְפִלָּה וְכוּ', הוּא עַל־יְדֵי שֵׁם זֶה.

אֲבָל אִי־אֶפְשָׁר שְׁיִתְקַיֵּם זֶה הַשֵּׁם אֲצִלוּ לְעוֹלָם - כִּי־אִם עַל־יְדֵי בְּחִינַת "אֵהי"ה", שֶׁהוּא בְּחִינַת "אָנָּה זְמַן לְמַהוּי", שֶׁהוּא לְהַתְחִיל בְּכָל־פַּעַם מִחֻדָּשׁ. פִּנְ"ל.

וְעַל־כֵּן אַחַר שְׁגָלָה לֹא 'שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים אֵהי"ה', שֶׁהוּא עֵקֶר כָּלֵל כָּל הָעֲצוֹת וְהַדְּרָכִים וְהַנְּתִיבוֹת לְהַתְקַרֵּב לְשִׁמוֹ הַגְּדוֹל יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא עַל־יְדֵי שְׁיִקְבְּלוּ עַל־עַצְמָן לְהַתְחִיל לְהַזְמִין וּלְהַכִּין עַצְמָן בְּכָל־פַּעַם מִחֻדָּשׁ - אֶז דִּיקָא גְּלָה לֹא מִיָּד עֵקֶר 'שֵׁם הָעָצָם', שֶׁהוּא 'שֵׁם הוּי"ה בְּרוּךְ־הוּא', שְׁבוֹ תְלוּי הַכָּל כָּל הַתְּקוּנִים וְכוּ', וְאָמַר לֹא: "זֶה שְׁמִי לְעַלְמָם, וְזֶה זְכוּרִי לְדֹר דֹּר".

כִּי עֵתָה בּוֹדֵאי יִתְקַיֵּם שְׁמוֹ וְזָכְרוּ לְעוֹלָם לְדוֹר וָדוֹר - מֵאַחַר שֶׁכָּבַד הַקָּדִים לְגְלוּת הָעֵצָה הַנִּי"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת: "שְׁהַקָּדִים הָרַפּוּאָה קָדָם לְמַכָּה" (מְגִלָּה יג:), שֶׁהוּא מַה שְׁגָלָה לֹא סוּד: 'שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים אֵהי"ה' - שֶׁהוּא לְהַכְנִיס בְּלֵב יִשְׂרָאֵל: "לְהַתְחִיל בְּכָל־פַּעַם מִחֻדָּשׁ!"

שְׁצַרְיָךְ הָאָדָם לְסַלֵּק מִדַּעְתּוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל־פַּעַם, כָּל מַה שְׁעָבַר עָלָיו עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הַשָּׁעָה, וְלֹא יַעֲלֶה אֲצִלוּ בְּחֻשְׁבוֹן כָּלֵל, כְּאִלוֹ לֹא הַתְחִיל עֲדִין מֵעוֹלָם כָּלֵל.

כִּי אִם תִּשְׁפִּיל וְתִבִּין בְּעֵינֵי הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שְׁעוֹבְרִין עַל כָּל אֶחָד - עֵקֶר נְפִילְתּוֹ בְּדַעְתּוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד הוּא: מַחֲמַת שְׁנֵדָמָה לֹא בְּדַעְתּוֹ: "שֶׁכָּבַר נִסָּה אֶת־עַצְמוֹ וְהַתְחִיל קָצַת בַּעֲבוּדַת־הַשֵּׁם, וְנִפְל מְזָה,

עו.

(לקוטי הלכות, ברפת-הודאה ו, עב-עג)

"דבר-אחר: "אהי"ה אשר אהי"ה (שמות ג, יד) - במדת הרחמים בראתי העולם, ובמדת הרחמים אני מנהיגו, ובמדת הרחמים אני מחדשו. דבר-אחר: אהי"ה אשר אהי"ה - במדת טוב בראתי העולם, ובמדת טוב אני מנהיגו, ואני עתיד לחדשו" (אותיות-דרבי-עקיבא, אותיות ה, ו; ילקוט-ראובני, פרשת שמות).

כי בכל-זה אנו צריכים לשמח עצמנו בכל-עת, ולהודות לשמו יתברך - א) על הנסים שכבר עשה עמנו. ב) ואשר הוא עושה עמנו עתה בכל-עת, ובצר הוא מרחיב לנו וכו'. ג) ואשר הוא עתיד להיטיב עמנו לנצח, בכח הצדיק-אמת שאנו חוסים בהם.

הינו בחינת (ברפת-המזון): "הוא הטיב, הוא מטיב, הוא ייטיב" - שעל-ידי-זה עקר השמחה והדבקות בו יתברך, שהוא החיות והקיום וכו'.

וזוה בחינת "אהי"ה", שהוא בחינת 'פתר', כמו שפתוב שם (ב'לקוטי-מוהר"ן ח"א כד, ז) על פסוק (בראשית כו, ג): "ואהיה עמו ואברכה". פי 'פתר', בחינת 'מקום', בחינת 'המסדר' וכו' - הוא 'מקור-השמחה', שמשם הגאלה של מצרים, ושל כל הגליות וכו'.

וזוה שנים שם: "דבר-אחר: במדת אמונה בראתי העולם" - פי 'אמונה' בחינת 'שמחה', שזה יסוד הכל.

וזוה בחינת כל מזמור "הודו לה" שאומרים קדם התפלה, בהתחלת הפסוק-דזמרה - שמדבר בעבר והוה ועתיד.

ואחר-כך התחזק להתחיל עוד, ונפל עוד הפעם, וכן היה כמה פעמים!"

על-כן מסיתו הבעל-דבר, ליאש את-עצמו חסו-שלום לגמרי, ואומר לו בלבו: "הלא אתה רואה כי אפס תקונה וכו'!" - כידוע כל-זה למי שעוסק בלמוד הקדוש הזה של התקרבות בני-הנעורים לעבודת השם-יתברך.

אבל מי שזוכה להתחבר לחברים כשרים ואמתיים תמיד, עד שיזכה לקבל ולקבע בלבו עצה הקדושה הנ"ל: לשבח בכל-פעם כל מה שעבר עליו, אף-על-פי שכבר התחיל אלפים ורבבות פעמים בלי מספר.

רק עתה יתחיל מחדש, להכין ולהזמין את-עצמו בכל מה שיוכל, הן לצעק אל השם מעמק הלב כמו שצריך עתה באותה שעה, הן להתחיל ללמד ולהתפלל ולעסוק במצות, הן לשמח את נפשו במה שלא עשני גוי וכו', והבדילנו מן התועים וכו', ולהפך היגון-ואנחה לשמחה וכו' וכו'.

על-ידי כל-זה - ישאר קיים ב'קיום-התורה' תמיד.

ועל-ידי-זה ישארו קימים בקדשת ישראל תמיד, יהיה איך שיהיה, בכל מה שיעבר עליהם בכל הגליות, בגוף ונפש ופרנסה בכלל ובפרט וכו'.

ועל-כן על-ידי-זה יתקרבו לשמו הגדול, שהוא שם הוי"ה ברוך-הוא, ויתקיים אצלם לנצח, בבחינת: "זה שמי לעלם, וזה זכרי לדר דר", וכנ"ל.

"זכרו נפלאותיו אשר עשה וכו', זכרו לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור, אשר פרת את אברהם" וכו' - שנתן לנו את התורה, והכניסנו לארץ ישראל חבל נחלתנו וכו', שכל-זה מדבר בגדל הנסים שלעבר.

"שירו לה' שיר חדש בשרו מיום אל יום ישועתו" - שגם בכל יום ויום הוא עושה עמנו ישועות נפלאות ונוראות.

"ישמחו השמים ותגל הארץ ירעם הים ומלואו וכו', אז ירננו כל עצי יער לפני ה'" - שכל זה נאמר על לעתיד.

וכן בכל השירות והתשבחות - רבם מדברים בעבר ו'הוה' ו'עתיד' כנ"ל - הכל כדי לשמח נפשנו בעצם גלותנו הארץ בגוף ונפש, כדי שנוזפה לשוב על-ידי-זה, ולהתקרב ולהתדבק להשם-יתברך, שהעקר על-ידי 'שמחה'.

"ויאמר אלקים אל משה אהיה אשר אהיה, ויאמר פה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם" (שמות ג, יד)

"אהיה אשר אהיה". אמר לו הקדוש-ברוך-הוא למשה: "לך אמר להם לישראל, אני הייתי עמכם בשעבוד זה, ואני אהיה עמכם בשעבוד מלכות". אמר לפניו: "רבנו של עולם, דיה לצרה בשעתה". אמר לו הקדוש-ברוך-הוא: "לך אמר להם, 'אהיה שלחני אליכם'".

(ברכות ט: שמות-רבה ג, ו)

עז.

(שיחות-ה'ר"ן קכט)

עקר 'התגברות התאוה-הידוע', דהינו 'תאות-המשגל' - הוא רק מחמת עצבות ומרה-שהורה, וצריכין להתגבר בכל עז: להיות אך שמח תמיד.

ואמר: "אפלו כשנופלין לפעמים לתוך רפש וטיט, שקשה לו מאד ליצאת משם, צועקין וצועקין וצועקין!" [ואמר בלשון אשכנז בזה הלשון: "און אפילו אז מ'פאלט אין א בלאטע אריין, שרייט מען, און מ'שרייט, און מ'שרייט"], והגביה ידיו קצת ולא אמר יותר.

ואמר: שלענין המחשבות והבלבולים שמבלבלין לאדם בענין זה - ש"דיה לצרה בשעתה" (ברכות ט:), ולא יבלבל עצמו כלל בכל בענין זה, לא קדם, ולא אחר-כך.

עח.

(עלים-לתרופה, יום ו' ערב שבת-קדש ויגש תקפ"ה)

וכל המחשבות בענין זה, הכל רק מרה-שחורות וחסושות, שמזיקים מאד אפלו בשאר דברים.

מכל-שכן וכל-שכן בענין כזה, שהמרה-שחורות והדאגות והמחשבות (שקורין: איבערטרראכטן) - מזיקים ופוגמים מאד מאד רחמנא-לצלך.

ואיך שהוא איך שהוא, "דיה לצרה בשעתה" (ברכות ט:), אבל לא לחשב מחשבות בזה לפניו ולאחריו חסושות, כי זה פוגם הרבה, יותר מהענין שאתה דואג וחושב עליו חסושות.

עט.

(עלים-לתרופה, מוצאי שבת שמות תקצ"ו)

והיטב חרה לי עליך בני חביבי: על אשר אין אתה צית אותי, בפרט שכל דברי הם בשליחותו ובשמו ז"ל.

ותדע ותאמין: שהוא ז"ל מזהיר אותך, לבל תחשב עוד כלל בזה, לא לפניו

פב.

(לקוטי-הלכות, ברכות-פְּרֻשֵׁי הַטְּבַח וְהַחֲלוּם ה, כ)

עֵקֶר ה'חֲתָנָה' - היא בְּשִׁבִיל ה'זְכָרוֹן, כְּדִי שִׁיְהִי נִשְׂאָר זְכַר אַחֲרָיו לְעוֹלָם, שְׁזָהוּ עֵקֶר ה'מִצְוָה שֶׁל הַחֲתָנָה, שֶׁהיא מִצְוָה הֶרְאֵשׁוּנָה בַתּוֹרָה, כְּדִי שִׁישְׂאִיר בְּנָיו אַחֲרָיו, שִׁיְהִי נִשְׂאָר זְכָרוֹ לְדוֹרוֹת עוֹלָם. וְהַעֵקֶר הוּא בְּשִׁבִיל 'זְכָרוֹן הָעוֹלָם-הַבָּא', שְׁזָה עֵקֶר תְּכֵלִית הָעוֹלָם.

וּבְשִׁבִיל-לִזְזָה לְבַד רוֹצֵה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּקִיּוֹם הָעוֹלָם - שִׁיּוֹלִיד הָאָדָם בְּנִים, כְּדִי שִׁיְתַקֵּים הָעוֹלָם שִׁיִּזְכְּרוּ אוֹתוֹ לְנִצְחָה. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קלח, יג): "ה' זָכְרָךְ לְדוֹר וָדוֹר". וְכָתִיב (שְׁמוֹת ג, טו): "וְזָה זְכָרִי לְדוֹר דוֹר" - שְׁזָהוּ בְּחִינַת 'זְכָרוֹן עוֹלָם-הַבָּא'.

כִּי עֵקֶר 'זְכָרוֹן עוֹלָם-הַבָּא' הוּא: לְזַכֵּר בּוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי זֶה עֵקֶר כָּל 'שְׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם-הַבָּא', שֶׁכָּפֵלם יָדְעוּ אוֹתוֹ. וְהָאָדָם נִבְרָא בְּזָה הָעוֹלָם רַק בְּשִׁבִיל-לִזְזָה, וְרַק בְּשִׁבִיל-לִזְזָה הוּא מְחִיב לְהַשְׂאִיר בְּנָיו אַחֲרָיו, כְּדִי שִׁיִּזְכְּרוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְנִצְחָה, בְּבַחֲיִנַת: "זֶה זְכָרִי לְדוֹר דוֹר", כַּנִּל.

וְזָה בְּחִינַת גְּדֹל הַמִּצְוָה שֶׁל 'שְׂמֹחַת חֲתָן וְכֵלָה', בְּחִינַת 'כְּלִי-זָמֶר שֶׁמְנַגֵּנִין עַל הַחֲתָנָה' - כְּדִי לְהַכְנִיעַ ה'מִדְמָה, שֶׁמְמַנּוּ 'אַהֲבוֹת-הַנְּפֹלָיוֹן'.

וְהַכְנָעָתוֹ עַל-יְדֵי 'שְׂמֹחַה', בְּחִינַת 'נְגִינָה בְּכִנּוֹר וּכְלִי-זָמֶר'. כְּדִי לְבַרֵּר ה'רוּחַ-טוֹבָה' מֵה'רוּחַ-רָעָה, לְהַכְנִיעַ ה'רָע-שֶׁבַּמִּדְמָה, עַל-יְדֵי 'הַתְּגַבְרוֹת הַשְׂמֹחָה'.

כְּדִי שִׁיְהִי נִשְׂמָר הַזְכָּרוֹן בְּעוֹלָם-הַבָּא. שִׁיִּזְכֹּר תָּמִיד: שֶׁעֵקֶר הַחֲתָנָה הוּא

וְלֹא לְאַחֲרָיו, כִּי "דִּי לְצָרָה בְּשַׁעֲתָהּ" (בְּרֻכּוֹת ט:), רַחֲמָנָא-לְצַלָּן.

וְקוֹיִתִּי לְהַשֵּׁם: שְׁעַל-יְדֵי-זָה תִנְצֵל. אִךְ אִךְ שִׁיְהִי, אַל תַּחֲשֹׁב בְּזָה כָּלֵל.

וְהִזְהַר וְהִזְהַר לְקִיּוֹם דְּבָרִי, וְאַל תִּטְרִיד דַּעְתָּךְ בְּזָה כָּלֵל, רַק תַּעֲסֹק בַתּוֹרָה וְתַפְלָה וּמִשְׁאֵל-וּמִתָּן, וּלְפַקֵּחַ דַּעְתָּךְ בְּעַנְיֵי שְׂמֹחָה, וּלְשַׁמֵּחַ נַפְשֶׁךָ בְּמִלֵּי-דְבָדִיחוּתָא' - כִּי אֵינְךָ יוֹדֵעַ כָּלֵל מַה נַּעֲשֶׂה בְּעוֹלָם. וְתַדַּע: שְׂדָבָרִים כְּאֵלֶּה עֲבָרוּ גַם עַל 'גְּדוּלֵי-יִשְׂרָאֵל'.

פג.

(עָלִים-לְתַרוּפָה, ד' תּוֹלְדוֹת תְּרַכ"א)

וּמַעֲלָתוֹ יִחַשֵׁב שְׁטוּת כְּזָה לְעִשׂוֹת לְעַצְמוֹ עֲגוּם נֶפֶשׁ בַּחֲנָם עַל הָעֶבֶר. וְדִי לְצָרָה בְּשַׁעֲתָהּ, אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה בְּזָה הָעֵת. וּבְזָה הוּא אֵינּוּ בֶן יְחִידָה, עוֹבֵר כְּזָה כְּמַעֲט בְּכָל בַּיִת. וְהוּא בָּרַב רַחֲמָיו מְמַתִּיק בְּכָל מְקוֹם, וְהוּא יִתְבָּרַךְ יִרְחַם עָלָיו גַּם בֶּן וְיִמְתִּיק הַדָּבָר לְטוֹב

"זֶה שְׁמִי לְעֵלָם וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר דוֹר" (שְׁמוֹת ג, טו)

פא.

(חֵי-מוֹהַר"ן רִיב)

עַל ה'מְפָרְסָמִים שֶׁל שְׂקָר' שִׁישׁ לָהֶם שֵׁם וּפְרָסוּם בְּעוֹלָם, נֶאֱמָר (שְׁמוֹת כג, יג): "וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרֵים לֹא תִזְכְּרוּ".

וַיֵּשׁ 'צְדִיקִים-אֱמִתִּיִּים' שֶׁנִּתְעַלְּם שְׁמָם, דְּהֵינּוּ: שֶׁאֵין לָהֶם שֵׁם וּפְרָסוּם כְּרְאוּי לָהֶם, שְׁזָה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ג, טו): "זֶה שְׁמִי לְעֵלָם". ["לְעֵלָם כְּתִיב", לְשׁוֹן 'הַעֲלָמָה' - פְּסָחִים ג. וּבְרַש"י]. (עֵינן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"ב סז).

בשביל עולם-הבא, כדי שיהיה נשאר זכר אחריו - שיזכרו בו יתברך לנצח, כנ"ל.

כי עקר 'שמחת החתנה' - הוא בחינת 'שמחת העולם-הבא', על שעל-ידי החתנה הכשרה הזאת שעל-פי התורה-הקדושה - יהיו נולדין בני-ישראל שזוכרין בעולם-הבא תמיד, כדי שיהיה נשאר זכרו יתברך מדור לדור לנצח, בבחינת: "זה זכרי לדור ודור", כנ"ל.

"פקד פקדתי אתכם, ואת העשוי לכם במצרים" (שמות ג, טז)

פג.

(ספורי-מעשיות, מעשה י מבערגער ועני - ברמזים בסוף המעשה)

ישראל היה להם סימנים במצרים: "פקד פקדתי" (שמות ג, טז) - מי שיאמר להם זה הלשון, הוא הגואל.

והדבר תמוה: מאחר שידעו כל ישראל מזה, אם-כן מהו הסימן?! - אפשר לא נמסר אלא להזקנים, וגם על הגואל האחרון בודאי יש סימנים.

"אלקי העבריים" (שמות ג, יח; ג, ז; טז; ט, א-יג; י, ג)

פד.

(ח"א סד, ב)

על-כן השם-יתברך נקרא: "אלקי העבריים" (שמות ג, יח; ה, ג; ועוד), מלשון: "עבר הנהר" (יהושע כד, ב), לשון 'צדדין' - הינו: ש'אלקותו' מסבב גם על

ה'חלל-הפנוי' הבא על-ידי ה'צמצום', שצמצם האור לצדדין.

ועל-כן 'ישראל' נקראים 'עבריים' - שעל-ידי 'אמונתם' שמאמינים שהשם-יתברך 'אלקי העבריים' - הם 'עוברים' על כל החכמות, ועל מה שאינם חכמות, הינו האפיקורסות הבא מ'חלל-הפנוי'.

ועל-כן בודאי מזה האפיקורסות, צריך לזהר יותר ויותר לברח ולהמלט משם, לבלי לעין ולהביט בדבריהם כלל, כי חס-ושלום בודאי ישקע שם, כי עליו נאמר (משלי ב, יט): "כל באיה לא ישוּבון" וכו'.

"ויוצאה מחיקו, והנה שבה פבשרו" (שמות ד, ז)

פה.

(ח"ב פג)

נמצא לעיל בפסוק (שמות ג, ה): "של נעליך מעל רגליך".

"אם לא יאמינו לקול האות" (שמות ד, ח)

פז.

(ח"ב עט)

נמצא לעיל בפסוק (שמות א, א): "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה".

"לא איש דברים אנכי, גם מתמול, גם משלשם, גם מאז דברך אל עבדך, כי כבד פה וכבד לשון אנכי" (שמות ד, י)

פז.

(ח"א יא, ב-ג)

ל'דבור' שיאיר לו - אי־אפשר פּי־אם על־ידי 'כבוד'. הינו: שיראה שיהיה 'כבוד השם־יתברך' בשלמות, שיהיה 'כבודו' לאין נגד 'כבוד השם־יתברך'. הינו: על־ידי 'ענוה וקטנות'.

כי עקר בחינת ה'דבור', הוא מ'כבוד', כמו שכתוב (תהלים כד, י): "מי הוא זה מלך הכבוד" - הינו: "מלכות פה" (תקוני־זוהר יז, פתח אליהו).

ו'כבוד' בשלמות - אינו פּי־אם על־ידי 'זא"ו' שימשיך לתוכה, כי בלא 'זא"ו' נשאר "כבד פה" (שמות ד, י). ועל־ידי 'זא"ו', הוא בבחינת (תהלים ל, יג): "כבוד ולא ידם". כי "כל־מקום שנאמר 'זא"ו' הוא מוסיף" (פסחים ה, א), הינו בחינת 'תוספות קדשה', הינו 'שמירת־הברית' וכו'.

פח.

(ח"א מה)

ענין 'מחאת־כפים בתפלה' - כי בכל יד, חמשה אצבעות.

והכאות האורות 'יד־ימין' ב'יד־שמאל', הינו: חמשה פעמים חמשה - גימטריא כ"ה.

והכאות 'יד־שמאל' ב'יד־ימין' חמשה פעמים חמשה - גימטריא גם כן כ"ה.

שני פעמים כ"ה, גימטריא חמשים. זה בחינת "חמשים פעמים יציאת"

מצרים שנזכר בתורה" (תקוני־זוהר עו: זוהר ח"א השמטות רסא:).

כי "על־ידי בחינות 'יובל', יצאו מגלות־מצרים" (תקוני־זוהר שם; זוהר בשלח מו:).
"ועקר גלות־מצרים, שהיה ה'דבור' בגלות" (זוהר וארא כה:), ובשביל־זה היה משה "כבד פה" (שמות ד, י). ועל־ידי 'גאלה' נתהווה בחינת 'פה'.

נמצא: שעל־ידי 'חמשין שערי בינה', נתהווה ה'פה'.

זוה בחינת (שמות ד, יא): "מי שם פה לאדם", 'מ"י' דיקא.

נמצא: שעל־ידי 'מחאת־כף' - חמשה אצבעות 'ימין', בחמשה שבִּיד־שמאל, וחמשה שבִּיד־שמאל בחמשה שבִּיד־ימין' - נתהווה בחינת 'מ"י', שעל־ידיה נתהווה 'פה', כמו שכתוב: "מי שם פה לאדם".

פט.

(ח"א נו, ז)

ב'מצרים' שהיה ה'דעת' בגלות, כמו שכתוב (שמות נ, ג): "ושמי ה' לא נודעתי להם" - היה גם ה'דבור' בגלות (זוהר וארא כה:), בבחינת: "כבד פה וכבד לשון" (שם ד, י). וכשיצאו ממצרים, שיצא ה'דעת' מהגלות - יצא ונפתח ה'דבור'.

צ.

(ח"א סד, ג)

אלו הקשיות והמבוכות שבאים מ'חלל־הפנוי', שאין שם 'דבור' ולא 'שכל', על־כך הם בבחינת 'שתיקה', וצריך רק להאמין ולשתק שם.

וְעַל־כֵּן אָסוּר לְכַנֵּס וּלְעֵין בְּדַבְרֵי
הָאֲפִיקוֹרְסוֹת וְהַמְּבוּכוֹת אֵלֹהֵי כִּי־
אִם 'צַדִּיק' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מֹשֶׁה'.

כִּי 'מֹשֶׁה' הוּא בְּחִינַת 'שְׁתִּיקָה', בְּבַחֲיִנּוֹת
שְׁנֵקְרָא (שְׁמוֹת ד, י): "כְּבַד פֹּה" - בְּחִינַת
'שְׁתִּיקָה', שֶׁהוּא 'לְמַעַלָּה מִן הַדְּבוּר' -
וְהוּא צָרִיךְ דּוֹקָא לְעֵין שָׁם, כְּדֵי לְהַעֲלוֹת
הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְּלוּ לְשָׁם.

צ.א.

(ח"ב, ב, ד)

כְּשִׁזְכוּיָן לְבַחֲיִנַת 'תּוֹדָה הֶלְכָה' - נִתְגַּלָּה
'אוֹרֵה־הָאֱמֶת' וּמְאִיר בְּהַדְּבוּר'.

כִּי מִתְחַלֵּה כְּשֶׁה'דְּמִים' שׁוֹטְפִין עַל הַ'לֵב'
- הוּא בְּחִינַת 'פְּגַם־הָאֱמֶת' וְכוּ'. אֲבָל
אֲחֵר־כֵּךְ כְּשִׁיּוֹצְאִין מִהַצָּרָה, שְׁזָה בְּחִינַת
'תּוֹדָה הֶלְכָה' - אֲזִי מְאִיר הָאֱמֶת, וּמִשְׁלֵים
הַדְּבוּר'.

כִּי עֵקֶר 'שְׁלֵמוֹת־הַדְּבוּר' - עַל־יְדֵי הָאֱמֶת,
שְׁמְאִיר בְּהַדְּבוּר' עַל־יְדֵי 'שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת',
בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים נ, א): "אֵל אֱלֹקִים ה' דְּבַר".

כִּי אֵלֹהֵי 'שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת', הֵם 'מְקוֹרֵה־הָאֱמֶת',
וְעַל־יָדָם מְאִיר הָאֱמֶת' בְּהַדְּבוּר', דְּהֵינּוּ
בְּרַבּוּעַ הַדְּבוּר', הֵינּוּ בְּחִינַת 'אַרְבָּעָה חֻלְקֵי
הַדְּבוּר'.

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁהֵיוּ יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת, "וְהָיָה
הַדְּבוּר' בְּגָלוֹת" (זֹהַר וְאָרָא כה:),
נֶאֱמָר בְּמֹשֶׁה (שְׁמוֹת ד, י): "לֹא אִישׁ דְּבָרִים
אֲנֹכִי, גַּם מִתְּמוּל, גַּם מִשְׁלֹשׁוֹם, גַּם מֵאִז
דְּבַרְךָ" וְכוּ' - זֶה בְּחִינַת 'רַבּוּעַ הַדְּבוּר',
'אַרְבָּעָה חֻלְקֵי הַדְּבוּר'.

'דְּבוּר שֶׁל צְדָקָה' - בְּבַחֲיִנַת (ישעיה סג, א):
'מִדְּבַר בְּצִדְקָה' - שְׁזָהוּ בְּחִינַת
הִתְרוֹן שֶׁיֵּשׁ לְ'אָדָם' עַל הַ'חַי', שֶׁהוּא

הַדְּבוּר', שֶׁהוּא 'גִּדְר הָאָדָם'. וְהוּא בְּחִינַת
'צְדָקָה', שֶׁהוּא גִּזְמַל חֶסֶד עִם הַבְּרִיּוֹת, שְׁזָה
'גִּדְר הָאָדָם', שֶׁדְּרָכּוֹ לְגִמְלַל חֶסֶד, מִה־שְׂאִיךְ־
כֵּן הַ'חַי'.

וְזָה שְׁנֵאֱמָר (בְּרֵאשִׁית א, כו): "נַעֲשֶׂה אָדָם",
וּכְתִיב (רוֹת ב, יט): "וַיִּשֶׂם הָאֱלֹהִים אֶת־
עֲשִׂיתִי עֵמוֹ הַיּוֹם" וְכוּ'. "מִה הָתָם צְדָקָה,
אִף כִּי פֶּן צְדָקָה" (הַקְּדָמַת הַזֹּהַר יג), שְׁעַל־יְדֵי
'צְדָקָה' נִקְרָא 'אָדָם', כִּי הַצְּדָקָה, שְׁמִשָּׁם
הַדְּבוּר', הוּא 'גִּדְר הָאָדָם' כְּפִ"ל.

וְזָה בְּחִינַת: (א) "לֹא אִישׁ דְּבָרִים־אֲנֹכִי".
הֵינּוּ: הַדְּבוּר שֶׁל צְדָקָה, בְּחִינַת
(תְּהִלִּים קיב, ה): "טוֹב אִישׁ חוֹנֵן וּמְלוֹה יִכְלָפֵל
דְּבָרָיו", דְּהֵינּוּ: 'גְּמִילוּת־חֶסֶד' וְצְדָקָה'.

(ב) 'דְּבוּר שֶׁל תְּשׁוּבָה' - בְּחִינַת (הוֹשֵׁעַ יד, ג):
'קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵלַי'."

וְזָה בְּחִינַת: "גַּם מִתְּמוּל" - בְּחִינַת: 'דְּבוּר
שֶׁל תְּשׁוּבָה', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים צ, ג)
(ד): "וַתֵּאמֶר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם, כִּי אֵלֶּה שְׁנַיִם
בְּעֵינַיִךְ כִּיּוֹם אֶתְמוּל".

(ג) 'דְּבוּר שֶׁל עֲשִׂירוֹת' - דְּהֵינּוּ: 'עֲשִׂירִים
קְרוֹבִים לְמַלְכוּת', שֶׁהֵם בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית
מ, יב): "שְׁלֹשֶׁת הַשָּׁרְיָגִים", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (חֲלִין
צב): "שְׁלֹשָׁה שָׂרֵי גָאִים", דְּהֵינּוּ: "עֲשִׂירִים
קְרוֹבִים לְמַלְכוּת" (רֵש"י שָׁם) - שֵׁישׁ לָהֶם
בְּחִינַת 'דְּבוּר', בְּבַחֲיִנַת (מִשְׁלֵי כב, יא): "חֵן
שִׁפְתָיו רַעְהוּ מִלֶּךְ", הֵינּוּ: הַדְּבוּר שֶׁל
קְרוֹבִים לְמַלְכוּת'.

וְזָה בְּחִינַת: "גַּם מִשְׁלֹשָׁם" - בְּחִינַת
'שְׁלֹשֶׁת הַשָּׁרְיָגִים' הַנִּזְכָּר, הֵינּוּ: הַדְּבוּר
שֶׁל עֲשִׂירִים קְרוֹבִים לְמַלְכוּת'.

(ד) 'דְּבוּר שֶׁל מַלְכוּת' - בְּחִינַת "מַלְכוּת
פֹּה" (תַּקּוּנֵי־זֹהַר יז, פְּתַח אֲלֵהוּ). וְזָה בְּחִינַת:

"גַּם מֵאֵז דְּבַרְךָ" – בְּחִינַת (תְּהִלִּים צג, ב): "נְכוּן כְּסֵאֵךְ מֵאֵז".

צב.

(סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יג
מ'שִׁבְעָה בְּעֵטְלֵעֵרס')

וְחִזְרוּ וּכְלָה הַלֶּחֶם אֲצֻלְם, וְחִזְרוּ וְצַעֲקוּ בְנִ"ל. וְחִזְרוּ וּבֵא אֲצֻלְם 'בְּעֵטְלֵעֵר שְׁהִיָּה כְּבַד-פֶּה'.

וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמוֹ. וְהִיָּה מְגַמְגֵם בְּלִשׁוֹנוֹ, וְלֹא יָדְעוּ מַה הוּא אוֹמֵר.

וְהוּא הָיָה יוֹדֵעַ מַה הֵם מְדַבְּרִים, אֲךָ הֵם לֹא יָדְעוּ מַה הוּא אוֹמֵר, כִּי הָיָה מְגַמְגֵם בְּלִשׁוֹנוֹ בְּנִ"ל.

וְנָתַן לָהֶם גַּם-כֶּן לֶחֶם לֶאֱכֹל, וְהִלֵּךְ לוֹ גַּם-כֶּן בְּנִ"ל. וּבִרְכָם גַּם-כֶּן: "שְׁיִהִיו כְּמוֹתוֹ!" – וְהִלֵּךְ לוֹ וְכוּ' וְכוּ'.

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי: חָזְרוּ וְנִזְכְּרוּ הַזֶּה, וְהָיוּ בּוֹכִים וּמְתַגַּעְגָּעִים: "אִיךָ לוֹקְחִין בְּכֵאֵן אֶת ה'פְּעֻטְלֵעֵר הַשְּׁלִישִׁי שְׁהִיָּה כְּבַד-פֶּה!?"

בְּתוֹךְ כֶּךָ וְהִנֵּה הוּא בָּא, וַיֹּאמֶר: "הִנְנִי!" – וְנִפְלַע עֲלֵיהֶם, וְנָשַׁק אוֹתָם. וַאֲמַר לָהֶם גַּם-כֶּן בְּנִ"ל: "בְּתַחֲלָה בִּרְכַתִּי אֶתְכֶם שְׁתִּהְיוּ כְּמוֹנִי, עֲתָה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם בְּמִתְנָה לְדַרְשָׁה שְׁתִּהְיוּ כְּמוֹנִי!"

וְאַתֶּם סְבוּרִים שְׂאֲנִי 'כְּבַד-פֶּה'? – אִין אֲנִי 'כְּבַד-פֶּה' כָּלְל, רַק שְׁהַדְּבוּרִים שֶׁל הָעוֹלָם, שְׂאִינֶם שְׁבָחִים לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, אִין בָּהֶם שְׁלִימוֹת. (וְעַל-כֵּן הוּא נִרְאָה כְּכַבֵּד-פֶּה. כִּי הוּא כְּכַבֵּד-פֶּה מֵאֵלּוֹ הַדְּבוּרִים שֶׁל הָעוֹלָם שְׂאִין בָּהֶם שְׁלִימוֹת).

אֲבָל בְּאֵמַת אִין אֲנִי 'כְּבַד-פֶּה' כָּלְל, אֲדַרְבָּא: אֲנִי מְלִיץ וְדַבָּרן נִפְלָא מְאֹד. וְאֲנִי יָכוֹל לְדַבֵּר חִידוֹת וְשִׁירִים נִפְלָאִים, עַד שְׂאִין נִמְצָא שׁוּם נִבְרָא בְּעוֹלָם שְׂלֵא יִרְצָה לְשָׁמַע אוֹתִי. וּבֵאלוֹ הַחִידוֹת וְהַשִּׁירִים שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ, יֵשׁ בָּהֶם כָּל הַחֲכָמוֹת.

וַיֵּשׁ לִי הַסְּכָמָה עַל זֶה מ'אוֹתוֹ הָאִישׁ גְּדוֹל', הַנִּקְרָא: "אִישׁ חֶסֶד הָאֵמַת" (דַּעַר גְּרוּיִסְעֵר מֵאֵן, דַּעַר אֲמַתִּיר אִישׁ חֶסֶד). וַיֵּשׁ בָּזֶה 'מַעֲשֵׂה שְׁלֵמָה' וְכוּ' וְכוּ'.

נִמְצָא: שְׂיֵשׁ לִי הַסְּכָמָה מִזֶּה ה'אִישׁ חֶסֶד-הָאֵמַת': שְׂאֲנִי יָכוֹל לֵאמֹר חִידוֹת וְשִׁירִים, שְׂיֵשׁ בָּהֶם כָּל הַחֲכָמוֹת. וְעֲתָה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם בְּמִתְנָה גְּמוּרָה לְדַרְשָׁה: "שְׁתִּהְיוּ כְּמוֹנִי!" – וְנַעֲשֵׂה שָׁם שְׁמִחָה וְחִדּוּה גְּדוֹלָה מְאֹד.

[עֲיִן-שָׁם בְּפָנִים בְּאֲרִיכוּת, הַסְּפוּר הַנּוֹרָא וְהַנִּפְלָא הַזֶּה, בְּעַנְיַן ה'פְּעֻטְלֵעֵר ה'כְּבַד-פֶּה'.]

"מִי שֵׁם פֶּה לְאָדָם" (שְׁמוֹת ד, יא)

צג.

(ח"א מה)

נִמְצָא לְעִיל בְּפָסוּק (שְׁמוֹת ד, י): "כִּי כְבֹד פֶּה וּכְבֹד לְשׁוֹן אֲנִכִּי".

צד.

(ח"א רכה)

עֵקֶר הַהֲבֵדֵל שְׂיֵשׁ בֵּין 'אָדָם', ל'חִי' – הוּא עַל-יַדִּי 'חַתוּךְ הַדְּבוּר', שֶׁהוּא 'גְּדַר הָאָדָם', שֶׁהוּא 'מְדַבֵּר' – בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת ד, יא): "מִי שֵׁם פֶּה לְאָדָם".

וְעַקֵּר הַהֶבְדֵּל: הוּא 'חֲתוּף הַדְּבוּר', דְּהִינּוּ:
שֶׁה'אָדָם' עוֹשֶׂה מ'הַצְּפִיזוּף וְהַקּוֹל',
'חֲתוּף הָאוֹתִיּוֹת וְהַדְּבוּר'.

כִּי גַם 'בְּהִמּוֹת וְעוֹפּוֹת' יֵשׁ לָהֶם 'קוֹל'
וְצִפְפִּיזוּף, רַק שְׁאִין לָהֶם 'חֲתוּף'
הָאוֹתִיּוֹת וְהַדְּבוּר' - וְזֵהוּ 'גְּדֵר הָאָדָם', שֶׁיִּכּוֹל
לְחַתּוֹף הַדְּבוּר כִּנְ"ל.

וְלִבּוֹא לְבַחֲנֵינָה 'גְּדֵר אָדָם' - הוּא עַל-יְדֵי
'צְדָקָה', בְּבַחֲנֵינָה (בְּרֵאשִׁית א, כו):
"נַעֲשֶׂה אָדָם", וְכָתִיב (רוֹת ב, יט): "שֵׁם הָאִישׁ
אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם" וְכו' - "מָה הָתָם
צְדָקָה אִם כִּי אֵין צְדָקָה" (תְּקִדְמַת הַזְּהָר יג).

הִינּוּ: שְׁעַל-יְדֵי 'צְדָקָה' נַעֲשֶׂה בְּחִינַת
'אָדָם', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דְּבוּר'.

וְזֵהוּ (רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה ו, נְדָרִים ז, עַל דְּבָרִים כג, כד):
"בְּפִיָּה, זֹו צְדָקָה" - כִּי עַל-יְדֵי
'צְדָקָה' נַעֲשֶׂה ה'פָּה', דְּהִינּוּ ה'דְּבוּר', שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'גְּדֵר הָאָדָם', בְּבַחֲנֵינָה (שְׁמוֹת ד, יא): "מִי
שֵׁם פֶּה לְאָדָם".

וְעַקֵּר ה'צְדָקָה': הוּא עַל-יְדֵי ה'בְּטָחוֹן' -
שְׁבוֹטֵחַ בְּהַשֵּׁם שְׁלֵא יִפְסִיד וְלֹא
יִחְסַר עַל-יְדֵי הַצְּדָקָה כִּלְכֵּל, כִּי הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ
יִבְרַכּוּ "בְּגִלְלַת הַדְּבָר הַזֶּה" (דְּבָרִים טו, י) -
בְּבַחֲנֵינָה (תְּהִלִּים לו, ג): "בְּטַח בַּה' וַעֲשֵׂה טוֹב".

כִּי אִם אֵין לוֹ 'בְּטָחוֹן', אֵינּוּ יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת
'צְדָקָה' כִּי מִתְבָּרָא שֶׁיִּחְסַר לוֹ מָה
שְׁנוֹתֵן לְצְדָקָה.

צֵה.

(ח"ב עז)

עַל-יְדֵי 'אֲכִילָה-בְּקִדְשָׁה' - נַעֲשֶׂה ה'פָּה'
בְּבַחֲנֵינָה 'קוֹמַת אָדָם', בְּבַחֲנֵינָה
(שְׁמוֹת ד, יא): "מִי שֵׁם פֶּה לְאָדָם" - הִינּוּ:

שְׁעוֹשֶׂה וּמְשִׁים ה'פָּה', לְבַחֲנֵינָה 'קוֹמַת
אָדָם'.

כִּי עַקֵּר ה'יִרְאָה' - בָּאָה לְאָדָם 'בְּשַׁעַת
אֲכִילָה' דִּיקָא וְכו'.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאוֹכֵל בְּקִדְשָׁה, וּמְמַשִּׁיךְ עַל
עַצְמוֹ ה'יִרְאָה' הַבָּאָה לוֹ 'בְּשַׁעַת
אֲכִילָה', דְּהִינּוּ: שְׁאוֹכֵל עִם 'יִרְאָת-שָׁמַיִם'
בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה כְּרֵאוּי - אֲזִי הוּא מְכַנֵּס
אֶת בְּחִינַת ה'מְלָכוּת', שֶׁהִיא בְּחִינַת ה'יִרְאָה',
לְחוּף ה'פָּה'.

וְאֲזִי נַעֲשֶׂה מִה'פָּה', בְּחִינַת 'קוֹמַת אָדָם',
בְּבַחֲנֵינָה: "מִי שֵׁם פֶּה לְאָדָם" כִּנְ"ל.

וְכִשְׁאֵינּוּ אוֹכֵל בְּקִדְשָׁה וּבִירְאָת-שָׁמַיִם -
אֲזִי ה'יִרְאָה' הַבָּאָה 'בְּשַׁעַת
אֲכִילָה', עוֹמֶדֶת מִרְחוֹק וְאֵינָה נִכְנָסֶת בּוֹ -
וְאֲזִי 'פִּי' הוּא בְּחִינַת 'בְּעַל-חַי' מְמַשׁ.

וּבְשִׁכְרֵזָה שְׁאוֹכֵל בְּקִדְשָׁה וּבִירְאָת-
שָׁמַיִם, וְעוֹשֶׂה מִה'פָּה',
'קוֹמַת אָדָם' - זוֹכֵה לְעַלְיָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה:
שְׁנַתְעֵלָה בְּחִינַת 'קוֹמַת אָדָם' הַנְ"ל, וְנַעֲשֶׂה
בְּחִינַת 'אָדָם הָעֲלִיּוֹן', בְּבַחֲנֵינָה (יִחְזַקְאֵל א, כו):
"וְעַל הַפֶּסַע דְּמוֹת כְּמִירְאָה אָדָם עָלָיו
מִלְמַעְלָה".

בְּחִינַת (זֶהָר מִשְׁפָּטִים קטז, פִּנְחָס ריט): "שְׁכִינָה
מְדַבֶּרֶת מִחוּץ גְּרוֹנוֹ", בְּחִינַת
(תְּהִלִּים נא, יז): "אֲדַנְי שְׁפָתַי תִּפְתָּח" -
שְׁבִפְתֵיחַת פִּי, הוּא בְּחִינַת אֲדַנְי, בְּחִינַת:
"שְׁכִינָה מְדַבֶּרֶת מִחוּץ גְּרוֹנוֹ".

הִינּוּ: כִּי כְּשֶׁעוֹשֶׂה מִה'פָּה', בְּחִינַת 'קוֹמַת
אָדָם' - אֲזִי הוּא בְּגֵדֵר 'מְדַבֵּר', כִּי
'גְּדֵר הָאָדָם' הוּא ה'דְּבוּר'. אֲבָל אַחֲרֵי-כֵן
זוֹכֵה, שְׁנַתְעֵלָה ה'פָּה' בְּבַחֲנֵינָה 'אָדָם
הָעֲלִיּוֹן', הִינּוּ בְּחִינַת: "שְׁכִינָה מְדַבֶּרֶת מִחוּץ
גְּרוֹנוֹ", כִּנְ"ל.

"וַיַּחַר אֶף ה' בַּמֶּשֶׁה" (שמות ד, יד)

צז.

(ח"א יח, ב)

נמצא לעיל בפסוק (שמות ג, יא): **"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָאֱלֹהִים, מִי אֲנִי כִּי יֵלֶךְ אִלַּי אֵל פְּרַעֲהוֹ."**

"וְגַם הִנֵּה הוּא יֵצֵא לְקִרְאָתְךָ, וְרָאָךְ וְשִׂמַּח בְּלִבּוֹ" (שמות ד, יז)

לא נשא אתה סבור שיהא מקפיד עליך שאתה עולה לגדלה. (רש"י: שמות ד, יז)

צח.

(שיחות הר"ן קיט)

אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: זֶהוּ דְבַר גְּדוֹל מְאֹד, מְעַלָּה גְּדוֹלָה מְאֹד, **"כְּשֶׁאֱחִיזִין בְּזֶה!"** וְהַפְּלִיג בְּתַנּוּעָתוֹ, לְמַעַלָּה גְּדוֹלָה מְאֹד כְּשֶׁאֱחִיזִין בְּזֶה: שֶׁהוּא מְרַצָּה וְחַפֵּץ וּמְשַׁתּוֹקֵק מְאֹד, שֶׁחִבְרוּ יְהִיֶּה אִישׁ כְּשֶׁר וְצַדִּיק, אֶף-עַל-פִּי שְׂאֵנִי אֵינִי זֹכֵה חֶסֶד וְשָׁלוֹם לְעַבְדֵי אֵת הַשֵּׁם, עַל-כָּל-פָּנִים יַעֲבֹד יִשְׂרָאֵל הַשָּׁנִי אֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וּלְפִי-דַעְתִּי נִדְמָה לִּי: שֶׁזֶהוּ דְבַר פְּשׁוּט מְאֹד - כִּי בּוֹדָאִי אֲנִי רוֹצֵה וְחַפֵּץ מְאֹד וּמְשַׁתּוֹקֵק וּמְתַנַּעֵנֵעַ מְאֹד שֶׁיְהִי כָּל יִשְׂרָאֵל בְּשָׂרִים וְצַדִּיקִים-אֲמִתִּיִּם, אֲפֹלוּ אִם לֹא אֲזַכֶּה אֲנִי לָזֶה, עַל-כָּל-פָּנִים יְהִיֶּה חֲבֵרֵי בְנֵי גִילִי וְכָל יִשְׂרָאֵל, צַדִּיקִים נוֹרָאִים אֲמִתִּיִּם.

כִּי זֶה עֵקֶר הָאֲהָבָה וְהַרְחַמְנוּת שֶׁצָּרִיכִין לָרַחֵם אֶחָד עַל חֲבֵרוֹ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל: "שִׂיזְכֶּה לְתַכְלִית-הָאֲמִתִּי, לְהִיּוֹת פְּרָצוֹנוֹ הַטּוֹב בְּאֲמִת!" - שֶׁזֶהוּ עֵקֶר טוֹבָתְךָ שֶׁל

וְזֶה בְּחִינַת (יִמָּא יב. מְגַלָּה כו. זְבַחִים נד.: קִיח: וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה אֲשֶׁפִּיזְכֶּךָ לְשִׁכְנָה" - הֵינּוּ: שֶׁנַּעֲשֶׂה ה' פֶּה' בְּבַחֲנֵינָה' קוֹמַת אָדָם'.

וְזֶה בְּחִינַת 'אֲשֶׁפִּיזָא' - כִּי "רַבִּי יוֹסִי בַר אֲסִין, כַּד הָוִי מִשְׁתַּעִי בְּלִשׁוֹן חֲכָמָה, הָוִי אָמַר עַל אֲשֶׁפִּיזָא: גְּבַר פּוּם דִּין" (ערוגין נג): - הֵינּוּ: "אִישׁ פִּי זֶה" (רש"י שם). וְזֶה בְּחִינַת: "מִי שָׁם פֶּה לְאָדָם" - שֶׁנַּעֲשֶׂה מִה'פֶּה, בְּחִינַת 'אִישׁ, קוֹמַת אָדָם' - הֵינּוּ בְּחִינַת: "אִישׁ פִּי זֶה".

וְזֶהוּ: "וְנַעֲשֶׂה אֲשֶׁפִּיזְכֶּךָ לְשִׁכְנָה" - שְׂזָכָה לְבַחֲנֵינָה: "שִׁכְנָה מְדַבֶּרֶת מִתּוֹךְ גְּרוֹנוֹ" כַּנ"ל. כִּי עַל-יְדֵי 'אֲכִילָה' בְּקַדְשָׁה' כַּנ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכָה לַעֲשׂוֹת מִה'פֶּה' בְּחִינַת 'אָדָם' כַּנ"ל - זֹכָה אַחֲרֵי-כֵן לְבַחֲנֵינָה 'אָדָם הָעֲלִיּוֹן, בְּחִינַת: "שִׁכְנָה מְדַבֶּרֶת מִתּוֹךְ גְּרוֹנוֹ".

"וְאֲנִי אֶהְיֶה עִם פִּיךָ, וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֹר" (שמות ד, יב)

מהו: "וְהוֹרִיתִיךָ" - רבי אבהו אמר: מורה אני דברי לתוך פיך כמו 'ח'ץ', כמה דאית אמר (שמות יט, ג): "או ירה יורה". רבי סימון אומר: בורא אני אותך בריה תדשה, כמה דאית אמר (שם ב, ב): "ותהר האשה". (שמות ד, יב, טו)

צו.

(ספר-המדות, תוכחה ח"ב ד)

אֵין מִי שֶׁיִּכּוֹל לְזַרֵּק דְּבוּרִים לְתוֹךְ פִּיו שֶׁל חֲבֵרוֹ מְרַחֵק, אֶלָּא עַד שֶׁיִּכְנָס אֶת חֲבֵרוֹ לְבַחֲנֵינָה 'עֲבוּר' תַּחֲלָה.

[הרב מטשעהרין ז"ל ציון ל'מדד' הנ"ל. ועין לקוטי-מוהר"ן ח"ב ז, יא: "וְלִהְיוֹת אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (ויקרא י, יא) - 'להורות' לשון 'הריון', בחינת 'בן'. עין-שם].

יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. (כַּמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה "כִּי מְרַחֵמִים יִנְהַגֵּם" וְכוּ' בְּסִימָן ז לְקוּטֵי-תַנְיָנָא, עֵינֵי-שָׁם).

אָבֶל יָדַעְתִּי: שְׂיֵשׁ בְּנֵי אָדָם וְכוּ'. [עֵינֵי-שָׁם שְׂמָאֲרִיךְ מִהָאֲנָשִׁים שְׂמַקְנָאִים בְּהַשְׁנִי, וְשׁוֹחֲקִים מִהֶם וּמְבַזִּים אוֹתָם, וּמְחַלְשִׁים דַּעְתָּם וְכוּ'].

"הוּא יְהִי לָךְ לְפָה, וְאַתָּה תְּהִי לּוֹ לְאֻלְקִים"
 (שְׁמוֹת ד, טז)

וְאַתָּה תְּהִי לּוֹ לְאֻלְקִים – וְאַתָּה תְּהִי לִיָּה לְרַב.
 (תַּרְגוּם אוֹנְקֵלוֹס)

צ.ט.

(ח"ב ב, ד)

ה'אַמֶּת' מֵאִיר בְּרַבּוּעַ הַדְּבוּר, 'אַרְבָּעָה חֻלְקֵי הַדְּבוּר' [עֵינֵי לְעִיל בְּפִסּוּק (שְׁמוֹת ד, ט): "לֹא אִישׁ דְּבָרִים אֲנֹכִי" וְגו'] – עַל-יַדֵּי 'שְׁלֹשָׁה (שְׁמוֹת: א) 'אַל' (ב) 'אַלְקִים' (ג) 'הוּי"ה'.

'אַל' זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה וְכוּ'.

'אַלְקִים' – זֶה בְּחִינַת תּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ד, טז): **"וְאַתָּה תְּהִי לּוֹ לְאֻלְקִים"**, וְתַרְגוּמוֹ: **"לְרַב"**.

וְזֶהוּ (שָׁם): **"הוּא יְהִי לָךְ לְפָה"** – שֶׁבְּחִינַת 'אַלְקִים', בְּחִינַת תּוֹרָה – מֵאִיר לְפָה, דְּהֵינּוּ לְהַדְּבוּר.

כִּי הָרַב מוֹרָה דְּרַךְ יִשְׂרָאֵל לְתַלְמִידָיו בְּתוֹרָתוֹ, שְׂזָה בְּחִינַת (יְרַמְיָה טו, יט): **"אִם תּוֹצִיא יָקָר מְזוּלָל כְּפִי תְּהִיָּה"**, וְהוּא בְּחִינַת 'אַמֶּת', בְּבְחִינַת (מְלָאכִי ב, ו): **"תּוֹרַת אֱמֶת הִיָּתָה בְּפִיהוּ"**.

(ג) **'הוּי"ה'** – זֶה בְּחִינַת 'שְׂדוּכִים' וְכוּ'.

"כִּי מֵתוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְּבַקְשִׁים אֶת נַפְשָׁךְ"
 (שְׁמוֹת ד, יט)

מִי הֵם? [וְהֲלֹא] דָתָן וְאַבְיָרָם חַיִּים הָיוּ? – אֵלֶּא שְׂיַרְדּוּ מִנְּכַסְיָהֶם, וְהַעֲנִי חֲשׁוּב כְּמֵת.
 (רש"י; נְדָרִים סד: עֲבוּדָה-זָרָה ה. שְׁמוֹת-רַבָּה ה, ד)

ק.

(ח"א ד, ח)

עַל-יַדֵּי 'דְּבָרִים-בְּטָלִים' וְלְשׁוֹן-הָרַע, בָּא 'עֲנִיּוֹת', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ד, יט): **"כִּי מֵתוּ כָּל הָאֲנָשִׁים"** – זֶהוּ 'עֲנִיּוֹת' (רש"י; נְדָרִים סד: עֲבוּדָה-זָרָה ה. שְׁמוֹת-רַבָּה ה, ד).

קא.

(ח"ב סו)

כְּשֶׁמְעַנִּישִׁין אֶת אֶחָד, עוֹקְרִין אוֹתוֹ מְשַׁרְשׁ חֵינּוֹ – כִּי אֶפְלוּ 'שְׂאָר עֲנָשִׁים' נִקְרָאִים בְּחִינַת 'מִיתָה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ד, יט): **"כִּי מֵתוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְּבַקְשִׁים אֶת נַפְשָׁךְ"**, וְאִמְרוּ רַז"ל (נְדָרִים סד: עֲבוּדָה זָרָה ה. מוֹת-רַבָּה ה, ד): **"שֶׁנַּעֲשׂוּ עֲנִיִּים"**.

"וְאַתָּה הַמָּטָה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ, אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֶת הָאֲתוֹת" (שְׁמוֹת ד, יז) – עֲנִיךְ 'מָטָה מִשָּׁה'

קב.

(ח"א עט)

"אִי עֶבֶר עַל אוֹרֵיתָא, אֲתַשְׁקִיָּה מְמַרִירוֹ דְּאִילְנָא רַע, דְּאִיהוּ 'יִצְרָהֲרַע'. וְאִם תִּיְבִין בְּתִיּוּבְתָא, אֲתַמַּר בְּהוֹן (שְׁמוֹת טו, כה): 'וַיִּזְרְהוּ ה' עֵץ' – דָּא 'עֵץ-הַחַיִּים', וּבֵה: 'וַיִּמְתְּקוּ הַפִּיִּם'. וְדָא 'מִשָּׁה מְשִׁיחַ', דְּאֲתַמַּר בֵּה (שָׁם יז, ט): 'וּמָטָה הָאֻלְקִים בְּיַדֵּי'. 'מָטָה' דָּא 'מַט"ט', מַסְפֵּרָה חַיִּים וּמַסְפֵּרָה מִיתָה" (זֶהֱרַ בְּרֵאשִׁית כז).

קג.

(חיי-מוהר"ן לו; רנה)

בְּשֵׁאמֹר רַבְּנוּ ז"ל הַתּוֹרָה (הנ"ל) בְּסִימָן
ע"ט - בְּאִזְתָּה הָעֵת הָיָה הוֹלֵךְ
בְּבֵיתוֹ אָנָּה וְאָנָּה פְּדָרְבוּ, וְאָחֵז 'מִטָּה' בְּיָדוֹ,
וְאָמַר: "וּמִטָּה אֱלֻקִּים בְּיָדַי" (שְׁמוֹת יז, ט).
וְדַחַק וּמָשַׁךְ תַּבַּת "בְּיָדַי" - כְּלוֹמַר: שֶׁבְּיָדוֹ
ה'מִטָּה אֱלֻקִּים' לְהַטּוֹת כְּרֻצוֹנוֹ.

כִּי מְרַמֵּז שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל: שֶׁ"מִטָּה
אֱלֻקִּים" מְרַמֵּז עַל ה'בְּחִירָה', שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'מִטָּה ט', "מִסְטָרָה חַיִּים וּמִסְטָרָה
מְוֵת" וְכוּ'.

וּקְצַת מְרַמֵּז וּמוֹבֵן מִדְּבָרֵי-הַקְּדוֹשִׁים
הַנ"ל, שֶׁהַתּוֹרָה: "שְׂזָכָה לְכַבֵּשׁ
ה'בְּחִירָה' בְּיָדוֹ, וְהַמִּטָּה בְּיָדוֹ לְהַטּוֹתוֹ
כְּרֻצוֹנוֹ!" - הֵינּוּ: "שְׂזָכָה לְכַבֵּשׁ אֶת 'בְּחִירָתוֹ'
בְּשִׁלְמוֹת!" - אֲשֶׁרֵי הַזֹּכָה לָזֶה, אֲשֶׁרֵי לוֹ.

עַיִן בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל מַה שֶׁמְבָאָר שֵׁם עַל
פְּסוּק זֶה: "וּמִטָּה אֱלֻקִּים בְּיָדַי" -
שֶׁזֶה בְּחִינַת: שֶׁכָּבֵד זָכָה לְכַבֵּשׁ ה'בְּחִירָה',
וַיֵּשׁ לוֹ 'נִיחָא' בְּחִינַת 'שְׁבִית', וּבְיָדוֹ לְהַפְּךָ
מֵרַע לְטוֹב - כִּי כָּבֵד יֵשׁ לוֹ 'נִיחָא וּשְׁבִיתָה',
מִן הָרַע שֶׁנִּתְבַּטַּל לְגַמְרֵי, אֲצֵל ה'צַדִּיק הַזֶּה'
הַזֹּכָה לְמַדְרָגָה הַזֹּאת.

קד.

(ח"א כ"ד)

זֶה בְּחִינַת 'מִטָּה' - שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא לְמֹשֶׁה (בַּמִּדְבָּר כ, ח): "קַח אֶת מִטָּה,
וְהַקְהֵל אֶת הָעֵדָה".

"מִטָּה" - זֶה בְּחִינַת מְמִשְׁלֵת וְכַח
הַצַּדִּיק, שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי עֲבוֹדָתוֹ,
שֶׁעַל-יָדוֹ נִכְנָעִים כָּל הָאוֹיְבִים, הֵן לְמִטָּה הֵן
לְמַעְלָה.

הֵינּוּ: כְּשֶׁעוֹשֶׂה 'תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה', שִׁדְּחָה
הָרַע לְגַמְרֵי, וְנַעֲשֶׂה כְּלוֹ טוֹב - זֶהוּ
בְּחִינַת 'מֹשֶׁה מְשִׁיחַ', דְּאִתְמַר בֵּה: "וּמִטָּה
הָאֱלֻקִּים בְּיָדַי". הֵינּוּ: שֶׁהָיָה בְּיָדוֹ לְהַפְּךָ
מֵרַע לְטוֹב.

"וּמִטָּה" - "דָּא 'מִטָּה ט', מִסְטָרָה חַיִּים
וּמִסְטָרָה מִיתָה" - כִּי 'מִטָּה ט'
הוּא בְּחִינַת 'מִשְׁנָה' (זֶהר מְשַׁפְּטִים קטו.), בְּחִינַת
'שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל' (תַּקוּנֵי-זֶהר ב: לד. סא.), בְּחִינַת
'שֵׁשֶׁת-סְדְרֵי-מִשְׁנָה', שֶׁכְּלוּלִים מִשֵּׁשׁ
בְּחִינּוֹת: כְּשֶׁר וּפְסוּל, טָמֵא וְטָהוֹר, אֲסוּר
וּמְתָר, כְּנֹדַע (תַּקוּנֵי-זֶהר-חֲדָשׁ).

וְעַל-כֵּן אֵלּוּ בְּנֵי-אָדָם שְׂאִינָם קְבוּעִים
עַדִּין בְּעֲבוֹדַת הַבּוֹרָא-יִתְבָּרֵךְ, וְאִין
תְּשׁוּבָתָם שְׁלֵמָה עַדִּין, רַק לְפַעְמִים נוֹפֵל לוֹ
'הִרְהוּר-תְּשׁוּבָה', וּמִתְחִיל קְצַת בְּעֲבוֹדָתוֹ
יִתְבָּרֵךְ, וְאַחֲרֵי-כֵן נוֹפֵל מִזֶּה וְחוֹזֵר לְמִקּוּמוֹ,
וְאַחֲרֵי-כֵן הוּא חוֹזֵר וְנִתְעוֹרֵר, וְחוֹזֵר וְנוֹפֵל,
וְכֵן מִשְׁתַּנֵּה בְּכָל-פַּעַם, מְטוֹב לְרַע וּמְרַע
לְטוֹב - זֹאת ה'תְּשׁוּבָה' הִיא בְּחִינַת 'שֵׁשֶׁת
יְמֵי הַחֹל', בְּחִינַת 'כְּשֶׁר וּפְסוּל' וְכוּ', כְּנ"ל.

כִּי הוּא גַם-כֵּן פַּעַם 'כְּשֶׁר' וּפַעַם 'פְּסוּל',
פַּעַם 'טָמֵא' וּפַעַם 'טָהוֹר' וְכוּ', כִּי אִין
לוֹ נִיחָא.

אֲבָל כְּשֶׁעוֹשֶׂה 'תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה' - זֶהוּ
בְּחִינַת 'שְׁבִית' - שֶׁיֵּשׁ לוֹ 'נִיחָא'. כִּי
'בָּא שְׁבִית, בָּא מְנוּחָה' (רש"י בְּרֵאשִׁית ב, ב- ע"פ
בְּרֵאשִׁית-רַבָּה י, ט), שֶׁיֵּשׁ לוֹ 'מְנוּחָה' מְכַל וְכַל,
וְנִדְחָה הָרַע לְגַמְרֵי.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'מֹשֶׁה מְשִׁיחַ' - שֶׁהָיָה בְּיָדוֹ
לְהַפְּךָ מֵרַע לְטוֹב, וְנִדְחָה הָרַע
לְגַמְרֵי.

וְזָהוּ (תהלים קי, ב): "מַטֵּה עֵזָה, יִשְׁלַח ה' מִצִּיּוֹן" - הֵינּוּ: הַמְצוּוֹת וּמַעֲשֵׂים-טוֹבִים, שֶׁהֵן 'צִיּוֹנִים' לְדַבְרִים עֲלִיוֹנִים, שֶׁמֶהֶם נַעֲשֶׂה 'מַטֵּה-עֵז' לְהַכְנִיעַ אוֹיְבֵים. וְזָה: "רִידָה בְקָרְבַּ אֵיבִיד". (עֵינן בַּפְּנִים בְּאַרְיִכוֹת, בְּאוֹתִיּוֹת דָּהָה בְּהַתּוֹרָה).

וְזָה עֵקֶר 'זְקֵנֵה-דְקֻדְשָׁה' - כְּשֶׁמִּתְחִילִין בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ, וּמוֹסִיפִים בְּכָל יוֹם קְדֻשָׁה וְדַעַת.

וְעַל-כֵּן נִקְרָאִין כָּל יִשְׂרָאֵל: 'בְּכוֹרִים', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת ד, כב): "בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל" - כִּי זֶה עֵקֶר קְדֻשַׁת-יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא יִהְיוּ 'זְקֵנִים דְּסִטְרָא-אַחֲרָא' חִס-וְשָׁלוֹם, שֶׁנִּמְשָׁכִין מִ"מְלֶכֶד זְקֵן וּכְסִיל" (קַהֲלַת ד, יג), שֶׁהֵם בְּחִינַת (אֵיּוֹב יד, א): "קָצַר יָמִים שִׁבְעֵי רִגְזֵי".

רַק יִתְחַדָּשׁוּ בְּכָל יוֹם, כְּאֵלוֹ נוֹלְדוּ הַיּוֹם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'בְּכוֹר', בְּחִינַת 'רֵאשִׁית וְהַתְחַלָּה' בְּכָל-פַּעַם, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר ה'זְקֵנָה-דְקֻדְשָׁה.

"כֹּה אָמַר ה', בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת ד, כב)

קה.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, פְּדִיוֹן-בְּכוֹר ד, ד)

צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר לְהִתְחַדָּשׁ בְּכָל יוֹם, לְהִתְחִיל בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ מִמֶּשׁ, וְלֹא יִפֹּל לְעוֹלָם לְיַדֵּי זְקֵנָה וְשִׁיבָה דְּסִטְרָא-אַחֲרָא.

דְּהֵינּוּ: שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִזְקֵן חִס-וְשָׁלוֹם בְּעִבּוּדָתוֹ וּבְמַעֲשָׂיו, הֵן טוֹבִים הֵן רָעִים חִס-וְשָׁלוֹם. רַק צָרִיךְ לְהִתְחַדָּשׁ בְּכָל יוֹם, כְּאֵלוֹ הַיּוֹם נוֹלְדֵי.

כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחֻת-הָרֵ"ן נא) בְּעַת שְׁגָלָה הַתּוֹרָה הַזֹּאת (ח"ב ד): "שְׂאִסוּר לְאָדָם לְהִיּוֹת זְקֵן! - אֲפֹלוּ צַדִּיק וְחָסִיד, אֲסוּר לְהִיּוֹת זְקֵן בְּעִבּוּדָתוֹ! - רַק לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ!"

מִכָּל-שִׁבְן הַקְּטָנִים בְּמַעֲלָה, מִכָּל-שִׁבְן הַגְּרוּעִים מִמֶּשׁ - שְׁבוּדָאֵי אֲסוּר לָהֶם בְּאִסוּר-חֲמוּר לְהִיּוֹת בְּעֵינֵיהֶם כְּזְקֵנִים, כְּאֵלוֹ הֵם כְּבָר זְקֵנִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם-הָרָעִים חִס-וְשָׁלוֹם, וְאִי-אֶפְשָׁר לָהֶם לָשׁוּב עוֹד חִס-וְשָׁלוֹם.

רַק צָרִיכִין לְהִתְגַּבֵּר בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ, וְלִשְׁבַח כָּל הָעֶבֶר, רַק כְּאֵלוֹ נוֹלְדוּ הַיּוֹם מִחֻדָּשׁ.

"מִי ה' אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקוֹלוֹ" (שְׁמוֹת ה, ב)

קו.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, פְּסַח ד, ז)

עֵקֶר הַנְּאֻלָּה הַיְתָה: שְׂיִתְנַגֵּלָה כִּי "ה' הוּא הָאֱלֹקִים" (דְּבָרִים ד, לה-לט). כִּי פָרַעַה אָמַר (שְׁמוֹת ה, ב): "מִי ה'" כו' - כִּי כָּפַר בְּשֵׁם ה', כִּי אֲחִיזְתוּ הָיָה בְּשֵׁם 'אֱלֹקִים', כְּמוֹבָא (פְּרִי-עֵצִי-חַיִּים, חֲגֵה-הַמְצוּת פ"ה).

וְ'אֱלֹקִי"ם' בְּגִימְטְרִיא 'הַטַּב"ע' (פְּרִדָּס-רַמּוֹנִים יב, ב), שֶׁהוּא 'פְּעֻלוֹת-מִשְׁתַּנּוֹת'. וּפָרַעַה כָּפַר בְּעֵקֶר, וּרְצָה לְהַפְרִיד חִס-וְשָׁלוֹם, בֵּין ה' - לְאֱלֹקִי"ם, כִּי לֹא הָיָה מֵאֲמִין שֶׁ'פְּעֻלוֹת-מִשְׁתַּנּוֹת' נִמְשָׁכִין מֵ'אַחַד-הַפְּשׁוּט יִתְבָּרַךְ'.

אָבֵל עַל-יַדֵּי 'גְּאֻלַּת מִצְרַיִם', עַל-יַדֵּי הַמוֹפְתִים הַנּוֹרָאִים שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ וְשִׁדְד הַמַּעֲרָכוֹת - עַל-יַדֵּי-זֶה נִתְגַּלָּה:

שְׁכַל הַפְּעֻלוֹת־מִשְׁתַּנּוֹת הַבָּאִים עַל־יְדֵי
הַמַּעֲרָכוֹת, כָּלֵם נִמְשָׁכִים מֵאֶחָד הַפְּשׁוּט
יִתְבָּרֵךְ.

וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלָּה: כִּי "ה' הוּא
הָאֱלֹקִים", כְּמוֹ שְׂאֵמֶר יִתְרוֹ
(שְׁמוֹת יח, יא): "עֵתָה יִדְעֵתִי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל
הָאֱלֹקִים". וְכְמוֹ שְׂכַתוּב בְּמִתְנֵי־תוֹרָה (שָׁם כ,
ב): "אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם" וְכוּ'.

כִּי זֶה עִקְר 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם' - שְׁנִתְגַּלָּה: כִּי
"ה' הוּא הָאֱלֹקִים", שְׁזֶה בְּחִינַת
'הַתְּגַלּוֹת אַחַדוֹת־הַפְּשׁוּט מִפְּעֻלוֹת־
מִשְׁתַּנּוֹת, שְׁכַל הַפְּעֻלוֹת־מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין
מֵאֶחָד הַפְּשׁוּט יִתְבָּרֵךְ, כִּי "ה' הוּא
הָאֱלֹקִים", "ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד" (זְכַרְיָה יד, ט).

"לָמָּה מָשָׁה וְאַהֲרֹן תִּפְרִיעוּ אֶת הָעָם מִמַּעַטְיֹו"
(שְׁמוֹת ה, ד)

לָמָּה מָשָׁה וְאַהֲרֹן תִּבְטְלוּן יֵת עִמָּא מַעוּבְדֵּהוּן.
(תַּרְגוּם אוּנְקֵלוֹס)

קז.

(ח"א לה, א)

צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְשָׁמֹר שְׁכֻלּוֹ מִשְׁכְּלִיּוֹת־
חִיצוֹנִיּוֹת, הַמְּכַנֶּה בְּשֵׁם "בֵּת פְּרַעֲהָ".

כִּי 'עִקְר הַחֲכָמָה' לְקַנּוֹת שְׁלֵמוֹת, אֵינָם רַק
'חֲכָמוֹת־אֱלֹקוֹת', וְשְׂאֵר־הַחֲכָמוֹת הֵם
רַק 'חֲכָמוֹת־בְּטֻלוֹת', וְאֵינָם 'חֲכָמוֹת' כָּלֵל.

וְ"בֵּת" מְרַמְזֵת עַל הַחֲכָמָה שְׂאִינָה חֲכָמָה
וְכוּ'. "פְּרַעֲהָ" - לְשׁוֹן 'בְּטוּל', כְּמוֹ
שְׂכַתוּב (שְׁמוֹת ה, ד): "אֵל תִּפְרִיעוּ אֶת הָעָם"
[וְתַרְגָּם אוּנְקֵלוֹס: "תִּבְטְלוּן" - הֵינּוּ: 'חֲכָמוֹת בְּטֻלוֹת',
שֶׁהֵם 'שְׂאֵר הַחֲכָמוֹת' (קַצוּר לְקוּטֵי־מִזְהַר"ו)].

קח.

(ח"א נד, ו)

'פְּרַעֲהָ' - הוּא בְּחִינַת 'כְּחֵי־הַמְדָּמָה', כְּחֵי
בְּטוּל, כְּמוֹ שְׂכַתוּב (שְׁמוֹת ה, ד):
"תִּפְרִיעוּ אֶת הָעָם [מִמַּעַשְׂיֹו] - בְּתַרְגוּם־
אוּנְקֵלוֹס: "תִּבְטְלוּן יֵת עִמָּא מַעוּבְדֵּהוּן".

וְזֶה (בְּרֵאשִׁית מא, כה): "חֵלוֹם פְּרַעֲהָ אֶחָד
הוּא" - הֵינּוּ: 'חֵלוֹם פְּרַעֲהָ, בְּחִינַת
'כְּחֵי־הַמְדָּמָה' - הוּא בָּא מֵאֶחָד, הֵינּוּ
מֵאֲהַבָּה, כִּי "אֶחָד הוּא בְּחִינַת אֲהַבָּה"
(שְׁל"ה עֲשָׂרֵה־מְאֻמְרוֹת, מְאֻמֵּר ד; לְקוּטֵי־מִזְהַר"ן ח"א ה,
ד). הֵינּוּ: מֵאֲהַבָּה נְפוּלָה.

קט.

(ח"א סד, ו)

'פְּרַעֲהָ' - הוּא בְּחִינַת 'חֵלְלֵי־הַפְּנוּי'. כִּי
'פְּרַעֲהָ' - לְשׁוֹן 'בְּטוּל', מְלִשׁוֹן
(שְׁמוֹת ה, ד): "תִּפְרִיעוּ אֶת הָעָם" [וְתַרְגוּמוֹ:
"תִּבְטְלוּן"].

וְגַם 'פְּרַעֲהָ' - לְשׁוֹן 'הַתְּגַלּוֹת' (רִש"י שְׁמוֹת
לב, כה) - הֵינּוּ: בְּחִינַת 'חֵלְלֵי־הַפְּנוּי' -
שֶׁהוּא בְּטוּל וּפְנוּי מְכַל, וּבְתוֹכוֹ הַתְּגַלּוֹת כָּל
הַבְּרִיאָה.

"לָכֵן לְסַבְּלֵיתִיכֶם" (שְׁמוֹת ה, ד)

לָכֵן לְמִלְאֲכַתְּכֶם שִׁישׁ לְכֶם לַעֲשׂוֹת בְּבִתִּיכֶם.
אֲבָל מִלְאֲכַת שְׁעַבּוּד מִצְרַיִם, לֹא הִיְתָה עַל
שְׁבִטוֹ שֶׁל לֵוִי. וְתַדְע לָךְ: שְׁהָרִי מָשָׁה וְאַהֲרֹן
יוֹצְאִים וּבָאִים שְׁלֵא בְרִשׁוֹת. (רִש"י: שְׁמוֹת־רַבָּה ה, טז)

קי.

(חֵי־מִזְהַר"ן טצה)

וְכֵן 'יַעֲקֹב' הָיָה גַם־כֵּן עוֹסֵק בְּזֶה לְקַרְב
'בְּנֵי־הַנְּעוּרִים' לְהַשְׁמִי־יִתְבָּרֵךְ, וְחִבֵּר
כְּפָמָה אֲלָפִים סְפָרִים בְּעַנְיַן הַ'אֲמוּנָה' - כִּי

הוא חבר ספרים הרבה מאד בענין ה'אמונה הקדושה', גזמאות ספרים.

והוא למד עם כל בניו דרכי ה'אמונה הקדושה', פי היו כלם צדיקים.

אף אף-על-פי-כן חקר בדעתו למי למסר כל חכמתו, עד שמסר כל חכמתו ללוי; ולכלם מסר ראשי-פרקים'.

ועל-כן 'שבת לוי' היו דבוקים וחזקים בה'אמונה הקדושה' יותר מכלם. ועל-כן "לא טעו בעגל" (שמות לב, כו), וגם "לא היה עליהם שום עבודת מצרים" (שמות-רבה ה, טז).

"תכבד העבודה" (שמות ה, ט)

קיא.

(לקוטי-הלכות, תפלין ה, כט)

עכשו התגבר ה'בעל-דבר' מאד מאד, מחמת שרואה שקרוב לבא קצו, על-כן הוא מתגבר מאד.

כמו שני בני-אדם הנלחמים זה עם זה - כשרואה שמתגבר כנגדו וכמעט שיפיל, אזי הוא מתגבר בכל כחו להפיל את שפנגדו. וכמו שאמר החכם: "אין גבור כמתיאש".

פי ה'גלות', הוא בחינת 'עבוד'. וכשיוצאין מן הגלות, זהו בחינת 'לדה', כמו 'גאלת-מצרים' שנקראת 'לדה', כמו שכתוב (חזקאל טז, ד): "ומולדותיך ביום הולדת אתך" וכו'.

וכן ב'גאלה אחרונה' בתיב (ישעיה סו, ח): "פי חלה גם לדה ציון את בניה",

וכמו שכתוב (שם פסוק ט): "האני אשכיר ולא אוליד".

ועל-כן ב'סוף הגלות', מתגבר ה'גלות' ביותר, כמו שהיה ב'מצרים', כמו שכתוב (שמות ה, כג): "ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך, הרע לעם הזה" וכו', וכמו שכתוב (שם פסוק ט): "תכבד העבודה" וכו' - זה בחינת 'קשוי-הולדה', בחינת (שם יג, טז): "ויהי פי הקשה פרעה לשלחנו".

וכן כל היסורים והצרות שסובלים עכשו ב'סוף הגלות-האחרון' הזה - הם בחינת 'חבלי-לדה', "כמו הרה תקריב ללדת, תחיל תזעק בחבליה" וכו' (ישעיה כו, ז).

ועקר 'התגברות הגלות' שמתגבר עכשו חסד-ושלום - הוא מה שה'בעל-דבר' מתגבר מאד על נפשות ישראל, לרחקם מהשם-יתברך - שזהו עקר גלות וצרות הנפש, כי חוץ מזה "הכל הבל" (קהלת א), וכמבאר במקום-אחר (לקוטי-מוהר"ן ח"ב ז).

ועקר הצרה: מה שמתגבר ה'בעל-דבר', להכניס 'כפירות ואפיקורסות' בעולם חסד-ושלום, וכמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן לה; רכ): "שהולך אפיקורסות גדול בעולם!"

וכמו שרואין בחוש: שלא היתה כזאת מימי-עולם, אפיקורסות כזאת בישראל, כמו עכשו בעונותינו-הרבים, שרבו המתפרצים בעם, ללמד את נערי בני-ישראל, חכמותיהם ולשונותיהם וכו'. וכבר דברנו מזה במקום-אחר.

וכל 'התגברות הבעל-דבר' שמתגבר עכשו - זהו בחינת "חבלי של

מְשִׁיחַ" (סנהדרין צח:), בְּחִינַת 'הַבְּלִי-לְדָה',
פּנ"ל.

וְעַל-כֵּן עֲכָשׂוּ אִין פּח לַעֲמֹד בְּנִגְדּוֹ, בִּי-
אִם בְּכַח הַצְּדִיקִים-אֲמֵתִים
הַגְּדוֹלִים מְאֹד וְכוּ'.

קיב.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הפרות ד, ו-ז)

זֶה בְּחִינַת מַה שְּׂאֵמֵר פְּרַעַה (שמות ה, ט):
"תִּכְבֵּד הָעֲבוּדָה" וְכוּ'. בִּי תִכַּף
כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר צְמִיחַת קֶרֶן יְשׁוּעָה שֶׁל הַגְּאֻלָּה,
שֶׁהַעֲקָר הוּא לְבוֹא לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'נַעַם' - תִּכַּף נִתְעוֹרְרוּ בְּחִינַת
ה'חֹבְלִים', וְנִפְּלוּ ב'נְעִימִים'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה הַתְּגַבֵּר הָרַע שֶׁבַחֲבֻלִים,
וְהַסִּית אֶת 'פְּרַעַה' לְהַכְבִּיד
הָעֲבוּדָה יוֹתֵר, לְמַנַּע יִשְׂרָאֵל מִן הַגְּאֻלָּה,
מִלְּשׁוֹב לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל.

וּמִגְדֹּל 'הַתְּגַבְרוֹת הָרַע שֶׁבַחֲבֻלִים', שֶׁעַל-
יְדֵי-זֶה הִיָּתֵה 'כְּבֹדֹת הָעֲבוּדָה',
בְּחִינַת "תִּכְבֵּד הָעֲבוּדָה" פּנ"ל - עַל-יְדֵי-זֶה
קִזְרוּ וְנִתְעוֹרְרוּ דָתָן וְאַבִּירָם, וַיֵּצְאוּ נֹצְבִים
לְקִרְאֵת מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, וְאָמְרוּ (שם פסוק כא):
"יִרָא ה' עֲלֵיכֶם וַיִּשְׁפֹּט".

שְׂזָהוּ בְּחִינַת 'מַחְלֻקָת' שֶׁנִּמְשָׁךְ
מֵה'חֹבְלִים', שֶׁחִזְרוּ וְנִתְעוֹרְרוּ עַל-
יְדֵי שְׁנֵתְעוֹרֵר ה'נַעַם-הָעֲלִיּוֹן', עַל-יְדֵי
הַתְּחַלַּת הַגְּאֻלָּה לְבוֹא לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל.

וּמִגְדֹּל 'הַתְּגַבְרוֹת שֶׁל הַחֹבְלִים' אִזְ בַּעַת
הַתְּחַלַּת הַגְּאֻלָּה, שְׁנֵתְעוֹרְרוּ בְּנִגְדּוֹ
ה'נַעַם', עַד שֶׁהַכְּבִיד הָעֲבוּדָה וְכוּ', וְגַרַם
'מַחְלֻקָת שֶׁל דָתָן וְאַבִּירָם' שְׂאֵמְרוּ: "יִרָא ה'
עֲלֵיכֶם" וְכוּ' פּנ"ל, וְהַתְּגַבְרוֹת כָּל-כַּף עַד אֲשֶׁר
(שמות-רבה ג, ט; ו, ב): "הָעֵשֶׂק יְהוּלַל חֲכָם" וְכוּ'

(קהלת ז, ז), שְׁגַם מֹשֶׁה רַבְּנוּ אָמַר לְהַשְׂמִי-
יִתְבָּרֵךְ (שמות ה, כב): "לָמָּה הִרְעַתָּה" וְכוּ'.
וְכַל-זֶה מַחְמַת 'הַתְּגַבְרוֹת הַחֹבְלִים'.

וְזֶה בְּחִינַת כָּל הַתְּגַבְרוֹת וְהַתְּגַבְרוֹת
שֶׁמִּתְגַּבֵּר ה'בְּעַל-דָּבָר' בְּכַל-פַּעַם יוֹתֵר,
עַל כָּל מִי שֶׁרוֹצֵה לְכַנֵּס ל'עֲבוּדַת הַשָּׁמַי-
יִתְבָּרֵךְ', וְכַל מַה שֶׁמִּתְעוֹרֵר הָאָדָם יוֹתֵר לְכַנֵּס
ל'עֲבוּדַת הַשָּׁמַי-יִתְבָּרֵךְ', מִתְעוֹרֵר בְּנִגְדּוֹ
ה'בְּעַל-דָּבָר' בִּיּוֹתֵר, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (ספּה
נב): "כָּל הַגְּדוֹל מִחִבְרוֹ, יֵצְרוּ גְדוֹל מִמֶּנּוּ".

בִּי עֲקָר כָּל ה'קִדְשָׁה שֶׁל אִישׁ-הַיִּשְׂרָאֵלִי,
נִמְשָׁךְ מ'אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל', מִבְּחִינַת 'נַעַם-
הָעֲלִיּוֹן', שֶׁהִיא 'כָּלל הַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (משלי ג, יז): "דַּרְכֵיהָ דְרַכֵּי נַעַם".

וְעַל-כֵּן כָּל מַה שֶׁהָאָדָם רוֹצֵה לְכַנֵּס אֶל
ה'קִדְשָׁה' יוֹתֵר - שְׂאִז נִמְשָׁךְ עָלָיו
'קִדְשַׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל', 'קִדְשַׁת הַנַּעַם-
הָעֲלִיּוֹן' בִּיּוֹתֵר - כְּמוֹ-כֵן בָּאִים בְּחִינַת
ה'חֹבְלִים' לְהַתְּתַקֵּן, וְאִזִּי כְּמוֹ-כֵן מִתְעוֹרֵר
ה'רַע שֶׁבַחֲבֻלִים', וּמִתְגַּבְּרִים בְּנִגְדּוֹ לְמַנַּעוֹ.

בִּי כָּל ה'חֲטָאִים' וְה'פְּטוּרָא-אַחֲרָא',
אַחִיזְתֶּם מֵה'חֹבְלִים', שֶׁהֵם בְּחִינַת
'מַחְלֻקָת', "שֶׁמִּשְׁם עֲקָר הַיִּצְרֵ-הָרַע" (לקוטי-
מוֹהַר"ן סִימָן סב).

וְעַל-כֵּן צְרִיךְ הָאָדָם לְהַתְּגַבֵּר בְּכַל-פַּעַם
מִחֲדָשׁ - בְּדִי לְהַכְנִיעַ ה'רַע
שֶׁבַחֲבֻלִים' בְּכַל-פַּעַם, וּלְתַקֵּן ה'טוֹב'
שֶׁבָּהֶם, לְהַפֵּךְ ה'חֹבְלִים' לְבְּחִינַת 'נַעַם',
שֶׁיְהִי כָּל ה'מַחִין' בְּבְּחִינַת 'מַחִין שֶׁל אֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל', שֶׁשֵּׁם עֲקָר ה'מַח' וְה'חֲכָמָה'.

קיג.

(לקוטי-הלכות, פסח ו, ו-יא)

כְּשֶׁה'אֲמוֹת', "שֶׁאַחִיזְתֶּם בְּכַבֵּד מְלֵא דָם,
שֶׁהוּא עֵשׂו" (זהר פנחס רלד).

תקוני-זהר נב. נג. קז:), "שכל הגליות על-ידו" (זהר שמות יב) - פשהם שולטין על ישראל חסו-שלום, זה בחינת 'התגברות הכבוד על המוח' חסו-שלום, "דמתמן תכבד העבודה" (זהר בראשית כז. תקוני-זהר נ. נג: קכט. קמז. - על שמות ה, ט).

וזה עקר גלות-מצרים, בחינת "תכבד העבודה" - כי עקר גלות-מצרים היה על-ידי עשו, "שהוא בחינת כבוד מלא דם, שהוא שר של מצרים" (זהר פנחס רלד).

וזה בחינת "התגברות הדמים שהיה בגלות-מצרים" (פרי-עץ-חיים, חג-המצות פ"א), כמו שכתוב (יחזקאל טז, ו): "ואעבר עליו ואראך מתבוססת בדמיו וכו' וכו'".

שזה עקר יציאת-מצרים - "כדי לבטל זממת-הנחש, ולטהר מן הדם-נדות, שהוא טמאת-מצרים" (פרי-עץ-חיים שם).

ועקר יגיעת וכבדות הפרנסה חסו-שלום - הוא רק מחמת 'התגברות הכבוד על המוח' חסו-שלום כנ"ל, שזהו בחינת 'פגם-הדעת'.

ועל-ידי-זה מתגבר חסו-שלום, בחינת "תכבד העבודה", שהוא בחינת "כבוד מלא דם", כי "דמים תרתי משמע" (מגלה יד) - הינו: "עשו שאחיזתו בכבוד", הוא שופך דמים, וגם לוקח דמים וממון של ישראל חסו-שלום, כשמתגבר חסו-שלום על-ידי עוונות ישראל חלילה.

ואז צריכין לטרח מאד עבור ה'פרנסה', מחמת 'העדר-הדעת', מחמת שהתגבר ה'כבוד' חסו-שלום על ה'דעת'.

קיד.

(לקוטי-הלכות, שלוח-השן ד, ו)

כל מה שעבר על ישראל ביציאת-מצרים ו'קבלת-התורה' ואחר-כך, וכל המלחמות לכבש ארץ-ישראל, וכל מה שעבר עלינו אחר-כך - הכל פאשר לכל, עובר על כל אדם שרוצה לזכות לחיי-עולם.

שבח-כרח שיעבר עליו כמה מיני מלחמות בלי שעור, ובכל-עת שרוצה להתעורר ולהתחזק בעבודת-השם, מתגברים בכל פעם יותר, ובפרט בהתחלה.

כמו שהיה ביציאת-מצרים - שתכף כשבא משה אל פרעה להוציא את ישראל, התגרה בהם ביותר ואמר (שמות ה, ט): "תכבד העבודה וכו'".

כי הסטרא-אחרא פשרואה שבא צדיק-אמתי בחינת 'משה', ורוצה להוציא איש-ישראל מגלות נפשו - הוא מתגרה ומתגבר עליו יותר ויותר, ומכביד עליו על העולם-הזה, והתאות, והפרנסה - עד שקשה עליו לזוז ממקומו לשוב להשם-יתברך.

אבל דרך ישראל עם קדוש, שהם תופסין אפנות אבותיהם בידיהם, ובכל פעם הם צועקים אל השם, ועל-ידי-זה הם מכניעין בכל פעם 'פרעה וחילותיו' שהם ה'סטרא-אחרא וכתותיהם'.

אבל אף-על-פי שמכניעים - הם חוזרין ומתגברין בכל פעם, וכן פעם אחר פעם כמה פעמים, כמו 'פרעה', שבכל-עת שבא עליו איזה מכה, נכנע קצת, אבל אחר-כך חזר והתגבר, כמו שכתוב (שמות ז, יג): "ויחזק לב פרעה ויכבד את לבו" וכו'.

**"לָמָּה הֲרַעַתָּה לְעַם הַזֶּה וְגו' . וְהַצַּל
לֹא הִצַּלְתָּ אֶת עַמּוֹךְ"** (שְׁמוֹת ה, כב-כג)

באותה שעה בקשה מדת-הדין לפגוע במשה, וכיון שראה הקדוש-ברוך-הוא שבשביל ישראל הוא אומר, לא פגעה בו מדת-הדין.

(שְׁמוֹת-רַבָּה ה, כב)

וכי מה היה לו להרהר אחר מדותיו של הקדוש-ברוך-הוא וכו'. ועל דבר זה בקשה מדת-הדין לפגוע במשה וכו', ולפי שנסתכל הקדוש-ברוך-הוא שבשביל צער ישראל דבר פן, חזר ונהג עמו במדת-רחמים.

(שְׁמוֹת-רַבָּה ו, א)

קטז.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, תְּפִלָּה ח"ב ח)

**כָּל הַמִּצָּר בְּצָרוֹת יִשְׂרָאֵל וּמִתְפַּלֵּל
עֲלֵיהֶם, אֶף-עַל-פִּי שְׁמַיִחַ דְּבָרִים
כָּלפִּי מַעֲלָה, אֵינּוּ נִעְנָשׁ.** [הרב מטשעהרין ז"ל ציין
לב' המדרשים הנ"ל].

**"כִּי בִיד חֲזָקָה יִשְׁלַחַם, וּבִיד חֲזָקָה
יִגְרָשִׁם מֵאֶרֶצוֹ"** (שְׁמוֹת ו, א)
- עֲנִין "יַד חֲזָקָה" -

קיז.

(ח"א מא)

**כְּשֶׁהֲצַדִּיק הָעוֹשֶׂה ה'פְּדִיּוֹן מִנִּיחַ יָדָיו
עַל ה'פְּמוֹן, יִכּוֹן: כִּי יֵשׁ יָד
הַגְּדוֹלָה"** (שְׁמוֹת יד, לא), [ו'יַד הַחֲזָקָה" (שְׁמוֹת ג, יט;
ה, א; יג, ט; דְּבָרִים ג, כד; ה, לד; ז, יט; לד, יב; וְעוֹד הַרְבֵּה), ו'יַד
הַרְמָה" (שְׁמוֹת יד, ח; בַּמִּדְבָּר לג, ג)] וְכוּ', וְהֵינּוּ: **"שֶׁלֶשׁ
יָדוֹת"** (תַּקּוּנֵי-זֶהַר ט).

ו'שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים י"ד גִּימְטְרִיא מ"ב" (שַׁעֲרֵ-
הַמִּצְוֹת, לָךְ לָךְ) שְׁמֵשִׁיךְ **"יַד
הַגְּדוֹלָה", ו'יַד הַחֲזָקָה", ו'יַד הַרְמָה", לְשֵׁם.
ו'שֵׁם מ"ב יֵשׁ בּוֹ שְׁבַעַת שְׁמוֹת"** (זֶהַר בְּהַר קח:),
וְכָל שֵׁם יֵשׁ בּוֹ שֶׁשָּׂה אוֹתִיּוֹת. וּיְכּוֹן וְכוּ' וְכוּ'
(עֵין בְּפָנִים).

**וְאֶפְלוּ אַחַר שֶׁהֵבִיא הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ עָלָיו כָּל
הָעֹשֶׂר מִכּוֹת, וְהִכְרַח לְהוֹצִיא אֶת
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, חָזַר וְקִבֵּץ כָּל חֵילוֹתָיו
וְרָדַף אַחֲרֵיהֶם.**

**וּכְמוֹ-כֵן מִמֶּשׁ עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם בְּכָל
זְמַן. וְכָל אֶחָד יָכוֹל לְהִבִּין
בְּעֵצְמוֹ כִּלְזֶה לְפִי בְּחִינָתוֹ וְעַרְפוֹ, אִיךְ
שְׁעוֹבְרִים עָלָיו כְּמָה עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת כְּמָה
וְכְמָה פְּעָמִים, שֶׁכִּלְזֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינָה הַנִּלְכָּל,
בְּחִינַת 'גְּלוּת-מִצְרַיִם'. כִּי עַקֵּר הַגְּלוּת הוּא
'גְּלוּת-הַנַּפְשׁ', ו'כָּל הַגְּלוּת מְכַנֵּים בְּשֵׁם
מִצְרַיִם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה טז, ד).**

**וְכִלְזֶה נִמְשָׁךְ מֵעֲנִין הַנֶּאֱמָר בְּהַשְׁיחוֹת
(לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן ח"א עב): "שֵׁשׁ כְּמָה
בְּחִינּוֹת בִּיּצְרֵ-הָרַע; וּמִרְבּוֹי הַכַּחוֹת
וְהַבְּחִינּוֹת שֵׁשׁ בְּהִיצְרֵ-הָרַע, מִשֵּׁם נִמְשָׁךְ
מָה שֶׁבְּכָל-פַּעַם מִתְגַּבֵּר מִחֲדָשׁ."**

"זִיכּוֹ שְׁטָרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת ה, יד)

"זִיכּוֹ שְׁטָרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" - מִפְּאֵן אֵתָה לְמַד:
שִׁהְיוּ כְּשָׂרִים, וּמִסְרוּ עֵצְמָן עַל יִשְׂרָאֵל, וְסָבְלוּ
מִכּוֹת פְּדִי לְהַקַּל מֵעֲלֵיהֶם, וּלְפִיכֶךָ זָכוּ לְרוּחַ-
הַקֹּדֶשׁ. שְׁנֵאֲמַר (בַּמִּדְבָּר יא, טז): "אֶסְפָּה לִּי שְׁבָעִים
אִישׁ מִזְקֵנֵי יִשְׂרָאֵל" וְגו'. אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא: הֵם לָקוּ עֲלֵיהֶם, לְפִיכֶךָ זִכּוֹ לְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ,
וְנִתְמַנּוּ נְבִיאִים עֲלֵיהֶם. (שְׁמוֹת-רַבָּה ה, כ; רַש"י פֶּאָן)

קטו.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, הַמְתַּקַּת-דִּין ח"ב ג)

**מִי שֶׁמְקַבֵּל יְסוּרִים בְּשִׁבִיל לְהַקַּל יְסוּרִים
מֵעַל יִשְׂרָאֵל - עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְרוּחַ-
הַקֹּדֶשׁ.** [הרב מטשעהרין ז"ל ציין ל'מדרש' הנ"ל].

קִיָּת.
(ח"א מו)

עַל-יְדֵי מְחַאֲת־בָּרָא, כְּשִׁמְכָה בָּהּ אֶל בָּהּ
וּמְחַבֵּר הַיָּדִים בְּתַפְלָה - נִמְתָּקִים
הַדִּינָיִם.

כִּי (תְּקוּנַיִיזָהָר ט.) **: יֵשׁ שְׁלֹשׁ הַיּוֹזוֹת, שְׁהֵם**
בְּחִינַת שְׁלֹשׁ יָדִים. "יָד הַגְּדוֹלָה" (שְׁמוֹת
יֵד, לֹא.) **"יָד הַחֲזָקָה"** (שְׁמוֹת ג, יט; ו, א; יג, ט;
דְּבָרִים ג, כד; ד, לד; ז, יט; לֵד, יב; וְעוֹד הִרְבָּה), **"יָד**
הַרְמָה" (שְׁמוֹת יד, ה; בַּמְדַּבֵּר לֵג, ג).

וְיָד יָמִין - זֶה **"יָד הַגְּדוֹלָה"** [חֶסֶד]. **וְיָד**
שְׂמָאל - זֶה **"יָד הַחֲזָקָה"**
[גְּבוּרָה]. **וּבִשְׁעַת הַכָּאָה שְׁנַת־חֲבָרִים יַחַד עַל-**
יְדֵי חֲבוּקַת הַיָּדִים - נַעֲשֶׂה: **"יָד הַרְמָה"**
[תְּפָאֶרֶת].

וְעַל-יְדֵי הַיָּדִים, שְׁהֵם שְׁלֹשׁ הַיּוֹזוֹת -
נִמְתָּקִין הַשְּׁלֹשׁ אֱלֹקִיִּם, שְׁהֵם
הַדִּינָיִם, בְּחִינַת הַדְּבוּרִים הַיּוֹצְאִים
מֵה'צְרוּן, שְׁהֵם בְּגִימָטְרִיא שְׁלֹשׁ פְּעָמִים
אֱלֹקִיִּם (עֶצְמִיִּים, שְׁעֵר־הַפְּלָלִים פִּי"ג; שְׁעַר כַּה, ב;
כַּה, ה).

קִיָּט.
(ח"א סז, ז)

כְּשִׁבָא כְּבוֹד חֲדָשׁ לְהָאָדָם, וּמְלַבֵּשׁ
בְּתוֹכוֹ נֶפֶשׁ-דְּקֻדְשָׁה - צָרִיךְ
לְרֹאוֹת לְהוֹלִיד הַנֶּפֶשׁ בְּנִקְל, בְּלִי קְשׁוּי־
הוֹלְדָה.

כִּי ה'כְּבוֹד' הִיא "אֵם כָּל הַי" (בְּרֵאשִׁית ג, כ),
וְהַנֶּפֶשׁ מְלַבֶּשֶׁת בָּהּ כְּעֶבֶר בְּמַעֵי אִמּוֹ.

וְלַפְעָמִים כְּשֵׁישׁ חֲסוֹן־שְׁלוֹם בְּחִינַת
'קְשׁוּי־לִילֵד, יְכוּלִין לְהַסְתַּלַּק
שְׁנֵיהֶם חֲסוֹן־שְׁלוֹם, הָאֵם וְהַזָּלָד, דְּהֵינּוּ:
ה'כְּבוֹד' וְהַנֶּפֶשׁ. אוֹ לַפְעָמִים אֶחָד מֵהֶם,
כְּפִי עֲנִין הַקְּשׁוּי־לִילֵד.

וְאַחֲר־כֵּן כְּשֶׁנּוֹלָד הַנֶּפֶשׁ, צָרִיךְ לְגַדֵּל
אֶת הַנֶּפֶשׁ.

וְשְׁתֵּי בְּחִינּוֹת אֵלוֹ, ה'הוֹלְדָה וְהַגְּדוּל' -
נַעֲשִׂין עַל-יְדֵי 'יִרְאָה' וְ'אַהֲבָה',
שְׁהֵם בְּחִינַת שְׁתֵּי יָדִים, **"יָד הַגְּדוֹלָה"**
(שְׁמוֹת יד, לֹא), **וְ"יָד הַחֲזָקָה"** (שְׁמוֹת ג, יט; ו, א; יג,
ט; דְּבָרִים ג, כד; ד, לד; ז, יט; לֵד, יב; וְעוֹד הִרְבָּה).

כִּי ה'הוֹלְדָה' נַעֲשִׂית עַל-יְדֵי ה'יִרְאָה,
בְּבְחִינַת (תְּהֵלִים מַח, ז): **"רַעְדָה אַחֲזָתֶם**
שָׁם חֵיל פִּיזְלָדָה". וְאַחֲר שְׁנוֹלָד, מְגַדִּילִין
אוֹתָהּ עַל-יְדֵי ה'אַהֲבָה' וְכו'.

וְזֶה בְּחִינַת (דְּבָרֵי־הַיָּמִים א כט, יב): "וְאַתָּה
מוֹשֵׁל בְּכָל" - הֵינּוּ: בְּחִינַת ה'מְמַשְׁלָה'
וְה'מְלַכּוֹת, בְּחִינַת (תְּהֵלִים כד): "מְלֶךְ הַכְּבוֹד",
שְׁשֵׁם מְלַבֵּשׁ הַנֶּפֶשׁ.

"וּבִידָךְ כַּח וּגְבוּרָה, וּבִידָךְ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק
לְכָל" (דְּבָרֵי־הַיָּמִים שָׁם) - הֵינּוּ
בְּחִינַת: **שְׁתֵּי הַיָּדִים, כַּח"ל.**

"וּבִידָךְ כַּח וּגְבוּרָה" - זֶה בְּחִינַת: "יָד
הַחֲזָקָה".

"וּבִידָךְ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק" - זֶה בְּחִינַת: "יָד
הַגְּדוֹלָה".

שְׁעַל-יְדֵי בְּחִינַת שְׁתֵּי הַיָּדִים אֵלוֹ -
מוֹלִידִין וּמְגַדִּילִין הַנֶּפֶשׁ
הַמְּלַבֶּשֶׁת בָּהּ כְּבוֹד, כַּח"ל.

וְזֶה בְּחִינַת: "ה'צְדָקָה' שְׁנוֹתֵנִין (בַּתְּפִלַּת
שְׁחֵרִית) **אַצְל: 'וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל'"** (דְּבָרֵי־
הַיָּמִים שָׁם) (שְׁעֵר־הַכְּפֻנוֹת, תְּפִלַּת־הַשַּׁחַר א; פְּרִיעֶץ־
חַיִּים, שְׁעֵר־הַזְּמֵרוֹת פ"ה). **כִּי עַל-יְדֵי ה'צְדָקָה,**
מוֹצִיאִין וּמַעֲלִין אֶת ה'כְּבוֹד' וְה'מְמַשְׁלָה'.

וְזֶה בְּחִינַת (אִיּוֹב כט, כ): "כְּבוֹדֵי חֲדָשׁ עִמָּדִי,
וְקִשְׁתֵּי בְּיָדֵי תַחֲלִיף" - הֵינּוּ: כְּשִׁמְנִיעַ
כְּבוֹד חֲדָשׁ אֶל הָאָדָם, אָזִי צָרִיךְ לְהַחֲלִיף

וְלֹהֲעֵבִיר הַקְּשׁוּי, עַל-יְדֵי בַחֲיִנַת יָדַיִם, שְׁעַל-
יְדֵי הַיָּדַיִם, חוֹלֶפֶת וְעוֹבֶרֶת הַקְּשׁוּי-לִילָד.

קכ.

(ח"א קא)

עֵקֶר בַּחֲיִנַת אָדָם - הוּא בַחֲיִנַת הַשְּׂכָל־
הָאֲמִתִּי שְׂזוֹכִין לְהַשִּׁיג, דְּהֵינּוּ:
'חֲכָמוֹת הַתּוֹרָה-הַקְּדוֹשָׁה'.

כִּי יֵשׁ שְׂלֹשׁ-שְׂכָלִיּוֹת: (א) שְׂכָל־פְּשׁוּט -
בַּחֲיִנַת 'חֲכָמָה'. (ב) וְכַשְׁלוֹמֵד וּמַבִּין -
זֶה נִקְרָא 'בִּינָה'. (ג) וְאַחֲרֵיכֵן כְּשִׂידַע הַתּוֹרָה
- זֶה נִקְרָא 'דַּעַת'.

וְשְׂלֹשׁ שְׂכָלִיּוֹת אֵלוֹ - הֵם בַּחֲיִנַת "יָדַיִם
לַתּוֹרָה" (עֵין רַש"י עֲרוּבִין כ"א):
בַּחֲיִנַת: "יָד הַגְּדוֹלָה" (שְׁמוֹת יד, ל"א), וְ"יָד
הַחֲזָקָה" (שְׁמוֹת ג, יט; ו, א; יג, ט; דְּבָרִים ג, כ"ד; ד, ל"ד;
ז, יט; ל"ד, יב; וְעוֹד הַרְבֵּה). וְ"יָד הַרְמָה" (שְׁמוֹת יד, ח;
בַּמִּדְבָּר ל"ג, ג) - שְׁבָהֶם מִתְקַבְּלַת הַתּוֹרָה'.

וְאֵלוֹ הַשְּׂלֹשָׁה-שְׂכָלִיִּים - הֵם בַּחֲיִנַת
'שְׂלֹשׁ פְּעָמִים י"ה'. כִּי י"ה, הֵם
'חֲכָמָה וּבִינָה, שְׂכָלוֹלִים בְּכָל אֶחָד
מֵהַשְּׂלֹשׁ-שְׂכָלִיּוֹת. וְשְׂלֹשׁ-פְּעָמִים י"ה,
הוּא גִימַטְרִיא אָדָם'.

נִמְצָא: שְׁעֵקֶר שֵׁם אָדָם, הוּא בַחֲיִנַת
הַשְּׂכָל־הָאֲמִתִּי, דְּהֵינּוּ 'חֲכָמוֹת-
הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בַחֲיִנַת 'אֲנַפְיוֹנְהִירִין' - בַּחֲיִנַת
'הַרְחַקַת וְשִׁבִירַת כָּל הַתְּאוֹזוֹת וּמִדּוֹת-רְעוּזוֹת'.

קכא.

(ח"א קכ)

בְּעֵינַיִן סִגְלַת הַפְּדִיּוֹן: מְעוֹת' הֵם בַּחֲיִנַת
'דִּינָיִן וְכוּ'. וְצָרִיךְ לְהַמְתִּיק הַדִּינָיִן
בְּשָׂרְשׁוֹ, וְשָׂרֵשׁ הַדִּינָיִן בְּבִינָה וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׂמִנְיָחִין הַיָּדַיִם עַל
הַמְּעוֹת, נִמְתָּקִין הַדִּינָיִן. כִּי יֵשׁ
בְּבִינָה, 'שְׂלֹשׁ יָדַיִם'. הֵינּוּ: שֵׁשׁ שֵׁם 'שְׂתִי

יָדַיִם: "יָד הַגְּדוֹלָה" (שְׁמוֹת יד, ל"א), וְ"יָד
הַחֲזָקָה" (שְׁמוֹת ג, יט; ו, א; יג, ט; דְּבָרִים ג, כ"ד; ד, ל"ד;
ז, יט; ל"ד, יב; וְעוֹד הַרְבֵּה). וְ"כָלְלוֹת הַיָּדַיִם" הוּא
"יָד הַרְמָה" (שְׁמוֹת יד, ח; בַּמִּדְבָּר ל"ג, ג).

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׂבָא הַמְּעוֹת' שֶׁהוּא
הַדִּינָיִן, לְהַיָּדַיִם, שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת
'שְׂלֹשׁ יָדַיִם' שֶׁבְּבִינָה - נִמְתָּקִין הַדִּינָיִן
בְּשָׂרְשׁוֹ - כִּי שָׂרְשׁוֹ הוּא 'בִּינָה, שֵׁשׁ
הַשְּׂלֹשׁ יָדַיִם הַנֵּל'.

וְצָרִיךְ לְהַמְתִּיק הַדִּין שְׂבָזָה הָעוֹלָם-
הָעֲשִׂיָה, עַל-יְדֵי הַשְּׂלֹשָׁה יָדַיִם
שֵׁשׁ בְּכָל עוֹלָם וְעוֹלָם מֵהַשְּׂלֹשָׁה עוֹלָמוֹת'
שְׂלֹמְעֵלָה מְזָה הָעוֹלָם-הָעֲשִׂיָה, הֵינּוּ:
'אַצִּילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה'.

וְכַשְׂמִתִּיק הַדִּין שֶׁל 'עוֹלָם-הָעֲשִׂיָה,
בְּשְׂלֹשׁ יָדַיִם שְׂבִי צִירָה' -
נִמְתָּק עַל-יְדֵי 'שֵׁם שֶׁל מ"ב' אב"ג [אָנָּא בְּכַח
גְּדַלַת] וְכוּ'. כִּי מ"ב, בְּגִימַטְרִיא שְׂלֹשׁ פְּעָמִים 'י"ד'.

וּבְ'עוֹלָם-הַבְּרִיאָה' - נִמְתָּק עַל-יְדֵי 'שֵׁם
אקו"ק, וְשֵׁם יק"ו'
- שְׂשִׁנְיָהם גַּם-כֵּן גִימַטְרִיא מ"ב, שְׂלֹשׁ
פְּעָמִים 'י"ד'.

וְלִמְעֵלָה בְּ'עוֹלָם-הָאַצִּילוֹת' - נִמְתָּק עַל-
יְדֵי 'מ"ב אוֹתִיּוֹת' שֶׁל 'שֵׁם
מ"ה, הֵינּוּ: 'פְּשׁוּט, וּמְלוּי, וּמְלוּי-דְמְלוּי'
- שְׂכָלָם יַחַד הֵם 'מ"ב אוֹתִיּוֹת, שְׂלֹשׁ
פְּעָמִים 'י"ד'.

וְצָרִיךְ לְרְאוֹת: שֶׁלֹּא יִהְיֶה 'קִמְצָן, שֶׁלֹּא
יִשָּׂאֵר אֶצְלוֹ דִּינָיִן. וְלִזְה צָרִיךְ
'חֲכָמָה יִתְרָה, לְדַעַת כִּפְּהָ זֶה צָרִיךְ לְתוֹן,
שֶׁלֹּא יִשָּׂאֵר אֶצְלוֹ דִּינָיִן'.

הַפְּטוּת פְּרִשְׁת שְׁמוֹת

"וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל, וּבָאוּ הָאֲבָדִים בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר, וְהִנְדָּחִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לַה' בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַם" (ישעיה כז, יג)

א.

(לקוטי הלכות, לולב ואתרוג ג, ב - על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א יז, ויהי הם מריקים שקיהם)

'קול השופר' - הוא בחינת 'קול דקדשה', שנשמע עד למרחוק, בבחינת (שמות יט, יט): **"וְיָהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְחֹזֵק מְאֹד"** - **"מְאֹד"** דיקא, כי **"מְאֹד"**, **"זֶה סֵטְרָא דְמוֹתָא"** (בראשית רבה ט, י; הקדמת הזוהר יד. זוהר בראשית מז. יתרו סח: תרומה קמט:), כפומבא במקום אחר (ח"א י).

הֵינּוּ: שְׁגָם ב'סֵטְרָא דְמוֹתָא', שְׁהֵם הָעֵבוֹם וְאִמִּין דְעֵלְמָא' - גַּם שָׁם נִשְׁמַע 'קוֹל הַשּׁוֹפָר'. כִּי עַל-יְדֵי 'קוֹל הַזֶּה שֶׁל הַשּׁוֹפָר', כָּלֵם מִתְעוֹרְרִין וּבָאִים וּמִתְגַּדְּרִין.

כִּי 'קְבוּץ גְּלוּיֹת' יִהְיֶה, עַל-יְדֵי 'קוֹל הַשּׁוֹפָר', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה כז, יג): **"וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא, יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל, וּבָאוּ הָאֲבָדִים וְכוּ' וְהִנְדָּחִים וְכוּ', וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לַה' וְכוּ'."**

שְׁכָל הָאֲבָדִים וְהִנְדָּחִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַטוֹב שֶׁכָּבוּשׁ בֵּין הָעֵבוֹם וְהַרְשָׁעִים שֶׁנִּדְחָה וְנִאָּבֵד בֵּינֵיהֶם - הַכֹּל יִחְזַר אֶל הַקְּדוּשָׁה, עַל-יְדֵי "קוֹל הַשּׁוֹפָר שֶׁהוֹלֵךְ וְחֹזֵק מְאֹד" - שֶׁמְחַזֵּק אֶפְלוֹ אֶת הַטוֹב שֶׁכָּבוּשׁ ב'סֵטְרָא דְמוֹתָא' בֵּין הָעֵבוֹם וְהַרְשָׁעִים - שִׁיזְכֹּר אֶת מַעֲלָתוֹ מֵהִיכָן הוּא בָּא.

ב.

(לקוטי הלכות, גבית חוב מהלקוחות, ואפותיקי ד, יג - על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב א, 'תקעו ממטלה')

זֶה כָּל מַעֲלַת הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁזָּכוּ לָמָּה שֶׁזָּכוּ, שֶׁהַכֹּל הָיָה מִחֲמַת שֶׁהֵם בְּמָקוֹם גִּשְׁמֵי כְּזֶה, וּמְקַדְּשִׁין עֲצָמָן כָּל-כַּף, וּפּוֹרְשִׁין עֲצָמָן מִכָּל הַתְּאוּוֹת, עַד שֶׁזּוֹכִין לְאַחַז בְּכֶסֶף-הַכְּבוֹד, עַד שֶׁנִּכְלָלִין מִזֶּה הַמָּקוֹם שֶׁבְּאֶרֶץ הַגִּשְׁמֵי הַזֹּאת דִּיקָא, בְּבְּחִינַת "מְקוֹמוֹ-שֶׁל-עוֹלָם".

וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם מוֹגְבִּיהִין אֶת כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם - שִׁיְהִיָּה נִכְלָל בְּבְּחִינַת: "מְקוֹמוֹ-שֶׁל-עוֹלָם" - שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת 'קְבוּץ גְּלוּיֹת', בְּחִינַת (ישעיה כז, יג): **"וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל, וּבָאוּ הָאֲבָדִים בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר וְהִנְדָּחִים וְכוּ'."**

כִּי הֵם דְּנִים הַכֹּל לְכַפ־זְכוּת, עַל-יְדֵי שֶׁהֵם בְּבְּחִינַת 'מְקוֹמוֹ-שֶׁל-עוֹלָם', וְיִוֹדְעִין מְקוֹם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּמוֹגְבִּיהִין כָּל אֶחָד מִמְּקוֹמוֹ הַגִּשְׁמֵי, לְבְּחִינַת 'לְמַעַלְהָ מִהַמְּקוֹם, שֶׁשָּׁם שָׂרַשׁ מְקוֹמוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

וְעַל-יְדֵי-זֶה הַכֹּל יִחְזְרוּ לְמְקוֹמָם הַקְּדוּשׁ, לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל וִירוּשָׁלַם וּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, בְּבְּחִינַת: "וּבָאוּ הָאֲבָדִים" וְכוּ', "וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לַה' בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַם".

**"בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' צְבָאוֹת לַעֲטֹרַת צְבִי וְגו',
לְשֵׁאֵר עַמּוֹ"** (ישעיה כח, ה)

ג.

(ח"א יח, ב)

כְּשָׂבָא אָדָם לְכָלֵל 'פַּעַס', לֹא יִפְעַל בְּכַעֲסוֹ
שׁוֹם 'אֲכַזְרִיּוֹת', וְאֲדַרְבָּא, יִמְתִּיק
ה'פַּעַס', בְּרַחֲמָנוּת, בְּבַחֲיִנַת (חֲבֻקִּיק ג, ב):
"בְּרַגְזָא רַחַם תִּזְכּוֹר".

וְעַל-יַד־יִזְּהָ נַעֲשֶׂה עֲטָרָה, לְעֵנּוּיִם'
הַבוֹרְחִים מ'כְּבוֹד וּשְׂרָרָה,
וְ"עוֹשִׂין עֲצָמָן כְּשִׁירִים".

וּכְשֶׁנִּתְעַטְרִין בְּעֲטָרָה שֶׁל רַחֲמָנוּת,
בְּבַחֲיִנּוֹת (תְּהִלִּים קג, ד):
"הַמְעַטְרֵכִי חֶסֶד וְרַחֲמִים" – אַזִּי מְקַבְּלִין אֶת
הַכְּבוֹד וְהַשְׂרָרָה בְּעַל-כְּרַחֲם.

וְזָה בְּחִינּוֹת (ישעיה כח, ה): **"עֲטַרַת צְבִי
לְשֵׁאֵר עַמּוֹ"**, **"לְמִי שְׁמֵשִׁים עֲצָמוֹ
כְּשִׁירִים"** (מְגִלָּה טו:).

**"וְלָרוּחַ מְשַׁפֵּט, לִיּוֹשֵׁב עַל הַמְּשַׁפֵּט וְלַגְבוּרָה,
מְשִׁיבֵי מַלְחָמָה שְׁעָרָה"** (ישעיה כח, ו)

ד.

(ח"א י, ה-י)

"הַעֲצָה הַיְעוּצָה" (לְשׁוֹן הַכְּתוּב יִשְׁעִיָּה יד, כו)
לְבַטֵּל ה'צְבָאוֹה, שֶׁהִיא ה'עֲבוּדָה-
זָרָה' – הָעֵקֶר הוּא עַל-יַד־יְהוָה הַתְּקַרְבוֹת
לְצַדִּיקִים'.

וְ"צַדִּיק" הוּא בְּחִינַת ר'וּחָא, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב
(בַּמִּדְבָּר כז, יח): **"אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ"**.
וְעַל-יַד־ו – נִכְנַע ר'וּחַ גְּבוּרָה, "אֵל אַחֵר" (שְׁמוֹת

לד, יד), וְנִתְבַטֵּל ה'צְבָאוֹה, וְנִתְבַטֵּל ה'עֲבוּדַת-
אֱלֹהִים. וְעַל-יַד־יִזְּהָ נִמְתַּקֵּין ה'דִּינִים וְכו'.

וְזָה פְּרוּשׁ (שְׁמוֹת כא, א): **"וְאֵלֶּה הַמְּשַׁפְּטִים'
אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֶיךָ"**. **"וְאֵלֶּה" – "כָּל
מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר 'וְאֵלֶּה, מוֹסִיף עַל
הָרֵאשׁוֹנִים"** (רש"י; שְׁמוֹת-רַבָּה ל, ג), בְּחִינַת
'תּוֹסֵפוֹת וְרַבּוּי', בְּחִינַת 'צְבָאוֹה', 'עֲבוּדָה-זָרָה',
כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דְּבָרִים ז, ז): **"לֹא מִרְבֶּכֶם חָשַׁק
ה'", שֶׁפְּרוּשׁוֹ: 'צְבָאוֹה'.**

**"מוֹסִיף עַל הָרֵאשׁוֹנִים" – הוּא בְּחִינַת
'הֶמְךָ-עֲמֻלְךָ, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (בַּמִּדְבָּר
כד, כ): "רֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמֻלְךָ"**.

וְתַקּוּנוֹ: **"הַמְּשַׁפְּטִים" – בְּחִינַת ר'וּחַ,
כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (ישעיה כח, ו): "וְלָרוּחַ
מְשַׁפֵּט וְכו', מְשִׁיבֵי מַלְחָמָה" – כִּי עַל-יַד־יְהוָה
ה'רוּחַ, נִתְתַּקֵּן ה'צְבָאוֹה וְהַעֲבוּדַת-אֱלֹהִים,
כַּנִּ"ל.**

[פְּרַפְרָאוֹת-לַחֲנֻמָּה: כִּי שֵׁם מְדַבֵּר מֵעֵינֵן ה'צְבָאוֹה, כְּמוֹ
שְׁכַתּוּב (ישעיה שם, פְּסוּקִים א-ג): **"הוּי עֲטַרַת צְבָאוֹת שְׁכַרִּי
אֲפָרִים וְכו', בְּרַגְלִים תִּרְמַסְנָה"** וְכו', **"בְּרַגְלִים" דִּיקָא כַּנִּ"ל**
[עֵינֵינוּ תַקּוּנוֹ הַרְגְּלוֹ הַמְבַאֵר שֵׁם בְּהַתּוֹרָה]. (וּמִזְזָה תַבִּין קֶצֶת גַּם
עֵינֵינוּ ה'שְׁכָרוֹת שֶׁל פּוֹרִים' [שְׁכַתּוּב שֵׁם בְּהַתּוֹרָה]).

וְסִיָּם שֵׁם (פְּסוּקֵי ה): **"בַּיּוֹם הַהוּא וְכו', עֲטַרַת צְבִי לְשֵׁאֵר
עַמּוֹ"**, וְדָרְשׁוּ רַז"ל (סְנֵהֲדָרִין קיא): **"לְמִי שְׁמֵשִׁים עֲצָמוֹ
כְּשִׁירִים" – הֵינּוּ בְּחִינַת 'עֲנוּה'. 'וְלָרוּחַ מְשַׁפֵּט' וְכו' – כִּי
כַּלִּזָּה נַעֲשֶׂה עַל-יַד־יְהוָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מְשַׁפֵּט',
כִּידוּעַ. עֵינֵי-שֵׁם בְּגִמְרָא עוֹד].**

**[מִי-הַנַּחַל: 'וְלָרוּחַ מְשַׁפֵּט'. רְצָה-לֹמַר: כִּי זֶה הַפְּסוּקֵי
פָּרְשׁוֹ הַמְּפָרְשִׁים: שֶׁשֵׁם-יִתְבַּרַךְ יִהְיֶה 'לָרוּחַ מְשַׁפֵּט'
ל'חֲזִיקֵיהוּ, שֶׁהוּא 'צַדִּיק-הַאֲמֵת' שְׁבַטֵּל ה'עֲבוּדָה-זָרָה,
כַּנִּ"ל [שֵׁם בְּהַתּוֹרָה], שְׁעַל-יַד־ו [עַל-יַד־יְהוָה] יְכוּלִים לְזַכּוֹת
לְכָל הַתַּקּוּנִים הַמְבַאֵר בְּפָנִים.**

וְגַם סוּף הַפְּסוּקֵי: **"מְשִׁיבֵי מַלְחָמָה שְׁעָרָה"**, וּפְרָשׁ רש"י:
"שְׁקָאֵי עַל אוֹתָם שֶׁהֵם מְשִׁיבִים מַלְחָמָתָהּ שֶׁל תּוֹרָה" –
שֶׁיֵּךְ גַּם-כֵּן לָזָה, כִּי בְּהַתּוֹרָה שֵׁם: ה'רוּחַ' הַמְבַטֵּל
ה'עֲבוּדָה-זָרָה, [הוּא] בְּחִינַת נְגִלָּה וְנִסְתָּר שֶׁיֵּשׁ בְּהַתּוֹרָה].

"שָׁגוּ בְרָאָה, פָּקוּ פְּלִילִיָּה" (ישעיה כח, ז)

זָהוּ בְּחִינַת 'מִשְׁפָּט', "שִׁזּוּכָה בְּדִין", עַל-
יְדֵי-זֶה: "שָׁגוּ בְרָאִיָּה" - נַחֲשָׁךְ מְאֹד
עֵינָיו, כַּנֶּל.

"פִּי כָּל שְׁלַחֲנוֹת מְלֹאוֹ קִיא צֹאָה בְּלִי מְקוֹם"
(ישעיה כח, ח)

ו.

(לקוטי-הלכות, השבמת-הבקר ד, ט)

'חֲכָמוֹת-הַצּוֹנִיּוֹת' שְׁעַל-יָדָם נִמְשָׁכִין
'כְּפִירוֹת' - הֵם נִקְרָאִים
(ישעיה כח, ח): "קִיא צֹאָה בְּלִי מְקוֹם".

כִּי ה'מֵאֲכָל' מְחִיָּה אֶת הָאָדָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה
מֵאִיר פָּנָיו בְּשֵׂאוֹכֵל בְּקִדְשָׁה, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב בְּמְקוֹם-אַחֵר (ח"א יט).

וְעַקֵּר ה'חִיּוֹת', בְּחִינַת 'הָאֶרֶת-פָּנִים'
שֶׁמְקַבְּלִים עַל יְדֵי ה'מֵאֲכָל', הוּא
עַל יְדֵי רִוְחָנִיּוֹת הַמֵּאֲכָל, שֶׁהוּא ה'טוֹב
שֶׁבַמֵּאֲכָל, שֶׁרַק זֶה מְחִיָּה אֶת הָאָדָם,
בְּבְחִינַת (דְּבָרִים ח, ג): "כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם לִבְדּוֹ
יַחֲיֶה הָאָדָם, כִּי עַל כָּל מוֹצֵא פִי ה' יַחֲיֶה
הָאָדָם".

אַבָּל 'גְּשָׁמִיּוֹת הַמֵּאֲכָל' שֶׁנֶּאֱחָז בּוֹ הָרַע,
נֶעֱשֶׂה 'פְּסֻלַּת גָּמוּר', וְנִדְחָה לַחוּץ, כִּי
הוּא בְּחִינַת 'חֲכָמוֹת-הַצּוֹנִיּוֹת', 'כְּפִירוֹת',
שֶׁהֵם "קִיא צֹאָה", כַּנֶּל.

ז.

(לקוטי-הלכות, תולעים ג, א)

'מְקוֹמוֹת-הַמְּטַנְּפִים' - אֵינָם נִקְרָאִים
בְּשֵׁם 'מְקוֹם' כָּלֵל,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה כח, ח): "כִּי כָּל שְׁלַחֲנוֹת
מְלֹאוֹ קִיא צֹאָה בְּלִי מְקוֹם", וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב
(שם ה, ח): "וּבְאֶפֶס מְקוֹם" וְכו'.

ה.

(ח"א נה, ג)

ה'רְשָׁעִים' מְמַשִּׁיכִים בְּחִינַת 'רַע-עֵין'.
וְהָאָדָם נִצּוּל מ'רַע-עֵין' הַזֶּה,
עַל-יְדֵי 'לְמוֹד-זְכוּת' שֶׁלְמֹד עַל הָרַשָּׁע. כִּי גַם
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלַמֵּד זְכוּת עַל הָרַשָּׁע,
בְּשִׁבִיל לְהַצִּיל אֶת הַצַּדִּיק מ'רַע-עֵין' שֶׁל
הָרַשָּׁע.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּרֻכּוֹת ז:): "וְלֹא עוֹד אֵלָּא
שִׁזּוּכָה בְּדִין, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים י, ה):
'מְרוֹם מִשְׁפָּטֶיךָ מִנְּגִדוֹ'".

וְזֹאת הַזְכָּיָה שִׁזּוּכָה בְּדִין, שֶׁמְלַמֵּד עָלָיו
זְכוּת - עַל-יְדֵי-זֶה נִצּוּל הַצַּדִּיק
מ'רַע-עֵין' שֶׁל הָרַשָּׁע. כִּי לְסֵלֶק הַדִּין
וְהַמִּשְׁפָּט, צָרִיךְ לָזֶה 'הַתְּגָלוֹת הַיָּד', בְּבְחִינַת
(דְּבָרִים לב, מא): "וְתִאֲחַז בְּמִשְׁפָּט יָדֶיךָ", שֶׁלֹּא
לְשַׁלֵּט עַל הָרַשָּׁע.

וְכַשֵּׁנִתְגַּלָּה "יָד ה'" (שְׁמוֹת ט, ג; דְּבָרִים ב, טו) -
אֲזִי נֶעֱשֶׂה 'צֵל', שֶׁבוֹ נִתְּפָסָה
הַצַּדִּיק מ'אָרֶס' שֶׁל ה'רַע-עֵין'.

כִּי הָרַשָּׁעִים בְּגָלוֹת הַמֵּד הַזֶּה, עֵינֵיהֶם
לְטוֹשִׁים "כְּרָאִי מוֹצֵק" (אִיּוֹב לז, יח),
וְ'אָרֶס עֵינָיו' מְבִיטִים לְמִרְחוֹק. וְעַל-יְדֵי
ה'צֵל', כִּהוּ מְאֹד עֵינָיו וְנַחֲשָׁכִים, שֶׁאֵין
ה'אָרֶס' שֶׁלָּהֶם יָכוֹל לְהַזִּיק.

וְעַל-יְדֵי-מָה נִתְּגַלָּה "יָד ה'"? - עַל-יְדֵי
בְּחִינַת: "וְתִאֲחַז בְּמִשְׁפָּט
יָדֶיךָ", בְּחִינַת: "מְרוֹם מִשְׁפָּטֶיךָ", כַּנֶּל. כִּי
עַל-יְדֵי-זֶה כִּהוּ מְאֹד עֵינֵי הָרַשָּׁע, בְּבְחִינַת
(ישעיה כח, ז): "שָׁגוּ בְרָאִיָּה" - עַל-יְדֵי "פָּקוּ
פְּלִילִיָּה" (שם) [רש"י: הַכְּשִׁילוּ הַמִּשְׁפָּט].

כי עקר ה'מקום', הוא במקום שיש
 'השראת הקדשה', כי על-שם-זה נקרא
 'מקום', על-שם קדשתו יתברך, שהוא
 יתברך נקרא 'מקום', בחינת (בראשית רבה סח,
 ט): 'מקומו של עולם' וכו', ועל-כך קוראין
 אותו יתברך בשם 'מקום'.

ועל-כך רק במקומות שיש שם איזה
 'השראת קדשה', נקרא בשם
 'מקום'. אבל 'מקומות-המטנפים', הם
 בחינת "בלי מקום", כנ"ל.

ועל-כך בשהאדם נופל לשם חסוֹשְלוֹם,
 בשרואה בעצמו שאין לו שום
 'מקום' כלל, מאחר שבמקומות אלו אין שם
 כבודו יתברך, אינם נקראין בשם 'מקום' כלל
 כנ"ל. ושואל ומחפש ומבקש: "איך מקום
 כבודו?"

כי כל-זמן שהאדם במקומות כאלו חסוֹ-
 ושלוֹם, דהינו ב'מקומות-החיצוניים'
 וכו' - אזי באמת אין לו שום 'מקום' כלל,
 והוא "נעוֹנֵד בארץ", כמו שאמר קין
 (בראשית ד, יד): "הן גרשת אתי היום מעל פני
 האדמה, ומפניך אסתר, והייתי נעוֹנֵד
 בארץ" וכו'.

כי על-ידי שהאדם חוטא חסוֹשְלוֹם,
 ומתרחק מכבוד השם-יתברך - כאלו
 מחזיר כל העולם לתהוֹ-וְבהוֹ, וכאלו מחריב
 העולם לגמרי, ועל-כך אין לו שום 'מקום'
 כלל.

אבל כשזוכה על-כפלי־פנים לידע האמת,
 ולראות פגמו וקלקולו הגדול
 שהחריב את כל העולם, ומחמת זה אין לו
 שום 'מקום' כלל, כי שם ב'מקומות-
 החיצוניים' אין שום 'מקום' כלל, כי הם
 "בלי מקום", כנ"ל.

וכשרואה ויודע ומאמין בכל-זאת,
 ומתחיל להסתכל על-עצמו
 ומרחם על-עצמו, ושואל ומבקש: "איך
 מקום כבודו" - אזי הוא עולה בתכלית
 העליה, ועולה לקדשה העליונה מכל
 הקדשות, לבחינת "איך" - שזאת הבחינה,
 היא באמת 'למעלה מן המקום'.

נמצא: שה'ירידה', היא 'תכלית העליה' -
 כי נתהפך ה'ירידה' שירד ונפל
 כל-כף, עד שלא היה לו שום 'מקום' כלל,
 כי היה בבחינת: "תהו ובהו" (בראשית א, ב),
 שהם 'למטה מן המקום'. ועכשיו נתהפך
 ועולה על-ידי-זה לבחינה העליונה, לבחינת
 'למעלה מן המקום', שהוא בחינת "איך"
 וכו', כנ"ל.

ח.

(לקוטי-הלכות, עבודת-אלילים ב, ה)

יש שהם פרוכים כל-כף אחר תאות
 העולם-הזה, עד שנפלו כל-כף אל
 גשמיות העשיה, עד שהפכו כל-כף הקערה
 על-פיה, והגבירו כל-כף החמר על הצורה,
 עד שנבוכו כל-כף, עד שעשו להם 'אלילים'
 ועבודה-זרה, מעשיה וחמר גשמי, "מעשה
 ידי אדם" (דברים ד, כח).

והם עוקרים אותו הדבר משדש חיותו,
 ועושין מפנו 'עבודה-זרה', שהיא
 (ישעיה כח, ח): "קיא צאה בלי מקום" -
 'פסלת ועבירת גשמיות העשיה'.

כי מאחר שעושין מזה 'עבודה-זרה',
 וכופרין בהשם-יתברך - נסתלק משם
 כל שרש החיות דקדשה שהיה בו, ואזי
 נשאר הדבר בפסלת גמור, "קיא צואה"
 ממש, כמובא בפתבים (פרי-עץ-חיים, עולם-

הַעֲשֵׂה פ"ג): "שֶׁעֲבוֹדָה-זָרָה הוּא בְּחִינַת עֲשֵׂיה" וְכוּ'.

"כִּי כָּל שְׁלַחֲנוֹת מְלֹאוֹ קִיא צֵאָה בְּלִי מְקוֹם", כִּי אֵינּוּ נִקְרָא בְּשֵׁם מְקוֹם כָּלֵל.

ט.

(לקוטי-הלכות, שלוחין ד, ז)

מִי שְׁאֵינּוּ מְקַשֵּׁר ה'מְקוֹם', לְמַעַלָּה מִהַמְּקוֹם, עַל-יְדֵי שְׂפוּגִים בְּתַפְלָה, שְׁהִיא בְּחִינַת 'אֱמוּנָה', וְנִכְנָס בּוֹ אֵיזָה 'בְּפִירוֹת' חֶסֶד-וְשִׁלּוּם - נֶאֱמַר בּוֹ (ישעיה כח, ח):

וְעַל-כֵּן הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ נִקְרָא בְּשֵׁם מְקוֹם' בְּדַבְרֵי רַז"ל כַּמָּה פְּעָמִים (בראשית-רבה סח, ט): "כִּי הוּא מְקוֹמוֹ-שֶׁל-עוֹלָם" - שְׂזָה עֵקֶר ה'מְקוֹם'.

לקוטי תפלות

פרשת שמות

מפתח התפלות

להוציא מפח אל הפעל, כל הדברים שבקדשה
שאנו צריכים לעשות (ח"א סו).

[ד] "ויהי כל נפש יצאי ירך יעקב שבעים נפש"
- שנזכה על-ידי אמירת שני הפסוקים, "שמע
ישראל", ו"ברוך שם", שיש בהם י"ב תבות,
ומ"ט אותיות - שתהיה נפשנו נכללת בע'
נפשות של בית-יעקב, בתוך י"ב שבטי-יה, בתוך
המ"ט אותיות של "שמות בני ישראל"; ונזכה
על-ידי-זה להכלל בע' פנים של התורה; ונזכה
על-ידי-זה לצאת מגלות של ע' אמות,
מתאזתיהן ומדודתיהן הרעות (ח"א לו).

[ה] "וימרו את חיהם בעבדה קשה" - שנזכה
לצאת מעבדות לחרות, להגאל מעצם מרירות
העבדות הקשה והפבדה והמרה מאד, שהיא
תאזת-המשגל' (ח"ב א).

[ו] "וימרו את חיהם בעבדה קשה" -
"בקשיא", הינו ה'קשיות' שבלבו; ויזעקו ותעל
שועתם אל האלקים מן העבדה" - שנזכה
להנצל מ'מניעות-המח', שהם הקשיות
והספקות והבלבולים על הנהגת השם-יתברך

[א] "ואלה שמות בני ישראל הבאים
מצרימה את יעקב איש וביתו" - סופי-תבות
'תהלי"ם' ו'תשוב"ה' - שנזכה לומר בכל יום
ויום, תהלים הרבה, בהתעוררות גדול בלב שלם
באמת, ולגלות על-ידי-זה כל ה'מ"ט שיערי
תשובה'; ונזכה לצאת מ'גלות-מצרים', ומכל
גליות הנפש והגוף (ח"ב לו). [תפלה מיוחדת לימי
השובבי"ם]

[ב] "בני ישראל הבאים מצרימה" - שנזכה
לתקן פגם-הדבור, 'מצר-הגרון', ולהעלות כל
נצוצי אותיות הדבור שנפלו בגלות על-ידי
תאזת אכילה ושתייה; ונזכה לשבר תאזת אכילה
ושתייה, ולהסתפק במעט (ח"א סב).

[ג] "בני ישראל הבאים מצרימה"; "וירד
מצרימה" - "אנוס על פי הדבור" - שנזכה
ל'חשק דקדשה', לחשק ולכסף לעבודת-השם,
עד שיתגבר ה'חשק' על ה'מניעות', ויתבטלו כל
ה'מניעות'; ועל-ידי-זה נזכה לעשות נקודות
קדושות להאותיות, להשלים ה'דבור-הקדוש',
ולהוציא הדבור מ'מצר-הגרון'; עד שנזכה

והצדיקים, ולהתגבר על כל המניעות; ובכל-עת שיבואו על לבנו חס-ושלום, קשיות וספקות על האמת, תגף נזעק להשים-יתברך בקול חזק מעמקי הלב. והוא יענני מיד (ח"ב ל).

[ז] "והנה נער בכה ותחמל עליו" - שנוצה להיות בבחינת "נער בכה" - לבכות לפניך בכל-עת בדמעות-שליש פגן הבוכה לפני אביו, על גדל רחוקנו ממך. ובפרט בימים-הנוראים, ימי-הרצון. ואתה תחמל עלינו, בחמלה גדולה ואהבה יתרה (ח"ב נו).

[ח] "ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלתם" - שנוצה לפרנסים ומנהיגים נשרים, שיהיה להם דעת ורחמנות אמתית, לרחם על ענני הצאן - שיקלו ויעבירו על מלכות ועל דרך-ארץ מעליהם לגמרי; ועל-ידי-זה נזכה לבטל הד' מדות רעות - פגם אמונה, גלוי-עריות, שפיכות-דמים, ולשון-הרע; ונזכה להנצל ממנהיגים ופרנסים המתנאים על הצבור, המושלים ומכבידים עלינו (ח"ב נז).

[ט] "ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים מן העבדה" - שנוצה לתקן הברית, שהוא תקון-הדעת, ולחמשים שערי-קדשה - פשם שהוצאת את אבותינו מגלות-מצרים, מפגם-הברית, מפגם-הדעת, מחמשים שערי-טמאה, והכנסתם בחמשים שערי-קדשה, לתקון-הברית, לתקון-הדעת (ח"א כ).

[י] "ומשה היה רעה" - שנוצה למנהיג אמתית, רועה נאמן, ונזכה להפגל ב'שבועה רועים דקדשה, שהם 'כלליות-הקדשה', 'כלליות-האמונה' (ח"א כב).

[יא] "ומשה היה רעה" - שנוצה להרופא הגדול ביותר שיוכל לעזור לנו - 'מנהיג האמתית' הצדיק הגדול במעלה מאד, שיהיה בבחינת 'משה רבנו' (ח"א ל).

[יב] "ומשה היה רעה" - שנוצה למנהיג רועה נאמן, כמו משה רבנו רעיא-מהימנא (ח"א פא).

[יג] "ומשה היה רעה" - שנוצה להמשיך עלינו קדשת משה משיח, שהוא רועה ישראל האמתית, שפלול מפל השבועה רועים; ועל-ידי-זה נזכה לבטל 'תאות-נאוף' מאתנו (ח"ב ה).

[יד] "ומשה היה רעה" - שנוצה לרועה נאמן, מנהיג אמת, רחמן אמתית, שינהג אותנו ברחמים ובחמלה, כמו משה רבנו עליו-השלום (ח"ב ז).

[טו] "ומשה היה רעה" - שנוצה לרועה נאמן, רבי ומנהיג אמתית ורחמן, כמו משה רבנו עליו-השלום, שיוכל להאיר בנו הדעת הקדושה, שנוצה על-ידי-זה לבא להתכלית האמתית (ח"ב ח).

[טז] "ומשה היה רעה את צאן יתרו וגו', וינהג את הצאן אחר המדבר"; "תעיתי כשה אבד בקש עבדך" - שנוצה לזעק ולשווע, שתמהר לבקשנו להחזירני אליה, כל-זמן שלא שכחנו לגמרי, קול התורה והמצוות, בזכות דוד המלך ושארי הצדיקים שצעקו אליה: "תעיתי כשה אבד בקש עבדך, כי מצותיך לא שכחתי"; וחמל על "צאן אובדות" כמונו, שנהיה בכלל "האבדות המתבקשות על בעליהן", ותבקש אחרינו עד שתמצאנו (תפלות-ותחנונים, השמטה ללקוטי-תפלות ח"א פג).

[יז] "של נעליך מעל רגליך, פי המקום אשר אתה עומד עליו, אדמת קדש הוא" - שנוצה להפשיט 'גופנו המצורע', וללבש 'בגדי שבת', דהינו 'גוף קדוש' מגן-עדרן (ח"ב מב).

[יח] "פי המקום אשר אתה עומד עליו, אדמת קדש הוא" - שנוצה להכות פה אל פה בשעת התפלה; ונזכה על-ידי-זה לטהר ולזכק את 'אור המקום' שאנו מתפללים בו, בבחינת "אורא דארץ-ישראל מחכים", שהוא 'אור הקדוש' - שתהיה תפלתנו תמיד על "אדמת קדש", לקדש

המקום שאנו עומדים עליו, בקדשת ארץ-
ישראל (ח"א מד).

[יט] "ויאמר משה אל האלקים, מי אנכי פי אלך
אל פרעה"; "ויחר אף ה' במשה" - שנזפה
ל'מנהיג-אמת' כמו משה רבנו עליו-השלוש, וְהַמְנַהֵיג־הָאֱמֶת יחמל עלינו וישיב פניו אלינו,
ויקבל המנהיגות והממשלה, וינהיג אותנו
ברחמיו, ויקרבנו לעבודתך באמת (ח"א יח).

[כ] "ויאמר אלקים אל משה, אהי"ה אשר
אהי"ה" - שנזפה בכח השם "אהי"ה", להכין
עצמנו שיהיה לנו 'הויה' בעולם, על-ידי שנזפה
לשוב בתשובה-שלמה, ולעשות 'תשובה על
תשובה'; ונזפה להיות מן הנעלבים ואינם
עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים (ח"א ו).

[כא] "אלקי העבריים" - שנזפה על-ידי
האמונה-הקדושה, לעבר על כל החכמות
והחקירות - "פי עברי אנכי", ואני מאמין
באמונה שלמה, ב"ה' אלקי ישראל, אלקי
העבריים" (ח"א סד).

[כב] "לא איש דברים אנכי, גם מתמול, גם
משלשם, גם מאז דברך אל עבדך, פי כבד פה
וכבד לשון אנכי" - שנזפה להפלל בתוך נשמת
'משה רבנו', שהוא בבחינת 'שתיקה', ולהרגיל
עצמנו בשתיקה, בכל-עת שבאים עלינו בלבולי
מחשבות ו'בלבולי אמונה', ולשתק גם
במחשבה; ולהפלל בשתיקה העליונה, מקור
האמונה (ח"א סד).

[כג] "מי שם פה לאדם" - שנזפה לבטחון שלם,
ולהרבות בצדקה; ועל-ידי-נזפה נזפה ל'שלמות
הדבור', ולעלות מ'גדר בהמה' ל'גדר האדם',
בתכלית השלמות (ח"א קלז).

[כד] "מי שם פה לאדם" - שנזפה להמשיך
ה'יראה' בשעת האכילה; ועל-ידי-נזפה נזפה

לעלות ממדרגת 'חי', למדרגת 'אדם', 'מדבר',
ונזפה ל'דבור-דקדושה'; עד שנזפה לעלות
לבחינת 'אדם העליון', שיהיה ה"שכינה מדברת
מתוך גרונו" (ח"ב לח).

[כה] "פה אומר ה', בני בכרי ישראל" - שנזפה
שיקים בנו: "בני בכרי ישראל" (ח"א מא).

[כו] "פי ביד חזקה ישלחם, וביד חזקה יגרשם
מארצו" - שנזפה לתן תמיד מעות על פדיון,
לצדיקי-הדור האמתיים; ולעורר שרש ה'ידיים
הקדושים', "יד הגדולה", ו"יד החזקה", ו"יד
הרמה"; ועל-ידי-נזפה ימתקו הדינים ב'שרשן' (ח"א
מא).

[כז] "פי ביד חזקה ישלחם, וביד חזקה יגרשם
מארצו" - שנזפה על-ידי מחאת-פנים,
להמתיק כל הדינים שבועולם, ולעורר 'שלשה
הידיים הקדושים', "יד הגדולה", ו"יד החזקה",
ו"יד הרמה"; ולהמתיק ולבטל על-ידי-נזפה כל
הדינים (ח"א מו).

[כח] "פי ביד חזקה ישלחם, וביד חזקה יגרשם
מארצו" - שנזפה להשפיע עלינו 'יראה'
ו'אהבה'; ולהמשיך עלינו כח ה'ידיים העליונים
הקדושים', "יד החזקה", ו"יד הגדולה"; ועל-
ידי-נזפה נזפה להוליד ולגדל הנפשות הקדושות,
בלי שום 'קשוי הולדה' ו'צער גדול בנים' כלל
(ח"א סז).

[כט] "פי ביד חזקה ישלחם, וביד חזקה יגרשם
מארצו" - שנזפה על-ידי ה'פדיון', שיהיה
נחשב כאלו הגיע המעות ל'ידי' הצדיקים
שיודעים לעשות 'פדיון'; ונזפה על-ידי-נזפה
להמתיק ולבטל כל הדינים, על-ידי ה'שלשה
ידיים' העליונים הקדושים, "יד הגדולה", יד
החזקה", "יד הרמה" (ח"א כנג).

כתב לנו 'ספר-תהלים' הקדוש והנורא,
'חמשה ספרים', כנגד 'חמשה חומשי
תורה'.

מה רב טובך אשר עשית עמנו, מה
נשיב ליהוה כל תגמולוהי עלינו.
וברחמיך-הרבים גלית לנו: "אשר על-
ידי 'אמירת-תהלים' זוכין לתשובה". "פי
חפץ חסד אתה", ורוצה אתה בתשובתם
של רשעים, ואין אתה חפץ במיתתם.

על-כן הקדמת תרופה למכותנו,
והוננת אותנו ב'ספר-תהלים'
הקדוש הזה, הפותח לנו כל שערי-
רחמים, כל שערי-התשובה, שהם
'חמשים שערי-תשובה', כנגד 'חמשים
שערי-בינה'.

רבנו של עולם, אב הרחמן, זפנו
ברחמיך-הרבים, שנזכה לעסק
ב'אמירת-תהלים' כל ימינו.

ותעזרנו, אותי ואת כל בני ביתי בכל
ישראל עמך, שאזכה בכל
יום ויום, לומר 'תהלים' הרבה,
בהתעוררות גדול בלב-שלם באמת.

ואזכה להטות לבבי היטב להשמיע
לאזני מה שאני מוציא בפי,
באפן שאזכה למצא עצמי בכל דרגא
ודרגא, בתוך פסוקי תהלים הקדושים,
הכלולים מכל נשמות ישראל, ומכל
המדרגות שבְעולם, מן תכלית מדרגה
העליונה, עד תכלית דיוטא התחתונה.

אשר כל הנופלים והרחוקים בתכלית
הרחוק, כלם יכולים למצא את-
עצמם בתוך 'ספר-תהלים'.

❁ [א] לקוטי-תפלות ח"ב לו ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עג, 'תהלים מסגל לתשובה')

- תפלה מיחדת לימי השוכבי"ם -

"ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימ'ה
את יעקב איש וביתו" (שמות א, א)

סופי-תבות: אותיות 'תהלים', ואותיות 'תשובה'
(לקוטי-מוהר"ן ח"ב עג)

שנזכה לומר בכל יום ויום, תהלים הרבה,
בהתעוררות גדול בלב שלם באמת, ולגלות על-
ידי-זה כל ה'מ"ט שערי תשובה' - ושנזכה
לצאת מ'גלות-מצרים', ומכל גליות הנפש והגוף

אתה יצרת עולמך מקדם, בשביל
ישראל עמך אשר בהם בחרת,
וברחמיך-הרבים זפית אותנו, ונתת לנו
את תורתך הקדושה, על-ידי משה נביאך
נאמן ביתך, "לחיותנו כהיום הזה",
למען נזכה על-ידך, ליום שכלו טוב
וכלו ארוך.

ובחסדיך העצומים, הוספת לנו
חסדים וטובות נפלאות
ונוראות, על-ידי כל הצדיקים שבכל דור
ודור, אשר כלם עשו אזנים לתורה,
משמרת למשמרת, כמה מעלות טובות
למקום עלינו.

עד אשר זכינו גם זכינו, לחסדים-רבים
ורחמים-גדולים, "חסדי דוד
הנאמנים", אשר הוספת לנו חסד וטוב,
"ותגדל חסדך אשר עשית עמנו",
להחיות את נפשנו.

ושלחת לנו מושיע ורב, "משיח אלהי
יעקב, ונעים זמרות ישראל",
הוא 'דוד מלך ישראל' החי וקיים, אשר

וְכֹל אֶחָד יָכוֹל לְעוֹרֵר לְבָבוֹ לָשׁוּב
בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה לְהִשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ
עַל-יְדֵי 'אֲמִירַת-תְּהִלִּים', וְלִבָּא לְה' שְׁעַר
שֶׁל תְּשׁוּבָה' הַשַּׁיךְ לוֹ, שֶׁהוּא מְכוּן כְּנֶגֶד
הָאוֹת שֶׁלוֹ שְׂיֵשׁ לוֹ ב'מ"ט אוֹתִיּוֹת' שֶׁל
'שְׁמוֹת שְׁבֻטֵי יְהוָה', שֶׁהֵם 'מ"ט אוֹתִיּוֹת'
כְּנֶגֶד 'מ"ט שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה' שְׁאֵנוּ צְרִיכִים
לָשׁוּב עַל-יָדֵם לְהִשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

עַד שֶׁנִּזְכָּה עַל-יְדֵי שֶׁהִשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ יָשׁוּב
אֵלֵינוּ בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה, לְרַחֵם
עָלֵינוּ בְּחֻסֵּי-רַבִּים וְרַחֲמִים-גְּדוֹלִים,
לְסִיעֵנוּ וּלְעֲזָרְנוּ בְּכָל-עֵת, לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁנִּפְלְנוּ
בָּהֶם, וּלְשׁוּב אֵלָיו בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה,
'תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה' תָּמִיד.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנוּ לַהֲיוֹת רְגִיל מְאֹד
ב'אֲמִירַת-תְּהִלִּים' הַרְבֵּה, בְּכָל
יוֹם, בְּכוֹנֵה גְדוּלָה, בְּהִתְעוֹרְרוֹת נִפְלָא,
בְּכוֹנֵת-הַלֵּב בְּאַמֶּת.

עַד שֶׁאֲזָכָה עַל-יְדֵי-זֶה, לְהִרְגִישׁ כְּאִב
עוֹנוֹתַי, וּלְשׁוּב עֲלֵיהֶם בְּתִשׁוּבָה-
שְׁלֵמָה.

וְאֲזָכָה ל'שִׁמְחָה גְּדוּלָה' עַל-יְדֵי
'אֲמִירַת-תְּהִלִּים', וּלְעוֹרֵר עָלַי
כָּל ה'עֲשָׂרָה מִיְּמֵי נִגְיָנָה' שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם
'סִפְר־תְּהִלִּים', שֶׁהֵם 'רְפוּאֹת הַבֵּת-מֶלֶךְ',
שֶׁהֵיא 'כְּנֶסֶת-יִשְׂרָאֵל', וְנִגְיָנוֹתַי אֲנִגֵּן כָּל
יְמֵי חַיַּי עַל בֵּית יְהוָה, בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹדָה.
כִּי טוֹב יְהוּה כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ."

מִלֵּא רַחֲמִים, זַכְּנוּ לְצִאת מ'גְּלוּת-
מִצְרַיִם', וּמִכָּל הַגְּלוּת שֶׁל הַנֶּפֶשׁ

וְהַגּוֹף, אֲשֶׁר כָּלֵם מְכַנִּים בְּשֵׁם 'גְּלוּת-
מִצְרַיִם'.

זַכְּנוּ שֶׁאֲזָכָה לְטַהֵר וּלְזַכֵּךְ וּלְגַלוּת כָּל
ה'מ"ט שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה', עַל-יְדֵי
'אֲמִירַת-תְּהִלִּים', הַכּוֹלֵל אֶת כָּל "שְׁמוֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה", שְׂיֵשׁ בָּהֶם
'מ"ט אוֹתִיּוֹת', כְּנֶגֶד 'מ"ט שְׁעָרֵי
תְּשׁוּבָה'. וְעַל-יְדֵי-זֶה תּוֹצִיאֵנִי מ'מ"ט
שְׁעָרֵי טְמֵאָה', וְתַכְנִיסֵנִי בְּתוֹךְ 'מ"ט
שְׁעָרֵי קִדְשָׁה'.

וְתוֹצִיאֵנִי מ'מִצְרַת-הַגְּרוּן', שֶׁלֹּא יְהִי
"נַחַר גְּרוּנִי", כִּי כָּבֵד
קָרָאתִיךָ מ'מִצְרַת-הַגְּרוּן' הַרְבֵּה. הוֹצִיאֵנִי
לְמִרְחָב, וּזְכְּנוּ וְהַעֲלֵנִי מִבְּחִינַת 'אֶרֶץ-
מִצְרַיִם', מ'מִצְרַת-הַגְּרוּן'.

עַד שֶׁאֲזָכָה לְהִרְחִיב פִּי, וְאַתָּה תְּמַלֵּאֵהוּ
בְּכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי. בְּאַפֵּן
שֶׁאֲזָכָה לְהִתְקַרֵּב וּלְשׁוּב אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה-
שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת בְּכָל לֵב, בְּגוֹף וּנְפֶשׁ וּמָמוֹן.

"הַשִּׁיבֵנִי וְאֲשׁוּבָה כִּי אַתָּה יְהוָה
אֱלֹהֵי". הַשִּׁיבֵנוּ אֲבִינוּ
לְתוֹרַתְךָ, וְקִרְבָנוּ מִלְּפָנֶיךָ לְעִבּוֹדְתְךָ,
וְהַחֲזִירֵנוּ בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ, כִּי אַתָּה
צוּפָה לְרָשָׁע וְחַפֵּץ בְּהַצְדָּקוֹ, וְרוֹצֵה אֶתָּה
בְּתִשׁוּבָה.

"כִּי לֹא תַחֲפִץ בְּמוֹת הַמֵּת", כִּי אִם
"בְּשׁוּבוֹ מִדְרָכָיו וְחִיָּה", וְעַד יוֹם
מוֹתוֹ תַּחֲכָה לוֹ, אִם יָשׁוּב מִיַּד תְּקַבְּלוּ.
"תֵּשֵׁב אָנוּשׁ עַד דְּפֹא" עַד דְּכְדוּכָה שֶׁל
נֶפֶשׁ, "וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם". "שׁוּבֵנוּ
אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ, וְהִפֵּר כַּעֲסֶךָ עִמָּנוּ. הַשִּׁיבֵנוּ
יְהוּה אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה, חֲדָשׁ יְמֵינוּ כְּקֹדֶם".

רבונו של עולם, "זכור רחמיך יהוה וחסדיך, כי מעולם המה". זכור נא החסד הנפלא והנורא אשר עשית עמנו, אשר הוצאתנו ממצרים "בכח גדול וביד חזקה". וגלית לנו אמתת אמונת אלהותך, באור גדול ונפלא ונערב, ועשית אותות ומופתים גדולים ונוראים, כדי לגלות אלהותך ואחדותך וממשלתך אשר בכל משלה.

ומאז, קרבת אותנו לך ל"עם-קדוש", והוצאת אותנו מ"מ"ט שערי טמאה', והכנסת אותנו ב"מ"ט שערי קדושה', שהם "מ"ט שערי תשובה" הפלולים ב"מ"ט אותיות שיש בשמות שבטי יה'.

רבונו של עולם, צופה ומביט עד סוף כל הדורות, "חושב מחשבות לבל ידח ממך נדח". אתה יודע תקף מרירות הגלות האחרון הזה, להיכן נפלנו וירדנו בעונותינו הרבים, אשר ירדתנו עמקה יותר מ"מ"ט שערי טמאה'.

ובעונותינו הרבים נאמר עלינו על עת-צרה הזאת: "ותרד פלאים אין מנחם לה". "כי טבענו ביון מצולה ואין מעמד, באנו במעמקי מים ושבלת שטפתנו".

"הבט ימין וראה ואין לי מכיר, אבד מנוס ממני, אין דורש לנפשי". חזרתי על כל הצדדים, וישועה רחקה ממני, ומה אומר ועונותי עשו לי מה שעשו.

"לולי תורתך שעשעי, אז אבדתי בעניי". "כי חסדך גדול עלינו, והצלת נפשנו משאול תחתיה".

כי האף אמנם זה הגלות האחרון הכביד, פי נפלנו וירדנו למקום שירדנו יותר ויותר מגלות-מצרים'.

אבל זאת נחמתנו בעניינו, כי אמרתך חיתנו. כי כבר הקדמת תרופה למפותנו, כי כבר נתת לנו תורתך-הקדושה על-ידי משה נביאך.

אשר בגלות-מצרים' לא זכינו לזה עדין, ויצאנו משם קדם 'קבלת-התורה', כעבדא דברח מרבויניה, שזה גרם לנו מה שגרם לנו.

אבל עתה כבר הפלאת חסדך עמנו, ונתת לנו כבר תורתך הקדושה על-ידי משה נביאך נאמן ביתך.

וכבר זכינו שהיה לנו כמה וכמה צדיקים גדולים ונוראים בכל דור ודור. וגם זכינו ל'ספר תהלים הקדוש', על-ידי 'דוד מלך ישראל'.

אבל האמת אני מודה ומתודה לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי: כי אף-על-פי-כן עדין אני מבחון לגמרי, ועדין לא יצאתי מן החל אל הקדש כלל.

יום יום אומר מה יהא בסופי, "קוה לשלום ואין טוב, לעת מרפא והנה בעתה", פלו כל הקיצים שהייתי מצפה להושע בהם, ועדין לא נושעתי.

וְלֹא דִי לִי בָזָה, כִּי אִם עוֹד הוֹסַפְתִּי
חַטָּא עַל פִּשְׁעֵי, פִּשְׁעִים עַל פִּשְׁעִים
גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים, אוֹי וְאָבוֹי.

לֹא יִדְעֵתִי נַפְשִׁי אֵיךְ אֲנִי חֵי בְּעוֹלָם
בְּמַרְרֵרוֹת דְּמַרְרֵרוֹת כְּזֶה, בְּפִזּוֹר-
הַנֶּפֶשׁ מֵר מִמּוֹת כְּזֶה, בְּנִפְּלוֹת וְהַשְּׁלָכוֹת
וְזַרְיָקוֹת כְּאֵלֶּה.

אֲשֶׁר בְּכָל-עֵת אֲנִי עוֹלָה שָׁמַיִם וַיּוֹרֵד
תְּהוֹמוֹת עֲמֻקּוֹת, וְהַשְּׁלַכְתִּי עַצְמִי
מִשָּׁמַיִם לָאָרֶץ מִתַּחַת, אֲלֵפִים וּרְבֻבּוֹת
פְּעָמִים בְּלִי מִסְפָּר, וּמִקְלָעִים אֶת נַפְשִׁי
כְּמוֹ "בְּתוֹךְ כַּף הַקְּלָע", עַד אֲשֶׁר אֶפְסוּ
הַדְּבוּרִים וְהַצְּרוּפֵי-אוֹתִיּוֹת לְסִפּוֹר מְצוּקוֹתַי
וּמַרְרֵרוֹתַי.

אוֹי וְאָבוֹי, כִּי נִכְסַפְתִּי עַל-כָּל-פָּנִים,
לְקַרֵּר מֵר רוּחִי וּלְפָרֵשׁ שִׁיחֹתִי, וְגַם
זֶה קָשָׁה וְכָבֵד עָלַי, "יְדֵי כְּבֹדָה עַל
אֲנַחֲתִי", כִּי לֹא יִסְפִּיקוּ כָּל עוֹרוֹת אֵילֵי-
נְבִיּוֹת לְבָאֵר בָּהֶם, עַד הֵיכָן מְגִיעִים
הַפְּגָמִים שְׁלָנוּ שֶׁל יוֹם אֶחָד, וְאֶפְלוּ שֶׁל
שָׁעָה אֶחָת.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, "זֹאת נַחֲמֵתִי בְּעַנְיִי",
מֵה שְׁחִזְקוּ אוֹתָנוּ הַצְּדִיקִים
אֲמִתִּיִּם, בְּ"שִׁבְעָה מְשִׁיבֵי טָעַם", וְגָלוּ
לָנוּ: "שְׂאִין שׁוֹם יֵאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל".

עַל-זֶה לְבַד תִּמְכְּתִי יִתְדוֹתַי, וְעַל כַּחַם
הַגְּדוֹל נִשְׁעַנְתִּי, לְצַפּוֹת לִישׁוּעָה
עַדִּין מִמְּקוֹם שְׂאֵנִי שָׁם.

עַל-כֵּן בְּכָל-עֵת אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְלֵא
רַחֲמִים, שְׁתוֹשִׁיעֵנִי בְּכָל דְּרָכֵי
עֲצוּתֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים אֲשֶׁר גָּלִיתָ לָנוּ עַל-יְדֵי

צְדִיקֶיךָ-הָאֲמִתִּיִּים, אֲשֶׁר כָּל עֲצָה וְעֲצָה,
יֵשׁ לָהּ כַּח לְעֹזֵר וְלְהוֹשִׁיעַ גַּם אוֹתִי.

וְאִם בְּעוֹנוֹתֵי-הָרַבִּים קִלְקַלְתִּי כָלֵם -
אֲנִי יוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין: שִׁישׁ לָךְ עוֹד
רַחֲמִים רַבִּים, וְהַצְּלוֹת, וַיִּשׁוּעוֹת, וְעֲצוֹת
נִפְלְאוֹת, אֲשֶׁר גָּלִיתָ לָהֶם לְבַד, אֲשֶׁר לֹא
גָלוּ אוֹתָם עַדִּין בְּעוֹלָם.

אֲשֶׁר עַל-יָדָם יֵשׁ לִי תַקְוָה עַדִּין,
שְׂאֲזָכָה לְשׁוּב אֵלֶיךָ, וְלִהְתַּחִּיל
מִחֻדָּשׁ לְקִים עֲצוּתֶיךָ הַקְּדוֹשׁוֹת כָּלֵם
בְּאַהֲבָה וּבִירְאָה, בְּאִפְּן שְׂאֲזָכָה לְתַקֵּן הַכֹּל
בְּחַיֵּי מְהֵרָה, וְלִהְיוֹת כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב תָּמִיד.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, "בְּלַעֲדֵי אֲחֻזָּה אֲתָה
הוֹרְנִי", כִּי "אֲנִי בְּעַר וְלֹא אֲדַע,
בְּהֵמוֹת הֵייתִי עִמָּךְ".

וְאִם אֲמַנֵּם בְּעוֹנוֹתֵי-הָרַבִּים פִּגְמַתִּי
וְקִלְקַלְתִּי הַרְבֵּה בְּמָה שִׁידְעַתִּי
שֶׁהוּא נֶגֶד רִצּוֹנְךָ, כִּי חָטָאתִי עֲוִיתִי
וּפִשְׁעַתִּי הַרְבֵּה בְּכָל יוֹם וּבְכָל-עֵת וּבְכָל
שָׁעָה, מִנְּעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וּפְגַמַּתִּי
וְקִלְקַלְתִּי הַרְבֵּה מְאֹד.

עַם-כָּל-זֶה, בְּרַחֲמֶיךָ-הָרַבִּים גָּלִיתָ לָנוּ
עַל-יְדֵי צְדִיקֶיךָ-הָאֲמִתִּיִּים,
כִּי אֲתָה "יְהוָה אֱלֹהֵי גְדֻלַּת מְאֹד" אֲשֶׁר
אֵין אָנוּ יוֹדְעִים כָּלֵל, כִּי "לְגֻדְלָתְךָ אֵין
חֶקֶר".

אֲשֶׁר אֶפְלוּ נִפְּלוֹתָנוּ אֵיךְ שֶׁנִּפְּלוּנוּ כָּל
אֶחָד וְאֶחָד לְהִיכֵן שֶׁנִּפְּלָה, אַף-עַל-
פִּי-כֵן גְּדֻלַּתְךָ שְׂגָבָה מְאֹד, אֲשֶׁר יֵשׁ עֲנִיִּן
שְׁשָׁם נִשְׁתַּנָּה הַכֹּל לְגַמְרֵי לְטוֹבָה, כִּי אֵין
אֲתָנוּ יוֹדְעִים עַד מָה.

וְעַל-זֶה לְבַד אָנִי נֹשָׁעַן וְנִתְּלָה וְנִסְמָךְ
עֲדִין, כִּי "חֲסָדֵי יְהוָה לֹא
תִמְנֹו, וְלֹא כָלוּ רַחֲמָיו" לְעוֹלָם.

מֵלֵא רַחֲמִים, זַכְנֵי לְהַרְבּוֹת ב'אֲמִירַת-
תְּהִלִּים', בְּכוֹנָה גְדוֹלָה,
וּבַהֲתַעֲוֲרוֹת נִפְלָא בְּלִב-שָׁלֹם.

עַד שְׁאֲזַכָּה, שְׁתַּשְׁפִּיעַ עָלַי בְּכָל-עֵת,
הָאָרֶה וּקְדָשָׁה גְדוֹלָה, מ'שִׁעַר-
הַחֲמֻשִּׁים שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה', שֶׁהוּא כּוֹלֵל כָּל
'שְׁעָרֵי-קְדֻשָּׁה'.

בְּאִפֶּן שְׁתּוֹצִיאֲנִי מֵהֶרָה מִכָּל ה'חֲמֻשִּׁים
שְׁעָרֵי-טְמֵאָה', וְתַכְנִיסֵנִי לְכָל
ה'חֲמֻשִּׁים שְׁעָרֵי-קְדֻשָּׁה'.

כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשְׁעָן, כִּי אִם עָלֶיךָ
אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, כִּי לִית אֶתֶר פָּנוּי
מִנְךָ.

עֲזָרְנוּ נָא מַעֲתָה, וְהוֹשִׁיעֵנו יְשׁוּעָה-
שְׁלֵמָה כְּנֹאֶה לָךְ, בְּאִפֶּן שְׁאֲזַכָּה
לְהִתְחַדֵּשׁ לְגַמְרִי, שְׁאֲעֲזֹב דְּרָכֵי הָרַע
וּמַחֲשָׁבוֹתֵי הָרַעוֹת לְגַמְרִי, וְלֹא אָשׁוּב עוֹד
לְכִסְלָה, "לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹקִים, וְרוּחַ
נָכוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי".

וְאֲזַכָּה מְהֵרָה עַל-יְדֵי 'אֲמִירַת-תְּהִלִּים',
לְבֹא וּלְהַגִּיעַ לְהָאוֹת וְהַשְׁעַר שֶׁל
תְּשׁוּבָה הַשִּׁיךְ לְנַפְשִׁי, כְּפִי שֶׁרַשׁ נִשְׁמַתִּי
ב'מ"ט אוֹתִיוֹת שְׁבִטֵי יְהוָה'.

בְּאִפֶּן שְׁאֲזַכָּה לְשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֶמֶת
וּבְלִב-שָׁלֹם, וּלְעַבְדְּךָ בְּאֶמֶת
בִּירְאָה וּבְאַהֲבָה, "בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב
מֵרַב כָּל".

"הַשִּׁיבֵנִי וְאָשׁוּבָה כִּי אֶתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי.
הַשִּׁיבֵנוּ יְהוָה אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה,
חֲדָשׁ יְמִינוּ כְּקֶדֶם. יִהְיוּ לְרִצּוֹן אֲמִרֵי-פִי
וְהַגִּיוֹן לְבִי, לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי".
אָמֵן וְאָמֵן.

❁ [ב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א סב ❁

(על-פי ח"א סב, ז'יסב אלקים)

"בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרֵימָה" (שִׁמוֹת א, א)

שְׁנֹזְכָה לְתַקֵּן פְּגַם-הַדְּבוּר, 'מִצְרֵי-הַגְּרוֹן', וּלְהַעֲלוֹת
כָּל נִצּוּצֵי אוֹתִיוֹת הַדְּבוּר שֶׁנִּפְּלוּ בְּגִלוֹת עַל-יְדֵי
תַּאֲוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה; וְנֹזְכָה לְשַׁבֵּר 'תַּאֲוֹת אֲכִילָה
וְשִׁתְיָה', וּלְהַסְתַּפֵּק בְּמַעַט

וּזְכָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְתַקֵּן פְּגַם-
הַדְּבוּר, וְתַעֲזָרְנוּ לְבָרַר וּלְהַעֲלוֹת,
כָּל נִצּוּצֵי אוֹתִיוֹת הַדְּבוּר שֶׁנִּפְּלוּ בְּגִלוֹת
גְּדוֹל בֵּין הַקְּלָפוֹת וְהַסְטְרָא-אַחֲרָא
בְּעוֹנוֹתֵינוּ.

עַל-יְדֵי שְׁהֲלַכְנוּ בְּשִׁרְיוֹת לְבָנוּ,
וְרַדְּפָנוּ אַחַר תַּאֲוֹת אֲכִילָה
וְשִׁתְיָה, וְהֵינּוּ מִמְּלָאִים כְּרִסְנוּ, בְּמוֹתְרוֹת
אֲכִילָה וְשִׁתְיָה שְׁאִינוּ מְכָרַח לְקִיוֵם הַגּוּף.

עַד אֲשֶׁר בְּעוֹנוֹתֵינוּ-הַרְבִּים, עַל-יְדֵי
פְּגַם תַּאֲוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, הִתְגַּבְּרוּ
עָלֵינוּ שְׁלֵשָׁה שְׂרֵי פְרָעָה, שֶׁהֵם שְׁלֵשָׁה
קְלָפוֹת, שֶׁהֵם "שֶׁר הַמְּשָׁקִים", וְ"שֶׁר
הָאוּפִים", וְ"שֶׁר הַטְּבָחִים", שֶׁהֵם 'קְנָה',
'וִשְׁט', 'וְרִידִין'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה גָבַר עָלֵינוּ עַל גְּלוֹת פְּרָעָה
וּמִצְרַיִם, שֶׁהוּא 'מִצְרֵ-
הַגְּרוֹן', שֶׁנִּמְשַׁךְ הַדְּבוּר-דְּקְדָשָׁה לְהַ'עֲרֹף'

ל'מצר-הגרון', עד אשר "נחר גרוני",
ואיני יכול לדבר שום דבור הגון לפניך.

רבוננו של עולם, רבוננו של עולם, אתה
ידעת את לבבי, אתה ידעת אותי
מתחלה ועד סוף, "אתה ידעת חרפתי
ובשתי וכלמתי נגדך כל צוררי".

ואיני יודע שום דרך ושום עצה איך
להתנהג בענין אכילה בקדשה,
באפן שאזכה להנצל באמת מפגם תאות
אכילה ושתייה.

רבוננו של עולם, צרכי מרבים מאד
בכל מדה ומדה, ובכל דבר
ודבר, ובכל ענין וענין מעבודת יהוה, עד
אשר מעצם רבוי צרכי ישועתי בכל דבר,
על-כן אין מלה בלשוני, ואיני יכול לדבר
כלל, כי איני יודע מהיכן אתחיל לדבר
ולפרש שיחתי.

ובאמת אני יודע בעצמי, שאני בעצמי
החייב מתחלה ועד סוף, וכמה
פגמים פגמתי על-ידי תאות אכילה
ושתייה שלא השתדלתי כלל לגרשם
מעלי.

עד אשר על-ידי-זה נפגם הדבור שלי
מאד, ונפלו חלקי הדבור שלי
בגלות גדול ועצום מאד.

עד אשר איני זוכה לדבר שום דבור
הגון וראוי, ועדין לא התחלתי
לקרות אותך כלל פראוי באמת, וכבר
"יגעתי בקראי נחר גרוני פלו עיני מיחל
לאלהי".

מרא דעלמא כלא, צר לי מאד מאד
בלי שעור וערך ומספר, ואיני
יודע כלל באיזה דרך ועצה ותחבולה
איך למלט נפשי האמללה והעלובה מאד
מני שחת.

כי אין כחי אלא בפה לבד, וגם זה
נמנע ממני, "כי אין מלה בלשוני הן
יהוה ידעת כלה", כי חלקי הדבור שלי
ירדו בגלות עצום וכבד מאד.

אתה יהוה, צר לי מאד, והנני קורא
אליך מן המצר, מ'מצר-הגרון',
מעמק-הגלות, "ממעמקים קראתיך
יהוה. אדני שמעה בקולי, תהיינה אזניך
קשובות לקול תחנוני. קולי שמעת אל
תעלם אזנה, לרוחתי לשועתי".

עזרני בכחך הגדול, ובחסדיך
העצומים, שאזכה לשבר לגמרי
באמת תאות אכילה ושתייה, ואזכה
להסתפק במעט, לאכל מעט כדי חיוני
בצמצום, בקדשה ובטהרה גדולה, בלי
שום תאות והנאת הגוף כלל.

ובכן תעזרני ברחמיך הרבים ובחסדיך
הגדולים, ותזכני להתענות

תעניתים הרבה בקדשה ובטהרה גדולה,
בשמחה ובטוב לבב פרצונך הטוב באמת.

באפן שאזכה על-ידי התעניתים, לתקן
פגם הדבור, ולחבר אחורי
הקדשה, ולהוציא הדבור מהגלות,
מגלות פרעה ושריו ומצרים.

אבי שבשמים, "שטחתי אליך כפי.
הורני יהוה דרכך, ונחני בארח

☪ [ג] לקוטי תפלות ח"א סו ☪

(על-פי ח"א סו, ויהי נא פי שנים')

"בני ישראל הבאים מצרימה" (שימות א, א)

"וירד מצרימה" (דברים כו, ה)

"אנוס על פי הדבור" (הגדה של פסח)

שנזכה ל'חטק דקדשה', לחטק ולכסף לעבודת-
השם, עד שיתגבר ה'חטק' על ה'מניעות',
ויתבטלו כל ה'מניעות'; ועל-ידי-זה נזכה
לעשות נקודות קדושות להאזניות, להשלים
ה'דבור-הקדוש', ולהוציא הדבור מ'מצר-הגרון';
עד שנזכה להוציא מבח אל הפעל, כל הדברים
שבקדשה שאנו צריכים לעשות

ובכן תזכנו ותעזרנו, שנזכה לעשות
נקודות קדושות להדבור הקדוש,
ונזכה להוציא הדבור מ'מצר-הגרון', עד
שנזכה על-ידי קדשת הדבור השלם,
להוציא מבח אל הפעל, כל העבודות
וכל הדברים שבקדשה שאנו צריכים
לעשות.

כי אתה ידעת, עצם רבוי המניעות שיש
לנו, מכל הדברים שבקדשה שאנו
צריכים לעשות. ואין שום דבר
שבקדשה, שלא יהיה לנו מניעות רבות
עליו.

ובפרט כשאנו צריכים לעשות דבר
גדול שכל יהדותנו תלוי בו,
שהוא להתקרב באמת להצדיקים-
אמתיים, ומכל-שכן כשרוצים להתקרב
לנקדת האמת שבין הצדיקים, שאז
מתגברים ומתרבים המניעות והעכובים
עלינו מאד מאד, בלי שעור וערך,
ומשתטחים ומפסיקים בפנינו מאד, ואין
רוצים להניח אותנו להתקרב לנקדת-
האמת.

מישור למען שוררי. הורני יהוה דרכך,
אהלך באמתך, יחד לבבי ליראה שמך.
הדרכני באמתך, ולמדני כי אתה אלהי
ישעי, אותך קויתי כל היום."

עזרני כי עליך נשענתי, "ואנחנו לא
נדע מה נעשה כי עליך עינינו",
ואני סומך עצמי עליך לבד באמת,
וכרצונך אעשה.

חום וחנוני ורחם עלי, ולמדני לעשות
רצונך באמת, והורנו דרכך, באפן
שנזכה מהרה לשפר באמת תאות אכילה
ושתייה. ונזכה לתקן פגם-הדבור,
להמשיך מימי החסדים, ללחלח מצר-
הגרון.

ותעזרנו לברר ולהעלות כל נצוצי
אותיות הדבור מן הגלות,
ויקיים בנו מקרא שכתוב: "קרא בגרון אל
תחשך". ונזכה ל"שפה ברורה", שיהיה
דעת שפתותינו "ברור מללו".

וברחמיה הרבים, תתן פח להוד יפי
הדבור המברר, שיהפך פניו
אל העכו"ם והקלפות, ויברר מביניהם
שארי נצוצות הקדשה, עד שישארו
הקלפות והעכו"ם בלי שום חיות.

עד אשר על-ידי-זה ישליכו כל העמים
את אלילי כספם ואלילי זהבם,
וידביקו את עצמם באמונת ישראל,
ויתקרבו כל הרחוקים לעבודתך
ולאמונתך הקדושה.

ויקיים מהרה מקרא שכתוב: "כי אז
אהפך אל עמים שפה ברורה,
לקרא כלם בשם יהוה לעבדו שכם אחד".

אבל כבר הודעתנו: כי באמת אין שום מניעה בעולם כלל, וכל המניעות הם רק בשביל החשק, כדי שיתגבר החשק והכסופין והגעגועים יותר לעשות רצונך. וכל מה שהמניעות מתגברין יותר, צריכין להתגבר שיהיה החשק גדול ביותר ויותר, כדי שעל-ידי התגברות החשק ישברו כל המניעות, ויזכו להשיג הנחשק הקדוש.

ועל-זה באתי לבקש ממך יהוה אלהי, החפץ בטובתנו, קומה בעזרתנו, וזכנו לחשק דקדשה, שנזכה להתגעגע ולהשתוקק, ולחשק ולכסף לך ולעבודתך הקדושה, בחשק נמרץ וכסופין גדולים באמת.

ויהיה החשק והכסופין, הולכים ומתגברים ומתחזקים, בכל יום ובכל עת ובכל שעה. עד שיתגבר החשק כפי תקף המניעות שאנו צריכים לשברם. עד שיתגבר החשק על המניעות, ויתבטלו כל המניעות מפני החשק החזק והכסופין הגדולים.

ועל-ידי-זה נזכה לעשות נקדות קדושות להאותיות, להשלים הדבור הקדוש, עד שנזכה להוציא מכח אל הפעל, כל הדברים שבקדשה שאנו צריכים לעשות בזה העולם, כפי רצונך הטוב והקדוש.

ותעזרנו ותזכנו, שיהיה לנו חשק וכסופין חזקין כאלו, שנזכה על-ידם תמיד, להוציא מכח אל הפעל, כל הדברים שבקדשה.

ובכל-פעם שנזכה להתעורר לעשות, איזה דבר גדול וקטן שבקדשה, תהיה עמנו, ותעזרנו ותזכנו לחשק וכסופין חזקים וחדשים בכל-פעם, ולא נרפה את החשק והכסופין והגעגועים כלל.

רק נזכה להתחזק ולהתאמץ בכל-עת, להתגעגע ולכסף ולחשק, ולהשתוקק בתשוקה נפלאה ובחשק נמרץ בכלות-הנפש.

וכפי תקף המניעה והאנס, כן יתגבר החשק והכסופין יותר, עד שנזכה לשבר כל המניעות והעכובים, מכל הדברים שבקדשה שבעולם. עד שנזכה להוציא מכח אל הפעל ממש, כל מה שהוא רצונך הטוב באמת.

ד] לקוטי-תפלות ח"א לו

(על-פי ח"א לו, 'בקרוב עלי מרעים')

"ויהי כל נפש יצאי ירך יעקב שבעים נפש"

(שמות א, ה)

שנזכה על-ידי אמירת שני הפסוקים, "שמע ישראל", ו"ברוך שם", שיש בהם י"ב תבות, ומ"ט אותיות - שתהיה נפשנו נכללת בע' נפשות של בית-יעקב, בתוך י"ב שבטי-יה, בתוך המ"ט אותיות של "שמות בני ישראל"; ונזכה על-ידי-זה להפיל בע' פנים של התורה; ונזכה על-ידי-זה לצאת מגלות של ע' אמות, מתאותיהן ומדויתיהן הרעות

ותזכנו ברחמיך הרבים, שתחזר נפשנו לשרשה. ותהיה נפשנו נכללת ברחמיך, בתוך העי"ן נפשות של בית-

יעקב, בתוך שנים-עשר שבטי-יה, בתוך הארבעים-ותשע אותיות של שמותיהם הקדושים, אשר שם הוא שרש נפשנו ורוחנו ונשמותינו.

ואזכה על-ידי-זה, להפלל בתוך העי"ן פנים של התורה הקדושה. ותזכני לבא מהרה להתגלות גדול בתורה ועבודה, בקדשה ובטהרה גדולה, באמת ובאמונה שלמה.

ותאיר עיני בתורתך. ותזכני לחדש בתורה תמיד, חדושים אמתיים, חדושים הנמשכין מעי"ן פנים של התורה-הקדושה. חדושים המביאין לידי מעשים-טובים. חדושים שיש להם כח להוציא את האדם, מגלות של עי"ן אמות, מתאותיהן ומדותיהן הרעות, ולקרבן אל התורה ואל העבודה. חדושין שנמשכין על-ידם נשמות חדשות, לכל השומעין את החדושין הללו.

ועזרני ברחמיך הרבים, לקבל עלי תמיד על מלכות שמים באהבה. ואזכה להציל את נפשי מהרהורים רעים, על-ידי אמירת שני פסוקים אלו של קבלת על מלכות-שמים, שהם: "שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד. ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד".

ותזכני להיות רגיל תמיד, לומר בכל-פעם אלו הפסוקים, בכונה גדולה ועצומה, ובשמחה גדולה, ובמסירת-נפש.

ותעזר את לבבי, באהבה ותשוקה וחפצה גדולה אליך, עד שאזכה להוריד דמעות, בשעת קבלת על מלכות-שמים, בשני פסוקים האלו.

ואזכה על-ידי-זה, לקבל ולהמשיך עלי מלכות-דקדושה, ולהכניע ולשבר ולעקר ולבטל מלכות-הרשעה מן העולם, שהיא תאות-נאוף, שהיא "שפחה בישא, אשה זונה". ותברח השפחה מפני גברתה, כמו שכתוב: "מפני שרי גברתי אנכי בורחת".

ואזכה בכחך, להגביר ולהמליך "אשה יראת יהוה", על ה"אשה זונה", ותכניע ותפל השפחה לפני גברתה, ותברח מפניה.

באפן שאזכה לבטל ממני תאות-נאוף, ולהתגבר על כל ההרהורים רעים, לגרשם ולשברם ולבטלם מעלי, בבטול גמור, מעתה ועד עולם.

ואזכה על-ידי אמירת שני פסוקים אלו, שיש בהם שנים-עשר תבות, שתהיה נפשי נכללת על-ידי-זה, בשנים-עשר שבטי יה, שהם כלליות מלכות-דקדושה.

ועל-ידי הארבעים-ותשע אותיות שיש בשני פסוקים אלו, אזכה להיות נכלל, בתוך ארבעים-ותשע אותיות שיש ב"שמות בני ישראל", שהם "שנים-עשר שבטי יה".

☉ [ה] לקוטי תפלות ח"ב א ☉

(על פי ח"ב א, 'תקעו ממשלה')

"וַיִּמְרֹרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדַת קֹשֶׁה" (שמות א, יד)

שְׂנֹזֶזָה לְצֵאת מַעֲבָדוֹת לַחֲרוּת, לְהַגָּאֵל מַעֲצָם מְרִירוֹת הָעֲבָדוֹת הַקֹּשֶׁה וְהַפְּבָדָה וְהַמְרָה מְאֹד, שֶׁהִיא 'תְּאוֹת־הַמְשָׁגֵל'

וְתַרְחָם עָלֵינוּ, וְתִזְכְּנוּ וְתִגְאָלֵנוּ, מַעֲצָם מְרִירוֹת הָעֲבָדוֹת הַקֹּשֶׁה וְהַפְּבָדָה וְהַמְרָה מְאֹד, שֶׁהִיא תְּאוֹת־הַמְשָׁגֵל. אֲשֶׁר גָּלוּת וְעֲבָדוֹת שֶׁל תְּאוֹה רָעָה וּמְרָה הַזֹּאת, עוֹמֵד וּמִתְגַּבֵּר עָלֵינוּ בְּכָל־עֵת, עַד אֲשֶׁר מִרְרוּ אֶת חַיֵּינוּ בַּעֲבֹדָה קֹשֶׁה, וַיַּעֲבֹדוּ בְּנוֹ בְּפָרֶךְ, כְּאֲשֶׁר אִתָּה יָדַעְתָּ אֶת נִגְעֵי לְבָבוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, "כָּלוּ בִּיגוֹן חַיִּי, וּשְׁנוֹתַי בְּאֲנָחָה, כְּשֶׁל בַּעֲוֹנֵי כַחֲסִי, וְעַצְמֵי עֲשָׂשׁוּ". וַיִּכְנַע בְּעַמְל לְבִי, נִכְשַׁלְתִּי וְאִין עוֹזֵר.

אָבִי אֲדוֹנָי, יוֹצְרֵי וּבוֹרְאֵי, מְלִכֵי וְקֹדוֹשֵׁי, גּוֹאֲלֵי וּפּוֹדֵי, הַצּוֹפֶה לְרָשָׁע וְחַפֵּץ בְּהַצְדָּקוֹ, וְרוֹצֵה בְּטוֹבְתֵי בְּאֵמֶת, וְחוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת לְכָל יָדָח מִמָּנוּ נִדָּח.

רַחֵם עָלַי בְּחַמְלַתְךָ הַגְּדוֹלָה, וְהוֹצִיאֵנִי מֵעֲבָדוֹת לַחֲרוּת. "חֲנֻנֵי יְהוָה, רְאֵה עֲנֵי מִשׁוֹנְאֵי, מְרוֹמְמֵי מִשְׁעָרֵי מוֹת". גְּאֲלֵנִי מִשַּׁחַת, פְּדֵנִי מִמּוֹת, הוֹצִיאֵנִי מִבֵּית עֲבָדִים.

☉ [ו] לקוטי תפלות ח"ב ל ☉

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"ב מו, 'מסירת נפש')

"וַיִּמְרֹרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדַת קֹשֶׁה" (שמות א, יד)

"בַּעֲבֹדָה קֹשֶׁה, בְּקִשְׂיָא" (זהר בראשית כו. תקוני זהר כח: קמו:)
הֵינּוּ: ה'קשיות' שבלבו, שהם המניעה הגדולה מכלם. ואזי צריך לצעק לאביו שבשמים בקול חזק מעמקי הלב. ואזי השם יתברך שומע קולו ופונה לצעקתו.
(לקוטי מוהר"ן ח"ב מו)

"וַיִּזְעָקוּ וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל הָאֱלֹקִים מִן הָעֲבָדָה" (שמות ב, כג)

שְׂנֹזֶזָה לְהַנְצִיל מ'מניעות המוח', שהם הקשיות והספקות והבלבולים על הנגהגת השם יתברך והצדיקים, ולהתגבר על כל המניעות; ובכל-עֵת שִׁיבּוֹאוּ עַל לִבָּנוּ חֲסִי־וְשָׁלוֹם, קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת עַל הָאֵמֶת - תִּכְפֹּף נִזְעַק לְהַשִּׁים־יִתְבָּרֵךְ בְּקוֹל חֲזָק מֵעַמְקֵי הַלֵּב. וְהוּא יַעֲנֵנִי מִיָּד

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל. "גְּדֹל הָעֲצָה וְרַב הָעֲלִילִיָּה", אִתָּה יוֹדַע אֶת עַצְם רְבוּי הַמְּנִיעוֹת הַמוֹנְעֵין אוֹתָנוּ מִדֶּרֶךְ הַחַיִּים, אֲשֶׁר עָמְדוּ כְּנֻגְדָנוּ, כְּנֻגַד כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטוּיּוֹת.

בְּחֹמוֹת בְּרִזָּל, וְכִנְחָלִים שׁוֹטְפִים, וְנִהְרֵי אֵשׁ, סְבוּנוּ גַם סְבִבוֹנוּ מִכָּל צַד. "סְבוּנֵי כַמִּים כָּל הַיּוֹם, הַקִּיפּוֹ עָלַי יָחַד". וּמְרִבוּי הַמְּנִיעוֹת, נִתְרַחֲקָנוּ מִמָּךְ כְּמוֹ שֶׁנִּתְרַחֲקָנוּ.

וְתַרְחָם עָלַי וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתַצִּילֵנִי מִמְּנִיעוֹת הַמוֹחַ, שֶׁהֵם כָּל הַקִּשְׁיוֹת וְהַסְּפָקוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים הַבָּאִים עַל הַמוֹחַ לְהַרְהֵר אַחֲרֵי הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים שְׁבִדּוֹר, אוֹ לְהַרְהֵר חֲסִי־וְשָׁלוֹם אַחֲרֵי מְדוּתֶיךָ.

שְׂאֵלוּ הַמְּנִיעוֹת שֶׁל הַמוֹחַ, הֵם גְּדוֹלִים מִכָּל הַמְּנִיעוֹת שְׁבַעֲוֹלָם. כִּי מִי

שִׁמְחוּ וּלְבוּ חֶזֶק בְּאֱמוּנַתְּהוּן שְׁלֵמָה, בְּהַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ וּבְצַדִּיקִים-אֱמֵתִים - אֵין שׁוֹם
מְנִיעָה שְׁתַּמְנְעֵהוּ.

אָבֵל כְּשֶׁחֲסִי וְשָׁלוֹם מֵחוּ וּלְבוּ חֲלוּקִים
מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וּמֵהַצַּדִּיקִים, וְנוֹפְלִים
בְּלֵב קִשְׁיוֹת עֲלֵיהֶם - אֵלוֹ הַמְּנִיעוֹת קִשְׁיִם
מִכֻּלָּם.

וְעַל-זֶה בָּאתִי לְצַעַק וּלְזַעַק וְלִקְרֹא
אֵלֶיךָ, כִּי אֵין לִי שׁוֹם תִּקְוָה
לְהַנְצִיל מֵהֶם כִּי אִם לְצַעַק אֵלֶיךָ. "אֵלֶיךָ
יְהוָה אֶקְרָא, וְאֵל יְהוָה אֶתְחַנֵּן. שְׁמַע
יְהוָה קוֹלִי אֶקְרָא, וְחַנּוּנִי וְעֲנִנִי."

וְעֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי וְהַצִּילְנִי וּמִלְטָנִי
וּפְדֵנִי, מִכָּל מִינֵי קִשְׁיוֹת
וְסַפִּיקוֹת וּבִלְבוּלִים וּמְנִיעוֹת הַמַּח, לְבַל
אֶסְתַּכַּל עֲלֵיהֶם כָּלֵל, וְלֹא יַעֲלוּ וְלֹא יִבֹּאוּ
עוֹד עַל לְבִי וְדַעַתִּי וּמַחִי כָּלֵל.

רַק אֲזַכֶּה תָּמִיד לִידַע וּלְהֵאֱמִין בְּהַאֲמַת,
בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה וְחֻזְקָה וְנִכּוּנָה, בְּלִי
שׁוֹם סֶפֶק וּבִלְבוּל וְנִטְיָה אֶל הַצַּד כָּלֵל.

עַד שְׁאֲזַכֶּה לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְגַּבֵּר, גַּם עַל
הַמְּנִיעוֹת וְהַמְּסַכִּים הַגְּשָׁמִיִּים מִבְּנֵי
אָדָם אַחֲרִים, אוֹ מִתְּאוֹת גּוֹפִי, לְהִתְחַזֵּק
וּלְהִתְגַּבֵּר לְעַמֵּד כְּנֶגֶד כָּלֵם.

וְלִכְנֹס בְּדַרְכֵי יְהוָה בְּהַאֲמַת, לְהִתְקַרֵּב
אֵלֶיךָ וּלְהַצַּדִּיקִים וּכְשָׁרִים
הָאֱמֵתִים, וּלְעַבְדְּךָ בְּהַאֲמַת בִּירְאָה
וּבְאֵהָבָה, לְסוּר מִרַע וּלְעֲשׂוֹת טוֹב.
וּלְהִתְחַיֵּל וּלְגַמֵּר כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְקִדְשָׁה
שֶׁהֵם רְצוֹנְךָ בְּהַאֲמַת, חֵישׁ קַל מִהֲרָה.

וּתְרַחֵם עָלַי בְּכָל-עֵת שְׁיִבֹּאוּ עָלַי לְבִי
חֲסִי-וְשָׁלוֹם, קִשְׁיוֹת וְסַפִּיקוֹת
לְהִרְהֵר אַחֲרֵי הַאֲמַת חֲסִי-וְשָׁלוֹם - שְׁתַּכַּף
אֲזַעַק וְאֲצַעַק וְאֶקְרָא אֵלֶיךָ בְּקוֹל חֶזֶק
מִמְּקַי הַלֵּב. וְאַתָּה תַּעֲנֵנִי מִיַּד בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. אֲשׁוּעַ וְתֹאמַר הַנְּנִי.

כִּי אֵין לִי עַל מִי לְהַשְׁעֵן לְעַמֵּד כְּנֶגֶד כָּל
הַמְּנִיעוֹת, בְּפֶרֶט כְּנֶגֶד מְנִיעוֹת הַמַּח,
כִּי אִם עֲלֶיךָ אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, עֲלֶיךָ לְבַד
אֲנִי נִשְׁעֵן, וְעַל חֲסִדְךָ הַגָּדוֹל אֲנִי בּוֹטָח.

וּתְחַזְּקֵנִי וְתֹאמְצֵנִי, לְדַלֵּג עַל כָּל
הַמְּנִיעוֹת, וּלְשַׁבֵּר וּלְכַבֵּט
כָּלֵם, וּלְכַנֵּס לְתוֹךְ הַקִּדְשָׁה בְּהַאֲמַת,
וּלְהִתְחַיֵּל מֵעַתָּה לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּהַאֲמַת
לְאַמְתּוֹ כְּרְצוֹנְךָ הַטוֹב.

אָבִי שְׁבַשְׁמִים, רַחֵם עָלַי, מִלֹּא
מִשְׁאֲלוֹתֵי בְּרַחֲמִים, כִּי אֵין לִי שׁוֹם
תִּקְוָה, כִּי אִם עַל תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים, וְעַל
כַּחַם הַגָּדוֹל שֶׁל הַצַּדִּיקִים-אֱמֵתִים, וְאַתָּה
הַטוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה עִמִּי. רַחֵם עָלַי לְמַעַן
שְׁמֹךְ, וְאֵל תִּטְשֵׁנִי וְאֵל תַּעֲזֹבֵנִי.

עֲזָרְנִי הוֹשִׁיעֵנִי מִלֹּא רַחֲמִים, "פַּעַל
יְשׁוּעוֹת בְּקֶרֶב הָאָרֶץ". וַעֲשֵׂה אֵת
אֲשֶׁר בְּחֻקֶיךָ אֵלֶיךָ וְאֵת מִצְוֹתֶיךָ אֲשָׁמֵר,
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. יְהִי לְרְצוֹן אֱמֵרֵי-פִי
וְהַגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי. אָמֵן
וְאָמֵן.

☉ [ז] לקוטי תפלות ח"ב נז ☉

(על-פי שיחות הר"ן פז, 'והנה נער בכה')

"והנה נער בכה ותחמל עליו" (שמות ב,ו)

"כל השערים ננעלו, אבל שערי דמעה לא ננעלו" (ברכות לב), ולית מאן דאפתח לון לאלין שערים, עד דיייתי מארי דדמעה, דאתמר ביה (שמות ב,ו): "ותפתח ותראהו את הילד, והנה נער בכה", ולית היכלא מתפתחא אלא ביה, ודא איהו: "ותפתח" - "ותפתח" ודאי, דאפתח האי היכלא לגביה, במאי אפתח ליה, ב'דמעה', ה'דא הוא דכתיב: "והנה נער בכה", ומיד: "ותחמל עליו". ועוד: "ותפתח" - פד ישראל פתחין בתיבתא בבכיה, מיד: "ותחמל עליו". (תסוני דהר כו)

שינופה להיות בבחינת "נער בכה" - לבכות לפניה בכל-עת בדמעות-שליש כבן הבוכה לפני אביו, על גדל רחוקנו ממך. ובפרט בימים-הנוראים, ימי-הרצון. ואתה תחמל עלינו, בחמלה גדולה ואהבה יתרה

"שמעה תפלתי יהוה, ושועתי האזינה, אל דמעתי אל תחרש, כי גר אנכי עמך, תושב ככל אבותי. סורו ממני כל פועלי און, כי שמע יהוה קול בכי".

רבנו של עולם, מלא רחמים, שומע קול בכיות עמו ישראל ברחמים, עזרנו לבכות הרבה בכל יום ויום, בלב נשבר ונדכה באמת, בלב נשבר הבא מתוך שמחה.

עזרנו שאזפה לבכות לפניך בכל-עת, בדמעות-שליש, כבן הבוכה לפני אביו, על גדל רחוקי ממך, באפן שיהמו מעיך ויכמרו רחמיך האמתיים עלי, והשיבנו אליך בתשובה שלמה מהרה.

רבנו של עולם, בעל הרחמים, מלך מתרצה בדמעות, אתה יודע עצם הרחמנות שעלי, וכמה וכמה אני צריך לבכות לפניך, על גדל רחוקי ממך בלי שעור, כאשר אתה ידעת.

רחם עלי ופתח לבי, שאזפה להרגיש כאבי באמת, עד שאבכה לפניך הרבה בכל יום ויום.

ובפרט בימים-הנוראים, שהם: ימי אלול, וראש-השנה, ועשרת ימי-תשובה, ויום-הכפורים, והושענא-רבא. שהם ימי-רצון, ימי תשובה, ימים קדושים ונוראים מאד.

עזרני והושיעני ברחמיך הרבים, לבכות בהם הרבה בלב שלם באמת, "פלגי מים תרד עיני, על לא שמרו תורתך".

ואזכה להשליך מאתי, כל החכמות, וכל המחשבות, המבלבלים ומטרידים ומונעים מתמימות, מנקדת-האמת, בכל-עת. כלם אזכה לשבר ולבטל ולהשליכם מאתי לגמרי, ואזכה להתפלל ולעסק בעבודתך, בפשיטות ובתמימות באמת.

מלא רחמים, זכני בכלל ישראל, שאהיה בכל הימים-הנוראים, בבחינת: "נער בוכה". ואתה תחמל עלי, בחמלה גדולה, וברחמים רבים, באפן שאזכה מעתה על-כל-פנים, להשליך כל הרע והבלבולים מאתי, ואעזב דרכי הרע, ומחשבותי המגנות והמבלבלות.

זכני לבכות הרבה, בראש-השנה, ויום-הכפורים, והושענא-רבה, ובכל ימי אלול, ועשרת ימי-תשובה. באפן שיתעוררו רחמיך עלי, ותחמל עלי ועל כל ישראל, בחמלה גדולה ואהבה יתרה.

☉ [ח] לקוטי תפלות ח"ב כד ☉

(על-פי ח"ב כז, 'מי שהוא פרנס')

"ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלתם"
(שמות ב, יא)

שנזפה לפרנסים ומנהיגים בשרים, שיהיה להם דעת ורחמנות אמתי, לרחם על עניי הצאן - שימלו ויעבירו על מלכות ועל דרך-ארץ מעליהם לגמרי; ועל-ידי-זזה נזפה לבטל הד' מדות רעות - פגם אמונה, גלוי-עריזות, שפיכות-דמים, ולשון-הרע; ונזפה להנצל ממנהיגים ופרנסים המתגאים על הצבור, המושלים ומכבידים עלינו

ובכן רחם עלינו למען שמך, ותן לנו פרנסים ומנהיגים וראשים, בשרים ונאמנים והגונים, בכל עיר ועיר. ותמשיך עליהם דעת ורחמנות אמתי, שיזכו לרחם על עניי הצאן, לבל יכבידו על הנתינות והמסים על העניים והאביונים.

רק תשפיע עליהם דעת ורחמנות אמתי, שיתנהגו בהתנשאות שלהם בכשרות, כרצונך הטוב, לסדר הגביות והמסים, על כל אחד כראוי לו, לפי כחו באמת. להכביד על מי שראוי להכביד, ולהקל על מי שראוי להקל, ולפטר לגמרי את מי שראוי לפוטרו.

ובפרט יראי יהוה אשר הטו שכמם לסבל על תורה ועבודה, רחם עליהם למען שמך וכבודך, ותן בלב פרנסי ומנהיגי כל עיר ועיר, שימלו העל מעליהם לגמרי, ותעביר מהם על מלכות ועל דרך-ארץ.

ותצילנו ותשמרנו ברחמיה הרבים, ממנהיגים ופרנסים המתגאים

וזכנו לאתרוג נאה בחג הסוכות הקדוש, שיהיה לנו אתרוג נאה וכשר באמת, ומהדר בכל מיני הדור. ולולב והדס וערבה, פשרים ונאים ומהדרים.

ונזכה לקים מצות נטילת ארבעה מינים בזמנו, בתכלית השלמות, בקדשה ובטהרה גדולה, ובאהבה וביראה, בשמחה וחדוה רבה ועצומה.

מרא דעלמא כלא, מלא רחמים חדשים בכל עת, "שטחתי אליך כפי. פרשתי ידי אליך, נפשי כארץ עיפה לך סלה".

עזרנו והושיענו, אותי ואת כל עמך בית ישראל, בזכות וכח הדמעות והבכיות של הצדיקים-האמתיים ושל כלל ישראל, עזרנו שיגמרו הצדיקים-האמתיים עמנו מה שרצו, שיתקנו אותנו כלנו מהרה בשלמות, כרצונם הטוב והקדוש, לא כמעשינו הרעים.

עזרנו למענך ולמענם, והחזירנו בתשובה שלמה לפניך מהרה, "הדריכני באמתך, ולמדני כי אתה אלהי ישעי, אותך קויתי כל היום". זכנו לתמימות ופשיטות באמת.

עשה למען שמך, עשה למען תורתך. "עזרנו אלהי ישענו, על דבר כבוד שמך, והצילנו וכפר על חטאתינו למען שמך. ברוך יהוה אלהים אלהי ישראל, עושה נפלאות לבדו. וברוך שם כבודו לעולם, וימלא כבודו את כל הארץ, אמן ואמן".

על הצבור שלא לשם-שמים. רחם על עמך ישראל המפזרים בין הגוים, והם מושלים עלינו ומכבידים בכל-עת, הנתינות והמסים עלינו, ואומרים בכל עת: "מדד והבא".

ואתה יודע דחקנו ועמלנו, ועצם צמצום ומעוט הפרנסה שנתמעטה בעונותינו. ובפרט פרנסת היראים והכשרים, החפצים להרגיל עצמן, ללכת בדרךך, ולהתקרב אליך באמת, אשר רבם ככלם, פרנסתם דחוקה מאד, ובביתם אין לחם ושמלה, וכלה פרוטה מן הכיס.

ואם חסו-שלום מטילים עליהם גם על הנתינות, "כשל כח הסבל" חסו-ושלום, אוי, "מי יקום יעקב, פי קטן הוא". פי אין מי יעמד בעדנו, שמך הגדול יעמד לנו בעת צרה.

רחם עלינו בכל עיר ועיר מערי עמך ישראל במושבותם (ובפרט וכו'), ותן לנו מנהיגים וראשים ופרנסים חדשים, כשרים והגונים באמת, שיסדרו ויעריכו נתינות המסים, על-כל-אחד, כראוי לפי ערכו באמת-לאמתו, כרצונך הטוב.

כי אתה גלית לנו עצם המעלות שזוכין על-ידי מנהיג כשר, פי זוכין על-ידו לבטל ארבע מדות רעות, שהם: פגם אמונה וכפירות, וגלוי-עריות, ושפיכות-דמים, ולשון-הרע השקול כנגד פלן, שהם ראשי כל העברות שבתורה.

על-כן רחם עלינו ברחמיך הרבים, וזכנו שיהיה לנו מנהיגים וראשים הגונים כאלה, שיסדרו ויעריכו הגביות והמסים על כל אחד כראוי לו. עד שנזכה כלנו, להנצל על-ידם, מפגם כל הארבע מדות האלה.

ותמחר ותחיש לגאלנו, ותביא לנו את משיח צדקנו, ותשוב המלוכה והרשות וההתנשאות, לישראל עמך הכשרים והיראים באמת.

ויקיים מקרא שכתוב: "כי ליהוה המלוכה ומושל בגוים. ועלו מושיעים בהר-ציון, לשפט את הר עשו, והיתה ליהוה המלוכה. והיה יהוה למלך על כל הארץ, ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד".

❁ [ט] לקוטי-תפלות ח"א כ ❁

(על-פי ח"א כ, 'תשעה תקונין')

"ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים מן העבדה" (שמות ב, כג)

שנזכה לתקן הברית, שהוא תקון-הדעת, ולחמשים שערי-קדשה - בשם שהוצאת את אבותינו מגלות-מצרים, מפגם-הברית, מפגם-הדעת, מחמשים שערי-טמאה, והכנסתם בחמשים שערי-קדשה, לתקון-הברית, לתקון-הדעת

ועזרני והושיעני, שאזכה לעורר קולי בקדשה גדולה, והקול יעורר הכוונה, עד שאזכה לתקן דעתי בשלמות על-ידי-זה.

אנא יהוה, חוס וחסל עלינו, וזכנו לתקן הברית, שהוא תקון-הדעת,

❁ [וי] לקוטי-תפלות ח"א כב ❁

(על-פי ח"א כב, 'חותם בתוך חותם')

"ומשה היה רעה" (שימות ג, א)

שנזכה למנהיג אמת, רועה נאמן, ונזכה להכליל ב'שבעה רועים דקדשה', שהם 'כלליות-הקדשה', 'כלליות-האמונה'

"יהיה עזוז וגבור, יהיה איש מלחמה, תנה עזך לעבדך והושיעה לבן אמתך". וזכני ל'עזות-דקדשה', הנמשך מ'בשת-פנים דקדשה'.

ותזכנו על-ידי-זה לאמונה שלמה, ולהתקרב ולהכליל בצדיקים אמתיים הכלולים משבעה רועים, שהם כלליות הקדשה, ומשך על ידם עלי ועל זרעי ועל כל עמך בית ישראל אמונה שלמה באמת.

ותעזר רחמיך עלינו, ותשלח לנו מנהיג אמת, רועה נאמן, שיהיה לו כח לקרבנו אליך באמת.

ונזכה להכליל ב'שבעה רועים דקדשה', שהם כלליות-הקדשה, כלליות אמונה הקדושה של ישראל עם קדשך. ותמשיך עלינו ותשפיע עלינו אמונה הקדושה על-ידם.

ועשה למענה, ולמען ה'שבעה רועים', שהם: אברהם, יצחק, ויעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד; ולמען כל הצדיקים שהיו בכל דור ודור עד עתה, ולמען הצדיקים-אמתיים שבדור הזה, ולמען כל בית ישראל עמך.

ותשפיע עלינו מעון קדשתך, ותטיב לנו בטובך האמת, ותחננו

בשלמות, בקדשה ובטהרה, בלי שום פגם כלל.

ובשם שהוצאת את אבותינו מגלות-מצרים, בגשמיות וברוחניות, והוצאת אותם מחמשים שער-טמאה, מפגם-הברית, מפגם-הדעת, אשר זה היה עקר גלות-מצרים.

והכנסתם בחמשים שער-קדשה, וזכית אותם לתקון-הברית, לתקון-הדעת, ונתת להם תורתך הקדושה, והכנסת אותם לארץ-ישראל.

בן תעשה עמנו נסים ונפלאות גדולות ונוראות, ותוציא אותנו מן הגלות המר הזה, בגשמיות וברוחניות, מגלות-הגוף, ומגלות-הנפש.

ותמחר להוציאני, מכל החמשים שער-טמאה, ותפדנו ותגאלנו ותצילנו, מכל מיני פגם-הברית, מפגם-הדעת. ותכניסנו ברחמיך מהרה, לכל החמשים שער-קדשה.

ותזכנו ברחמיך הרבים, חיש קל מהרה, לתקון-הברית, לתקון-הדעת, באמת, פראוי לישראל עם קדשך. וקיים לנו מקרא שכתוב: "כימי צאתך מארץ מצרים, אראנו נפלאות".

בְּחֶסְדִּיךָ הַגְּדוֹלִים, וְתַמְלֵא רַחֲמִים עָלֵינוּ
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתָשִׁיב פָּנֶיךָ אֵלֵינוּ,
וְתִקַּע וְתִטֵּעַ בְּלִבֵּנוּ, אֲמוֹנַתְךָ הַקְּדוּשָׁה
בְּשִׁלְמוֹת.

שְׁנוּזָכָה לְהֶאֱמִין בְּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, וּבְצַדִּיקֶיךָ
הָאֱמֵתִים, הֵן בְּצַדִּיקִים אֱמֵתִים שׁוֹכְנֵי
עֵפֶר קְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה, הֵן
בְּצַדִּיקֵי-אֱמֵת וּמוֹכִיחֵי-אֱמֵת וּכְשָׁרִים-
אֱמֵתִים שְׁבַדּוֹר הַזֶּה.

בְּכֶלֶם אֲזָכָה לְהֶאֱמִין, בְּאֱמֵת וּבְאֲמוֹנָה
שְׁלֵמָה, בְּלִי שׁוֹם בְּלִבּוֹל וּנְטִיָּה
כָּלֵל חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, וְלֹא יִהְיֶה לִּי שׁוֹם
הִרְהוֹר אַחֲרֵיהֶם כָּלֵל.

⊙ [יא] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א ל' ⊙

(על-פי ח"א ל, 'מישרא דסכינא')

"ומשה היה רעה" (שמות ג, א)

שְׁנוּזָכָה לְהֶרּוּפֵא הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר שְׁיוּכַל לַעֲזֹר לָנוּ -
'מְנַהֵיג הָאֱמֵתִי' הַצַּדִּיק הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד,
שְׁיִהְיֶה בְּבַחֲיַנַּת 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ'

מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ, עַל-יְדֵי
מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלֵינוּ-הַשָּׁלוֹם, אֲשֶׁר הוּא
הָאִיר עֵינֵינוּ, וְהוֹצִיאָנוּ מֵאֶפְלָה לְאוֹרָה,
מִחֹשֶׁךְ לְאוֹר גְּדוֹל, מֵעַמְקֵי הַגְּלוּת בְּגוֹף
וְנַפֶּשׁ וּמְמוֹן, מִמ"ט שְׁעָרֵי-טְמֵאָה, לְמ"ט
שְׁעָרֵי-קְדוּשָׁה.

כִּי מֵעַצֵּם גְּדֹלַת מַעֲלַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלֵינוּ-
הַשָּׁלוֹם, הָיָה יָכוֹל לְהַכְנִיס הַשְּׁגַת
אֱלֹהוּתְךָ, אֶפְלוּ לְאֲנָשִׁים-פְּחוּתִים,
בְּדִיּוּטֵא-הַתַּחֲתוֹנָה מְאֹד, כְּמִנּוּ הַיּוֹם.

מָרָא דְעֵלְמָא כְּלָא, אַתָּה יָדַעְתָּ כִּי אֵין
מִי שְׁיוּכַל לְהַכְנִיס בְּנוּ הַשְּׁגַת-
אֱלֹהוּת, כִּי אִם צַדִּיקֵי הַדּוֹר הָאֱמֵתִים
הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד.

כִּי לְפִי עֵצֶם יִרְדְּתָנוּ וְהִתְרַחֲקוּתָנוּ מִמְּךָ
מְאֹד, וּכְפִי פְּחִיתוֹת נַפְשָׁנוּ שְׁאָנוּ
יּוֹדְעִים בְּעַצְמָנוּ, אָנוּ צְרִיכִים עֲכָשְׁיו
מְנַהֵיג אֱמֵתִי, שְׁיִהְיֶה גְּדוֹל בְּמַעֲלָה
מִפְּלֶגֶת וְעֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד.

כִּי כָל מָה שֶׁהַחוֹלָה נֶחְלַשׁ בְּיוֹתֵר, הוּא
צָרִיךְ רוּפֵא גְּדוֹל בְּיוֹתֵר. וַיִּשְׂרָאֵל
בְּמַצְרַיִם שֶׁהָיוּ בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָה מְאֹד,
בְּמ"ט שְׁעָרֵי-טְמֵאָה, לֹא הָיָה מִי שְׁיוּכַל
לַעֲזֹר לָהֶם, כִּי-אִם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלֵינוּ-
הַשָּׁלוֹם.

וְעַכְשָׁיו שְׁנַפְלָנוּ בְּגָלוּת גְּדוֹל בְּגוֹף
וְנַפֶּשׁ, יוֹתֵר וַיּוֹתֵר מְגָלוּת-
מַצְרַיִם, בּוֹדָאֵי אֵין מִי שְׁיוּכַל לַעֲזֹר אוֹתָנוּ
כִּי-אִם הַצַּדִּיק הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד,
שְׁיִהְיֶה בְּבַחֲיַנַּת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ.

⊙ [יב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א פא ⊙

(על-פי ח"א עט, 'בטח בה')

"ומשה היה רעה" (שמות ג, א)

שְׁנוּזָכָה לְמְנַהֵיג רוּעָה נְאֻמָּן,
כְּמוֹ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ רַעֲיָא-מְהִימְנָא

וְתַן לָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ, מְנַהֵיג רוּעָה נְאֻמָּן,
כְּמוֹ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלֵינוּ-הַשָּׁלוֹם,
רַעֲיָא-מְהִימְנָא, אֲשֶׁר יִשָּׂא אוֹתָנוּ "כְּאֲשֶׁר
יִשָּׂא הָאֱמָן אֶת הַיֵּינֶק", עַד אֲשֶׁר יִבִּיאָנוּ
לְתוֹךְ הַקְּדוּשָׁה וְהַתְּשׁוּבָה בְּאֱמֵת.

☉ [יד] לקוטי תפלות ח"ב ז ☉

(על-פי ח"ב ז, 'פי מרחמם ינהגם')

"ומשה היה רעה" (שמות ג, א)

שנזפה לרועה נאמן, מנהיג אמת, רחמן אמת, שינהג אותנו ברחמים ובחמלה, כמו משה רבנו עליו השלום

☉ [יג] לקוטי תפלות ח"ב ה ☉

(על-פי ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

"ומשה היה רעה" (שמות ג, א)

שנזפה להמשיך עלינו קדשות משה משיח, שהוא רועה ישראל האמתי, שכלול מפל השבעה רועים; ועל-ידי-זה נזפה לבטל תאות נאוף מאתנו

רבנו של עולם, "רעה ישראל האזינה, נוהג פצאן יוסף, יושב הכרובים הופיעה". אתה עשית עמנו חסדים רבים ועצומים בכל דור ודור, ונתת לישראל בכל דור ודור, מנהיגים אמתיים, אשר הורו את ישראל את הדרך אשר ילכו בה, ואת המעשה אשר יעשו.

חוסה עלינו גם עתה בדור הזה, ושלה לנו רועה נאמן, מנהיג אמת, רחמן אמת, אשר יוכל לנהג אותנו ברחמים ובחמלה, כמו משה רבנו עליו השלום.

☉ [טו] לקוטי תפלות ח"ב כח ☉

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב לט, 'לכו קוזו מפעלות ה')

"ומשה היה רעה" (שמות ג, א)

שנזפה לרועה נאמן, רבי ומנהיג אמת ורחמן, כמו משה רבנו עליו השלום, שיוכל להאיר בנו הדעת הקדוש, שנזפה על-ידי-זה לבא להתכלית האמת

"רעה ישראל האזינה, נוהג פצאן יוסף, יושב הכרובים הופיעה".

רבנו של עולם, מלך מנהיג ומושל, מלא רחמים, אשר חמלת עלינו בחמלתך הגדולה, ושלחת לנו מושיע

וזבנו לקים מצות תפלין פראוי, בכל פרטיה ודקדוקיה וכונותיה, ותרי"ג מצות התלוים בה, ובלב טוב, ובשמחה גדולה. פראוי לשמח ולגיל ולשוש מאד, כשאנו זוכים להתעטר, בעטרת תפארת התפלין הקדושים והנוראים מאד, שהם כתרי דמלכא.

ובזכות קדשת השבעה ראשים של ה'תרי"ן שיני"ן' הקדושים שבתפלין, שהם 'שי"ן של שלשה ראשים', ושי"ן של ארבע ראשים'. נזפה להמשיך עלינו קדשת משה משיח, שהוא רועה ישראל האמתי, שכלול מפל השבעה רועים.

ובזכותם וכחם של משה רבנו עליו השלום, ושל כל השבעה רועים, ובזכות כל הצדיקים האמתים, נזפה לשבר ולבטל תאות נאוף מאתנו, ולשבר החותם דקלפה, ולתקן בכל מיני תקונים החותם דקדשה.

ורב, גואל ישראל וקדושו, הוא משה
רבנו עליו השלום.

אשר הוציאנו מאפלה לאורה, מחשך
לאור גדול, ונתן לנו את התורה,
והאיר עינינו, והודיענו אמתת אמונתך
הקדושה.

ומעצם גדלתו הנפלאה, היה יכל
להאיר גם בהפחות-
שבפחותים כמונו היום, להודיע לכל
גדלתך וגבורתך, לפקח עינים עורות,
להאיר עיני כל ישראל, אפלו אותם שהם
בבחינת רגלין.

שיוכלו להעמיק בדעתם, להשיג
התכלית האמתי מפל הברואים
שבועולם. לדעת ולהפיר אותך תתברך
לנצח, על-ידי כל הבריות שבועולם.
ולהתקרב אליך, ולהתדבק בך באמת.

אשרי הדור שזכו למנהיג כזה, אשרי
עינים שזכו לראותו, אשרי
אזנים שזכו לשמע דברי אלהים חיים,
מפיו הקדוש והנורא, שהיתה שכינה
מדברת מתוך גרונו.

הודיענו נא, באיזה דרך נשוטט לבקש
מנהיג אמתי כזה, כי לעצם
שפלותי וחלישותנו עתה, וכלנו אין פנינו
יפות כלל.

אין מי שיוכל לעזר אותנו, כי אם רבי
ומנהיג אמתי, שיהיה באמת
בבחינת משה רבנו עליו השלום, שיוכל
להאיר גם בנו הדעת הקדוש, שנזכה על-
ידי-זה לבא אל התכלית האמתי, לדעת

ולהפיר אותך תתברך לנצח, על-ידי כל
הבריות שבועולם.

אשר כלם נבראו רק בשביל-זה, כדי
שיזכה האדם להפיר אותך על-
ידם, שזה עקר התכלית של כל הבריאה
בכלל ובפרט.

ואיך זוכין למצא מנהיג כזה. איה,
איפוא הוא, איה מקום כבודו,
איה העצה והתחבולה שנזכה למוצאו,
כי אם אמנם גם עתה נמצאים צדיקים
ומנהיגי ישראל, יהוה עליהם יחיו,
ויאריך ימיהם ושנותיהם.

אבל הלא כל המפרסמים כלם יודו
בעצמם ולא יבושו: שאין להם
זה הכח שהזכרנו לפניך, שהוא הכח של
משה רבנו, להאיר בנו הדעת הזה,
שישיג כל אחד ואחד התכלית האמתי
בזה העולם, מפל הדברים שבועולם,
אשר לך נוצרנו.

ועתה מה נעשה ומה נפעל, מי יקום
בעדנו. אוי, "מי יקום יעקב כי
קטן הוא". מריה דעלמא כלא, מרחם על
הארץ מרחם על הבריות, אשר "נחית
כצאן עמך ביד משה ואהרן".

איה רחמנותך על ישראל עם קדשך
עתה, "על מי נטשת מעט הצאן
הזה", על מי עזבת אותנו, חלושי כח
כאלה, פחותי ערך כמונו היום.

ראה עמידתינו דלים ורקים, אשר
השחרו פנינו מפני חטאתינו,
ונכפפה קומתנו מפני עונותינו. אל מי
ננוס לעזרה,

"המאם מאסת את יהודה, אם בציון געלה נפשך, מדוע הכיתנו ואין לנו מרפא, קנה לשלום ואין טוב, ולעת מרפא והנה בעתה".

ועתה עתה, איה רחמנותך, איה נפלאותיך, ולמה "תהיה עדת יהוה פצאן אשר אין להם רועה".

חום וחרמל עלינו חוס ורחם עלינו, וזכנו ועזרנו להתפלל ולהתחנן לפניך על-זה הרבה, לצעק ולזעק זעקה גדולה ומרה, ולבכות לפניך בכל יום על-זה בדמעות-שליש.

עד שתחננו ותעננו ותחמל עלינו, ותתן לנו רועה ישראל, מנהיג אמתי, מנהיג רחמן, כמו משה רבנו, רועה נאמן.

שיוכל לעסק בתקוננו, להשיבנו אליך באמת, ויאיר גם בנו השגת דעתו הקדושה, ויפקח עיני דעתנו בקדשה ובטהרה גדולה.

שנזכה גם אנחנו, להשיג התכלית האמתי מפל הברואים שבעולם, ולהפיר אותך באמת, ולהתקרב אליך, ולהתדבק בך לנצח.

מלא רחמים, יהוה, פקח עינינו, ונראה ונבין ונשפיל האמת לאמתו, איך להתנהג עתה, באפן שנזכה לבקש ולמצא מנהיג אמתי כזה שביאנו בחיינו לתכלית האמתי, פי אין לנו על מי להשען, פי עם עליך אבינו שבשמים.

"אנחנו החמר ואתה יצרנו, ומעשה ידך כלנו. עליך יעזב חלכה יתום אתה היית עוזר".

כי אתה לבד יודע צפון לבנו, ואיך לעזרנו עתה בכל הענינים, ובפרט בענין זה אשר בו תלוי הכל, שנזכה למצא המנהיג האמתי שהוא בבחינת משה רבנו, שיוכל להביאנו לתכלית האמתי והנצחי מהרה בחיינו.

והשוב בעיניך עשה עמנו, פי אנו משליכים כל ירבנו עליך, "ואני תמיד איחל, עד ישקיף וירא יהוה משמים".

וישוב אלינו וירחמנו, וכאב את בן ירצנו, ויחזיר לנו העטרה ליושנה, ויתן לנו רועה פלכו.

ויקיים מהרה מקרא שכתוב: "ונתתי לכם רועים פלבי, ורעו אתכם דעה והשפל". ותמהר ותחיש לגאלנו, ותביא לנו את משיח צדקנו.

ויקיים מהרה: "והקמותי עליהם רועה אחד ורעה אתהן, את עבדי דוד הוא ירעה אותם, והוא יהיה להן לרועה. ואני יהוה אהיה להם לאלהים, ועבדי דוד נשיא בתוכם, אני יהוה דברתי".

ונאמר: "ולא יטמאו עוד בגלוליהם ובשקוציהם ובכל פשעיהם, והושעתי אותם מפל מושבתיים אשר חטאו בהם, וטהרתי אותם, והיו לי לעם, ואני אהיה להם לאלהים. ועבדי דוד מלך עליהם, ורועה אחד יהיה לכלם,

ובמשפטי ילכו, וחקותי ישמרו ועשו אותם. יהוה אלהים צבאות, השיבנו האר פניך ונושעה".

☪ [טז] תפלות ותחנונים ☪

השמטה ללקוטי תפלות ח"א פג

(על-פי ח"א רז, 'תעיתי כשה אבד')

"ומשה היה רעה את צאן יתרו וגו', וינהג

את הצאן אחר המדבר" (שמות ג, א)

"תעיתי כשה אבד בקש עבדך" (תהלים קיט, קנב)

"ומשה היה רעה" - אמר הקדוש ברוך הוא: "מי שהוא יודע לרעות הצאן איש לפי כחו, ובא וירעה בעמי!" - ואף משה לא בקנו הקדוש ברוך הוא אלא בצאן. אמרו רבותינו: כשהיה משה רבנו עליו השלום רועה צאנו של יתרו במדבר, ברח ממנו גדי, ורץ אחריו, עד שהגיע לחסות [שם מקום]. כיון שהגיע לחסות, נזדמנה לו ברכה של מים, ועמד הגדי לשתות. כיון שהגיע משה אצלו, אמר: אני לא הייתי יודע שרץ היית מפני צמא, עיף אתה. הרפיבו על פתפו והיה מהלך. אמר הקדוש ברוך הוא: "יש לך רחמים לנהג צאנו של בשר-ודם, כך חניף, אתה תרעה צאני ישראל!" - הוי: "ומשה היה רעה". (שמות רבה ב, ב)

שנזכה לזעק ולשווע, שתמהר לבקשנו להחזירני אליך, כל-זמן שלא שכחנו לגמרי, קול התורה והמצוות, בזכות דוד המלך ושאר הצדיקים שצעקו אליך: "תעיתי כשה אבד בקש עבדך, כי מצותיך לא שכחתי"; וחמל על "צאן אוֹבְדוֹת" כְּמוֹנוֹ, שְׁנֵהִיָּה בְּכָלל "הַאֲבֹדוֹת הַמִּתְבַּקְּשׁוֹת עַל בְּעֻלְיָהֶן", וְתַבְקֵשׁ אַחֲרֵינוּ עַד שֶׁתִּמְצָאֵנוּ

רבוננו של עולם, כבר הזרתנו וזרזתנו על-ידי חכמיך הקדושים, להזדרז ולשוב בתשובה שלמה לפניך בבחרותי, בעת שאני נער ורך ו"עול ימים", ועדין לא נתעיתי כל-כך בהדרכים הנבוכים. וגם לא שכחתי עדין את קולך הקדוש, שאתה קורא ומכריז אלי בכל-פעם לשוב אליך.

ועתה מה אעשה, אחרי אשר לא שמעתי בקול מורי ורבותי, והזקנתי בחטאי כל-כך, וכמעט אשר שכחתי את קול קריאתך, וקול התורה והמצוות, אשר מכריזין וקוראין לפני תמיד, לשוב מִדְּרָכֵי הַנְּבוּכִים, ואיני שומע ומכיר בקולם כלל.

אבל אף-על-פי-כן, כבר הודעתנו: כי אין שום יאוש בעולם כלל, ועדין יש תקוה, כי אתה חושב מחשבות, לבלתי ידח ממך, אפלו מי שנדח כבר לגמרי חס-ושלום, ואתה חושב מחשבות לקרבו אליך.

כי לא תחפץ במות המת, "כי אם בשוב רשע מִדְּרָכָו וְחִיָּה", ועד יום מותו תחכה לו, אם ישוב מיד תקבלו.

ואני רואה ומביט מרחוק, עצם רחמיך וחסדיך הרבים עלי גם עתה, כי גם עד זקנה ושיבה אל תעזבני, ואתה חושב מרחוק להיטיב אחריתי, ואתה קורא אותי ומרמז לי ברמזיך הקדושים בכל-פעם גם עכשו, לרחם עלי מעתה על-כל-פנים, ולעזב דרכי הרע ומחשבותי המגנות, ולשוב אליך ותרחמני.

ולפעמים אתה קורא אותי בקריאה מממש, על-ידי צדיקיך הקדושים, שמוכיחין אותי ב"תוכחה מגלה מאהבה מסתרת".

וכמה פעמים אין מספר, אשר הסברת לי פנים, והראית לי דרכי טובך

בעליהן", ותבקש אחרי עד שתמצאני,
ותחזירני בתשובה שלמה לפניך.

⊙ [ויז] לקוטי תפלות ח"ב מב ⊙

(על-פי ח"ב פג, 'על-ידי תקון-הברית')

"של נעליך מעל רגליך, פי המקום אשר אתה

עומד עליו, אדמת קדש הוא" (שמות ג, ה)

שנזכה להפשיט 'גופנו המצורע', וללבש

'בגדי שבת', דהינו 'גוף קדוש' מגן-עדן

ובכן תעזרני ברחמיך הרבים, שאזכה
להפשיט 'גופי המצורע', שהוא
מ'משכא-דחויא', וללבש 'בגדי שבת',
דהינו 'גוף קדוש' מגן-עדן.

רבוננו של עולם, יודע תעלומות, אתה
לבד יודע מהיכן נמשך גופי
המגשם, "הן בעון חוללתי, ובחטא יחמתני
אמי. פי אבי ואמי עזבוני, ויהוה יאספני".

ומלבד מה שגופי עכור ומגשם
מתחלת ההולדה, נוסף לזה
הוספתי זוהמא ועכירות על עכירות, על-
ידי מעשי הרעים והפגומים מאד. ומעצם
גשמיות ועכירת הגוף המצורע הזה, איני
יכול לנקות עצמי מכסילות דעתי ועכירת
מעשי הרעים.

עד אשר אני הולך בעולם-הזה, נע-
ונד, מבלבל ומטורף, ואני מחפש
ומבקש אנה ואנה, למצא פתח הצלה,
לברח מזהמת טנוף גופי, ומתאותיו
הרעים, ועדין לא נושעתני.

ורחמיך הגדולים עלי. נודה לך ונספר
תהלתך, על נסיך שבכל יום עמנו, ועל
נפלאותיך וטובותיך שבכל עת.

ואפלו אם לפעמים אתה בועט בי,
ומכה אותי ביסורים חס-
ושלום, גם זה הוא ברחמים וחסדים
גדולים, והכל לטובתי, בכדי למרק
עוונותי, ולהזכירני לשוב בתשובה
שלמה לפניך.

ונם ידעתי, פי גם התורה והמצוות,
עדין מכריזין וקוראין לפני בכל-
פעם, ומעוררין את לבבי לשוב אליך.

ואם כי לא זכיתי עדין, לשמע בקולם
ולקים דבריהם, אבל על-כל-פנים
יודע אני ומבין מפל-זה, פי עדין לא
נתיאשפת ממני חס-ושלום מלקרבני אליך.

על-כן, כל עוד נשמת בי, אזעק
ואשוע אליך, שתמהר לבקש
אותי להחזירני אליך, כל-זמן שלא
שכחתי עדין לגמרי חס-ושלום, את קול
התורה והמצוות.

ותשמע ותקבל תפלתי זאת, בזכות
דוד המלך עליו-השלום,
שהיה צדיק גדול ונורא מאד, וכן שארי
הצדיקים הקדושים שהיו אחריו, והם
צעקו אליך: "תעיתי פשה אבד בקש
עבדך, פי מצותיך לא שכחתי".

בזכותם וכחם הגדול, חוס וחמל גם
על "צאן אוכדות" ונפשות
הנדהות פמוני היום. ואזכה גם-כן להיות
בכלל "האבדות המתבקשות על

וְאִינִי יוֹדַע אֵיךְ לְהַצִּיל אֶת עַצְמִי, מִמֵּנִי
בְּעַצְמִי, עַד אֲשֶׁר קָשָׁה וְכָבֵד עָלַי,
אֲפֹלוּ לְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְחַנֵּן עַל־זֶה.

אָבִי שְׁבַשְׁמִים, רַחֵם עָלַי, לְמַדְנִי אֵיךְ
לְסַדֵּר תְּחִנּוּתֵי הַמָּרָה לְפָנֶיךָ עֲתָה,
אֵיךְ לְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ הָאֱמֵתִים עָלַי עֲתָה,
בְּאִפְּן שְׁאֲזַכָּה עַל־כָּל־פְּנִים מֵעֲתָה, לְעֹזֵב
דְּרָכֵי הָרַע, וּמַחְשְׁבוֹתֵי הַמַּגְנוּת וְהַמְבַלְבָּלוֹת.

וְאִפְשִׁיט אֶת עַצְמִי מֵעֲתָה, מִגּוֹפִי
הַמְצוֹרֵעַ הַמְגַשֵּׁם וְהַעֲכוּר
כָּל־כֶּף, וְאֶתְחִיל לְטַהֵר וּלְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמִי
בְּכָל מִינֵי קִדְשוֹת וְטַהֲרוֹת, עַד שְׁאֲזַכָּה
לְהִתְלַבֵּשׁ בְּגוֹף קָדוֹשׁ מִגֵּן־עֵדֶן.

מָרִיָּה דְעֵלְמָא כְּלָא, רוּפָא חָנָם, רְפָאנִי
נָא בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, רְפוּאֵת־הַנֶּפֶשׁ
וּרְפוּאֵת־הַגּוּף, "רְפָאנִי יְהוָה וְאַרְפָּא,
הוֹשִׁיעֵנִי וְאוֹשַׁעָה, כִּי תִהְלְתִי אִתָּה."

רְפָאנִי וְאַסְפְּנִי מִצַּרְעָתִי, וּמִהָרָה לְהַפְּשִׁיט
מֵעָלַי גּוֹפִי הַמְצוֹרֵעַ, וְהִלְבֵּשׁ
אוֹתִי בַחֲסֵדֶיךָ, גּוֹף קָדוֹשׁ מִגֵּן־עֵדֶן.

וּתְזַכְּנוּ וּתוֹשִׁיעֵנוּ, שְׁתַּהֲיֶה תְּפִלָּתֵנוּ
תָּמִיד עַל "אֲדַמַּת קִדְשׁ",
שְׁנֹזְכָה לְקַדֵּשׁ הַמָּקוֹם שְׁאֵנוּ עוֹמְדִים
עָלָיו, לְהִתְפַּלֵּל בְּקַדְשַׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

וּתְעוֹרֵר אֶת לְבָבִי בְשַׁעַת הַתְּפִלָּה,
וְאֲזַכָּה לְהִתְפַּלֵּל בְּהִתְעוֹרְרוֹת
גְּדוֹל וְנוֹרָא, עַד אֲשֶׁר יִתְעוֹרְרוּ יָדַי בְּשַׁעַת
הַתְּפִלָּה, וְאֲזַכָּה לְהָרִים יָדַי לַיהוָה,
וּלְהַכּוֹת כַּף אֶל כַּף, בְּהִתְלַהֲבוֹת גְּדוֹל,
בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, בְּשִׂמְחָה רַבָּה,
וּבְהִתְעוֹרְרוֹת נִפְלָא, לְשִׁמְךָ לְבַד בְּאֵמֶת.

וְעַל־יָדַי הַמְּחַאֵת כַּף אֶל כַּף, אֲזַכָּה
שְׁיִתְעוֹרְרוּ כַח יָדָיו שֶׁל
הַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁהֵם 'כ"ח פִּרְקִין
דִּי־דִים הָעֲלִיוֹנִים', שֶׁהֵם 'כ"ח אֲתוֹן שֶׁל
מַעֲשֵׂה־בְּרֵאשִׁית'.

וְעַל־יָדַי־זֶה נִזְכָּה, לְטַהֵר וּלְזַכֵּךְ אֶת
אֹוִיר הַמָּקוֹם שְׁאֵנוּ
מִתְפַּלְלִים בוֹ, בְּבַחֲיִנַת "אֹוִירָא דְאַרְץ־
יִשְׂרָאֵל מִחֲפִים", שֶׁהוּא 'אֹוִיר הַקָּדוֹשׁ',
לְגַרְשׁ 'אֹוִיר הַטָּמֵא שֶׁל חוּץ־לְאַרְץ',
וּלְהַמְשִׁיךְ אֶל הַמָּקוֹם שְׁאֵנוּ עוֹמְדִים עָלָיו
לְהִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ, 'אֹוִיר הַקָּדוֹשׁ שֶׁל אֶרֶץ־
יִשְׂרָאֵל'.

כִּי הַכֹּל שְׁלֶךָ, וּבְכַחֲךָ בְּרֵאתָ עוֹלָמְךָ
בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, בִּכ"ח פִּירְקִין דִּי־דִים
הַקָּדוֹשִׁים, שֶׁהֵם 'כ"ח אֲתוֹן דְּמַעֲשֵׂה־
בְּרֵאשִׁית', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "אֵף יָדַי יִסְדָּה
אֶרֶץ, וַיִּמְיֵנִי טַפְחָה שָׁמַיִם"; וְכָתִיב:
"בְּדַבַּר יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ, וּבְרוּחַ פִּיו כָּל
צָבָאם".

☪ [יח] לְקוּטֵי־תְּפִלוֹת ח"א מֵד ☪

(על־פי ח"א מֵד, מְחַאֲת־כַּפִּים בַּתְּפִלָּה)

"כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו,

אֲדַמַּת קִדְשׁ הוּא" (שְׁמוֹת ג, ה)

שְׁנֹזְכָה לְהַכּוֹת כַּף אֶל כַּף בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה; וְנִזְכָּה
עַל־יָדַי־זֶה לְטַהֵר וּלְזַכֵּךְ אֶת 'אֹוִיר הַמָּקוֹם' שְׁאֵנוּ
מִתְפַּלְלִים בוֹ, בְּבַחֲיִנַת "אֹוִירָא דְאַרְץ־יִשְׂרָאֵל
מִחֲפִים", שֶׁהוּא 'אֹוִיר הַקָּדוֹשׁ' - שְׁתַּהֲיֶה תְּפִלָּתֵנוּ
תָּמִיד עַל "אֲדַמַּת קִדְשׁ", לְקַדֵּשׁ הַמָּקוֹם שְׁאֵנוּ
עוֹמְדִים עָלָיו, בְּקַדְשַׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל

וּבְרָצוֹנְךָ הַטוֹב נָתַתְּ כַח לְיִשְׂרָאֵל עִמָּךְ,
 לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל מִיַּד
 הַשְּׂבָעָה עַמְּמִין, וּלְטַהֵר אֶת הָאָרֶץ, לְגֵרֵשׁ
 מִשָּׁם 'אוֹיֵר הַטָּמֵא שֶׁל הָעַמִּים',
 וּלְהַמְשִׁיךְ לְשֵׁם 'אוֹיֵר הַקְּדוֹשׁ', לְקַדְּשׁ
 הָאָרֶץ בְּקִדְשַׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ
 שְׁפָתוֹב: "כַּח מַעֲשֵׂיו הַגִּיד לְעַמּוֹ, לְתַת
 לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם".

בֵּן בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, תִּזְכְּנוּ וּתְחַנְּנוּ
 וּתְאֲמִצְנוּ, וְתִתֵּן לָנוּ כַח וּגְבוּרָה
 מֵאַתָּה, שְׁנִזְכֶּה בְּכָל מְקוֹם שְׁנַעֲמַד שָׁם
 לְהַתְּפַלֵּל לְפָנֶיךָ, לְטַהֵר אֶת הַמְּקוֹם הַהוּא,
 עַל-יְדֵי 'מַחְאֵת-כַּפַּיִם'.

לְעוֹרֵר עַל-יְדֵי-זֶה "כַּח מַעֲשִׂיךָ",
 וּלְהַמְשִׁיךְ לְשֵׁם 'אוֹיֵר הַקְּדוֹשׁ'
 שֶׁל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, וּלְגַרֵּשׁ מִשָּׁם 'אוֹיֵר
 הַטָּמֵא שֶׁל חוּץ-לְאָרֶץ'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכֶּה, לְזַכֵּךְ אֶת תְּפִלָּתֵנוּ,
 וּלְטַהֲרָהּ מִכָּל מִינֵי
 מַחֲשָׁבוֹת-זָרוֹת, וּמִכָּל הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה-
 זָרָה וּכְפִירוֹת, מִכָּל תְּצִילָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים וּבַחֲסֵדֶיךָ הַגְּדוֹלִים.

☪ [יט] לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"א יח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יח, 'קַרְטִילִיתָא')

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָאֱלֹקִים, מִי אֲנִי

כִּי אֵלֶיךָ אֵל פְּרַעֲוִי" (שמות ג, יא)

"וַיַּחֲזֵר אַף ה' בְּמֹשֶׁה" (שמות ד, יד)

שְׂנִזְכֶּה לְ'מִנְהִיג-אַמְתִּי' כְּמוֹ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עַל-יְדֵי-
 הַשְּׂלוֹם, וְהַ'מִּנְהִיג-הָאַמְתִּי' יַחְמַל עָלֵינוּ וַיִּשִּׁיב
 פָּנָיו אֵלֵינוּ, וַיִּקְבַּל הַמִּנְהִיגוֹת וְהַמְּשַׁלָּה, וַיִּנְהִיג
 אוֹתֵנוּ בְּרַחֲמָיו, וַיִּקְרַבֵּנוּ לְעֲבוּדָתְךָ בְּאַמְתִּי

אֲבִינוּ שְׂבַשְׂמִים חָמַל עָלֵינוּ, אֲבִינוּ
 שְׂבַשְׂמִים אֶל תְּסַתֵּר פְּנֵיךָ מִמֶּנּוּ,
 מוֹשֵׁל בְּכָל מַלְךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, שְׁלַח לָנוּ
 מִנְהִיג וּמוֹשֵׁל אֲמָתֵי דְקַדְשָׁה, שְׂיוּכַל
 לְהִנְהִיג אוֹתֵנוּ בְּרַחֲמִים, "כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא
 הָאֱמֶן אֶת הַיִּנֹּק", לְקַרְבָּנוּ לְעֲבוּדָתְךָ
 בְּאַמְתִּי.

תֵּן לָנוּ מִנְהִיג אֲמָתֵי כְּמוֹ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ
 עַל-יְדֵי-הַשְּׁלוֹם, כִּי יִשְׂרָאֵל הָיוּ שְׂקוּעִים
 בְּמִצְרַיִם בְּאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה שְׁעָרֵי טְמֵאָה,
 וְלֹא הָיָה אֲפֹשֶׁר שְׂיִצְאוּ מִשָּׁם, כִּי-אִם עַל-
 יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְחַמְלַת עָלֵיהֶם, וְגִזְרַת עַל
 מֹשֶׁה שְׂיִלַּךְ מֹשֶׁה וַיִּגְאָלֵם.

אַף-עַל-פִּי שְׂמֹשֶׁה רַבֵּנוּ מִגְדֵּל
 עֲנוּתֵנוּתוֹ הָיָה מְסַתֵּר פְּנָיו,
 וְלֹא רָצָה לְקַבֵּל הַמְּשַׁלָּה וְהַמִּנְהִיגוֹת.
 אָבַל אַתָּה חַמְלַת עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, וְגִזְרַת
 שְׂיִלַּךְ בְּעַל-כְּרָחוּ, וְהָיִיתָ עִמּוֹ תָּמִיד, עַד
 שְׂזַכֶּה לְגִאָלֵם.

וְהִנֵּה עֹכְשָׁיו בְּעוֹנוֹתֵינוּ אָנוּ שְׂקוּעִים
 בְּגִלוֹת, יוֹתֵר מִגִּלוֹת מִצְרַיִם,
 וְאַתָּה יוֹדֵעַ שְׂאִין מִי שְׂיוּכַל לְעֹזֵר אוֹתֵנוּ,
 כִּי אִם מִנְהִיג אֲמָתֵי שְׂיִהְיֶה בְּבַחֲיִנַת מֹשֶׁה
 רַבֵּנוּ עַל-יְדֵי-הַשְּׁלוֹם.

עַל-כֵּן רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׂמֶךָ, וּשְׂבוֹר
 וְהַפֵּר כַּעֲסֶךָ מֵעָלֵינוּ, וּשְׁלַח
 רַחֲמָנוֹת בְּלֵב הַמִּנְהִיג הָאַמְתִּי, שְׂיַחְמַל
 עָלֵינוּ וַיִּשִּׁיב פָּנָיו אֵלֵינוּ, וַיִּקְבַּל הַמִּנְהִיגוֹת
 וְהַמְּשַׁלָּה, וַיִּנְהִיג אוֹתֵנוּ בְּרַחֲמָיו,
 וַיִּקְרַבֵּנוּ לְעֲבוּדָתְךָ בְּאַמְתִּי.

☉ [כ] לקוטי-תפלות ח"א ו ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ו, 'קרא את יהושע')

"ויאמר אלקים אל משה, אהי"ה אשר אהי"ה"
(שמות ג, יד)

שנזכה בכח השם "אהי"ה", להכין עצמנו שיהיה לנו 'הויה' בעולם, על-ידי שנזכה לשוב בתשובה-שלמה, ולעשות 'תשובה על תשובה' - ונזכה להיות מן הנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתרחמנו ברחמיך הרבים וחסדיך הגדולים, וחוס וחסל נא עלי, ועל נפשי האמללה, הצמאה והרעבה והתאבה לשוב אליך באמת. ועזרני ברחמיך הרבים, לשוב בתשובה-שלמה לפניך, על כל חטאי ועונותי ופשעי.

וּזְבַנִי שְׁאַהֲיָה בְּכָלֵל "הָבֵא לְטָהָר".
וְאַתָּה תְּסִיעֵנִי מִן־הַשָּׁמַיִם,
לְטָהָרְנִי מֵעֲוֹנוֹתַי, שְׁאַזְכֶּה לְשׁוֹב
בְּתִשׁוּבָה־שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת, עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי.

מֵלֵא רַחֲמִים, חוֹסֶה נָא עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ־
הַרְבִּים, וּרְאֵה דְלוֹתַי וְשִׁפְלוֹתַי,
ו"עַל מַה שֶּׁנֶּאֱבָרְתִּי", כִּי עָתָה אֵין אֲנִי
נֹחֵשֵׁב בְּשֵׁם 'בְּרִיָּה' כָּלֵל, וְכֹאֲלוּ עֲדִין אֵין
לִי 'שׁוֹם הוֹיָה' בְּעוֹלָם כָּלֵל, כִּי "טוֹב לִי
שְׁלֵא נִבְרָאתִי, מֵאַחַר שֶׁהֲרַעוֹתִי אֶת
מַעֲשֵׂי".

וּבְבִין בְּאַתִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי, שֶׁתְּעַזְרֵנִי
בְּכַח שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל "אֱהִי"ה",
אֲשֶׁר בּוֹ נִקְרָאתָ בְּעַת שֶׁהִתְחַלַּתָּ לְגַאֵל אֶת
בְּנֵיךָ מִמִּצְרַיִם לַעֲשׂוֹת אוֹתָם לְךָ לְעָם,
וְלִהְיִיבְכֶם אֵלֶיךָ מִטְּמֵאת־מִצְרַיִם.

כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לְמֹשֶׁה בְּסִנָּה, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "כֹּה תֹאמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל,
אֱהִי"ה שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם".

וּבְבִין בְּכַח הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, תְּזַכֵּנִי
בְּרַחֲמֶיךָ־הַרְבִּים, שְׁאַתְחִיל לְהַכִּין
עַצְמִי שְׁיִהְיֶה לִי 'הוֹיָה' בְּעוֹלָם, עַל־יְדֵי
שֶׁתְּזַכֵּנִי בְּרַחֲמֶיךָ־הַרְבִּים, לְשׁוֹב אֵלֶיךָ
בְּאַמֶּת, שְׁאַזְכֶּה לְהִרְגִישׁ כְּאִב חֲטָאִי
וְעוֹנוֹתַי הַמְרִבִּים, וְלְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה־שְׁלֵמָה
לְפָנֶיךָ.

וּזְבַנִי לְהִיּוֹת מִן "הַנְּעֻלְבִים וְאֵינָם
עוֹלְבִים, שׁוֹמְעִים חֲרַפְתָּם וְאֵינָם
מְשִׁיבִים". וְלִמְקַלְלֵי נַפְשִׁי תְדוּם.

וְעַל כָּל מִינֵי בְזִיוּנוֹת וְחֲרוּפִים וְגִדּוּפִים
שֶׁאֲשַׁמְעֵ מֵאַיְזָה אָדָם שִׁיכֶזֶה אוֹתִי,
אָדוּם וְאֲשַׁתּוֹק לוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "דָּם
לִיהוָה וְהִתְחַוֵּל לוֹ. וְאֱהִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר לֹא
שׁוֹמֵעַ, וְאֵין בְּפִיו תְּכָחוֹת. כְּחָרֵשׁ לֹא
אֲשַׁמְעַ, וְכֹאֵלֶם לֹא יִפְתַּח פִּיו".

וּזְבַנִי בְּרַחֲמֶיךָ־הַרְבִּים, לְהִיּוֹת בְּתִשׁוּבָה
תְּמִיד, שְׁאַזְכֶּה לַעֲשׂוֹת תְּמִיד
תְּשׁוּבָה, עַל תְּשׁוּבָה הֲרָאוּשׁוּנָה. וְאַזְכֶּה
לְתַקֵּן בְּכָל־פַּעַם, 'פְּגַם תְּשׁוּבָה הֲרָאוּשׁוּנָה',
עַד שְׁאַזְכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ־הַרְבִּים, לְתִשׁוּבָה־
שְׁלֵמָה, תְּשׁוּבָה־עֲלֵאָה, בְּאַמֶּת כְּרָאוּי.

וְאַז: תִּפְתַּח אֶת לְבִי וְדַעְתִּי, לְדַעַת אֶת
שְׁמֶךָ. וְאַז אֲדַע בְּאַמֶּת: כִּי עֲדִין
לֹא הִתְחַלַּתִּי לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, כְּפִי עֲצָם
גְּדַלְתְּךָ וְרוֹמְמוֹתְךָ שֶׁתְּזַכֵּנִי לְהַשִּׁיג אֹז.

וְאַז תְּזַכֵּנִי בְּאַמֶּת: לַעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבָה עַל
תְּשׁוּבָה', שְׁאַזְכֶּה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה
בְּכָל־פַּעַם עַל הַשָּׂגָה הֲרָאוּשׁוּנָה - עַל

שְׁהִייתִי מְגִשֵּׁם אֶת רוּמְמוֹת אֱלֹהוּתְךָ, לְפִי
עֵצֶם רוּמְמוֹתֶךָ שְׁאֲזֹכָה לְהִשְׁיג אַחֲרֶיךָ
בְּכָל־פַּעַם.

בְּאַפְּנִי: שְׁאֲזֹכָה לְהִיּוֹת כָּל יָמַי בְּתִשׁוּבָה
תְּמִיד, עַד הַיּוֹם אֲשֶׁר תֵּאֱסָפְנִי
אֵלֶיךָ, וּתְזַכְּנִי לְעוֹלָם־הַבָּא, לְיוֹם שְׁכַלּוֹ
שַׁבָּת, כָּלּוֹ תִשׁוּבָה.

וְעֲזָרְנִי שְׁאֵהִיָּה בּוֹרַח מִן הַכְּבוֹד בְּאַמֶּת,
וְאֲזֹכָה לְמַעַט בְּכְבוֹד־עֲצָמַי,
וּלְהִרְבוֹת בְּכְבוֹד־הַמָּקוֹם.

וְתִשְׁפִיעַ עָלַי מְכַבֹּדְךָ הַגָּדוֹל, וּתְזַכְּנִי
בְּרַחֲמֶיךָ־הַרְבִּים לְכְבוֹד־אֱלֹקִים,
שְׁאֲזֹכָה לְכְבוֹד־דְּקֻדְשָׁה לְמַעַנְךָ לְבַד.
וְלֹא אֶהְנֶה מִן הַכְּבוֹד כָּלֵל לְמַעַנִי, וְלֹא
אֶשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַכְּבוֹד, כִּי אִם לְשִׂמְךָ וּלְעִבּוֹדְתֶךָ
בְּאַמֶּת.

וְתִעֲזָרְנִי לְהִתְעוֹרֵר בְּאַמֶּת, וּלְשׁוּב
בְּתִשׁוּבָה־שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת,
וּתְזַכְּנִי לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּאַמֶּת בְּצַדִּיקֵי־אַמֶּת
מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. "כִּי לֹא תַחֲפֹץ בְּמוֹת
הַמֵּת, כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכָיו וְחַיָּה. תִּשָּׁב
אֲנוּשׁ עַד דָּפָא, וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם.
שׁוּבָה יְהוָה עַד מָתַי, וְהִנַּחֵם עַל עֲבָדֶיךָ.
הִשְׁיִבְנוּ יְהוָה אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה, חֲדָשׁ יְמֵינוּ
כְּקֶדֶם."

☉ [כא] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א סד ☉

(על-פי ח"א סד, 'בא אל פרעה')

"אֱלֹקֵי הָעִבְרָיִים" (שמות ג, יח; ה, יג)

שְׁנֹזְכָה עַל־יְדֵי הָאֱמוּנָה־הַקְּדוּשָׁה, לְעֵבֵר עַל כָּל
הַחֲכָמוֹת וְהַחֲקִירוֹת - "כִּי עִבְרִי אָנֹכִי", וְאֲנִי מֵאֲמִין
בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, בְּ"ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל, אֱלֹקֵי הָעִבְרָיִים"

וּתְרַחֵם עָלַי, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלִלְנִי תְּמִיד,
שְׁלֹא אֶסְתַּכַּל וְלֹא אֶבִּיט בְּשׁוּם
סֵפֶר הַמְּדַבֵּר מִחֲקִירוֹת, וְלֹא אֲדַבֵּר עִם
שׁוּם אָדָם מִמְּחַקְרֵי אֶרֶץ, אֲשֶׁר נִפְלוּ
בְּחֲקִירוֹת אֵלּוֹ הַנִּמְשָׁכִין מִחֲלָל־הַפָּנּוּי,
אֲשֶׁר עָלִיהֶם נֶאֱמַר: "כָּל בְּאִיהָ לֹא
יִשׁוּבוּן, וְלֹא יִשְׁיִגוּ אַרְחוֹת חַיִּים".

אֲנִי נוֹרָא קְדוֹשׁ, הַצִּילְנִי מֵהֶם, שְׁמְרֵנִי
מֵהֶם, חוּס וְחַמַּל עַל נַפְשִׁי וְרוּחִי
וְנִשְׁמָתִי, וְשְׁמְרֵנִי מֵהֶם תְּמִיד.

חֲזַקְנִי בְּאֱמוּנָתְךָ הַקְּדוּשָׁה תְּמִיד, עַד
שְׁאֲזֹכָה עַל־יְדֵי הָאֱמוּנָה־
הַקְּדוּשָׁה, לְעֵבֵר עַל כָּל הַחֲכָמוֹת וְעַל כָּל
הַחֲקִירוֹת שְׁבַעוֹלָם, לְבִטְלָם וּלְעַקְרָם
וּלְגַרְשָׁם וּלְכַלּוֹתָם, מִמְּוֵנִי, וּמִכָּל הָעוֹלָם
כָּלוּ, עַל־יְדֵי הָאֱמוּנָה־הַקְּדוּשָׁה בְּהִשָּׁם־
יְתָרְךָ, וּבְצַדִּיקִים־אֲמִתִּיִּים וּבְתוֹרָתְךָ־
הַקְּדוּשָׁה.

"כִּי עִבְרִי אָנֹכִי, וְאֵת יְהוָה אֱלֹהֵי
הַשָּׁמַיִם אָנִי יֹרָא". וְאֲנִי מֵאֲמִין
בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, בְּ"יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,
אֱלֹהֵי הָעִבְרָיִים".

וְאֲזֹכָה לְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה,
וּבְדַעַת שְׁלָם דְּקֻדְשָׁה, וּלְבַטֵּל
כָּל מִינֵי כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, מִמְּוֵנִי

ומזרעי, ומכל העולם כּלו, ולגלות
אלהותך ואמתך לְכֹל בְּאֵי עוֹלָם, "וַיֵּדְעוּ
כִּי אַתָּה שִׁמְךָ יְהוָה לְבַדְּךָ, עֲלִיּוֹן עַל כָּל
הָאָרֶץ".

☪ [כב] לקוטי-תפלות ח"א סד ☪

(על-פי ח"א סד, 'בא אל פרעה')

"לא איש דברים אנכי, גם מתמול, גם
משלשם, גם מאז דברך אל עבדך, פי כבד פה
וכבד לשון אנכי" (שמות ד, י)

שנזכה להפיל בתוך נשמת 'משה רבנו', שהוא
בבחינת 'שתיקה', ולהרגיל עצמנו בשתיקה,
בכל-עת שבאים עלינו 'בלבולי מחשבות'
ו'בלבולי אמונה', ולשתק גם במחשבה; ולהפיל
בשתיקה העליונה, מקור האמונה

וּזְכַנִּי לְהַפְלִיל בְּתוֹךְ נִשְׁמַת מֹשֶׁה רַבִּינוּ
עָלְיוֹ-הַשְּׁלוֹם, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת
'שְׁתִּיקָה'. וְאַזְכֶּה לְהַרְגִּיל עֲצָמִי בְּשְׁתִּיקָה,
לְקַיֵּם דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנָם-לְבִרְכָה
שְׁאֵמְרוּ: "סִיג לַחֲכָמָה שְׁתִּיקָה". וְאָמְרוּ:
"וְלֹא מִצָּאתִי לְגוֹף טוֹב מִשְׁתִּיקָה".

וְאַזְכֶּה לְשִׁתֵּק גַּם בְּמַחְשָׁבָה, בְּכָל-
מָקוֹם שְׁאֵנִי צָרִיךְ לְשִׁתֵּק. וּבְכָל-
עַת שְׁבָאִים עָלַי מַחְשְׁבוֹת הַמְּבַלְבְּלִים אֶת
הַמַּח, וּבִפְרָט בְּלְבוּלֵי אֱמוּנָה, אֲזַכֶּה לְחַרֵּישׁ
וּלְשִׁתֵּק.

"וַאֲהִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר לֹא שׁוֹמֵעַ, וְאֵין
בְּפִיו תּוֹכָחוֹת. כְּחָרֵשׁ לֹא אֲשָׁמַע,
וּכְאֵלֶם לֹא יִפְתַּח פִּיו".

וְלֹא אֶתְחִיל לְהַפִּיךְ דַּעְתִּי, וּלְהַטּוֹת
מַחְשַׁבְתִּי, לְהָשִׁיב שׁוֹם דְּבַר

בְּמַחְשָׁבָה, עַל כָּל הַטְּעוּתִים וְהַבְּלִבוּלִים
וְהַעֲקָמִימִיּוֹת וְהַמְּבֻכּוֹת, הָעוֹלָם עַל
הַמַּח וְהַלֵּב.

רַק אֲזַכֶּה לְחַרֵּישׁ וּלְשִׁתֵּק לְגַמְרִי, גַּם
בְּמַחְשַׁבְתִּי, וּלְעֲלוֹת וּלְהַפְלִיל
בְּשְׁתִּיקָה הָעֲלִיוֹנָה שְׁלֹמְעָלָה, שֶׁהִיא מְקוֹר
הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה. וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּתְחַזַּק
אֱמוּנָתִי וְדַעְתִּי וּלְבָבִי בְּשִׁלְמוֹת,
בְּהִתְחַזְּקוֹת וְהִתְאַמְּצוֹת גְּדוֹל דְּקִדְשָׁה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַּטְּלוּ מִמִּילָא, כָּל
הַמְּבֻכּוֹת וְכָל הַבְּלִבוּלִים
וְהַקְּשִׁיּוֹת שְׁבָעוֹלָם, וַיִּתְרַחֲקוּ מִמֶּנִּי כָּל
מִינֵי מַחְשְׁבוֹת זְרוֹת וְהַרְהוּרִים שְׁבָעוֹלָם,
עַל-יְדֵי הַשְׁתִּיקָה הַקְּדוּשָׁה לְבַד.

הֵן הַרְהוּרִים שֶׁל פְּגָם-אֱמוּנָה חִס-
וְשְׁלוֹם, וְהֵן הַרְהוּרֵי נְאוּף וּשְׂאָר
תַּאֲוֹת, וְהֵן מַחְשְׁבוֹת-זְרוֹת שְׁבַתְּפִלָּה וְעֶסֶק
הַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה, וְהֵן שְׂאָר כָּל
הַמַּחְשְׁבוֹת רָעוֹת וְזְרוֹת וּבְלִבוּלִים
וְעֲקָמִימִיּוֹת שְׁבַלֵּב, הַמוֹנְעִין מִן הַקְּדוּשָׁה
בְּאֵמַת, כָּלֵם יִתְרַחֲקוּ וַיִּתְבַּטְּלוּ מִמֶּנִּי
לְגַמְרִי, בְּבִטּוֹל גְּמוּר, עַל-יְדֵי הַשְׁתִּיקָה
הָאֱמַתִּיית לְבַד.

כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ חֲלִישׁוֹתֵנוּ כְּעַת, שְׁאֵין לָנוּ
שׁוֹם עֲצָה וְתַחֲבוּלָה נְגִדָם, וְאֵין אָנוּ
יְכוּלִים לְהָשִׁיב שׁוֹם תְּשׁוּבָה, עַל כָּל
הַבְּלִבוּלִים הָרַבִּים הָאֵלֶּה, לְמַגְדוֹל וְעַד
קֶטֶן, שְׁעוֹמְדִים עָלֵינוּ וּמְסַבְּבִים אוֹתֵנוּ
בְּכָל עַת וְרִגְעַ.

רַק עָלֶיךָ לְבַד אָנוּ נִשְׁעָנִים וְנִסְמָכִים,
וְעַל כַּח וְזָכוֹת הַצְּדִיקִי-אֵמַת שֶׁהֵם

בבחינת 'שתיקה'. זכנו שנזכה להכלל בהם, ולילך בדרכיהם באמת, ולהמשיך עלינו אור קדשת השתיקה שלהם, פי עינינו תלויות אליך לבד.

☪ [כג] לקוטי-תפלות ח"א קלז ☪

(על-פי ח"א רכה, 'כשהראה בשלמות')
 "מי שם פה לאדם" (שמות ד, יא)

שנזכה לבטחון שלם, ולהרבות בצדקה; ועל-ידי-זה נזכה ל'שלמות הדבור', ולעלות מ'גדר בהמה' ל'גדר האדם', בתכלית השלמות

מלא רחמים, עושה צדקות עם כל בשר ורוח, אמצני וחזקני בבטחון שלם בכל-עת, באפן שאזכה להרבות בצדקה לעניים-הגונים, ולהתחזק בכל עז ותעצומות, בכל עסקי מצוה וזכות-הרבים, כרצונך וכרצון צדיקיך-האמתיים.

ואזכה על-ידי הצדקה, להשלים הדבור-דקדשה בשלמות. ואזכה לעשות מכל הקולות והצפופים, דבורים שלמים. ואעלה מהרה, מגדר בהמה לגדר האדם, בתכלית השלמות. רבוננו של עולם, "השם פה לאדם", זכני להשלים שכלי בתכלית השלמות. ועל-ידי-זה אזכה לבטחון שלם, ולהרבות בצדקה לעניים-הגונים.

עד שאזכה לשלמות הדבור, ולעשות מכל הקולות והשירות והצפופים, דבורים שלמים קדושים וטהורים, ויעלו דברנו לנחת ולרצון לפני כסא כבודך.

ותמלא כל משאלות לבנו לטובה ברחמים מהרה.

ואזכה לקים מקרא שכתוב: "בטח ביהוה ועשה טוב, שכן ארץ ורעה אמונה", ונאמר: "גול על יהוה דרכך, ובטח עליו והוא יעשה. והוציא כאור צדקך, ומשפטך כצהרים".

אבטח ביהוה, ואשען באלהי, שלא יחסר לי על-ידי הצדקה כלל, רק אדרבא, "בגלל הדבר הזה" יברכנו יהוה אלהינו, בכל מעשינו ובכל משלח ידינו.

☪ [כד] לקוטי-תפלות ח"ב לח ☪

(על-פי ח"ב עז, 'רצועה היתה יוצאת')

"מי שם פה לאדם" (שמות ד, יא)

שנזכה להמשיך ה'יראה' בשענת האכילה; ועל-ידי-זה נזכה לעלות ממדרגת 'חי', למדרגת 'אדם', 'מדבר', ונזכה ל'דבור-דקדשה'; עד שנזכה לעלות לבחינת 'אדם העליון', שיהיה ה"שכינה מדברת מתוך גרונו"

רחם עלינו למען שמך, וזכנו להתעורר מעתה, להמשיך עלינו קדשתך העליונה, ונזכה כלנו להמשיך עלינו יראת-שמים באמת, ותהיה יראתך על פנינו לבלתי נחטא.

ובפרט בשענת אכילה, תזכנו ותושיענו לאכל, בקדשה ובטהרה גדולה. עד שנזכה להמשיך עלינו תמיד בשענת האכילה, את היראה הקדושה הנגשת ובאה אל האדם אז.

☪ [כו] לקוטי תפלות ח"א מא ☪

(על-פי ח"א מא, 'רקודיך')

"כי ביד חזקה ישלחם, וביד חזקה

יגרשם מארצו" (שמות ו, א)

- יד הגדולה, יד החזקה, יד הרמה -

שנזכה לתן תמיד מעות על פדיון, לצדיקי-הדור האמתיים; ולעורר שרש הידים הקדושים' - "יד הגדולה", ו"יד החזקה", ו"יד הרמה" - ועל-ידי-זה ימתקו הדינים בשרשן

ותזכני לתן תמיד מעות על פדיון, לצדיקי-הדור האמתיים.

ותעורר ברחמיך, שרש הידים הקדושים שבבינה, שהם: "יד הגדולה", ו"יד החזקה", ו"יד הרמה".

ויתעורר ברחמיך, שם של מ"ב, שהוא: "אנא בכח, גדלת

ימינך, תתיר צרורה. קבל רנת עמך, שגבנו טהרנו נורא. נא גבור, דורשי יחודך, ככבת שמרם. ברכם טהרם, רחמי, צדקתך תמיד גמלם. חסין קדוש, ברכ טובך, נהל עדתך. יחיד גאה, לעמך פנה, זוכרי קדשתך. שועתנו קבל, ושמע צעקתנו, יודע תעלומות".

ובזכות כל השבעה שמות, שכל אחד של ששה אותיות המצרפים בתפלה זו בראשי-תבות, שהוא שם של מ"ב, על-ידי-זה ימתקו הדינים בשרשן.

ותעורר ברחמיך, רחמים העליונים מאור-הפנים, ותעורר ש"ע נהורין של הפנים-העליונים, ו"חית חורתא", שהם מספר בשלו"ם. ועל-ידי-זה תמתיק ותבטל כל הדינים מעלינו,

ועל-ידי-זה נזכה לבטל ולהמתיק, כל מיני צער ויסורין, וכל הדינים שבעולם, מעלינו ומעל כל עמך בית-ישראל.

ועל-ידי-זה תזכנו לעלות מבחינת מדרגת חי, למדרגת אדם דקדשה באמת, שהוא גדר מדבר, ונזכה לדבור דקדשה תמיד.

ותזכנו לעלות בכל פעם מדרגא לדרגא, עד שנזכה לעלות ולהכליל בבחינת 'אדם העליון', שנזכה לבחינת "שכינה מדברת מתוך גרונו".

☪ [כה] לקוטי תפלות ח"א מא ☪

(על-פי ח"א מא, 'רקודיך')

"כה אמר ה', בני בכרי ישראל" (שמות ד, כב)

- שנזכה שיקים בנו: "בני בכרי ישראל" -

ותמשיך עלינו ברחמיך, שרש הבכורה והברכה. ויקים בנו מקרא שפתוב: "בני בכרי ישראל", ונאמר: "אף אני בכור אתנהו, עליון למלכי ארץ".

וּמַעַל כָּל עַמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל תָּמִיד, לְעוֹלָם
וָעֶד.

וְתַמְשִׁיךְ וְתַחַבֵּר וְתַקְשֶׁר, הַיּוֹי"ן שֶׁל
הַשְּׁבַע שְׁמוֹת אֱלֹהִים, עִם
הָעַמּוּדִים. וְיִתְחַבְּרוּ וְיִתְקַשְּׁרוּ יַחַד, בְּסוּד:
"וַיּוֹ"י הָעַמּוּדִים וַחֲשׂוּקֵיהֶם כֶּסֶף".

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ, הַחֹסֵד
הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא סוּד הַכֶּסֶף
הַטָּהוֹר וְהַקְדוּשׁ. וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַטְּלוּ כָּל
הַדֵּינִים מֵעָלֵינוּ, וּמַעַל זָרְעֵנוּ, וּמַעַל כָּל
זָרַע עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם.

☪ [כז] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א מו ☪

(על-פי ח"א מו, מִחֲאֵת-כַּפִּים בַּתַּפְּלָה)

"כִּי בִיד חֲזָקָה יִשְׁלַחֶם, וּבִיד חֲזָקָה
יִגְרָשֶׁם מֵאֶרְצוֹ" (שְׁמוֹת ו, א)

- יָד הַגְּדוֹלָה, יָד הַחֲזָקָה, יָד הָרַמָּה -

שְׁנֵי זָפָה עַל-יְדֵי מְחֲאֵת-כַּפִּים, לְהַמְתִּיק כָּל
הַדֵּינִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְלַעֲוֹרֵר 'שְׁלֹשָׁה הַיָּדִים
הַקְדוּשִׁים' - "יָד הַגְּדוֹלָה", וְ"יָד הַחֲזָקָה", וְ"יָד
הָרַמָּה" - וְלְהַמְתִּיק וּלְבַטֵּל עַל-יְדֵי-זֶה כָּל הַדֵּינִים

וְתַזְכֵּנוּ עַל-יְדֵי מְחֲאֵת-כַּפִּים, לְהַמְתִּיק
כָּל הַדֵּינִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְנִזְכָּה
לְעוֹרֵר שְׁלֹשָׁה הַיָּדִים הַקְדוּשִׁים
שֶׁלְּמַעַלָּה, שֶׁהֵם: "יָד הַגְּדוֹלָה", וְ"יָד
הַחֲזָקָה", וְ"יָד הָרַמָּה", שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה
שְׁמוֹתֶיךָ הַקְדוּשִׁים יְקוּ"ק.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהַמְתִּיק וּלְבַטֵּל כָּל
הַדֵּינִים, הַיּוֹצְאִים מִשְׁלֵשׁ
אֱלֹהִים שֶׁבְּגֵרוֹן, וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ שְׁלֹשָׁה
הַשְּׁמוֹת הַקְדוּשִׁים יְקוּ"ק, אֶל הַשְּׁלֵשׁ

אֱלֹהִים, לְהַמְתִּיקָם עַל-יְדֵי-זֶה. וְעַל-יְדֵי-
זֶה יִמְתַּקוּ וְיִתְבַטְּלוּ כָּל הַדֵּינִים מֵעָלֵינוּ,
וּמַעַל כָּל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

☪ [כח] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א סז ☪

(על-פי ח"א סז, וַיִּבֶן ה' אֶת הַצֵּלַע')

"כִּי בִיד חֲזָקָה יִשְׁלַחֶם, וּבִיד חֲזָקָה
יִגְרָשֶׁם מֵאֶרְצוֹ" (שְׁמוֹת ו, א)

- יָד הַגְּדוֹלָה, יָד הַחֲזָקָה, יָד הָרַמָּה -

שְׁנֵי זָפָה לְהַשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ 'יִרְאָה' וְ'אֶהְבָּה';
וְלְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ כַּח הַיָּדִים הָעֲלִיּוֹנִים
הַקְדוּשִׁים' - "יָד הַחֲזָקָה", וְ"יָד הַגְּדוֹלָה"; וְעַל-
יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהוֹלִיד וּלְגַדֵּל הַנְּפָשׁוֹת הַקְדוּשׁוֹת,
בְּלִי שׁוּם 'קִשׁוּי הוֹלָדָה' וְצַעַר גְּדוֹל בָּנִים כָּלֵל

וּבִבְן תְּרַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן מְלֵא רַחֲמִים,
וְתַעֲזֹר וְתוֹשִׁיעַ לָנוּ, וּלְכָל עַמָּךְ
בֵּית-יִשְׂרָאֵל, שְׁנֵי זָפָה כָּלָנוּ, לְהוֹלִיד וּלְגַדֵּל
אֶת הַנְּפָשׁוֹת הַקְדוּשׁוֹת, הַנִּמְשָׁכוֹת לָנוּ
בְּכָל עֵת עַל-יְדֵי הַכְּבוֹד דְּקִדְשָׁה. שְׁנֵי זָפָה
לְהוֹלִיד הַנְּפָשׁוֹת בְּנִקְל, בְּלִי קִשׁוּי הוֹלָדָה
כָּלֵל, וְנִזְכָּה לְגַדֵּל בְּנִחַת וּבְשָׁלוֹם, בְּלִי
שׁוּם צַעַר גְּדוֹל בָּנִים כָּלֵל.

וְתַשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, יִרְאָה
וְאֶהְבָּה, וְנִזְכָּה לִירְאָה
וְלֶאֱהָבָה אֶת שְׁמֶךָ בְּאֵמֶת. וְעַל-יְדֵי-זֶה
תַּמְשִׁיךְ עָלֵינוּ כַּח הַיָּדִים הָעֲלִיּוֹנִים
הַקְדוּשִׁים, "יָד הַחֲזָקָה", וְ"יָד הַגְּדוֹלָה".

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהוֹלִיד וּלְגַדֵּל אֶת
הַנְּפֶשׁ, בְּנִחַת וּשְׁלוֹה, בְּלִי
שׁוּם קִשׁוּי הוֹלָדָה, וּבְלִי שׁוּם צַעַר גְּדוֹל
בָּנִים כָּלֵל.

☪ [כט] לקוטי תפלות ח"א קכג ☪

(על-פי ח"א קפ, 'סגלת הפדיון')

"כי ביד חזקה ישלחם, וביד חזקה

יגרשם מארצו" (שמות ו, א)

- יד הגדולה, יד החזקה, יד הרמה -

שנזכה על-ידי ה'פדיון' - שיהיה נחשב כאלו הגיע המעות ל'ידי' הצדיקים שיודעים לעשות 'פדיון'; ונזכה על-ידי זה להמתיק ולבטל כל הדינים, על-ידי ה'שלשה ידים' העליונים הקדושים - "יד הגדולה", "יד החזקה", "יד הרמה"

יהי רצון מלפניך, שימתיקו הדינים והגבורות הקשות מעל (פלוני בן פלוני), על-ידי פלא עליון, שהוא חסדים גדולים, ורחמים גמורים ופשוטים, שאין בו תערובת דין כלל.

מלך גואל ומושיע, פודה ומציל ומפרנס, ועונה ומרחם בכל-עת צרה וצוקה. רחם על החולה (פלוני בן פלוני), ופדהו מהרה מפל הצרות, ומפל מיני חלאים ויסורין ומכאובים ומחושים. ותמתיק ותבטל כל הדינים מעליו, בזכות המעות שנתן לידי על פדיון.

רחם עלינו, ויהיה נחשב המעות שנתן לידי, כאלו הגיע המעות לידי הצדיקים הקדושים שיודעים לעשות פדיון, ולהמתיק ולבטל הדינים, על-ידי שלוקחים בידם המעות שבו אחיות הדינים.

כי אני מוסר ידי, וכל פונת לבי ודעתי עליהם, ויהיה עשיתי כעשיתם, וידי כידם, ופי כפיהם. והם יכוננו בעדנו

לטובה, לעשות פדיון פראוי, על-ידי המעות הזה שבא לידי, וימתיקו ויבטלו כל הדינים מעל (פלוני בן פלוני), בשרשן העליון שבבינה עלאה.

ויהיו נמתקין הדינים שבזה העולם-העשיה, על-ידי ה'שלשה ידים' שבפצירה, שעולים מ"ב, שהם שם של מ"ב, שבפראשי-תבות של תפלת רבי נחוניא בן הקנה.

שהוא: "אנא בכח, גדלת ימינה, תתיר צרורה. קבל רנת עמך, שגבנו טהרנו נורא. נא גבור, דורשי יחודה, כבבת שמרם. ברכם טהרם, רחמי, צדקתך תמיד גמלם. חסין קדוש, ברב טובך, נהל עדתך. יחיד גאה, לעמך פנה, זוכרי קדשתך. שועתינו קבל, ושמע צעקתנו, יודע תעלומות". ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

ובעולם-הבריאה, יהיו נמתקין הדינים, על-ידי ה'שלשה ידים', שהם שני שמות (אקי"ק יק"ו), שעולים מ"ב.

ובאצילות יהיו נמתקין, על-ידי שם הוי"ה פשוט, ומלא, ומלא דמלא, שעולה מ"ב אותיות.

אנא רחם מלא רחמים, רחם על החולה הזה (או על האיש הזה אם הוא בשאר צרה, רחמנא-לצלן), ותעורר כל ה'שלשה ידים' שבבינה עלאה, שבכל השלש עולמות 'אצילות', 'בריאה', 'יצירה'. שהם: "יד הגדולה", "יד החזקה", "יד הרמה".

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְתִּיק וּתְבַטֵּל כָּל הַדִּינִים
 שְׁבֹזָה הָעוֹלָם-הָעֲשִׂיָה,
 מֵעַל הַחוּלָה הַזֶּה, וּמִכָּל יִשְׂרָאֵל. וְתִפְדֶּה
 אוֹתוֹ מִהֲרָה, מִכָּל הַצָּרוֹת וְכָל הַדִּינִים
 שֶׁגָּזְרוּ עָלָיו, אֲפֹלוּ אִם הוּא אַחַר גְּזֵר-דִּין.
 וְתִשְׁלַח לוֹ מְהֵרָה, רְפוּאָה-שְׁלֵמָה מִן-
 הַשָּׁמַיִם, רְפוּאָת-הַנֶּפֶשׁ
 וּרְפוּאָת-הַגּוּף, בְּתוֹךְ שְׁאֵר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל.

וְתוֹרְנֵי וְתִלְמִדָיו בְּכָל-עֵת שְׂיָבִיאוּ לִי
 מַעוֹת עַל פְּדִיּוֹן, שְׂאֲזֹכָה לִידַע
 וּלְכוּן הָאֱמֶת, כִּמָּה וְכִמָּה מַעוֹת צָרִיךְ
 הָאִישׁ לִתֵּן בְּשִׁבִיל פְּדִיוֹנוֹ כְּפִי הַדִּינִים
 הַנֶּאֱחָזִים בוֹ.

גַּם תִּרְחַם עַל הַמְּבִיא הַפְּדִיּוֹן, שְׁלֵא
 יִהְיֶה קִמְצָן, וְיִתֵּן כְּפִי מַה שְׂצָרִיךְ
 לִתֵּן, בְּאִפֶּן שְׂיִצְאוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים,
 וַיִּגְיעוּ וַיַּעֲלוּ לְהִשְׁלֹשָׁה יָדַיִם הָעֲלִיוֹנִים
 הַקְּדוּשִׁים. וַיִּהְיֶה נִמְתָּק בְּשִׁרְשֵׁן הָעֲלִיוֹן
 שֶׁבְּבִינָה עֲלָאָה. כִּי גְלוּי וַיְדוּעַ לְפָנֶיךָ,

שְׂאִין אֹתִי יוֹדַע עַד מָה, אֵיךְ לְהִתְנַהֵג
 בְּזֶה.

רַחֵם מְלֵא רַחֲמִים, עַל הַדּוֹר הָעֲנִי הַזֶּה,
 אֲשֶׁר אֵין מִי יַעֲמֵד בְּעַדְנוּ. רַחֵם
 עַל כָּל-יִשְׂרָאֵל, וְעַל הַחוּלָה הַזֶּה,
 וְתִמְתִּיק וּתְבַטֵּל כָּל הַדִּינִים מֵעָלָיו, וּמֵעַל
 כָּל יִשְׂרָאֵל, וְתִרְפְּאֵהוּ מְהֵרָה רְפוּאָה-
 שְׁלֵמָה, וְתַחְלִימֵהוּ וְתַחֲמִיחֵהוּ וְתַשְׁיִבֵהוּ
 לְאִיתָנוּ בְּקִרְוֹב, וְתַעֲזֹרֵנוּ לְבוֹ שְׂיָשׁוּב אֵלֶיךָ
 בְּאֱמֶת מְהֵרָה, וְתִמְלֵא עָלָיו רַחֲמִים, כִּי
 אַתָּה הוּא בֹעַל הַרַחֲמִים.

"פְּדֶה אֱלֹהִים אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל
 צָרוֹתָיו", כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי
 לְהִשְׁעֵן, כִּי אִם עַל אָבִינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם, כְּמוֹ
 שְׁכָתוֹב: "יִחַל יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוָה, כִּי עִם
 יְהוָה הַחֲסֵד, וְהִרְבָּה עִמּוֹ פְּדוּת. וְהוּא
 יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו". אָמֵן כֵּן
 יְהִי רָצוֹן.

שובבי"ם

א.

(ח"ב עג)

מי שרוצה לזכות לתשובה, יהיה רגיל ב'אמירת תהלים', פי 'אמירת תהלים' מסגל לתשובה.

פי יש 'נו"ן שיערי-תשובה', ו'מ"ט שיערים' יכול כל אדם לכנס בהם ולהשיגם, אך 'שערי-החיים' הוא בחינת ה'תשובה של השם-יתברך בעצמו' כביכול, כמו שכתוב (מלאכי ג, ז): "שובו אלי ואשובה אליכם".

ואלו ה'מ"ט שיערי-תשובה' - הם בחינת 'מ"ט אותיות' שיש ב'שמות שנים-עשר שבטי יה'.

והנה: "הכל הפצים ליראה את שמך" (סליחות ליום ראשון), ואף-על-פי-כן לאו כל אדם זוכה לעשות 'תשובה'.

(א) פי יש - שאין לו 'התעוררות' בכל לתשובה.

(ב) ואפלו מי שיש לו - אינו זוכה להגיע אל האות והשער של תשובה השיך לו.

(ג) ואפלו אם מגיע לשם - יכול להיות שהשער סגור.

ועל-ידי 'אמירת-תהלים':

(א) אפלו מי שאין לו שום התעוררות לתשובה - מתעורר לעשות תשובה.

(ב) וגם זוכה להגיע, אל השער והאות השיך לו.

(ג) ולפתח השער.

נמצא: שזוכה על-ידי 'תהלים' לעשות 'תשובה' וכו'.

וזוה בחינת (שמואל-ב כג, א): "נאם הגבר הוקם על" - ודרשו רז"ל (מועד-קטן טז:): "שהקים עלה של תשובה".

"ונעים זמרות ישראל" (שמואל-ב שם) - פי על-ידי בחינת "נעים זמירות ישראל", דהינו: 'ספר תהלים' שיסד - על-ידי זה "הוקם עלה של תשובה" - פי על-ידי 'תהלים' זוכין לתשובה בנ"ל.

וזוה שאמרו רז"ל (עבודה-זרה ד:): "לא היה דוד ראוני לאותו מעשה, אלא בדי להורות תשובה ליהוד" וכו' - נמצא: שעקר הוראת התשובה על-ידי 'דוד-המלך'.

ועקר ה'תשובה' של 'דוד-המלך' - הוא 'ספר תהלים', שאמרו בהתעוררות גדול מאד וברוח-הקדש, עד שכל אחד ואחד כפי מה שהוא, יכול למצא את-עצמו בתוך 'ספר תהלים', ולזכות לתשובה על-ידי 'אמירת תהלים' בנ"ל.

ועקר הזדככות 'שנים-עשר שבטי יה', שהם 'מ"ט אותיות', בחינות 'מ"ט שיערי-תשובה' - היה ב'מצרים', שהוא בחינת 'מצרי-הגרון' (שער-הפנונת פסח), שהוא

בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה-עֲלֵאָה' (שם; פְּרִיעֵץ-חַיִּים, חַג-
הַמִּצּוֹת פ"ז).

וְעַל-כֵּן אַחַר שֶׁנִּזְדַּבְּכוּ שָׁם בְּמִצְרַיִם וְזָכוּ
לְצֵאת מִשָּׁם - סָפְרוּ 'מ"ט ימי
הַסְּפִירָה', שָׁהֵם כִּנְגַד 'מ"ט שְׁעָרֵי-תְשׁוּבָה',
שָׁהֵם בְּחִינַת 'מ"ט אוֹתִיּוֹת' הַנֵּ"ל.

וּבִיּוֹם-הַחֲמִשִּׁים - אָז: 'וַיֵּרַד ה' עַל הַר
סִינַי" (שְׁמוֹת יט, כ) - זָה
בְּחִינַת: "וְאִשׁוּבָה אֲלֵיכֶם" - בְּחִינַת
הַתְּשׁוּבָה שֶׁל הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּעֶצְמוֹ כִּבְיָכוֹל,
בְּחִינַת 'שְׁעָרֵי-חֲמִשִּׁים' כִּנְ"ל.

וְזָהוּ: "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַבָּאִים מִצְרַיִם" אֵת יַעֲקֹב
אִישׁ וּבֵיתוֹ" (שְׁמוֹת א, א) - סוֹפֵי-תְבוּת: הֵם
אוֹתִיּוֹת 'תְּהִלִּים', וְאוֹתִיּוֹת 'תְּשׁוּבָה'.

כִּי עַל-יְדֵי 'תְּהִלִּים' - זוֹכִין לְתְּשׁוּבָה,
שֶׁהִיא בְּחִינַת "שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַבָּאִים מִצְרַיִם" וְכוּ'. כִּי 'מ"ט שְׁעָרֵי-
תְּשׁוּבָה', הֵם בְּחִינַת 'מ"ט אוֹתִיּוֹת' שֵׁשׁ
בְּ"שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִם",
לְהַזְדַּבֵּךְ שָׁם כִּנְ"ל.

וְזָה שְׁאֵנוּ רוֹאִין: שְׁבִימֵי-תְשׁוּבָה, דְּהֵינּוּ
בְּאֵלּוּלִי וְעֵשְׂרֵת-יְמֵי-תְשׁוּבָה, כָּל
יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִין אָז בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים, כִּי
אֲמִירַת תְּהִלִּים מְסַגֵּל לְתְּשׁוּבָה כִּנְ"ל.

וְעַל-כֵּן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, לְעַסֵּק תָּמִיד
בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים - כִּי הוּא
הַתְּעוֹרְרוֹת גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד לְהַשִּׁם-יִתְבָּרֵךְ,
אֲשֶׁרֵי שִׂיאָחוּז בּוֹ.

ב.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, גְּלוּחַ ה, ח)

וְזָה בְּחִינַת שׁוּבְבֵי"ם, שְׁבָהֵם נוֹהֲגִים
הַכְּשָׁרִים, לְהַתְּעַנּוֹת וּלְצַעֵק לְהַשִּׁם-
יִתְבָּרֵךְ בַּתְּפִלוֹת וּסְלִיחוֹת!

כִּי בְּאֵלוֹ הַיָּמִים קוֹרִין בְּתוֹרָה בְּעֵינֵי גְלוּת-
מִצְרַיִם וְגֵאֲלָתָם, שֶׁהִיָּה עַל-יְדֵי צַעֲקָה.
וּכְמוֹ-כֵן צְרִיכִין עֵתָה בְּגְלוּת הַזֶּה.

וְזָהוּ (יְרֻמָּה ג, כב): "שׁוּבוּ בָנִים שׁוּבְבִים" -
שֶׁעֵקֶר כָּל הַצְּרוּת וְהַגְּלוּת רַחֲמָנָא-
לְצַלֵּן, הֵם עַל-יְדֵי 'הַסְּרוּךְ-הַדַּעַת' - שֶׁזָּהוּ
בְּחִינַת 'שׁוּבְבִים', שֶׁכָּל אֶחָד הוֹלֵךְ בְּעוֹלָם
כְּמוֹ 'מִשְׁגָּע וְשׁוּבָב' מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(יִשְׁעִיָּה נז, יז): "וַיֵּלֶךְ שׁוּבָב בְּדַרְךְ לְבוֹ".

וּכְשֵׁיכֵין הָאָדָם בְּעֶצְמוֹ כָּל זֹאת: אִיךָ
הוּא 'שׁוּבָב וּמִשְׁגָּע' מִמֶּשׁ, כִּי
הוֹלֵךְ אַחֲרֵי "שְׁרִירוֹת לְבוֹ" (דְּבָרִים כט יח;
יְרֻמָּה טז, יב; יח, יב), וְאֵינּוּ מְסַתְּפֵל עַל תְּכֵלִיתוֹ
הַנִּצְחִי - בּוֹדְאֵי יָחוּס עַל-עֶצְמוֹ, וַיִּצַּעֵק
הַרְבֵּה לְהַשִּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

וְעַל-יְדֵי-זָה יִזְכֶּה לְפִי בְּחִינַתוֹ, לְהוֹלִיד
הַמַּחִין וְהַדַּעַת, שֶׁעַל-יְדֵי-זָה
עֵקֶר הַגְּאֻלָּה בְּכָל וּבְכָרֵט, בְּכָל אָדָם וּבְכָל
זְמַן. (עֵינֶשֶׁם בָּאוֹת הַקּוּדְמַת אוֹת ז, הַשִּׁיף גַּם-כֵּן
לְפָרֶשֶׁת שְׁמוֹת).

ג.

(שִׁיחַ-שׁוּרְפֵי-קֹדֶשׁ הַחֲדָשׁ ח"ב רג)

לְמוֹתֵרֵנ"ת ז"ל הָיָה בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר וְסוֹדֵר
קָבוּעַ לְאֲמִירַת תְּהִלִּים -
דְּהֵינּוּ: שְׁאֵמֵר יוֹם אֶחָד שֶׁל תְּהִלִּים.

וּבְיָמֵי הַשׁוּבְבֵי"ם, וּבְיָמֵי הַסְּפִירָה, וּבְיָמֵי
אֵלּוּלִי - הָיוּ לוֹ שְׁנֵי שְׁעוּרִים מְדִי
יוֹם בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים - וְהוּא עַל-פִּי הַמוֹבֵן
בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"ב עג, עֵינֶשֶׁם. [נִמְצָא לְעֵיל
בַּתְּחֵלַת פְּרִשְׁת שְׁמוֹת].

וְכַל-זֹאת, מְלַבֵּד שֶׁהִיָּה לוֹ קְבִיעוֹת, לוֹמַר
בְּכָל יוֹם וְיוֹם, אֵת עֵשְׂרֵת
הַמְּזֻמָּרִים שֶׁל 'תְּקוּן-הַכְּלָלִי' שֶׁגָּלָה רַבְּנוּ ז"ל.

ד.

(שיח-טרפיקדש ח"ד דר)

נְהַגוּ אֲנִי שׁ בִּימֵי הַשׁוֹבְבִים: לְצוּם יוֹם
אֶחָד מִימֵי הַשְּׁבוּעַ (עֵינִי לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת,
גְלוּחַ הַ, חַ, הַמּוֹבָא לְעִיל - שְׁבַשׁוֹבְבִים נוֹהֲגִים הַפְּשָׁרִים
לְהַתְעַנּוֹת). וְרַבְּם נְהַגוּ לְצוּם בְּיוֹם ו', וְלִבְלִי
לְהַשְׁלִים אֶת הַתְעַנּוּת, רַק לְטַעוֹם דְּבַר מָה
בְּסוֹף הַיּוֹם.

וְהָיוּ אוֹמְרִים: הַנְּהַגוֹת אֵלּוּ, הֵם רַק זְכָרוֹן
בְּעִלְמָא' שְׁצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, וְאִין
זוֹ הַתְּשׁוּבָה בְּעַצְמָהּ, כִּי הַתְּשׁוּבָה בְּעַצְמָהּ זֹ
הַתְּשׁוּבָה הָאֲמִתִּית, כָּל אֶחָד וְהַתְּשׁוּבָתוֹ.

כָּאן בְּאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל, נוֹהֲגִים אֲנִי: לִבְלִי
לְאָכַל דְּבַר מִן הַחַי בְּיוֹם אֶחָד מִימֵי
הַשְּׁבוּעַ. (עֵינִי יוֹסֵד וְשָׁרְשֵׁהָ עֲבוּדָה, שְׁעַר-הַמִּפְקָד פ"ב).

[שיחות-ה'ר"ן קפה: צוּה לְכַמְהָ אֲנָשִׁים וְכו', וְשִׁלָּא
יֵאכְלוּ מַעַת-לַעַת אֶחָד בְּשׁוֹבְבֵי דְבַר מִן הַחַי' (מוֹבָא
ב'אַבְנֵי-הַדְּבָרֵךְ, הַתְּקַרְבוֹת מוֹהֲרַנ"ת ט: שְׁרַבְנוּ ז"ל צוּה כּוֹ לְמוֹהֲרַנ"ת
ז"ל בְּתַחֲלַת הַתְּקַרְבוֹתוֹ)].

[סְפַר-הַמִּדּוֹת, אֲכִילָה ח"ב א: מִי שֵׁישׁ לוֹ אֶצְלָם
אֲלֻקִּים' - עַל-יְדֵי אֲכִילָתוֹ דְּבַר מִן הַחַי' נִתְעַלָּה. וְכו'
לְהַפְדָּה].

ה.

(שיח-טרפיקדש ח"ד רה)

בְּאוֹמָאן לֹא נְהַגוּ אֲנִי שׁ לֹאמֵר סְלִיחוֹת
לְיִמֵי הַשׁוֹבְבִים' פְּנֵהוּג בְּאַרְצֵי-
יִשְׂרָאֵל.

[ב'לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת', גְלוּחַ הַ, חַ, הַמּוֹבָא לְעִיל:
"שְׁבַשׁוֹבְבִים" נוֹהֲגִים הַפְּשָׁרִים לְהַתְעַנּוֹת וְלַצַּעַק לְהַשִּׁם-
יְתַבְרַךְ בְּתַפְלוֹת וְסְלִיחוֹת"].

ו.

(שְׁעַר-אֲפָרִים, פָּרְשַׁת שְׁמוֹת -
רַבִּי אֲפָרִים מִפְּשַׁעַדְבוֹרֵז ז"ל)

הַיּוֹם הוּא זְמַן שׁוֹבְבִים, וְקָשָׁה לָנוּ
לְהַתְעַנּוֹת. יְהִי רָצוֹן שְׁנִזְכֶּה לְתַקַּן

עַל-יְדֵי צְדָקָה לְעַנִּיִּים הַגּוֹנִים, וְלֻקְיִם עֲצַת
רַבְּנוּ ז"ל, "לִידַע אֶת יוֹסֵף" (עַל-פִּי שְׁמוֹת א, ח).

וְעַל-יְדֵי-זָה בְּעֲזַרַת הַשִּׁם-יְתַבְרַךְ נוֹכַח
לְהַתְגַּבֵּר עַל "מְלַךְ חֲדָשׁ"
(עַל-פִּי שְׁמוֹת שָׁם), שְׁאָמְרוּ חַז"ל (קְדוּשִׁין ל:):
"יִצְרוּ שָׁל אָדָם מִתְּחִלָּה עָלָיו בְּכָל יוֹם."

וְכַמְדָּמָה לִי, כִּי יֵשׁ שִׁיחָה מִרַבְּנוּ ז"ל: "מִי
שִׁיודַע מִמְּנֵי, אִין צָרִיךְ
לְהַתְעַנּוֹת; וְמִי שֵׁאִינוּ יוֹדַע מִמְּנֵי, מַה
יֹעִילוֹ לוֹ הַתְעַנּוּתִים!" - כִּי רַבְּנוּ ז"ל נוֹתֵן
תְּקוּנִים לְכָל הַדְּבָקִים אֵלָיו, לְכָל אֶחָד כְּפִי
בְּחִינָתוֹ.

[חַיִּי-מוֹהֲרַן תְּצַא: כְּשָׁבָא מְלַעַמְבֵּרְג, צוּה עֲלֵינוּ שְׁלָא
לְהַתְעַנּוֹת כְּלָל. וְאָמַר: הֲלֹא מִי שֵׁאִינוּ זוֹכְהָ לְהִיּוֹת אֲצִלִּי
עַל רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה, הוּא אִין לוֹ לְהַתְעַנּוֹת כְּלָל. וְמִי שִׁזּוֹכְהָ
לְהִיּוֹת עַל רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה, הוּא בְּוֹדָאִי אִין צָרִיךְ לְהַתְעַנּוֹת
כְּלָל, מֵאַחַר שִׁזּוֹכְהָ לְהִיּוֹת אֲצִלִּי עַל רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה].

ז.

(מִכְתָּבֵי-שְׁמוּאֵל, א' שְׁמוֹת תְּשַׁכ"א -
רַבִּי שְׁמוּאֵל הַדּוּרְוִיץ ז"ל)

כְּעַת כְּבַר זְמַן שׁוֹבְבִים שְׁמִסְגָּל לְתַקַּן
הַבְּרִית, "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הַשְּׁבָטִים"
וְכו', מְרַמֵּז לֹאמֵר תְּהִלִּים שְׁמִסְגָּל לְתְּשׁוּבָה,
כְּמוֹבָא בְּתוֹרָה ע"ג חֲלֻק ב', אֲתֵהִלִּים מְסִגָּל
לְתְּשׁוּבָה'.

וְשִׁמְעֵתִי מִרַבִּי אַבְרָהָם שְׁטַעַרְנֵהֲרִץ:
שְׁמוֹהֲרַנ"ת ז"ל הָיָה לוֹ
בְּשׁוֹבְבִים, שְׁנֵי שְׁעוּרִים בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים
כָּל יוֹם. הֵינּוּ: שְׁאָמַר ב' פְּעָמִים בְּכָל יוֹם
שְׁעוּר תְּהִלִּים. שְׁכָּל יוֹם הָיָה אוֹמֵר שְׁעוּר
אֶחָד, וּבְאֵלוֹ הַיָּמִים אָמַר שְׁנֵי שְׁעוּרִים
בְּתֵהִלִּים.

וְגַם טוֹב לְסַגֵּף עֲצָמוֹ עַל-כָּל-פְּנִים פְּעַם
אֶחָת בְּשְׁבוּעַ, לִבְלִי לְאָכַל דְּבַר מִן הַחַי
(עֵינִי יוֹסֵד וְשָׁרְשֵׁהָ עֲבוּדָה, שְׁעַר-הַמִּפְקָד פ"ב).

ח.

(מכתבי-שמואל, ה' בשלח תשל"א -
רבי שמואל הורוויץ ז"ל)

הנה הננו ב'ימי השׁוֹבְבֵי"ם' שְׁמֹסְגָל לְכַפֵּר
על הַעֲוֹנוֹת, וּלְתַקֵּן תְּקוּן-הַבְּרִית.

וּמִרְבֵּנוּ ז"ל וּמִמִּזְהַרְנֵת ז"ל: יֵשׁ הַתְּקוּן
לְהַרְבוֹת בָּהֶם בְּאִמִּירַת תְּהִלִּים,
שְׁמֹסְגָל לְפִתּוֹחַ שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה וּלְתַקֵּן הַכֹּל.

וְכֵן מְסֻגָּל בָּהֶם: ה'נְתִינַת צְדָקָה' - שְׁכַל-זֶה
הוּא גַם-כֵּן בְּחִינַת 'תְּעִנִּית', וְחֻטְאָךְ
בְּצְדָקָה פָּרַק" (דניאל ד, כד).

וּמִהַצְדִּיקִים רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ ז"ל, וְרַבִּי נְחֻמַּי
מְטַשְׁעֵרְנָא בִּיל: "שְׂאִמִּירַת
תְּהִלִּים כְּמוֹ תְּעִנִּיתִים" וְכו'.

וְגַם מֵה שִׁיכּוּלִים לְהַשְׁתַּתֵּף מְעַט, אֶפְלוּ
'תְּעִנִּית שְׁעוֹת', אוֹ 'דָּבָר מִן הַחַי' -
הַכֹּל מְצַטְרֵף.

[לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הַשְּׂפָמַת-הַבְּקָר ג, ה: וְעַל-כֵּן אֶסוּר
לְאָכַל וּלְשַׁתּוֹת קֹדֶם הַתְּפִלָּה, כִּי צְרִיכִין לְהַרְעִיב עַצְמוֹ
קֹדֶם הַתְּפִלָּה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת 'תְּעִנִּית שְׁעוֹת', שְׁבָכַל יוֹם
מִרְעִיבִין עַצְמוֹ וּמִתְעַנִּין קֹדֶם הַתְּפִלָּה. עֵינֶי-שָׁם בְּאַרְיִכוֹת].

כְּאֲשֶׁר רְאִיתִי: שְׁרַבְנוּ ז"ל צִוָּה
לְמִזְהַרְנֵת: שְׁבִיּוֹם ב' וּד' לֹא יֵאָכַל
דָּבָר מִן הַחַי מֵעַרְב. הֵינּוּ: בְּכָל מַעַת-לָעַת הַב'
וְהַד' בְּשָׁבוּעַ. (עֵין שִׁיחֻזֵּי-הַר"ן קפ"ה; אֲבָנֵי-הַיְבֻרָזֵל,
הַתְּקַרְבוֹת מִזְהַרְנֵת ט).

וְאֶפְלוּ אִם מִתְעַנִּים עַל-כָּל-פָּנִים יוֹם
בְּשָׁבוּעַ, וְאֶפְלוּ רַק חֲצֵי יוֹם - גַּם-
כֵּן חֲשׁוּב, וְהַכֹּל לְפִי הַכַּח וְהַמַּח.

וְהַעֲקָר לְשֹׁמֵר הַמַּח וְהַעֲנִינִים, "וְלֹא
תִתּוּרוּ" וְכו'. וּבְזֶה מִתְקַן יוֹתֵר
מִהַכֹּל 'תְּשׁוּבַת הַמְּשַׁקֵּל', כְּמוֹכָא בְּתוֹרָה
(ח"א ב"ז).

וּפְלֹא: שְׂדוּקָא בְּזִמְן שִׁישְׂרָאֵל נִזְדַּכְכוּ
בְּעַמְק הַקְּלָפוֹת בְּמִצְרַיִם מְקוֹר
הַזְּמָה, וְכָל נִקְדָּה טוֹבָה שֶׁנִּזְדַּכְכוּ, פָּעַל:
שְׂאֶפְלוּ עַד הַיּוֹם כְּשִׁקְוֵרָאִין הַפְּרָשִׁיּוֹת
שְׁלָהֶם, יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְתַקוּן-הַבְּרִית, וְאִז
דוּקָא זִמְן הַמְּכַשֵּׁר לְתַקֵּן הַבְּרִית עַל-פִּי
כְּתִבֵי-הָאֲרִיז"ל (שַׁעַר רוּח־הַקֹּדֶשׁ, תְּקוּן כז).

וּכְמוֹ שְׂאִמֵּר רַבְּנוּ ז"ל שֶׁם בְּתוֹרָה ע"ג
ח"ב: שְׂדוּקָא בְּמִצְרַיִם בְּהַמִּצַּר, זְכוּ
לְתְּשׁוּבָה-עֲלֵהּ.

